This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

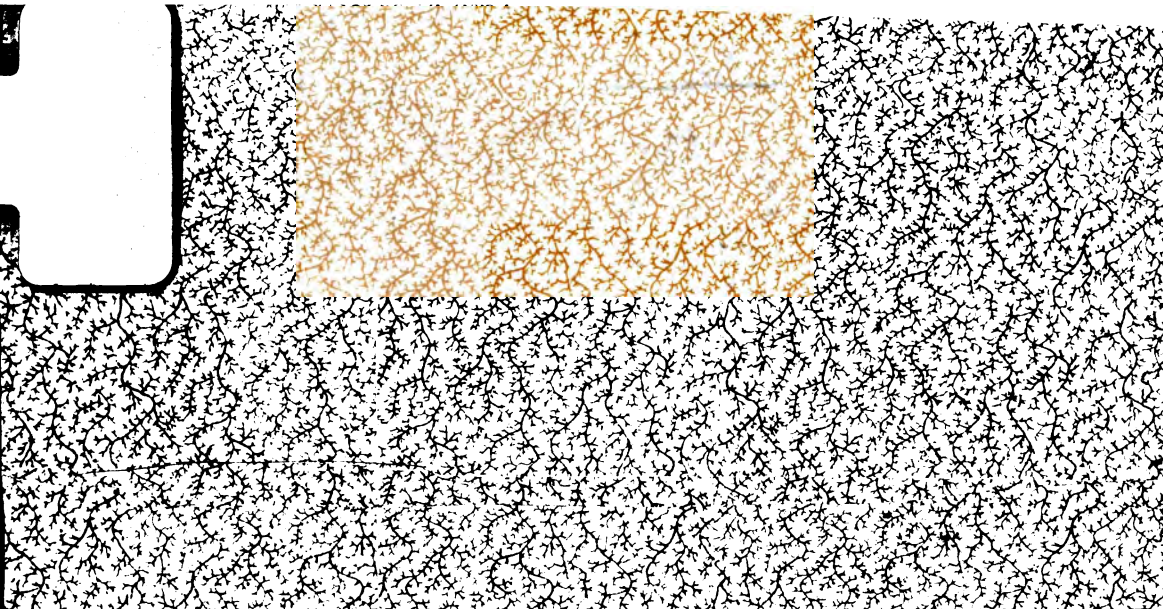

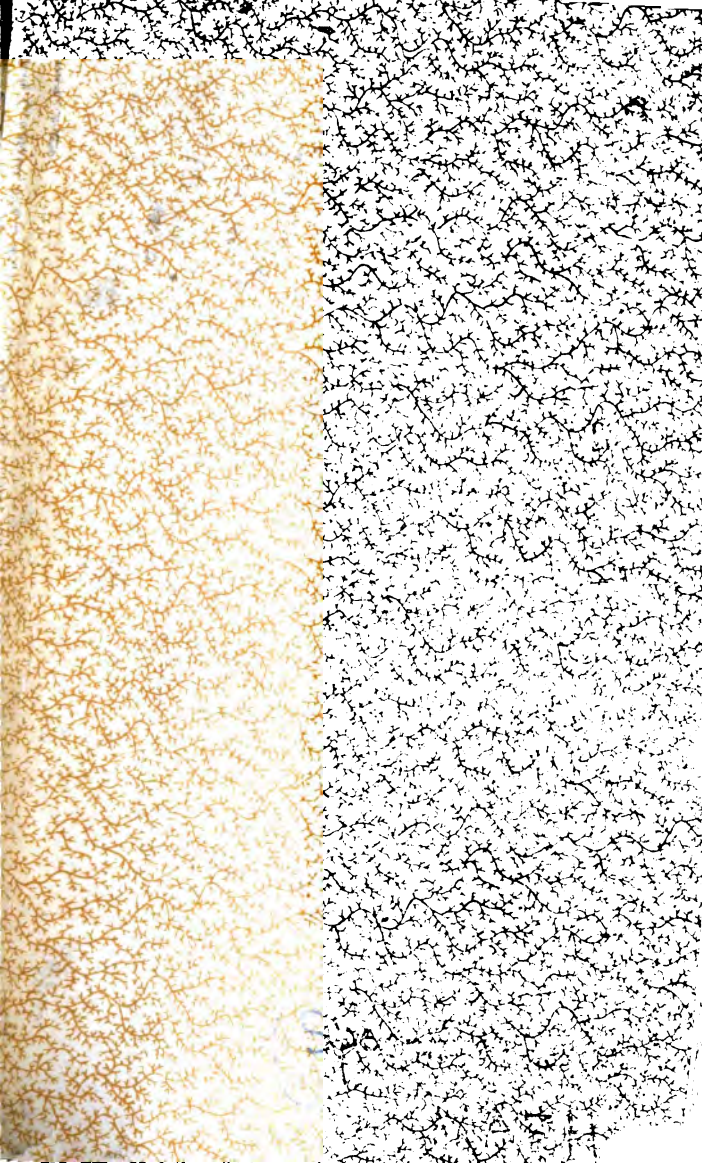

SPECTATORIAALE,

SCHOUWBURG,

AGT-EN-TWINTIGSTE DEEL.

Spectatoriaal
NAFH

SPECTATORIAALE CHOUWBURG,

BEHELZENDE EENE VERZAMELING DER BESTE ZEDELIJKE

TOONEELSTUKKEN,

BIJ EEN GEBRAGT UIT ALLE DE VERSCHEIDEN TAALEN VAN EUROPA.

MET NIEUW-GEINVENTEERDE KONST-PLAATEN VERSIERD.

AGT-EN-TWINTIGSTE DEEL.

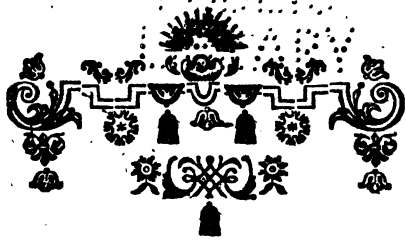

Te AMSTERDAM,

Bij GERRIT WARNARS.

MDCCCI.

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
61550 9
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS
R 1911 L

INHOUD VAN HET AGT-EN-TWINTIGSTE DEEL.

I. SARA VAN SALISBURIJ. . Bl. 3

II. ADELAIDE VAN BEIJEREN. . 147

III. DE SCHIPBREUK. . . . 213

NIEUWE SPECTATORIAALE SCHOUWBURG,

AGTSTE DEEL.

NEW YORK
PUBLIC
LIBRARY

NIEUWE SPECTATORIAALE SCHOUWBURG,

BEHELZENDE EENE VERZAMELING DER BESTE ZEDELIJKE

TOONEELSTUKKEN,

BIJ EEN GEBRAGT UIT ALLE DE VERSCHEIDEN TAALEN VAN EUROPA.

MET NIEUW-GEINVENTEERDE KONST-PLAATEN VERSIERD.

AGTSTE DEEL.

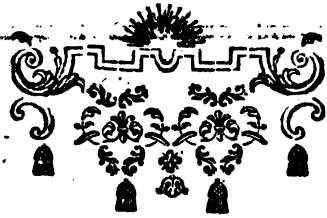

Te AMSTERDAM,

Bij GERRIT WARNARS.

MDCCCL

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
515509
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS.
R 1911 L

INHOUD VAN HET AGTSTE DEEL.

I. SARA VAN SALISBURIJ. . . Bl. 3

II. ADELAIDE VAN BEIJEREN. . 147

III. DE SCHIPBREUK. . . . 213

SARA VAN SALISBURIJ,

TOONEELSPEL.

IN VIER BEDRIJVEN.

NAAR HET HOOGDUITSCHE

VAN

JOHANN CHRISTIAN BRANDES.

IIB.

PERSOONEN.

De Graaf ALDERSON.

SARA VAN SALISBURIJ, *deszelfs kleindochter, onder den naam van* Misf SARA GLANVILLE.

De Graaf van BURLINGTON, *onder den naam van* BARONET HANTLEIJ.

De Graaf van ARUNDEL.

Sir HUMPHRIJ, *een Koopman.*

Mistrisf HUMPHRIJ.

WILSON, *Boekhouder van* HUMPRIJ.

Sir RAMFORD.

WILLIAM, *Slotkapellaan van* ALDERSON.

Mistrisf HAMMON, *Huishoudfter van den Graaf* ALDERSON.

HUTCHINSON, *Commisfaris, haar Broeder.*

LIDIJ, *haare Nicht.*

PALMER.

GEORGE, *Bediende van* HUMPHRIJ.

ROBERT, *Kamerdienaar van den Graaf* ALDERSON.

FRANCIS, *Kamerdienaar van den Graaf van* BURLINGTON.

HENDRIK, *Bediende van* HUTCHINSON.

JAKSON, *een Kledermaaker.*

GERECHTSDIENAARS.

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY

ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS.

LIED.

Wij zullen gerust afwagten,

SARA VAN SALISBURY III.de Bedr. XIV.de Toon.

SARA VAN SALISBURIJ.

TOONEELSPEL.

EERSTE BEDRIJF.

Het Tooneel verbeeldt de kamer van HUMPHRIJ; *aan de eene zijde ſtaat een kaſt met een ſchrijfleſſenaar.*

EERSTE TOONEEL.

HUMPHRIJ. GEORGE.

HUMPHRIJ *gaat onrustig heen en weder; na eenigen tijd ſchelt hij.* GEORGE *koomt binnen.*

HUMPHRIJ.

Is mijne vrouw reeds opgeſtaan?

GEORGE.

Zij bevindt zich reeds, ſedert zeven uuren, met Sir RAMFORD in den tuin.

HUMPHRIJ.

Reeds zoo vroeg? Hm! (*Den ſchrijfleſſenaar openende.*) Wanneer de heer WILSON zich aangekleed heeft wil ik hem ſpreeken.

GEORGE.

Zeer wel! (*Hij vertrekt.*)

TWEEDE TOONEEL.

HUMPHRY.

Deeze vertrouwelijkheid met RAMFORD koomt mij eindelijk verdacht voor, (*naar-denkende*) zijne dagelijkſche bezoeken — die herhaalde geheime ſamenkomſten. — Het zou toch een hooge graad van ondankbaarheid zijn, wanneer zij — die mij haar gantſch geluk te danken heeft. — Het is niet mogelijk! Niet waarſchijnlijk! Een man van niets beduidende eigenſchappen! — Ben ik niet dwaas mij zelven zoo veel kwelling te veroorzaaken? — Laat ik mij aan mijne bezigheden begeeven, ik heb verſtrooijing nodig. (*Hij zet zich aan het ſchrijven; na een tijd lang de pen opgenomen en weder neder gelegt te hebben, zegt hij:*) Het gaat niet! Hoofd en hand ontzeggen mij hunnen dienst! — vadzig, loom en zwaarmoedig in den hoogſten graad. In plaatſe van door den ſlaap verkwikt te worden, voel ik mij na den zelven nog meer vermoeid. De natuurlijke gevolgen van het daaglijksch braſen, zwelgen, nachtbraaken, en van den kommer, welke mij overal volgt! Eindelijk zal de gezondheid moeten onderdoen! ô vrouwen! vrouwen! Tot vreugde en tot het geluk van de mannen geſchapen, en toch zoo dikwijls de oorzaak van ons verderf — van den ondergang van zoo menig huisgezin. Het moet anders worden, ten minſten moet ik mij eenen geheel nieuwen loopbaan openen, om mijne laatſte kragten in het werk te ſtellen! —

DER-

DERDE TOONEEL.

WILSON. HUMPHRIJ.

HUMPHRIJ.

Goeden morgen vriend! vergeef het mij dat ik u reeds zoo vroeg bij mij ontbiede.

WILSON.

Voor mij niet te vroeg, Sir! Het is mijne gewoonte de zon altijd den eerſten morgengroet te brengen.

HUMPHRIJ.

Bij ons is helaas! het tegendeel ingevoerd. Wij begroeten de zon, bijna drie of vier uuren, na dat zij is opgeſtaan met een kop chocolaad in onze kamer; of wij gaan in het geheel niet naar bed, en wagten de zon aan de ſpeeltafel.

WILSON.

Volgens de gewoonte onzer verkeerde waereld. Hoe hebt gij geſlapen?

HUMPHRIJ.

Zeer ſlecht.

WILSON.

Naar ik hoor, hebt gij gisteren nog eenig verdriet met Mistriſs HUMPHRIJ gehad?

HUMPHRIJ.

Helaas! Haar kwaade luim bragt mij eindelijk zoo verr', dat ik het gezelſchap verlaaten moest. Om tot bedaaren te komen en mij eenige verſtrooijing te verſchaffen, ging ik in de klub bij

Bellmore, vond daar een vrolijk gezelschap en kwam eerst na middernacht te huis.

WILSON.

Ik beklaag u.

HUMPHRIJ.

Dit is mijn dagelijksch lot. Sedert mijn huis mij te eng is geworden, sedert ik in haar, die mij stille huisselijke genoegens moest verschaffen, die mij het leven veraangenaamen moest, mijne ergste vijandin gevonden heb, zoek' ik troost onder vreemden buiten's huis. — Kommer en verdriet vergezellen mij overal — één glas wijn en mijn hoofd word aanstonds warm.

WILSON.

Een gevaarlijk middel.

HUMPHRIJ.

Ontzeg mij uit dien hoofde uwe achting niet, mijn vriend! vergun mij altijd deeze benaaming. Gij zijt mij in mijn koophandel als een bekwaam man aanbevoolen — en ik heb, in de weinige dagen, welken ik met u heb omgegaan, in u ook een man van gevoel, van grondstellingen gevonden.

WILSON.

Des te minder zult gij aan mijne oprechte deelneeming in uw ongeval twijffelen. Gij hebt iets op uw hart, hetwelk zelfs bij het schitteren der vermaaken zigtbaar is. — Mag ik 'er de oorzaak van weeten?

HUMPHRIJ.

Kunt gij dezelve niet raaden?

WILSON.

Herhaalde huisselijke oneenigheden baarden u reeds menige droevige uuren; maar wanneer ik mij niet bedriege, schijnt mij uw koophandel ook niet in de beste orde te zijn.

HUMPHRIJ.

Ô Mijn vriend! Hoe word mijn hoogmoed vernederd, dat ik mij aan eenen zoo volstrekt deugdzaamen man, in mijne waare gedaante moet voordoen; maar uwe liefderijke uitnodiging geeft mij moed, en laat mij, zo al niet op uwe vriendschap ten minsten op uw' medelijden hoopen. Luister derhalven; — (*Hij geeft* WILSON *een stoel, en beide zetten zich neder.*) Doch alles wat ik u open zal leggen, blijft onder het zegel der diepste stilzwijgenheid.

WILSON.

Ik geef u mijn woord.

HUMPHRIJ.

Mijn vader was Capitein van een oorlogschip, onder bevel van den beroemden Admiraal KENDALE, deszelfs vertrouwdsten vriend. In den bekenden bloedigen zeeslag bij *St. Vincent*, liet mijn vader het leven, en wijl hij geen vermogen had nagelaaten, nam de Admiraal de zorg mijner opvoeding op zich, deed mij op mijn verzoek den koophandel leeren, en hielp mij in vervolg van tijd, door het voorschieten van aanzienlijke sommen, mijn eigen handel onderneemen, die — door het geluk begunstigd — binnen korten tijd een der aanzienlijkste van geheel *Londen* wierd. Bij zijnen dood liet die edelmoedige man mij nog een legaat na van tien duizend ponden, waarom ik

mij verbinden moest, de voogdijſchap over een jong meisjen, dezelve, welke u onder den naam van Misſ SARA GLANVILLE bekend is, op mij te neemen. Ter zelver tijd betrouwde hij mij een kastjen met juweelen en eene aanzienelijke ſom aan banknooten, met bevel om dezelven, wanneer zij tot zekere jaaren zou gekomen zijn, aan haar ter hand te ſtellen, en haar alsdan ook het gebeim haarer geboorte bekend te maaken. — Doch hier van op een' anderen tijd. — Ik maak alleenlijk van deeze omſtandigheden gewag, om u eenigermaate tot dat geene, hetwelk gij in het vervolg ontdekken zult, voortebereiden.

WILSON.

Gij maakt mijne nieuwsgierigheid gaande.

HUMPHRIJ.

Eenige jaaren na den dood van mijnen weldoender, deed ik voor mijnen koophandel eene reis naar *St. Domingo*. Daar voerde het toeval eene vrouw in mijn gezelſchap, welke bij de eerſte ontmoeting alle mijne zinnen betoverde. Haar man was zedert eenigen tijd, om zijne ſchulden, van daar gevlucht, zonder haar naderhand van zijne verblijfplaats eenige tijding te doen toekomen. Een ijder geloofde dat hij dood was; ik nam het voor zeker aan, trachte mijne geliefde 'er van te overtuigen, en haalde haar eindelijk over, mij naar *Londen* te volgen, alwaar ik haar voor mijne vrouw deed doorgaan.

WILSON.

Mistriſs HUMPHRIJ?

HUMPHRIJ.

Eigentlijk Mistriſs LARDNER.

WIL-

WILSON.

Eene zwarte vlek in uwe levensgeſchiedenis.

HUMPHRIJ.

Welke ik in geenendeele zal trachten te verdedigen. Helaas! ik heb voor deeze mijne dwaasheid reeds genoeg geboet. Mijne nieuwe, zogenaamde vrouw, welke zich te *St. Domingo* zo beſcheiden, liefderijk, en inſchikkelijk voor mij betoond had, wierd nu ten eenmaale hoogmoedig, liefdeloos en ten uiterſten verkwistend. Mijne tot nu toe geboudene huislijke inrichting wierd geheel en al afgeſchaft en binnen weinige weeken hadden wij juweelen, zilver, en de kostbaarſte meubelen; reeden in vergulden koetſen, met twee lakeijen achter op dezelven, gaven vorſtelijke maaltijden, — kortom — ons huis ſtond voor elken ſchuimlooper van aanzien open, en mijne vrouw gaf den toon in geheel *Londen*.

WILSON.

En gij gaaft haar in dit alles toe?

HUMPHRIJ.

Wijl ik haar, tot verrukkens toe, beminde, en de aanzienlijke inkomſten van mijnen handel zulke uitgaven konden goedmaaken. Deeze aanhoudende brasſerijen duurden een jaar, tot dat eindelijk de oorlog, waar door ik tot nu toe aanzienlijke ſommen gewonnen had, door eenen onverwagten en ſpoedigen vrede geëindigd wierd. Veele groote huizen hielden op te betalen, en mijn handel leedt hierdoor aanmerkelijke verliezen. Ik deed mijne vrouw eenige voorſtellen; doch zij, welke alle uitrekeningen onverdraaglijk vond, ſchold mij voor liefdeloos, gierig en dergelijken. — Ik ſprak ern-

ftig en nu was de zoo duur gekochte, en zoo zalig gedroomde huisvrede voor altoos verbrooken! Tot vergrooting van mijn ongeluk was ik genoodzaakt de tot nog toe in het oogvallende pracht, vol te houden, om mijne fchuldeifchers, wegens den ftaat mijner middelen, in geen kwaad vermoeden te brengen.

WILSON.

Gevaarlijk hulpmiddel!

HUMPHRIJ.

Ik zocht eenen getrouwen en verftandigen vriend om hem in deeze netelige omftandigheden raadtepleegen, doch ik vond 'er geen'; ik raakte op dwaalwegen, bezocht de openbaare huizen, begon te fpeelen, waagde aanzienelijke fommen, en fnelde op die wijze nog veel fpoediger den afgrond te gemoet, die zich reeds opende om mij in te zwelgen. Doch waarom zou ik u alle mijne dwaasheden optellen? Genoeg — gij ziet dat ik bij al mijn' fchijnbaaren overvloed, aan den rand van het verderf, bijna onherftelbaar verlooren ben!

WILSON.

Ongelukkig man! zijn uwe omftandigheden op de beurs bekend?

HUMPHRIJ.

Tot nu toe heb ik de oogen mijner ftrengfte waarneemers, door fchijnbaare zorgeloosheid en aanhoudende pracht, geblinddoekt; ik heb onder de hand juweelen en zilverwerk verkocht om op mijn tijd te kunnen betaalen. — Deeze naauwkeurigheid in het betaalen, heeft mij tot nu toe in achting en goed vertrouwen doen blijven. Dikwijls in dringenden nood, ik moet het met

fchaam-

ſchaamte bekennen, ſtond ik in verzoeking, de banknooten en juweelen mijner onmondige SARA aan te tasten; doch gelukkig heb ik nog altijd zoo veel gevoel van een gebad, om deeze gedachten in haare geboorte te ſmooren.

WILSON.

God dank, dat ten minſten uw geweeten zuiver is! Hoe veel bedraagt uwe kas nog wel?

HUMPHRIJ.

Aan banknooten en baargeld nog bijna twee duizend pond, welken in deezen lesſenaar zijn geſloten; daarenboven nog een paar honderd guinjes tot huisſelijke uitgaven; dit is het gantſche overſchot van bijna drie honderd duizend ponden, welken nog voor eenige jaaren, zonder eenige ſchulden mijn eigendom waren.

WILSON.

Zijn 'er ook dringende wisſels ten uwen laste.

HUMPHRIJ.

Helaas! van drie tot vier duizend pond, die heden of morgen moeten vervallen; ook moet ik u nog iets ontdekken. Daarenboven vordert mijne vrouw de teruggave eener ſom van zeven duizend pond, die haar eigendom zijn. Ik haalde haar over dit geld op twee ſchepen te laaten tekenen. — Reeds ſedert eenige maanden heb ik van dezelven niet het minſte naricht bekomen. Wanneer dezelven eens verlooren waren, zou mijne vrouw voorzeker de onverbiddelijkſte mijner ſchuldeisſchers zijn.

WILSON.

En uwe uitſtaande ſchulden?

HUM-

HUMPHRIJ.

Zijn grootendeels ingekomen, doch ook weder verſlonden.

WILSON.

Lieve hemel! Hoe kondt gij, bij het bewust zijn uwer hagcheli,ke omſtandigheden, nog den minſten ſchijn van pracht geeven? Bij voorbeeld — het gastmaal van gisteren.

HUMPHRIJ.

Was door mijne vrouw aangelegd, zonder mijne voorkennis.

WILSON.

Welk eene onzinnigheid! Doch verwijtingen komen te laat. Hier blijft niets overig, dan, van dit oogenblik af aan, eene ſpoedige wending te nemen, een geheel nieuw ontwerp te beraamen en het zelve ſtiptelijk optevolgen. Gij hebt, naar uw zeggen, nog tweeduizend pond in kas, met eene gelijke ſom, welke mijn eigendom is, en dewelke ik ieder oogenblik ligten kan, zullen wij die hoofdſom verdubbelen, om door het ſtipt betalen der dringendſte ſchuldeisers voor eerst nog ons crediet te bewaren.

HUMPHRIJ.

Neen, mijnheer WILSON! Dat zal ik nooit toeſtaan!

WILSON.

Het is mijn vrije wil! Wij zullen winst en verlies deelen.

HUMPHRIJ.

Deeze edelmoedige handelwijze — —

WIL-

WILSON.

Ik begeer noch dank noch bewondering; flechts eene naauwkeurige opvolging van mijn voorftel, en eene fpoedige inkrimping uwer huisfelijke uitgaven, misfchien zal 'er als dan nog mogelijkheid zijn, uwen ondergang afteweeren. —

HUMPHRIJ.

Zelfs de minfte uwer wenken zal gehoorzaamd worden! Hier — om mij tegen alle verzoeking te wapenen — neem gij den fleutel deezer lesfenaar, waarin gij, behalven het geringe overfchot van mijn gantsch vermogen, ook nog de banknooten en juweelen van Misf GLANVILLE, zult vinden.

WILSON.

Behoud gij dien fleutel zo lang, tot dat ik u de beloofde toelage gebragt zal hebben. Bij uwe tegenwoordige denkwijze heb ik van uwe zijde geene terugtreding te duchten. Ik zie uwe vrouw komen. Tracht u zelven meester te zijn, en ontdek haar, op eene behendige wijze, uwe omftandigheden en de dringende noodzakelijkheid, om, ter verbetering van dezelven, eene geheel andere inrichting in uw huis daarteftellen. Misfchien geeft zij uwe redelijke voorftellen gehoor. Op het Comptoir zie ik u weder.

VIERDE TOONEEL.

Mistrisf HUMPHRIJ. HUMPHRIJ.

Mistrisf HUMPHRIJ *tegen* WILSON *die haar — in de deur ontmoet.*

Nu, nu, loop het huis niet omverr'.

HUM-

HUMPHRIJ *haar te gemoet gaande en de hand kusschende.*

Goeden morgen CHARLOTTE! Hoe hebt gij geslapen?

Mistrisf HUMPHRIJ.

Zijt gij eindelijk wederom eens zichtbaar? Een fraai gastheer! zijne gasten te laaten zitten, en tot laat in den nacht in vreemde huizen rond te zwerven.

HUMPHRIJ.

Gij weet 'er de oorzaak van —

Mistrisf HUMPHRIJ.

Helaas! Als een onzinnige rond te dwaalen, mij het hoofd warm te maaken, om slechts een voorwendsel te hebben, zijne gemeene drink- en speelkroegen, te kunnen bezoeken.

HUMPHRIJ.

Gij zijt onrechtvaardig!

Mistrisf HUMPHRIJ.

Onrechtvaardig? Sir! Ik verzoek u uwe uitdrukkingen te maatigen! Gij — gij zijt onrechtvaardig, ondankbaar, booshartig — met een woord — onverdraaglijk!

HUMPHRIJ.

Woorden zijn ligt gesprooken, maar bewijzen —

Mistrisf HUMPHRIJ.

Duizend in plaats van één! Gij verwaarloost mij, verbergt u in uw comptoir, knort en spreekt mij tegen, zonder mij aan te hooren, denkt slechts aan

aan uwe vermaaken, laat uwe vrouw kommer en gebrek lijden.

HUMPHRIJ.

Gij maalt uwe beeldtenis, mevrouw, en niet de mijne! In ons huis heerscht, helaas, maar al te veel overvloed — en mijne liefde, oplettenheid, inschikkelijkheid, behoeven, naar mijne gedachten, geen bewijs!

Mistrisf HUMPHRIJ.

Liefde? oplettenheid? inschikkelijkheid? — En dat durft gij mij zo onbeschaamd in het aangezicht te zeggen? Liefde? Was het ook uit liefde voor mij, dat gij uit verfoeilijke gierigheid, juweelen, zilverwerk en alles wat 'er slechts kostbaar in huis was, liet verkopen, om slechts uwe geldkisten te vullen, en dat alles zonder mij 'er een enkel woord van te spreeken? Is het ook uit oplettenheid voor mij, dat gij mij, even als een afgeleefd oud wijf, met klederen, die sedert langen tijd uit de mode zijn, ten spot van andere lieden, laat rond loopen? wanneer gij mij lastert en kooplieden en kramers, schoenmakers en snijders, met rekeningen op den hals zendt? Foei! Gij moest u schaamen!

HUMPHRIJ.

Ik ben daartoe genoodzaakt, Mevrouw, dewijl ik dagelijksch, ja elk uur, door uwe kooplieden overvallen word; dewijl mijnen handel, uit hoofde mijner tot dus verre verkwistende uitgaaven, de bodem is ingeslagen; dewijl mijne kas naauwlijks toereikende is, om in de dringende behoeften te voorzien; dewijl ik volstrekt genoodzaakt ben, eene geheele verandering in onze huisselijke inrichting daar te stellen, indien ik niet, als een onzinnige,

mij

mij in het vervolg, tot den bedelſtaf gebragt wil zien!

Mistriſſ HUMPHRIJ.

Ja, ja, het oude liedjen! Maar gij moet niet denken dat ik onnozel genoeg ben, deeze wisſewasjens voor waarheid aanteenemen!

HUMPHRIJ.

Gij zult ſpoedig overtuigd worden! Tot hier toe heb ik mijn verdriet in mijn' boezem opgekropt, tot hier toe verzweeg ik, om u te ſpaaren, de zorgvuldigheid mijner omſtandigheden; doch thands is het noodzakelijk dezelven, zonder eenige achterhoudenheid, aan u open te leggen. Ik ben mijnen ondergang nabij, CHARLOTTE! Door den vrede, wierdt mijn handel, voor twee derden van deszelfs inkomſten verminderd, door bankroeten verloor ik het grootst gedeelte mijner uitſtaande gelden, en door huisſelijke verkwisting het overige. Tot mijn geluk heb ik mijn crediet nog weeten ſtaande te houden! Misſchien kan ik door voorzichtigheid, vlijt en ſtrenge huishoudkunde mij het naderend verderf ontrukken. — Alleenlijk, CHARLOTTE! wanneer u onzer beider welvaart dierbaar is, moet gij mijn ontwerp niet in den weg zijn, door onnodige uitgaven.

Mistriſſ HUMPHRIJ.

Onnodige uitgaven? Dacht ik het niet, dat het hier op wederom uit zou loopen! onnodige uitgaven? Mij dunkt, dat ik mij bekrompen genoeg behòlpen heb! wanneer gij ſlechts verſtandiger te werk gingt! —

VIJFDE TOONEEL.

JACKSON, DE VOORIGEN.

JACKSON.

Is het geoorloofd?

Mistrisf HUMPHRIJ.

Zie daar meester JACKSON! Brengt gij het kleed?

JACKSON.

Ja Mevrouw — (*hij toont haar het zelve.*)

Mistrisf HUMPHRIJ.

Goed! zeer goed! Hoe bevalt u het Satijn, mijnheer HUMPHRIJ?

HUMPHRIJ.

Goed; maar —

Mistrisf HUMPHRIJ.

En de optooisels?

HUMPHRIJ.

Zeer goed; maar —

Mistrisf HUMPHRIJ.

Hebt gij de rekening bij u, meester JACKSON?

JACKSON.

Om u te dienen! Hier is die van den zijdekooper.

Mistrisf HUMPHRIJ, *de rekeningen nazienде.*

Billijk! zeer billijk. Zie hier, heer HUMPHRIJ!

HUMPHRIJ.

CHARLOTTE —

Mistrisf HUMPHRIJ.

Wel nu — wat zal dat beduiden? (*zacht*) Neem aan, of de vrede tusfchen ons zal een einde hebben.

HUMPHRIJ.

Maar bedenk toch —

Mistrisf HUMPHRIJ.

Maar, maar! wat zijn moet, moet zijn! Deeze twee voddige rekeningen zult gij toch nog wel kunnen betaalen! (*zij ftopt hem dezelven in de hand*) Koom, meester JACKSON, volg mij in mijne kamer; wij zullen het kleed eens aanpasfen.

ZESDE TOONEEL.

HUMPHRIJ.

Vervloekt zijn de ouders, die hunne kinderen niet reeds in de wieg, het éénmaal één leeren! voddige rekeningen! —— (*Hij ziet dezelven in.*) Bijna vijftig pond, voor een fatijn kleed? Neen, mevrouw! daar zal niets van gefchieden — uw fneider kan het kleed terug neemen! — Maar de gevolgen? — Zij zal fchelden, raazen, mij overal befchimpen — de eerfte zijn die het gerucht mijner armoede in de ftad verfpreiden zal! — Ik moet — moet nog voor deeze dwaasheid boeten; maar bij den hemel, het zal de laatfte zijn! (*Hij opent de lesfenaar en telt het geld af.*) Thands geene fchelling meer, dan het geen ik uit vrijen wil billijken zal! (*Hij pakt het afgetelde geld in een papier.*)

Nu

Nu nog honderd en vijftig — en deeze twee duizend pond — mijn ganſche rijkdom! En — het eigendom van de goede SARA — (*hij neemt eene brieventasch en opent dezelve.*) Door een gedeelte van het zelve was ik geheel en al geholpen! Maar hoe! wanneer ik het haar in handen gaf, haar mijnen toeſtand ontdekte, haar om bijſtand ſmeekte! ——

ZEVENDE TOONEEL.

RAMFORD, HUMPHRIJ.

RAMFORD, *koomt binnen, zonder door* HUMPHRIJ, *die in diep gepeins aan den leſſenaar zit, bemerkt te worden, en ziet omzichtig rond.*

Ook hier niet? De bediende heeft mij toch gezegd —— St.! daar zit de oude!

HUMPHRIJ, *bij zichzelven.*

Slechts tienduizend pond! — Dan bleven 'er nog, ... (*het opſchrift van verſcheidene pakjens lezende*) hier in deeze brieventasch — tien duizend; — hier, vijf — en hier vijftien duizend pond — en deeze Juweelen — (*een verborgen kastjen openende*) ook nog wel tien duizend guinjens aan waarde —

RAMFORD, *ter zijde.*

Hoe! Hij baadt zich in goud en juweelen!

HUMPHRIJ, *bij zichzelven.*

Waarom niet? zij heeft een goed hart, bemint mij en zal mijne bede zeker gehoor geeven — ja —

dat zal ik doen! Doch voor eerst wederom in uwe bergplaats! (*Hij pakt alles wederom te ſamen.*) Zo! — ſpoedig zal ik het dat beminnelijk meisjen overhandigen. — (*Hij bergt het in eene laade.*)

RAMFORD, *ter zijde.*

Ho, ho! dat beminnelijk meisjen? Staan uwe zaaken op zulk eenen voet, oude knaap? Daar van zullen wij ter behoorlijke plaatſe onderrichting geeven —

HUMPHRIJ, *bij zichzelven.*

Hoe gemakkelijk had dit alles mij tot een' verrader kunnen maaken! De hemel zij dank, dat ik mijne hartstochten meester was! Nu zijt gij gered en mijn geweeten is van wroegingen bevrijd! (*Hij ontdekt* RAMFORD *die zich ongemerkt verwijderen wil.*) Ha, RAMFORD! (*Hij fluit den leſſenaar.*) wat hebt gij te beveelen, Sir?

RAMFORD, *ſtelt zich aan als of hij nu eerst was binnen gekomen.*

Vergeef mij, Sir! Ik koom — u immers niet ongelegen?

HUMPHRIJ.

In de daad, ik heb bezigheden —

RAMFORD.

Ik koom ſlechts om u een' goeden morgen te wenſchen, en u nogmaals voor den prachtigen maaltijd te danken, welken gij ons gisteren gegeeven hebt.

HUMPHRIJ.

Mijne vrouw, meent gij, Sir, neem het mij niet kwalijk.

RAM-

RAMFORD.

Ik had zo even beſloten, ook haar mijne opwagting, te maaken —

HUMPHRIJ.

Ik weet niet anders of gij hebt haar dezen morgen reeds in den tuin met uw bijzijn vereerd ——

RAMFORD.

Slechts weinige minuuten om haar tot een rijdpartijtjen naar *Kent* te nodigen.

HUMPHRIJ.

Hier voor moet ik u thans bedanken, Sir! — wij hebben zaaken van meer belang te verrichten.

RAMFORD.

Zaaken van meer belang? Dat doet mij leed, want ik heb reeds met toeſtemming van mevrouw uwe gemalin een' wagen beſteld, die reeds ſpoedig hier zal zijn.

HUMPHRIJ.

Ja, als dat zo is, zult gij u moeten getroosten, denzelven weder af te zeggen. —

RAMFORD.

Maar Mistriſs —

HUMPHRIJ.

Bevindt zich in haare kamer, in gezelſchap van den kledermaker — binnen een quartier uurs zal uw gezelſchap haar waarſchijnlijk aangenaam zijn. Dus, tot wederzien, Sir! mijne bezigheden —

RAMFORD.

Ik wil u niet ophouden — (*ter zijde onder het*

heen gaan.) Geduld, oude! Mevrouw uwe gemalin zal u duur te ſtaan komen! (*Hij vertrekt ſpoedig.*)

HUMPHRIJ.

Deeze willekeurige handelwijze — dit gebrek aan achting — mijne verdenking wordt hoe langer hoe waarſchijnlijker. (*Hij ſchelt.*)

AGTSTE TOONEEL.

GEORGE, HUMPHRIJ, *daarna* WILSON.

GEORGE.

Wat beveelt gij, Sir?

HUMPHRIJ, *geeft hem het rolletjen met vijftig guinjes.*

Breng dit geld aan Mistriſs HUMPHRIJ —

GEORGE.

Zeer wel, Sir! (*Hij vertrekt met het geld.*)

HUMPHRIJ.

Het is goed dat gij koomt, WILSON! Zo even heb ik weder vijftig pond voor mijne vrouw moeten betaalen.

WILSON.

Mijnheer, HUMPHRIJ! Gij herinnert u onze affpraak?

HUMPHRIJ.

Verſtoor u niet, mijn vriend! Het was voor een reeds afgewerkt kleed, het welk betaald moest worden, indien ik mijne verkwistende vrouw niet voor het oog van den kledermaker wilde beſchaamd doen

doen ſtaan, en hem niet te gelijk mijn gebrek aan geld bekend wilde maaken; doch van nu af aan zal ik alle haare ſchuldeisſchers aan haar zelve zenden.

WILSON.

Dit is ten hoogſten noodzakelijk. Want anders zal u in het eind niets overig blijven! Hier zijn nu de beloofde twee duizend pond, welken ik zo even uit den bank geligt heb.

HUMPHRIJ.

Goed, mijn vriend! (*Hij opent den leſſenaar.*) Hier ſtaan ook de andere twee duizend pond — en hier is de brieventasch met de banknooten van Miſs GLANVILLE, en hier — het kistjen met juweelen. — Daar koomt zij met haare vriendin LIDIJ. Mij dunkt ik moest haar maar, hoe eer zo liever, haare waare geſchiedenis ontdekken en haar te gelijk den ſtaat haarer bezittingen bekend maaken; 'er zou een onverwagt ongeluk kunnen komen dat wij betalingen moesten doen, welken ons klein vermogen te boven gingen, en als dan zal zij ons eene maatige ondersteuning niet ontzeggen — (*Hij ſluit den leſſenaar.*)

WILSON.

Doet gij dit; voorzichtigheid is ten hoogſten noodzaakelijk. Intusſchen zal ik eene lijst van onze overige ſchuldeisſchers maaken.

NEGENDE TOONEEL.

SARA GLANVILLE, LIDIJ, HUMPHRIJ.

HUMPHRIJ.

Goeden morgen, Misf! Goeden morgen, lieve LIDIJ! Reeds zo vroeg gekleed?

SARA.

Reeds zedert een paar uuren! De ſchoone morgenſtond ſpoorde ons aan, eene wandeling in den tuin te doen.

HUMPHRIJ.

Mijne bezigheden hielden mij terug, anders zou ik 'er u zeker verraſcht hebben. Nu, lieve SARA! Nogmaals dank, voor dat lieve concert, hetwelk gij ons gisteren gegeeven hebt.

SARA.

Ik ben u veel meer dank verſchuldigd, dat gij mij gelegenheid gegeeven hebt, aan uwe gasten mijne geringe bekwaamheden te toonen.

HUMPHRIJ.

Gij zijt al te beſcheiden, Misf! Maar weet gij dan ook wel, lieve SARA, dat vriend AMOR gisteren zijn ſpel geſpeeld heeft? Hij heeft u eene menigte veroveringen doen maaken!

SARA.

Mij — veroveringen? 'Er waren ſlechts eenige heeren zo vriendelijk mij eenige vleijerijen te zeggen ——

HUM-

HUMPHRIJ.

Verdiende loffpraaken, Misf!

SARA *tegen* LIDIJ.

Mijn voogd is heden buitenmaate vriendelijk.

LIDIJ.

Als naar gewoonte.

HUMPHRIJ.

Onder anderen fcheen Baronet HANTLIJ geheel en al door u betoverd!

SARA.

Hij was in de daad zo vriendelijk van mij te verzekeren, dat hij mij beminnelijk vond; doch —

HUMPHRIJ.

Eene zo uitgemaakte waarheid behoeft toch geene verzekering. Maar heeft hij geene bizondere verklaaring gewaagd? Vergeef mij mijne nieuwsgierigheid, Misf! Ik heb 'er gegronde redenen toe.

SARA.

Geheel en al heeft hij zich niet verklaard.

HUMPHRIJ.

Nu, dan zal het zeker nog gefchieden! Als vriend en voogd van u, lieve SARA, is het mijn pligt u zo gelukkig te maaken als het in mijn vermogen is! Ik geloof dat de Baronet uwe hand niet onwaardig is; wanneer gij dus eenige genegendheid voor hem mogt gevoelen, flechts één wenk en uwe wenfchen zijn bevredigd.

SARA.

Met een ontroerd hart dank ik u voor uwe

tedere zorgvuldigheid ; doch tot nu toe ben ik niet geschikt, in dit opzicht van dezelve gebruik te maaken. Ik wil, zo het mogelijk is, eerst de terugkomst der dierbaare panden, aan welken ik mijn aanzijn verschuldigd ben, afwagten — om onder hunne oogen en met hunne toestemming eene keuze te doen.

HUMPHRIJ.

Ook daaromtrent, lieve SARA, word het tijd u eenige onderrichting te geeven. Gij zult binnen weinige maanden de jaaren bereikt hebben, welker vervulling ik verpligt was eerst aftewagten.

TIENDE TOONEEL.

Mistrisf HUMPHRIJ, DE VOORIGEN.

Mistrisf HUMPHRIJ.

Mijnheer HUMPHRIJ, men verlangt op het comptoir naar uw tegenwoordigheid; ook laat Mistrisf WICHERLEIJ u tegen morgen avond ter maaltijd en bal nodigen.

HUMPHRIJ.

Hebt gij uw woord gegeeven?

Mistrisf HUMPHRIJ.

Zonder uwe toestemming? De hemel bewaare mij!

HUMPHRIJ.

Zijt gij 'er dan mede te vreden?

Mistrisf HUMPHRIJ.

Neen.

HUM-

HUMPHRIJ.

Niet? Ik dacht —

Mistrisf HUMPHRIJ.

Bij Mistrisf WICHERLEIJ?

HUMPHRIJ.

En waarom niet?

Mistrisf HUMPHRIJ.

Om dat ik niet wil!

HUMPHRIJ.

Maar de welvoegelijkheid! — zij was toch gisteren hier —

Mistrisf HUMPHRIJ.

ô Ja! wel was zij hier! Met lijf en ziel en met alle fieraaden uitgedorscht! Gaat gij 'er heenen; ik zal u niet tegenhouden.

HUMPHRIJ.

Wil ik u dan met eenige onpasfelijkheid verontfchuldigen?

Mistrisf HUMPHRIJ.

Waartoe alle die omftandigheden? Zeg maar rond uit — dat ik niet komen wil.

HUMPHRIJ.

Maar om welke rede, waarom wilt gij niet komen?

Mistrisf HUMPHRIJ.

Om dat zij eene ingebeelde en hoogmoedige gekkin is, om dat —

HUM-

HUMPHRIJ.

CHARLOTTE! waarom toch altijd de ganſche waereld den oorlog aangekondigd? Wanneer wij altoos zoo geſtreng omtrent de gebreken van anderen willen zijn, welk oordeel zullen wij dan over ons zelven te verwagten hebben?

Mistriſs HUMPHRIJ.

Dat mag u bekommering baaren — mij voorzeker niet.

HUMPHRIJ.

Het is erg genoeg dat uw ſpiegel u zo ontrouw is! (*Hij wendt zich tot* SARA) over de bewuste zaaken, lieve SARA, zullen wij wel eens breedvoeriger ſpreeken.

ELFDE TOONEEL.

Mistriſs HUMPHRIJ, SARA, LIDIJ.

Mistriſs HUMPHRIJ.

Hij word van dag tot dag ondraagelijker!

SARA.

Uw gemaal, Mistriſs?

Mistriſs HUMPHRIJ.

Hebt gij het niet zelve gehoord? Daar heeft hij zich aan die zottin vergaapen, en nu zou ik koppelaarſter zijn!

SARA, *wil gaan.*

Met uw verlof, Mistriſs! —

Mis-

Mistrisf HUMPHRIJ.

Nog één woord — kleine! Ik had heden morgen vroeg reeds een bezoek, het welk voor u van veel belang was.

SARA.

Van belang voor mij? En van wie was dat bezoek, als ik het vraagen mag?

Mistrisf HUMPHRIJ.

Kleine huichelaarfter! Kunt gij dat niet raaden? van Sir HANTLEIJ.

SARA.

Welnu?

Mistrisf HUMPHRIJ.

Hij durfde het niet waagen, u aan uwe kaptafel te ftooren; doch met te meer tederheid en angstvalligheid kwam hij mij naar uwen welftand vraagen.

SARA.

De Baronet is zeer vriendelijk, dit weet ik.

Mistrisf HUMPHRIJ.

En tot ftervens toe verliefd! Naar zijne verzekering hebt gij hem gisteren geheel en al betoverd, en hij zou het ongelukkigst mensch van den aardbodem zijn, wanneer gij zijne liefde geen gehoor gaaft! Hij fmeekte mij dat ik zijne voorfpraak zou zijn.

SARA.

En Mistrisf was zo vriendelijk, dezen last op zich te neemen?

Mistrisf HUMPHRIJ.

In het tegendeel! Ik beweerde, dat een man van zijn

zijn ſtand en vermogen, geene voorſpraak behoefde, en dat gij, als een verſtandig meisjen, u geen oogenblik bedenken zoudt, zijne liefde met wederliefde te beandwoorden.

SARA.

En toch, Mistriſ, zou deze bedenking plaats kunnen vinden.

Mistriſ HUMPHRIJ.

Ei, ei! En om welke oorzaak?

SARA.

Zijne beſcheidenheid en andere goede hoedanigheden hebben, dit moet ik bekennen, indruk op mij gemaakt, en zouden, indien mijn hart thans voor liefde vatbaar was, meer op mij werken, dan zijn rang en zijne rijkdommen, doch —

Mistriſ HUMPHRIJ.

Maar kind! geſteld al eens, dat gij geene liefde voor hem gevoelde, zoo vordert toch uw belang, een man als hem niet van de hand te wijzen, uwe bezittingen....

SARA.

Mijne ouders geeven mij zo veel als 'er tot mijn onderhoud vereischt wordt; verders heb ik niets nodig.

Mistriſ HUMPHRIJ.

Uwe ouders? Ja de hemel weet. waar ter waereld die zogenaamde ouders zich bevinden. Mijnheer gemaal, kan ons mooi vertellen dat zij in *Jamaica* leefden; doch ik vorm er geheel andere gedachten van.

SA-

SARA.

Hemel! wat zegt gij? zou Sir HUMPHRIJ, bekwaam zijn —

Mistrisf HUMPHRIJ.

Nu, ja! Ik ben eerst tien jaaren aan hem verbonden geweest, en vondt u hier in den ouderdom van agt jaaren. Sir HUMPHRIJ was niet ongevoelig voor ons geslacht, en die meer dan vaderlijke tederheid en zorg, waarmede hij zich jegens u gedraagt, doet zeer waarschijnelijk vermoeden —

LIDIJ.

Vergun mij, Mevrouw, een vermoeden te wederleggen, het welk voor uwen gemaal niet dan ten uiterften beledigend is. Ik heb de ouders van Misf SARA GLANVILLE, van zeer nabij gekend. Eene opeenstapeling van onheilen scheidde hen van elkanderen. — Sir HUMPHRIJ had veel verpligting aan hen, en nam de opvoeding hunner achtergelatene dochter uit dankbaarheid op zich —

Mistrisf HUMPHRIJ.

Ei, ei, Mejuffrouw! Maak u maar niet driftig.

SARA.

Mistrisf! Zij is mijne vriendin, en nam altoos het tederst deel in mijn lot.

Mistrisf HUMPHRIJ.

Uwe vriendin? Het kan zijn, dat zij zich uit vriendschap tot uwe bediende vernedert, doch ik bedank u voor dergelijke vertrouwelijkheden.

SARA.

Gij hebt daar omtrent slechts te bevelen, Mistrisf!

trisf! En om alle rede tot verder misnoegen uit den weg te neemen, zo vergun mij, dat ik mij met mijne vriendin verwijdere. (*Tegen* LIDIJ) Koom met mij, lieve LIDIJ!

TWAALFDE TOONEEL.

Mistrisf HUMPHRIJ, *daarna* RAMFORD.

Mistrisf HUMPHRIJ.

Welk eenen toon durft dat schepsel aanneemen! Ha! wanneer mijn vermoeden gegrond was, wanneer ik slechts overtuigende bewijzen in handen had! ——

RAMFORD *komt, zorgvuldig rondziende, binnen.*

Zijt gij alleen?

Mistrisf HUMPHRIJ.

Zo driftig RAMFORD? Wat is 'er gaande?

RAMFORD.

Eene zeer gewigtige ontdekking! Uw vermoeden omtrent Misf SARA GLANVILLE wordt steeds waarschijnelijker! Omtrent een kwartier uurs geleden, zogt ik u in deze kamer, en vond den ouden aan gindschen lessenaar, bij zijnen mammon; zonder mij te bemerken, telde hij eene menigte banknoten van tien, vijftien, twintig duizend pond, bezag een kistjen met juweelen — —

Mistrisf HUMPHRIJ.

Droomt gij, Sir? of —

RAM-

RAMFORD.

Meent gij dat het niet waar is? Koomt u dit ongeloovelijk voor?

Mistrisf HUMPHRIJ.

Zulk een buitengewoon vermogen! —

RAMFORD.

O Hij moet nog veel meer bezitten, want uit eenige afgebrokene woorden, welken hem uit den mond vielen, vernam ik, dat deeze banknooten en juwcelen tot een geſchenk beſtemd waren.

Mistrisf HUMPHRIJ.

Tot een geſchenk? Gij zijt raazende!

RAMFORD.

Ik zelf zou aan de waarheid twijffelen, wanneer ik niet alles met mijne eigene oogen gezien, en met eigene ooren gehoord had.

Mistrisf [illegible]PHRIJ.

Zo veel duizend pond — tot een geſchenk! Aan wien toch?

RAMFORD.

Natuurlijk aan zijne dochter — of minnares, die zoogenaamde Misf GLANVILLE; want ik hoorde zeer duidelijk de woorden: *zij bemint mij!* en naderhand: *ſpoedig zal ik het dat lieve meisjen overhandigen.*

Mistrisf HUMPHRIJ.

Hebt gij dat alles gehoord, alles gezien?

RAMFORD.

Met gezonde oogen en ooren.

Mistrisf HUMPHRIJ.

Ha, die verrader! voor zijn onecht kind, (want dat is zij voorzeker) ſpaart hij meer dan vorſtelijke rijkdommen — en mij weigert hij eene ellendige rekening van vijftien pond te betaalen — klaagt over gebrek, over het verval van zijnen handel, verkoopt alles ———

RAMFORD.

Om zijne lieve goedhartige gade een rad voor de oogen te draaijen; zeer natuurlijk! misſchien wil hij zich wel geheel en al van u ontlasten en ſpeelt den geveinsden om u des te beter tot zijn oogmerk te krijgen —

Mistrisf HUMPHRIJ.

Vervloekt bedrieger! vandaar zijn liefdeloos gedrag te mijwaards, vandaar die herhaalde geheime geſprekken met dien geveinsden Boekhouder. Wat ſtaat ons nu te doen?

RAMFORD.

Deze vraag beandwoord zich van zelve. Een kort beraad te neemen, te veinzen, den ondankbaaren in list den loef af te ſteeken, ons van de ſchatten uit gindſchen lesſenaar meester te maaken, en hem, benevens dat andere ſchepzel, de hielen te laaten zien.

Mistrisf HUMPHRIJ.

Bij den hemel! dat zullen wij, zonder eenige bedenking, hoe eer zo liever doen, zodra de gelegenheid zich maar opdoet.

RAMFORD.

Ik hoor iemand —

Mis-

Mistrisf HUMPHRIJ.

Hij is het zelf, ſpoedig naar de benedenkamer! Ik volg u —

(RAMFORD *vertrekt ſpoedig.*)

Mistrisf HUMPHRIJ.

Nu ſlechts bedaardheid, om den bedrieger des te zekerer te vangen! —

DERTIENDE TOONEEL.

HUMPHRIJ, Mistrisf HUMPHRIJ, *daarna* GEORGE.

HUMPHRIJ, *driftig.*

Waar is WILSON?

Mistrisf HUMPHRIJ.

Waarſchijnelijk op het comptoir.

HUMPHRIJ.

Neen, daar is hij niet. De hemel geeve mij kragten!

Mistrisf HUMPHRIJ.

Gij zijt geheel en al buiten u zelven. Wat is 'er voorgevallen?

HUMPHRIJ.

Hier — lees zelve — (*hij geeft haar een' brief.*)

Mistrisf HUMPHRIJ, *leest.*

„ Ingevolge uw verzoek, moeten wij u, helaas! „ berichten, dat het ſchip *Bristol*, naar *Canton* „ beſtemd, waar op gij getekend hebt, in Decem-

„ber van het voorleden jaar, door een' hevigen „ſtorm, aan de kusten van *Bombaij*, met „de ganſche lading is verongelukt. Betreffende „het tweede ſchip *Cumberland*, hebben wij tot „nu toe geene tijding kunnen uitvorſchen, doch „wij vreezen een dergelijk lot!" Daar hebben wij het nu!

HUMPHRIJ.

Ik ben geheel ter nedergeſlagen! Deeze laatſte ſlag van het trouwloos geluk —

Mistriſſ HUMPHRIJ.

Niet het geluk; — maar uwe gierigheid, uwe onverzadelijke hebzucht zijn 'er de ſchuld van. Gij moogt u mijnentwege zo angſtig aanſtellen als gij wilt; ik ten minſten wil 'er niet door lijden. Zeven duizend pond bedroeg het vermogen, het welk ik u toebetrouwde; gij woekerde met het zelve tegen mijn' wil — nu kunt gij het mij ook terug geeven!

HUMPHRIJ.

CHARLOTTE! om 's hemels wil, breng mij niet tot wanhoop!

Mistriſſ HUMPHRIJ.

Nu, nu! ſtel u maar zo hopeloos niet aan! Dit verlies zult gij nog wel te boven kunnen komen. zeven duizend pond....

HUMPHRIJ.

Geen duizend, geen vijf honderd pond! Ik ben geheel en al tot den bedelſtaf gebragt.

Mistriſſ HUMPHRIJ.

Gij tot den bedelſtaf gebragt?

HUM-

HUMPHRIJ.

Zonder eenige redding!

Mistrisf HUMPHRIJ.

Het is niet mogelijk.

HUMPHRIJ.

Helaas! maar al te waar.

Mistrisf HUMPHRIJ.

Maar hoe? is dan alles verlooren?

HUMPHRIJ.

Alles.

Mistrisf HUMPHRIJ.

Uw gansch vermogen?

HUMPHRIJ.

Niets, niets is mij overig gebleven, dan een kommervol leven, het welk spoedig een einde zal neemen! Mijne kragten zullen weldra uitgeput zijn!

Mistrisf HUMPHRIJ, *ter zijde.*

Vervloekte huigchelaar! Ik kan mij naauwlijks bedwingen! (*overluid*) Ik wenschte van harte u te kunnen redden; maar ———

HUMPHRIJ.

Het is te laat! 'Er was een tijd dat gij het hadt kunnen doen! — Doch wech met deeze herinnering! zij vermeerdert slechts mijne kwellingen. Verlaat mij, CHARLOTTE! geniet, verr' van mij, een gelukkiger lot, dan ik u verschaffen kan! Gij zijt niet gewoon kommer en gebrek te lijden. —

Mistrisſ HUMPHRIJ, *ter zijde.*

RAMFORD heeft gelijk. De verraader komt zijn oogmerk hoe langer hoe nader bij! (*overluid*) Niet op die wijze, Sir! Ken mij meer bedaardheid toe! Ik heb zoo lang de vruchten uwer middelen met u genoten, het is derhalven ook billijk, dat ik in uwe armoede deele. Ik verlang niet rijker en niet armer te zijn, dan gij zelf zijt.

HUMPHRIJ.

Hoe? Hoor ik wel? CHARLOTTE! Zou ik u zo miskend hebben?

Mistrisſ HUMPHRIJ.

Als naar gewoonte!

HUMPHRIJ.

Had ik kunnen verwagten, dat gij — hemel! wat is dat? Hoe word ik ontroerd? (*Hij begint te waggelen en houdt zich aan een' ſtoel vast.*)

Mistrisſ HUMPHRIJ.

Wat deert u? Gij wordt bleek — gij begint te waggelen —

HUMPHRIJ.

Eene duizeling in het hoofd — (*Hij valt op den ſtoel neder.*)

Mistrisſ HUMPHRIJ.

De natuurlijke gevolgen van uw nachtloopen! neem ſlechts een tegenwerkend poeder —

HUMPHRIJ, *geeft haar den ſleutel.*

Dáár — in den leſſenaar — ſtaat zout —

Mis-

Mistrisf HUMPHRIJ, *ter zijde.*

Gelukkig toeval! (*zij opent den lesſenaar en zoekt.*)

HUMPHRIJ.

In de bovenſte lade — aan de linkerhand —

Mistrisf HUMPHRIJ *vindt het fleſjen en neemt den ſleutel, zonder den lesſenaar te ſluiten, uit het ſlot.*

Zie hier ——

HUMPHRIJ, *aan het fleſchjen rukkende, wordt na eenigen tijd weder bedaard.*

Vergeef mij mijn wantrouwen, CHARLOTTE! Gij zijt goedhartiger en inſchikkelijker dan ik gedacht had.

Mistrisf HUMPHRIJ.

Hoe bevindt gij u nu?

HUMPHRIJ.

Iets beter! De hemel zij dank!

Mistrisf HUMPHRIJ

Een weinig rust zal u geheel herſtellen. Hier is de ſleutel —— en koom nu in uwe ſlaapkamer; de geneesheer zal oogenblikkelijk hier zijn. (*zij ſchelt.*)

GEORGE, *koomt binnen.*

Wat beveelt gij, Mistrisf?

Mistrisf HUMPHRIJ.

Koom nader! uw heer bevindt zich niet wel; gij moet hem naar bed helpen.

HUMPHRIJ.

Liever in de opene lucht. (*tegen* GEORGE) waar is WILSON?

GEORGE.

Hij ging u, voor eenige minuuten in het koffijhuis, tegen over de beurs, zoeken.

HUMPHRIJ.

Ik wil naar hem toe gaan; hij moet mijn wedervaaren weeten, mij raaden —

Mistrisf HUMPHRIJ.

Gij zijt nog te zwak, Sir!

HUMPHRIJ.

Ik bevind mij reeds merkelijk beter — flechts onrustig, zeer onrustig! Ik moet voort, mij verftrooijen —

Mistrisf HUMPHRIJ.

Zoo als gij wilt! GEORGE blijf bij uw' heer! Hij mogt uwe hulp nodig hebben. Hier, Sir — fteek het zout bij u; ingevalle eene nieuwe onverwachte tijding uwe ontroering vernieuwen mogt.

HUMPHRIJ.

Thands kan mij niets onverwachts meer overkomen; ik ben aan het einde mijner beftemming. Gij zult voor het fluiten der kamer zorgen, CHARLOTTE? (*Hij vertrekt met* GEORGE.)

Mistrisf HUMPHRIJ.

Dat verftaat zich!

VEER-

VEERTIENDE TOONEEL.

Mistrisf HUMPHRIJ, *kort daarna* RAMFORD.

Mistrisf HUMPHRIJ.

Niets onverwagts? Dat zult gij ondervinden, verrader! (*zij opent de naaste kamer*) Koom binnen, RAMFORD! Hebt gij het gehoord?

RAMFORD.

Alles! Ik bewonder den ouden! Hij kan meesterlijk veinzen!

Mistrisf HUMPHRIJ.

Veinzerij, of waarheid, dit verschilt ons weinig! wij hebben thands iets gewigtigers te doen! Grendel de deur slechts! (*zij zoekt in den lessenaar*) Eerst overtuiging en dan geduchte wraakneeming! Het geluk biedt mij van zelve de hand! Ha! hier! (*zij vindt de brievetasch en opent dezelve*) Juist! (*De banknooten naarziende.*) Tien — tien — vijf — vijftienduizend — ö gij affchuwelijk huigchelaar! (*zij steekt de brieventasch bij zich.*) Nu de Juweelen — waarschijnlijk in dit kistjen. — (*zij opent hetzelve*) De Hemel beware ons! welk een Koninglijke schat! Ha! Die booswigt! (*zij steekt het kistjen bij zich*) Hier zijn nog twee zakken, opgepropt vol! voort met u — in zekerheid! Heer RAMFORD — neem gij dit geld — (*verder zoekende*) — Is 'er niets meer? Nu, vergoeding genoeg voor mijne zevenduizend pond en tienjaarige slavernij! Maak nu de deur weder open, RAMFORD en eil, zo spoedig mogelijk, om een wagen en paarden te bestellen. Wij moeten zonder tijdverlies voort.

RAMFORD.

Zoo ſpoedig? ware het niet beter den nacht aftewagten.

Mistriſſ HUMPHRIJ.

En den aal te laaten ontglippen! Niet waar? Sir! Hoe ſpoediger en onverwagter, des te beter en zekerder. Draag die beide zakken in mijne kamer en vlieg daarna heenen!

RAMFORD.

Maar waar naar toe?

Mistriſſ HUMPHRIJ.

Voort, bij al wat heilig is; maar ſpoedig! Binnen een kwartier uurs ten allerlaatſten verwagt ik u aan de achterpoort van den tuin.

RAMFORD.

De wagen, die tot ons vermaaktogtjen naar *Kent* beſteld is, zal oogenblikkelijk hier zijn; maar wanneer hij intuſſchen ——

Mistriſſ HUMPHRIJ.

Zoo ſpoedig komt hij zeker niet terug — en wanneer hij naderhand komt, vindt hij de kamer geſloten; ik heb den ſleutel en ben uitgegaan om bij de eene of andere vriendin een bezoek aftelegen; hij moet zich derhalven getroosten mijne terugkomst aftewagten — kortom! Ik zorg voor alles, en neem alle verhinderingen uit den weg! wees gij ſlechts mijn werktuig en bevorder onze afreize! Op weg moogt gij redekavelen en vraagen zo veel gij wilt, en ik zal u in uwe armen het andwoord geeven.

Einde van het eerſte Bedrijf.

TWEE-

TWEEDE BEDRIJF.

De Kamer van SARA, *eenvoudig geſtoffeerd. Aan de eene zijde ſtaat een Klavier met muziek en andere boeken; boven het klavier hangt de beeldtenis eener jonge Vrouw, aan de andere zijde ſtaat een borduurraam.*

EERSTE TOONEEL.

SARA, LIDIJ (*welke aan het borduurraam zitten te werken.*)

LIDIJ, (*het werk beſchouwende.*)

Alles leeft! De tekening doet uw' ſmaak eer aan; de couleuren zijn zoo zacht, en dat kleine *vergeet-mij-nietjen*, aan den zoom, ſtaat verrukkelijk!

SARA.

Het is geheel en al volgends uwe opgave, lieve LIDIJ, het is dus niet meer dan billijk dat ik den lof met mijne grootmoedige leermeesteres deele.

LIDIJ

Gij zijt al te beſcheiden, als naar gewoonte (*zij werkt lagchende voort*)

SARA.

Waarom lagcht gij?

LIDIJ.

Om de ontmoeting welke wij onlangs hadden. Dit *vergeet-mij-nietjen* herinnert mij onzen beminnelijken onbekenden bij *Schrewsburij*.

SARA, (*zuchtende*)

Dien ik nooit vergeeten zal.

LIDIJ.

Zonderling genoeg! Aan eenen voorbijreizenden zijn hart te ſchenken, om dat hij vriendelijk genoeg was, onze omverr' gevallene Koets over eind te helpen.

SARA.

Maar de wijze, waar op hij zich hier in gedroeg, — zijne angstvallige zorgvuldigheid, de liefderijke opſlag van zijn oog, zijn zachte handdruk, toen hij mij in het rijdtuig hielp, zijne zichtbaare ſmert, toen wij heenen reeden. ——

LIDIJ.

En zijn edel gelaat niet te vergeeten! wanneer hij thands hier was, zou hij zijnen medeminnaar, den Baronet HANTLIJ, een wezenlijk mededinger zijn?

SARA.

Ook dien ſchat ik hoog. Hij heeft ook eene zekere inneemendheid, veel naauwkeurigheid in den omgang, en ſchijnt een gevoelig hart te bezitten.

LIDIJ.

Doch hij is ten minſten wel tien jaaren ouder dan onze onbekende, en bezit op verre na zo veel mannelijke ſchoonheid niet. — Ja — ik zelve zou voor uwen lieveling ſtemmen; maar hij kent ons niet,

en

en wij kennen hem ook niet verder dan dat wij hem ééns gezien hebben; voor het overige weeten wij niets van zijne omstandigheden, naam, of verblijfplaats; ja, wij weeten niet eens of hij nog vrij, dan of hij reeds gehuwd is.

SARA.

Ik wenschte dat ik hem nooit gezien had, zo zoude ik thands gerust zijn; de wenschen van mijnen goeden voogd kunnen vervullen en der liefde van Baronet HANTLIJ gehoor geeven, maar thands —

LIDIJ.

De hand van den Baronet zou ten minsten zeer aanneemelijk zijn, en geheel overeenkomstig den wil van den Admiraal KENDALE, uwen overledenen weldoender.

SARA.

Maar zal het dus ook met mijne ouderen gelegen zijn? ô Lidij! De gedachten aan hen ontrusten mij meer dan gij denkt Reeds sedert zo veele jaaren, van mijne tedere kindsheid af aan, afwezend, en tot heden toe heb ik vruchteloos op hunne terug komst gewagt! Niet eens de geringste schriftelijke tijding! Daar en boven kan ik mij niet begrijpen, waarom mijn voogd mij, ten opzichten van hun lot, zoo lang in onzekerheid laat, daar hij toch mijne gevoelens kent, daar hij weet hoe zeer ik hen, ofschoon zij mij ook onbekend zijn, hoog schat en bemin.

LIDIJ.

Ik beken het, lieve SARA, dit moet u gevoelig treffen! Doch — Sir HUMPHRIJ en ik wierden tot heden toe door eene zekere verpligting terug ge-

gehouden. — St! klopt er niet iemand? (*zij ſtaat op en opent de deur.*) Ach! Heer WILSON!

TWEEDE TOONEEL.

WILSON, DE VOORIGEN.

WILSON, (*tegen* SARA)

Verſchoon mij, misſ ——

SARA.

Wees welkoom, Heer WILSON! (*zij ſtaat op*) wat hebt gij te beveelen?

WILSON.

Laat ik u niet ſtooren! Ik wenschte ſlechts eenige oogenblikken met Mistriſſ LIDIJ te ſpreeken.

LIDIJ.

Mag ik vraagen.

WILSON.

Een verzoek van den Heer HUMPHRIJ (*Hij ſpreekt zacht met* LIDIJ.)

(SARA, *zet zich weder aan haar werk.*)

LIDIJ, (*tegen* WILSON)

Gij doet mij verſchrikken.

(WILSON, *gaat voort, zacht met haar te ſpreeken*)

LIDIJ, (*na eenige oogenblikken*)

Wat zegt gij? Hij —

WIL-

WILSON, *(spreekt eerst zacht doch eindigt overluid)*

Gij moet haar eerst tot de verklaaring van het gebeurde voorbereiden; de Heer HUMPHRIJ zal, zo spoedig mogelijk is, hier komen, en het overige met haar afspreeken! Ik moet thands voort, om nog eenige schikkingen te maaken.

DERDE TOONEEL.

SARA, LIDIJ.

SARA.

Gij schijnt onrustig, lieve Lidij! Wat is er voorgevallen?

LIDIJ.

Ach Hemel! uw arme voogd!

SARA.

Mijn voogd?

LIDIJ.

Is in het grootst gevaar, zijn ondergang is zeer nabij!

SARA.

Hij! Hoe? waardoor?

LIDIJ.

Er zijn schepen verongelukt, waar op hij geteekend had; er zijn wisfels ten zijnen lasten gekoomen, welker vordering zijn vermogen verr' te boven gaat. Zijne schuldeischers hebben ontdekt dat hij onder de hand zilverwerk en andere kostbaarheden verkogt

kogt heeft, ſtellen geen vertrouwen meer in hem, en vorderen betaaling. Wanneer hij geene ſpoedige hulp vindt, is hij verlooren.

SARA.

Rechtvaardige Hemel! Heeft hij dan geen' vriend van vermogen, die hem ondersteunen kan?

LIDIJ.

In deze zijne omſtandigheden valt het moeijelijk iemand te vinden! Er blijft hem ſlechts eene eenige vriendin overig, op welkers bijſtand hij zijne laatſte hoop gegrondvest heeft — zijne SARA —

SARA.

Ik? Wat kan ik voor hem doen?

LIDIJ.

Zeer veel, lieve SARA! Gij alleen kunt hem redden.

SARA.

Ik? waarmede? Met vreugde wil ik, zo het ſlechts in mijn vermogen is.

LIDIJ.

Eer ik u hiertoe een middel aan de hand geeve, dierbaarſte SARA, moet ik .... gij wenschte immers reeds voorheen zoo duidelijk, het noodlot uwer ouderen te weeten.....

SARA.

Ook dit, lieve LIDIJ; doch eerst....

LIDIJ.

Thands juist ben ik verpligt het u te ontdekken; het ongeluk van uwen voogd maakte dit noodzaaklijk,

lik; ook heeft hij zo even door den heer WILSON mij hiertoe dringend doen verzoeken.

SARA.

Nu spoedig, lieve LIDIJ. — Spoedig!

LIDIJ.

Luister dan; maar verzamel te gelijk uwe standvastigheid, en bereidt u, eene geschiedenis te hooren, welke mij reeds zoo menige traan gekost heeft, en u zeker zal —

SARA.

Hemel! Welk eene voorbereiding? Zouden mijne ouders...? —

LIDIJ.

Ach dierbaare vriendin! gij — hebt geene ouders meer!

SARA

Hemel!

LIDIJ.

Bedaardheid, lieve SARA! Dezelve is u thands hoodzakelijk!

SARA.

Mijn hart heeft het mij reeds lang gezegd!

LIDIJ.

Uwe ouders in *Jamaïca* waren verdicht, zo wel zij als hun naam. Gij zijt de eenige dochter van den Hertog EDUARD VAN SALISBURIJ, wiens vader voor twintig jaaren, wegens het voorgegeeven misdrijf van beledigde majesteit, onschuldig onthoofd werdt.

SARA.

Onthoofd?

LIDIJ.

Uwe moeder was de dochter van den Graaf van ALDERSON, die nog leeft. Zij trouwde met den jongen Hertog, tegen den wil haar's vader's, die haar uit dien hoofde verstootte en onterfde. Uw vader liet in een' veldslag tegen de *Fransschen* het leven, en uwe moeder is hem kort daarop gevolgd, uit wanhoop over zijn verlies, en beladen met den vloek haar's vader's.

SARA.

Schrikkelijk!

LIDIJ.

Om de maat van onheilen tot aan den rand toe vol te meeten, tradt ook nu nog de Graaf van BURLINGTON, een magtig vijand van uwen vader, ten voorschijn; smeedde een kabaal, en bragt het door zijne kunstgreepen zoo verr', dat alle de goederen van den Hertog, uwen vader, welke hem eerst kort voor zijnen dood bij vonnisse waren toegewezen, op nieuw wederom wierden ingetrokken. Er bleef u dus geene andere ondersteuning over, dan de oude Admiraal KENDALE, een oom van uwen vader; deeze trok zich uw lot aan, en wijl hij vreesde, dat de haat van den Graaf BURLINGTON en uwen oom, ook u, vroeg of laat, mogten vervolgen, zo liet hij uitspreiden, dat gij gestorven waart, gaf u den naam van GLANVILLE, verdichtte uwe ouders in *Jamaïca*; beval u, bij zijnen kort daarop volgenden dood ter opvoeding aan zijn' vriend HUMPHRIJ, vertrouwde hem eene brieventasch, met veertig duizend pond aan banknooten, en een kistjen met juweelen, als

als uw erfdeel, toe; en ontving van hem en mij de plegtige belofte, u niet eer, dan nadat gij uw agttiende jaar bereikt zoudt hebben, dit geſchenk te overhandigen, en u alsdan tevens het geheim uwer geboorte bekend te maaken; deeze tijd is nu, op weinige maanden na, verſtreeken. —

SARA, *in diep nadenken de beeldtenis haarer moeder beſchouwende.*

O mijne moeder! mijne oogen zullen u dan nimmer aanſchouwen? Mijne armen u nooit aan mijn hart drukken? (*Eene andere beeldtenis uit haar' boezem neemende.*) En ook gij zijt dan eeuwig voor mij verloren, oorzaak mijn's levens. Ik ben dus geheel alleen in deeze groote waereld, en heb dus niemand, wien ik toebehoore? Geen' raadgeever? Geen' beſchermer? Geen' vriend?

LIDIJ.

Maar nog eene vriendin, die hartelijk deel in uw lot neemt. — Uwe LIDIJ, die u voorzeker nooit verlaaten zal!

VIERDE TOONEEL.

GEORGE. DE VOORIGEN.

GEORGE, *met drift en beſchroomdheid.*

Verſchoon mij, Miſs! Ik zoek mijn' Heer. Alles is beneden in beweeging; zijn ongeluk is reeds algemeen bekend. Verſcheiden ſchuldeisſchers hebben hem bij het Gerecht aangeklaagd; men ſpreekt van gerechtsdienaars, van verzegelen; men vreest dat hij vluchten zal, en wil zich dus van zijn perſoon meester maaken. Ook Mistriſs HUMPHRIJ is

hergends te vinden; zelf de heer WILSON is afwezig! Zo ik flechts mijn' armen heer vinden mogt; hij moet zich ergends in zekerheid begeeven hebben —

SARA, *zich bedenkende.*

LIDIJ! hebt gij mij niet geſproken van eene erfgift, welke mijn voogd in handen had?

LIDIJ.

Ja, lieve SARA! Een brieventasch met veertig duizend pond, en —

SARA.

Eil dan heenen om den ongelukkigen te vinden! Laat hij neemen zoo veel hij noodig heeft, — alles, wanneer hij het behoeft. — Maar ſpoedig, ſpoedig!

LIDIJ.

Goedhartig, voortreffelijk meisjen! (*Zij omhelst haar.*) De hemel zegene u daarvoor met de beste zijner zegeningen.

SARA.

Ik bid u, vlieg heenen — het gevaar is dringend!

LIDIJ.

Zo ik hem nu maar ſpoedig vinden mag! Hemel! wat zal die arme man verheugd zijn. (*Zij vertrekt.*)

SARA.

De ſmart heeft mij diep getroffen; maar de gedachte: mijn' vriend, mijn' weldoener aan het verderf te ontrukken, doet thans alle andere gewaarwordingen in mij zwijgen. Voort, GEORGE naar uwen Heer! Hij moet koomen! Ik wil! ik kan hem redden. —

GEORGE.

GEORGE.

Wanneer dat mogelijk was! Maar ik vreeze —

SARA wenkt hem ongeduldig, dat hij zich verwijderen zal.

GEORGE.

Nu ja, ja! Ik wil hem zoeken, wil het hem zeggen — ô Hemel! Indien gij zijnen ondergang verhinderen kondt, op mijne knieën zou ik 'er u voor danken.

VIJFDE TOONEEL.

SARA.

Neen, beste man! Het ongeluk zal u niet geheel en al verpletteren. Dank zij u, ô Hemel! die mij hiertoe de middelen verschafte. Ik kan dezelven op geene waardigere wijze besteeden. (*Na eenige stilte.*) Maar — mijn verlies — mijne eigene kwellingen! — Neen! ik mag daar thands niet aan denken; het zou mij te gevoelig treffen, mij mijne bedaardheid ontrukken, welke mij thans zoo hoog noodig is! Eerst moet ik mijn' pligt vervullen, en aan de ellende en rampen van dit ongelukkig huisgezin een einde maaken. —

ZESDE TOONEEL.

SARA, HUMPHRIJ.

HUMPHRIJ, *geheel onrustig.*

Verschoon mij, Misf! — Ik zoek — Zijt gij ook in mijne kamer geweest?

SARA.

Neen; maar...

HUMPHRIJ.

Hoe kon ik dit ook denken? Mijne vrouw — Waar is mijne vrouw? Ik betrouwde haar den fleutel.

SARA.

Wees bedaard, lieve voogd! Ik weet de oorzaak uwer rampen. —

HUMPHRIJ.

Weet gi,?... mijn verlies? —

SARA.

Ik kan u helpen, ik wil u helpen!

HUMPHRIJ.

Wat kunt gij? ongelukkige!

SARA.

Uwe fchuldeifchers te vreden ftellen, u voor gebrek behoeden! LIDIJ heeft mij reeds alles ontdekt; mijne geboorte, het noodlot mijner ouderen, mijne teleurgeftelde hoop; doch ook het geen ik nog te verwagten had. —

HUMPHRIJ.

Heeft zij?

SARA.

Mijn vermogen is het uwe.

HUMPHRIJ.

Wilde het de Hemel!

SARA.

SARA.

Betaal alles, wat 'er te betaalen is, al bleef mij dan ook niets overig. — Met vreugde geef ik het — om u te reddon.

HUMPHRIJ.

Zoudt gij dat willen? — Lief, ongelukkig, hemelsch meisjen! — ô Hemel, Hemel! — Gij ſtraft mij ſtreng — te ſtreng voor mijne kragten. Maar, waarom vertoeve ik nog? Ik moet voort, om het monster optezoeken!

SARA.

Hebt gij mij verſtaan?

HUMPHRIJ.

Alles! ô Misſt Ik ben de ellendigſte aller menſchen! Ik ben verlooren — Gij zijt verlooren — Alles is verlooren! Mijne onvoorzigtigheid ſtort ons allen in het verderf. (*Hij vertrekt ſpoedig.*)

ZEVENDE TOONEEL.

SARA. LIDIJ.

SARA.

Het is onbegrijpelijk! LIDIJ — Hoe? Gij ook? Wat is er geſchied?

LIDIJ *wringt haare handen.*

SARA.

Om 'sHemels wil, LIDIJ! Wat deert u?

LIDIJ *ziet* SARA *eenige oogenblikken met medelijden aan, en valt haar daarna in de armen.*

SARA.

LIDIJ! Lieve Hemel! Wat zal er van mij worden? Spreek toch bid ik u.

LIDIJ.

ô Dat ik het u zeggen moet!

SARA.

Wat dan? Spreek toch — ik bezweer het u!

LIDIJ.

Gij zijt verlooren, Misf! Gij zijt ten gronde gebragt, zonder vermogen, zonder ouders, zonder bijstand! Alles, alles is verlooren!

SARA.

Mijn Hemel!

LIDIJ.

Had ik dat onzalig geheim nu maar gezwegen, zo zoudt gij thands slechts uwe ouderen beweenen. Maar nu! — Mijn verhaal deedt u, voor eenige oogenblikken, u rijk droomen, en thands, zijt gij slechts — eene bedelaarster.

SARA.

Verschrikkelijk! Waardoor? Door welk toeval?

LIDIJ.

Door eene ontrooving, door een diefstal van het ondankbaarste, het afschuwelijkste aller vrouwlijke schepselen — door de vrouw van HUMPHRIJ, of hoe zal ik haar noemen? Zij was het niet, voerde slechts zijnen naam!

SARA.

Gerechte Hemel! Zij?

LIDIJ.

LIDIJ.

Heeft alles gestoolen! Uwe banknooten, juweelen, en daarenboven het rampzalig overschot van HUMPHRIJ's vermogen. Zij is voor eenige minuten van hier gevlucht. — Een paar regels, in haare kamer gevonden, hebben alles ontdekt WILSON zal dezelven aan uw' voogd overhandigen.

SARA.

Affchuwelijk!

LIDIJ.

Men spoort haar naar; maar welken weg heeft zij genomen? waar zal men haar vinden?

SARA.

Ongelukkige! Ik wilde u redden, en nu — ook deeze eenigste en laatste hoop mijn's levens is dan wederom vernietigd!

LIDIJ.

Lieve SARA! Ik zal u troosten en —

SARA.

Wat zal 'er van hem worden? Zijn lot is verschrikkelijk!

LIDIJ.

Hij moet voort — de wijde wereld in! Dit is het eenigste middel, om zich aan de vervolging zijner schuldeischers te onttrekken.

SARA.

En gij, die in mijne rampen zoo zusterlijk deel neemt, eenigste vriendin! Hoe ongelukkig ben ik? Ik kon mijn' weldoener redden, hem een rus-

tigen en zorgvrijen ouderdom verſchaffen — en nu is alles verlooren, alle hoop vernietigd! (*Zij weent.*)

LIDIJ.

Voor uw' voogd is 'er, helaas! geene redding; maar voor u, lieve SARA! heb ik nog iets bedacht; doch het vooruitzicht is nog zeer verwijderd — onzeker! —

SARA.

En wat is dat?

LIDIJ.

Mijlord ALDERSON, uw grootvader, is nog in leven; misſchien heeft de tijd zijn' inborst getemperd! Ik heb eene bloedverwante, welke bij hem in dienst is. Mijn pligt verhinderde mij tot dus verre, haar onze verblijfplaats te ontdekken; doch thands durve ik haar, zonder mijn geweten te bezwaaren, van alles onderrichten. Zij heeft een goed hart en zal ons, wanneer 'er ſlechts eenige mogelijkheid is, den toegang tot uw' grootvader bewerken. Misſchien zal uwe verſchijning indruk op hem maaken; misſchien zal zijn hardvochtig hart, door uwe traanen en het verhaal uwer ongelukken, vermurwd worden. En wordt deeze laatſte hoop al wederom te leur geſteld, wel aan dan! De behoeften des levens zijn ſlechts zeer weinige! Ik ben, de hemel zij dank, gezond, heb nog kragten, kan nog arbeiden — en aan noodruft zal het ons nimmer ontbreeken.

SARA.

O mijne dierbaarſte, mijne eenigſte vriendin! Zoo veel liefde — waardoor zal ik dat alles vergelden?

LIDIJ.

LIDIJ.

Door uwe genegenheid, Miss! Door bedaarden moed in uw lijden. —

SARA.

Ja, ik wil — ik zal mij beijveren, uw voorbeeld naartevolgen! Ook ik wil arbeiden, wil alle mijne kragten in het werk ſtellen, om ons leven draaglijk te maaken. — Wij zullen elkanderen nooit verlaaten.

LIDIJ.

Nooit, mijne dierbaarſte! Hier, bij de beeldtenis uwer moeder, die zoo liefderijk op ons nederziet, zweer ik het — dat ons noodlot van nu af aan onafſcheidbaar zal zijn! (*Zij omhelzen elkanderen.*)

SARA.

Welk een geraas? Het koomt nader bij. — Alles doet mij ſidderen.

AGTSTE TOONEEL.

GEORGE, EEN COMMISSARIS, GERECHTSDIENAARS, DE VOORIGEN.

LIDIJ, *hen te gemoet gaande.*

Wat zal dat betekenen? Wat wilt gij hier doen? mijne Heeren!

GEORGE.

Zie hier den heer Commisſaris met zijne medegelastigden; hij heeft bevel om alles te verzegelen.

LIDIJ.

In deze kamer toch niet!

DE COMMISSARIS.

Ja, mejuffrouw! Ook hier. — (*Hij wenkt de Gerechtsdienaars, en alles wordt in de kamer verzegeld, vervolgends zegt hij tot* SARA) Gij zult het ons ten besten houden, Misf! Sir HUMPHRIJ is bankroet; zijne vrouw is ontvlucht; ook is er in dit huis eene aanmerkelijke diefstal gepleegd; de Overheid moet voor de zekerheid der schuldeischers zorgen.

SARA.

Maar ik zelve ben het die men bestoolen heeft.

DE COMMISSARIS.

Het kan zijn. — (*Hij zet zich aan het schrijven*) Met uw verlof —— mag ik uw stand en naam weeten.

SARA.

Waartoe zou zulks behoeven?

DE COMMISSARIS.

Het is zeer noodzaakelijk.

LIDIJ.

Maar, mijnheer! Wij spreeken hier van geen naams-onderzoek, maar van de achterhaaling des diefs, en de teruggave van het gestolene.

DE COMMISSARIS.

Uw naam Misf —

LIDIJ.

Wel nu, als het zoo zijn moet: Misf SARA CLANVILLE.

DE

DE COMMISSARIS *tegen* SARA.

Is dat uw naam, Misſ?

SARA.

Ja Sir!

DE COMMISSARIS.

Uw ſtand?

LIDIJ.

Zij is de dochter eens Koopmans in *Jamaïca*.

DE COMMISSARIS *tegen* SARA.

Is het zeggen van mejuffrouw met de waarheid overeenkomſtig, Misſ?

SARA.

Ja, Sir!

DE COMMISSARIS.

Uw ouderdom?

SARA.

Agtien jaaren.

DE COMMISSARIS *ſchrijvende, tegen* LIDIJ.

En hoe is uw naam, mejuffrouw?

LIDIJ.

LIDIJ BURTON.

DE COMMISSARIS, *verwonderd.*

Hoe? LIDIJ BURTON?

LIDIJ.

Nu ja, verwondert u dat?

DE COMMISSARIS.

LIDIJ BURTON! Hm! zeer zonderling!

LIDIJ

LIDIJ.

Dat ik LIDIJ BURTON heet?

DE COMMISSARIS.

En uw vader?

LIDIJ.

Heette ook BURTON — en was een Fabrikeur in *Manchester*.

DE COMMISSARIS, *levendig*.

Kent gij ook zekere Mistrisf HAMMON?

LIDIJ.

O ja! Zij is Huishoudfter bij Mijlord ALDERSON, en is mijne Tante.

DE COMMISSARIS.

Mijne Zuster — uwe Tante?

LIDIJ.

Uwe Zuster?

DE COMMISSARIS.

Wanneer het zoo is, als gij zegt, dan ben ik hartelijk verheugd, in u eene zoo naauwe bloedverwante te vinden.

LIDIJ.

Hoe? Gij zijt? —

DE COMMISSARIS.

Uw moeder's broeder HUTCHINSON. — Reeds federt veele jaaren doet mijne Zuster HAMMON vergeeffche naarvorfchingen naar u.

LIDIJ.

LIDIJ.

O mijnheer! — mijn Oom! — Ik waage het u dus te noemen, wijl gij het zelf gezegt hebt. — Zoudt gij mij geene gelegenheid kunnen verschaffen om mijne Tante te spreeken?

DE COMMISSARIS.

Zeer gemakkelijk! Zij bevindt zich niet ver van hier, op het landgoed van haaren Heer, den Graaf van ALDERSON.

SARA.

Is Mijlord te *London?*

DE COMMISSARIS.

Hij wordt 'er heden verwagt. — (*Hij staat op*) Thands zijn mijne eerste bezigheden hier afgelopen. (*Tegen* SARA.) Misf zal het zich laaten welgevallen, tot nader Rechterlijk bevel, deeze kamer niet te verlaaten.

SARA.

Niet te verlaaten?

DE COMMISSARIS.

Het is het bevel der Overheid, Misf! hetwelk niet alleen tot u, maar ook tot mijne Nicht, en alle de zich hier in huis bevindende lieden, betrekking heeft; ten ware echter, dat gij iemand van aanzien kendet, die borg voor u wilde blijven. ——

SARA.

Het is hard, zeer hard Sir! als een misdadiger behandeld te worden.

DE

DE COMMISSARIS.

Men zal u met de verschuldigde achting behandelen; ook staat het u vrij, bezoeken te ontvangen. — (*Tegen* LIDIJ.) Ik zal thands, zoo spoedig mogelijk, naar mijne Zuster gaan, en haar zeggen dat ik u gevonden heb. — (*Tegen de Gerechtsdienaars.*) De wacht moet, volgends nadrukkelijk bevel, voor de deur blijven, en — dat hij zich bescheiden te gedragen hebbe, spreekt van zelve. (*Tegen* SARA.) Het spijt mij, Misf! dat een zoo onaangenaam voorval mij de eer heeft doen genieten, u te leeren kennen; ik hoop echter spoedig het genoegen te hebben, u buiten mijne ambtsbediening, en in volle vrijheid, mijne achting te kunnen betuigen! (*Hij vertrekt,* GEORGE *en de Gerechtsdienaars volgen.*)

NEGENDE TOONEEL.

SARA, LIDIJ, daarna GEORGE.

LIDIJ.

Ziet gij, lieve SARA! Reeds een vriend te meer, die ons in verscheiden gevallen van dienst kan zijn. Als wij nu maar eerst onze vrijheid eens weder hebben, dan hoop ik, dat het nog al beter zal gaan, dan wij het ons voorstellen.

GEORGE, *koomt binnen.*

Een bezoek, Misf, van BARONET HANTLIJ.

LIDIJ.

Hij koomt ter juister tijd. Ook hij, kan ons van dienst zijn.

SARA.

Ik ſchaam mij — in mijne tegenwoordige omſtandigheid! —

LIDIJ.

Gij hebt er reden toe. Maar de welvoegelijkheid!

SARA *tegen* GEORGE.

Laat hem binnen komen, vermits het toch zoo zijn moet!

GEORGE *opent den* BARONET *de deur, en vertrekt.*

TIENDE TOONEEL.

BARONET HANTLIJ. SARA. LIDIJ.

HANTLIJ.

Dierbaarſte Miſs! In welk een' toeſtand vind ik u weder, ſedert zoo weinige uuren? — Kan ik u ook in het een of ander van dienst zijn? Gij hebt ſlechts te beveelen!

SARA.

Ik dank u voor uw edelmoedig aanbod, Sir! maar in mijne tegenwoordige omſtandigheid durve ik er geen gebruik van maaken.

HANTLIJ.

Wat kan u hierin verhinderen, Miſs? Uw voogd is ongelukkig; uwe ouders bevinden zich in een verafgelegen waereldeel; gij moét thands waarſchijnelijk aan alles gebrek hebben! Wat kan u in dezen toeſtand terughouden, vertrouwen in een' vriend te ſtellen, die u innig lief heeft en hoogacht,

wiens pligt het is, voor uw welvaart te waaken, zich als uw tweede vader omtrent u te gedraagen?

SARA.

De bekendtenis uwer liefde voor mij, Sir!

HANTLIJ.

Mijne liefde! Is liefde eene misdaad? Nu, ja, Misf! Ik bemin u, ik bemin u onuitſpreeklijk, zal u tot aan het einde mijnes levens beminnen; doch ik ben niet alleen minnaar, ik ben ook vriend — en als vriend moet ik voor het welzijn mijner vriendin werkzaam zijn, haar ongeluk verzachten —

SARA.

Uwe grondſtellingen zijn edel, ik misken die niet; doch de waereld oordeelt geheel anders! Zij zal in u niet den vriend, maar den minnaar beſchouwen. Neen, Sir! Mijn lot wil, dat ik mij van mijn handenwerk onderhouden, en mijn ongeluk, van de waereld verwijderd, met geduld draagen zal.

HANTLIJ.

O Misf! Gij zijt wreedaartig — tegen mij, tegen u zelve! Wanneer ik u nu belove, van mijne liefde nimmer een woord meer te ſpreeken, alle mijne gewaarwordingen in mijn binnenſte als opgeſloten te houden; zult gij mij dan niet toeſtaan, ten minſten de algemeene pligten omtrent u, in het oog te houden?

SARA.

Gij geeft uwe grootmoedigheid ſlechts eene nieuwe wending; maar ik kan dezelve noch onder dit, noch onder een ander voorwendzel aanneemen. Ik heb mijne grondſtellingen, en kan nimmer tegen dezelve handelen.

HANT-

HANTLIJ.

Nooit, Misf?

SARA.

Nooit, Sir! Mijn voorneemen blijft onveranderlijk!

HANTLIJ.

Wel nu, het zij zo! Wijl gij mij dan alles ontzegt, mij door uwe weigering tot een geheel nutteloos werktuig wilt maaken, zo wil ik ten minsten met u spreeken! Gij zijt schoon, Misf! kent de waereld slechts van eene uiterlijke zijde, en ziet slechts het uiterlijk gebrek te gemoet! Beef, Misf! dat niet eenmaal een bedrieger u dat geene verschaft, hetwelk gij thans den belangloosten vriend van de hand wijst! Geloof voor het overige niet, dat uwe verachting mij immer van denkwijze zal doen veranderen! Ik blijve, ondanks uwe grondstellingen, uw vriend en uw minnaar! Ik zal u, wel is waar, vermijden, wijl gij voor het scherp oordeel der waereld zoo zeer bekommerd schijnt; doch, volgends mijne grondstellingen, reken ik het mijn pligt, u zelf in mijn afwezen te dienen, en u, al was het dan ook tegen uwen wil, bewijzen te geeven, hoe BARONET HANTLIJ over zijne vrienden denkt.

ELFDE TOONEEL.

SARA, LIDIJ.

SARA.

Een edelmoedig man — indedaad!

LIDIJ.

En toch kondt gij hem zoo gevoelig treffen?

SARA.

Liefste vriendin! Gij kent het geheim van mijn hart. Ik kan zijne liefde met geene wederliefde vergelden. Wanneer mijn hart minder met dien beminnenswaardigen onbekenden was ingenomen, — wanneer —

TWAALFDE TOONEEL.

GEORGE, DE VOORIGEN, *kort daarna* Mistrisf HAMMON.

GEORGE.

Eene vrouw, welke zich Mistrisf HAMMON noemt, wenscht u haare opwachting te maaken.

Mistrisf HAMMON, *hem aanstonds volgende.*

Waartoe zoo veele omstandigheden? Ik ben immers haare bloedverwante en oude vriendin! (LIDIJ *aanziende.*) Ja, lieve meid! dat zijt gij met lijf en ziel. (*zij omhelst haar.*)

LIDIJ.

Liefste Tante!

Mistrisf HAMMON.

Heb ik u dan eindelijk weder! Maar — (*haar stijf aanziende.*) De Hemel behoede en beware ons! Hartjenlief! Gij zijt waarlijk ouder geworden! Ik begin nu ook te begrijpen, dat ik niet piep jong meer moet zijn!

LIDIJ.

Sedert vijftien jaaren. —

Mis-

Mistrisf HAMMON.

Ja, zoo lang zal het wel geleden zijn, dat ik u voor het laatst gezien heb. — (SARA *bemerkende.*) St, daar is nog iemand! (*haar met een hoofdbuiging naderende, ter zijde.*) Hm! dat jonge meisjen ken ik, dunkt mij! (*tegen* SARA.) Vergeef het mij, Misf! Zie — dit is mijne Nicht, LIDIJ, die — (*de beeldtenis boven het klavier ziende.*) De Hemel zij mij genadig en barmhartig! (*zich de oogen uitwrijvende.*) Droom ik dan geheel en al! Zij is het! Zo waar ik leef — zij is het!

LIDIJ.

Herkent gij haar?

Mistrisf HAMMON, *zonder naar* LIDIJ *te hooren, altijd de beeldtenis beschouwende.*

CHARLOTTE! Mijne ongelukkige, lieve CHARLOTTE! (*na eenigen tijd roept zij zeer droevig uit.*) CHARLOTTE! Mijne dierbaare CHARLOTTE! Is dat alles, wat er van u overig is, en anders niets? (*zij weent.*)

SARA, *door deeze woorden innerlijk ontroerd, valt op een' stoel neder.*

Mistrisf HAMMON, *haare oogen naar* SARA *wendende.*

Wat is dat? Nicht! Ziet gij dat dan niet! Dat jonge meisjen — (*dan weder naar de beeldtenis loopende, dan weder* SARA *aanziende*) Hoe! Wat zou dat toch zijn? Ik geloof — zoo waar ik leef! — Haare wenkbraauwen! Haare trekken! Haare oogen — haar geheel gelaat! — (*ongeduldig tegen* LIDIJ.) spreek dan toch meisjen!

LIDIJ.

Ja, lieve Tante! Uw gevoel bedriegt u niet. Het is onze SARA, de dochter van Hertog EDUARD.

Mistrisf HAMMON.

Hoe? Wat? Zij zou het — Leeft dan dat arme meisjen nog?

LIDIJ.

Haar dood was flechts verdicht, uit voorzichtigheid, uit vrees.

Mistrisf HAMMON.

Hoe! SAARTJEN! Allerliefste SAARTJEN! Koom, koom, hartendiefjen! dat ik u eens recht aanzie —

SARA *werpt zich weenende aan* HAMMON'S *voeten.*

Mistrisf HAMMON.

Beminnelijke engelin! ja, gij zijt het! Dit getuigt uw gansch gelaat, dezelfde trekken, dezelfde blik uwer moeder! Lieve Hemel! wanneer ik aan haar denk. — Maar, zij is bij haar' Schepper, heeft alles doorgeftaan! En nu hebben wij nog haar evenbeeld, haar ander ik, in haare en mijne dierbaarfte SARA. (*zij omhelst haar.*)

SARA.

ô Mistrisf! zoo veel deelneeming —

Mistrisf HAMMON.

Kan ik anders! Gij zijt immers mijn SAARTJEN, de eenigfte dochter van mijne ongelukkige CHARLOTTE! Ach hartjenlief! wanneer gij uwe moeder gekend hadt! Dat was een engel! Doch zij was naauwlijks zoo groot als gij, toen zij ftierf. Dat ik ook niet het minfte van u heb kunnen uitvorfchen, kin-

kindertjens! Die ganſche kostelijke tijd heb ik gevraagd en weder gevraagd; doch geen mensch heeft mij het minste naricht kunnen geeven. (*tegen* LIDIJ.) Maar gij, ſtout meisjen! wist waar ik was, gij hadt mij moeten ſchrijven.

LIDIJ.

Ik zou het zeker gedaan hebben, lieve Tante! doch Mijlord KENDALE hadt ons uitdrukkelijk verboden, aan iemand eenige tijding van ons te doen toekomen, hij vreesde, dat Mijlord ALDERSON...

Mistriſ HAMMON.

Daarin hadt hij juist geen ongelijk. Ach, het is een boosaartig man! Maar tot alle geluk gelooft hij, dat SARA nog als kind geſtorven is, en dus heeft hij zich niet verder over haar bekommerd. — Maar, kindertjens! volgends het zeggen van mijn broeder, den Commisſaris, moet gij ſchrikkelijk beſtoolen geworden zijn.

LIDIJ.

Helaas! Het gansch vermogen van mijne arme SARA, van meer dan vijftig duizend pond, is verlooren.

Mistriſ HAMMON.

Vijftig duizend pond? De Hemel zij mij genadig en barmhartig!

LIDIJ.

De juweelen van haare moeder, en het overige, een geſchenk van Mijlord KENDALE —

Mistriſ HAMMON.

En bij dat alles zijt gij zoo bedaard kinderen? vijftig duizend pond, weet gij dan niet, wie de diefſtal gepleegd heeft?

LIDIJ.

Eene vrouw, welke Sir HUMPHRIJ voor zijne echtgenoote uitgaf.

Mistrisf HAMMON.

Foei! Dat affchuwelijk mensch! Heeft zij u dan in het geheel niets overig gelaaten?

LIDIJ.

Niets, dan het geen gij hier ziet.

Mistrisf HAMMON.

En de Heer van het huis is bankroet! Lieve Hemel! wat zal 'er toch van u worden? Dat is fchrikkelijk! Maar, misfchien zal het Gerecht dat wijf nog wel achterhaalen — doch hoe lang kan dat nog duuren! — Weet gij wat, kindertjens! Hongerlijden zult gij niet; ik zal geeven, zoo lang ik eene penning overig heb; en voor eene aanftaande verblijfplaats zal ik ook zorgen.

SARA.

Uwe goedheid doet mij traanen ftorten!

Mistrisf HAMMON.

Och neen, hartjenlief! mijn laatfte hemd wil ik voor u geeven, als ik u flechts gelukkig kan maaken!

LIDIJ.

Wij hebben zoo even een ontwerp beraamd, lieve Tante! tot welks uitvoering gij ons behulpzaam kunt zijn.

Mistrisf HAMMON.

Van harte gaarne! van harte gaarne! fpreek flechts kinderen!

LIDIJ.

LIDIJ.

Mijlord ALDERSON — 'Er zijn nu reeds zoo veele jaaren verloopen, waarſchijnelijk denkt hij thands menſchelijker; misſchien zal de natuur op hem werken, wanneer hij verneemt, dat de dochter zijner ongelukkige CHARLOTTE nog in leeven is, wanneer hij haar ziet —

SARA.

Voorzeker zal hij! Ik wil mij aan zijne voeten werpen, hem bidden, hem ſmeeken; zoo lang zijne knieën omvatten, tot dat hij wordt aangedaan, tot dat —

Mistriſs HAMMON.

Engeltjen lief! dat gaat niet, uw Grootvader, de Hemel vergeeve mij mijne zonden, is harder dan ſtaal en ijzer! Zoo lang ik mijne oogen open houde, zal ik het niet vergeeten, toen voor vijftien jaaren zijne eenigſte dochter daar voor hem lag, zich wentelde en weende, dat zij een ſteen in den grond tot medelijden bewogen zou hebben. Niet eene hand wilde hij haar toereiken, niet een enkel woord ſprak hij haar tot troost toe! Voort ging hij, en liet dat arme wurmpjen daar liggen en jammeren! En toen zij, uit liefde, naar haaren gemaal gevlucht was, meent gij, dat hij haar eens liet naarſpooren? De Hemel beware ons! Hij liet uitſpreiden, dat zij onder weg ziek geworden en geſtorven was, en hieldt eene lijkſtaatſie over haar, toen zij nog in leeven was.

LIDIJ.

Dat onmensch!

SARA.

Ô Mijne arme ongelukkige moeder!

Mistrisf HAMMON.

En in de laatfte jaaren is het eer erger dan beter geworden! Alle menfchen beefden hem nabij te koomen. Wanneer ik hem nu niet eens de waarheid kon zeggen, en hier en daar wat goeds ftichten, of wat kwaads verhinderen kon, dan zou ik zelve hem reeds lang verlaaten hebben.

SARA *troosteloos in* LIDIJ's *armen zinkende.*

Zoo is dan alle hoop verlooren?

Mistrisf HAMMON.

Ja, lieve Hemel! ten eenemaale! Doch gij moet niet aanftonds den moed opgeeven, hartjenlief! wat niet te veranderen is, is niet te veranderen! Gij zijt toch nog jong en gezond — en de lieve Hemel is immers zoo goed, zoo liefderijk goed! Hij zorgt immers voor het geringfte wormpjen, en zal dus zulk een deugdzaam meisjen niet verlaaten!

DERTIENDE TOONEEL.

GEORGE, DE VOORIGEN, *een weinig laater* DE COMMISSARIS.

GEORGE.

De heer Commisfaris HUTCHINSON wenscht u zijne opwagting te maaken.

Mistrisf HAMMON.

Mijn Broeder? fpoedig, laat hem binnen koomen! Die kan ons raad geeven. — Die verftaat 'er zich op.

GEORGE *opent* DEN COMMISSARIS *de deur, en vertrekt.*

DE

DE COMMISSARIS.

Verschoon mij, Misf! ——

Mistrisf HAMMON.

Wel nu, heer Broeder! wat nieuws hebt gij? Als gij mijn arme SAARTJEN maar geene kwaade tijding brengt.

DE COMMISSARIS.

In het tegendeel breng ik eene zeer aangenaame! Gij zijt vrij, Misf! BARONET HANTLIJ heeft zich borg voor u gefteld.

SARA.

Hij?

LIDIJ.

Ik heb het aanftonds wel gedacht.

DE COMMISSARIS.

Ook heeft hij mij opgedragen, voor het toekomende, naar eene wooning voor u omtezien.

SARA.

Zeer edelmoedig, indedaad! Mijne vrijheid wil ik aan zijne grootmoedigheid niet van de hand wijzen; maar voor de wooning moet ik hem bedanken.

Mistrisf HAMMON.

Bedanken! Waarom toch, lieve SARA?

SARA.

Zekere betrekkingen —

LIDIJ.

Ik zal u alles ontdekken, lieve Tante! Sir HANTLIJ is een man van ftaat, van vermogen; be-

bezit een edelmoedig character; doch heeft slechts een gebrek, dat hij onze SARA beminnenswaardig vindt.

Mistrisf HAMMON.

Doch in alle eerbaarheid, wil ik hoopen?

LIDIJ.

Voorzeker.

Mistrisf HAMMON.

Maar, hartjenlief! Daar moet gij u geen oogenblik op bedenken. Lieve Hemel! Wanneer mij eens zulk een geluk werdt aangeboden, ik zoude met beide mijne handen toegrijpen; maar daar behoef ik, helaas! geene rekening op te maaken.

DE COMMISSARIS, *lagchend.*

Ik geloof het zelf (*tegen* SARA.) Ik kan u geen ongelijk geeven, Misf! De waereld is zeer tot lasteren genegen, en —

Mistrisf HAMMON.

Ja, zoo lang hij uw verloofde Bruidegom nog niet is, hebt gij gelijk! Maar dat arme wurmpjen moet toch ergends onder dak gebracht worden. —

DE COMMISSARIS.

Ik zou Misf met genoegen bij mij neemen; doch de kamers in mijn huis zijn meest bezet.

Mistrisf HAMMON.

Wel nu, ja, lieve Hemel! Dan moeten wij 'er iets anders op uitdenken! In het huis van Mijlord zouden inderdaad eene menigte kamers zijn; bijzonder in het huis achter den grooten tuin, daar woont thands geene levendige ziel, en ik zou dan ook mij-

mijne SAARTJEN zeer digt bij mij hebben; maar —

SARA.

ô Lieve vriendin! Wanneer het mogelijk ware—

Mistrisf HAMMON.

Ja! Mogelijk — dat is geen vraagenswaardig. Maar, wanneer Mijlord u bij toeval eens ontdekte, en —

SARA.

Hij kent mij immers niet?

LIDIJ.

Gij moest hem zeggen, dat wij twee uwer bloedverwanten waaren, die naar *London* gekoomen zijn, om u voor eenigen tijd te bezoeken. —

Mistrisf HAMMON.

Kindertjens! dat zal gaan! zoo waar ik leef, dat zal gaan! Ik zal zeggen, dat gij mijne Nichten zijt. — Daar blijft het bij! Doch wij moeten dat alles doen, voor dat Mijlord aankomt; want naderhand zouden 'er zich zwarigheden kunnen opdoen. Weet gij wat? Pakt uwe goederen bij elkanderen. — Ten hoogsten binnen een uur moet ik vertrekken, om de kamer van Mijlord in orde te brengen, dan kunt gij mij vergezellen.

SARA.

Dank! Hartelijk dank! Lieve vriendin! Ik zal dus nabij hem zijn, hem zien —

Mistrisf HAMMON.

St! flechts op een afstand, hartjen! Mijlord is niet als andere menschen. Wanneer hij u zag,

zou

zou hij u ook willen spreeken, en wanneer hij u sprak, en gij u maar met eene enkele sijllabe tegen hem verſprak, zou de ganſche Heerlijkheid een einde neemen.

VEERTIENDE TOONEEL.

GEORGE, DE VOORIGEN.

GEORGE, *buiten adem.*

Ô Misf! Mijn arme Heer! —

SARA.

Mijn voogd?

GEORGE.

Hij hadt zich door de vlucht willen redden; men heeft hem achterhaald, en nu zit hij in de gevangenis.

SARA.

Rechtvaardige Hemel!

Mistrisf HAMMON.

Lieve Heer! Dat is het ééne ongeluk vóór, het andere na.

SARA.

Is 'er dan geen middel om hem te redden?

LIDIJ.

Misſchien dat Sir HANTLEIJ — Hij was de vriend van HUMPHRIJ —

SARA.

Ik dank u, LIDIJ! voor deeze erinnering! De BA-

BARONET denkt zeer edelmoedig en braaf! — Ik begeer voor mij zelve niets; maar voor den ongelukkigen kan ik, zonder mij te vernederen, mij tot hem wenden, ja, dat wil ik — zonder tijdverlies! (*zij zet zich aan het schrijven.*)

DE COMMISSARIS.

Ik heb medelijden met zijn ongeval! Hij badt wreede schuldeischers. Het bankroet is van groot belang.

Mistrisf HAMMON.

Nu, kindertjens! daar is dan verder niets aan te doen, dan geduld te hebben, de zaak den lieven Hemel aantebeveelen, en 'er het beste van te hoopen. Thands zullen wij maar maaken, dat wij uit dit verwenschte huis koomen. — Nu spoedig ingepakt, Nichten!

DE COMMISSARIS.

Wanneer gij mij den sleutel wilt toevertrouwen, zal u alles zeker nagezonden worden.

Mistrisf HAMMON.

Gij hebt gelijk, Broeder. En in alle gevallen kunt gij alle deeze goederen zoo lang in bewaaring neemen. Wij moeten toch ook eerst zien, hoe het in *Mijlords* huis gaat.

GEORGE.

Misf GLANVILLE wil dan vertrekken?

Mistrisf HAMMON.

Met mij, lieve man! — Bij mij is zij het best aanbevolen. Maar wat schrijft gij daar toch zoo driftig, hartjenlief?

SARA.

SARA.

Op het oogenblik ben ik gereed. Een' brief van dankbaarheid, en eene nieuwe bede aan BARONET HANTLIJ.

Mistrisf HAMMON.

Aan hem? Ik ben juist niet nieuwsgierig; maar —

SARA.

Hier — Lees maar. (*zij geeft haar den brief.*)

Mistrisf HAMMON, *voor zich leezende.*

Hm! Hm! — Schoon! Allerliefst! — Hoe hartbreekend! — Ach! dat lieve meisjen! — Lieve Hemel! Als ik ook eens zoo ſchrijven kon! (*den brief aan* SARA *teruggeevende.*) Daar, Engeltjen! Dat zijn ſlechts weinig woorden — maar — wat ſteekt daar eene kragt in! — Zulke brieven moest men van rechts-wegen allen doen drukken.

DE COMMISSARIS.

Voorzeker een meesterſtuk van een beminnelijk meisjen.

Mistrisf HAMMON.

Niet waar, Broeder? Hoe meer ik haar zie en hoore — geheel en al het evenbeeld haarer ..... Ja, gij weet nog van niets; doch zult alles wel ter gelegener tijd verneemen. — Ik hoop, kindertjens! dat alles nog ten besten zal afloopen, wanneer Mijlord u ziet — u ſpreekt — want dat zal toch eindelijk het geval wel zijn — en wanneer hij vervolgends zulke brieven van u leest, dan moest hij harder dan marmer en albast zijn, wanneer hij u niet lief kreeg.

SARA.

SARA.

Heer COMMISSARIS! Mag ik u verzoeken? — (*zy geeft hem den brief verzegeld over.*)

DE COMMISSARIS.

Ik zelf zal hem denzelven overhandigen, om uw verlangen, zo het mogelijk is, nog door woorden te bekragtigen.

SARA.

Doch verzwijg hem mijne aanstaande verblijfplaats!

DE COMMISSARIS.

Stel u deswegens gerust, Misf!

Mistrisf HAMMON.

Ja, *kinderen*! het wordt waarlijk hoog tijd. Eerst *rijden* wij naar uw huis, Broeder. Ik heb daar nog eenige kleinigheden voor mijlord, die ik moet medeneemen.

DE COMMISSARIS.

Zoo als gij wilt. (SARA *den arm toerijkende*) Met uw verlof, Misf!

SARA.

Zeer gaarne!

Mistrisf HAMMON.

Nu, laat ons dan in s' hemels naam gaan! (*tegen* GEORGE) Mijn broeder zal wel voor het achterblijvende zorgen. (*onder het heen' gaan ziet zij de beeldtenis van* CHARLOTTE) Ach heere jemini! kindertjens! kindertjens!

DE COMMISSARIS.

Wat deert u?

Mistrisf HAMMON.

Mijne CHARLOTTE! — Daar aan den muur! — Lieve broeder, om alles ter waereld, moet gij toch zorgen dat mijne CHARLOTTE niet vergeeten wordt!

DE COMMISSARIS.

Alles, alles zal bezorgd worden! (*Hij gaat met* SARA *en* LIDIJ *heen.*)

GEORGE *volgt hem treurig.*

Mistrisf HAMMON.

Lieve hemel! Wie hadt dat kunnen denken? Ik zoek naar mijne nicht en vind ook mijn SAARTJEN, mijn lieve SAARTJEN! Nu, de hemel geeve ons verder zijnen zegen; misschien zal alles nog beter gaan, dan wij het thans wenschen en hoopen kunnen.

Einde van het tweede Bedrijf.

DER-

DERDE BEDRIJF.

EERSTE TOONEEL.

De tuin van het huis van den Graaf ALDERSON.

Mistrisf HAMMON, WILLIAM.

Mistrisf HAMMON.

Welnu, Heer Kapelaan! Wat zegt gij 'er van? Was dat geen gelukkige vondst? Eerst mijne nicht en zo spoedig daarop onze SAARTJEN? Gij zult eens zien hoe groot en hoe mooij zij geworden is, en hoe veele bakwaambeden zij bezit. Zij naait, borduurt, tekent, speelt op het klavier en zingt — als een nagtegaaltjen. Zo even, bij mijn' broeder, — zij was juist niet zeer geschikt om te zingen; — maar daar stondt juist een klavier, waarop zij in het voorbijgaan even tikte, en toen bad ik haar zoo lang, tot dat zij mij eindelijk iets moest voorzingen! Ach! Dat klonk! Ik dacht, onze lieve heer vergeeve het mij, dat ik in den hemel was!

WILLIAM.

Waarlijk reeds iets ter aanbeveeling — want mijlord houdt zeer veel van de muziek en is een kenner; doch ik vrees desniettegenstaande, dat onze goede wenschen slechts wenschen blijven zullen, zijn haat is te diep ingeworteld, en zijn inborst gevoeliger dan toenmaals.

Mistrisf HAMMON.

Ja, dat heb ik het arme meisjen alles gezegt, maar zij kan dat maar niet met haar gevoelen overeenbrengen. Zij ſtelt zich mijlord altijd als haar' grootvader voor, en gelooft vast en zeker, hem van tijd tot tijd meer en meer voor haar inteneemen. Zij heeft daartoe reeds verſcheiden ontwerpen beraamd.

WILLIAM.

Ik wensch het van harte; maar zulk eene wending in zijne denkbeelden behoort onder de wonderwerken; voor alle dingen moet gij haar toch inſcherpen, dat zij zich, wanneer mijlord haar eens het groot geluk bewees, zich met haar te onderhouden, dat zij zich (zeg ik) niet door kinderlijke tederheid laat wegſleepen en zich aan hem ontdekt; want daardoor zou alles verlooren worden!

Mistrisf HAMMON.

Gij hebt gelijk! Dat ſpreekt van zelve! Lieve hemel! Ik ſidder nog altijd, wanneer ik aan de geſchiedenis van voor vijftien jaaren terug denk, toen mijlord u zelfs op eenmaal uit het ſlot jaagde, alleenlijk om dat gij het waagen durfde, voor de arme CHARLOTTE een goed woord te doen — en welke kunſtgreepen ik moest in het werk ſtellen om mij, wegens de vlucht zijner dochter, bij hem te verontſchuldigen! Het verwondert mij nog altoos, dat hij u, na den dood van den ouden admiraal KENDALE, weder bij zich genomen heeft.

WILLIAM.

Tot mijn geluk hadt hij zich te zeer aan mijnen omgang gewend, en — misſchien heeft hij, toen voor de eerſte maal van zijn leven, zijne over-

overeiling erkend, waarbij nog kwam de nadrukkelijke aanbeveeling van zijnen vriend, den Graaf STORMONT —

TWEEDE TOONEEL.

ROBERT, DE VOORIGEN.

ROBERT.

Mijlord is zo even aangekomen, Sir! Hij verlangt u te ſpreeken.

WILLIAM.

Ik zal oogenblikkelijk koomen.

ROBERT.

Gij zult hem in den bloem-tuin kunnen vinden. (*hij vertrekt.*)

WILLIAM.

Nogeenmaal vermane ik u tot voorzigtigheid. Heden avond zullen wij verder affpraak maaken. (*Hij vertrekt.*)

Mistriſs HAMMON.

Lieve hemel! waar zal ik nu de twee meisjens vinden? Wanneer zij mijlord nu maar niet, voor dat het tijd is, in den mond loopen! Zo even heb ik hen beneden gezien. — Maar ik moet ook den ouden brommer verwelkoomen. — Ha! Daar zijn zij, ja! (*zij wenkt*) Hier kindertjens! Spoedig! Ik heb u noodzaakelijk iets te zeggen. — Ach! wat ziet dat hartjen 'er allerliefst uit! Zoo bloozend en gezond! ja, ja, de vrije lucht en de beweeging ....

DERDE TOONEEL.

SARA, LIDIJ, Mistrisf HAMMON.

Mistrisf HAMMON.

Hij is aangekomen kindertjens!

SARA.

Mijlord?

Mistrisf HAMMON.

Ja, hij zelf. Hij wandelt gindsch in den tuin; ik moet oogenblikkelijk naar hem toe! Gaat nu intusschen langs de linkerhand, door gindsche beuken-laan heenen, naar den moestuin, op dat hij u niet tegen koome — van daar zal ik u wel naar mijne kamer koomen haalen. Zo even heb ik met onzen ouden Slot-kapelaan, met Sir WILLIAM, over u gesproken, die is nog een oud vriend van mijne zalige CHARLOTTE — gij zult hem leeren kennen.

SARA.

Ach! lieve vriendin! ik ben zoo verheugd; mijn hart is zoo vol! — Hij is dus hier, Mijlord? En ik zal hem zien, hem. —

Mistrisf HAMMON.

Ja, lieve SAARTJEN. Om al het waereld goed moet gij u niet ontroerd toonen! Gij moet u veel eer aanstellen, als of u niets aanging. En wanneer hij u bij ongeluk eens tegen kwam, en u aansprak, zo moet gij vooral zeggen dat gij mijne bloedverwante zijt, die mij een bezoek hebt gegeeven. —

SARA

SARA.

Stel u gerust, beste HAMMON! Ik zal hem voorzeker niets zeggen, hetwelk hem de mindſte achterdocht zal kunnen baaren; maar wanneer ik hem zie en hij ſpreekt mij aan, dan zal ik alles doen om hem te behaagen, ik zal bloemen plukken, kransjens vlechten en —

Mistriſs HAMMON.

Ach hartjenlief! Bloemen en kransjens zijn hem niet zóó veel waardig! (*Zij knipt met den vinger*) Ten hoogſten zal hij u een paar ſchellingen voor de voeten werpen, u met een genadig hoofd knikken bedanken, en uwe bloemen en kransjens ſpoedig in de eene of andere haag werpen! Zeer duistere geleerde boeken, die geen mensch verſtaat, Parlements-redenvoeringen, jaagen, paardrijden en ter naauwernood muziek — dat zijn zijne zaaken!

SARA.

Nu, dan zal ik voor hem zingen, ſpeelen, en hem iets voorleezen. Ach! Ik zou hem op mijne handen draagen. Hij heeft, wel is waar, mijn arme ouders zeer veel droefheid veroorzaakt! maar ik kan mijne gewaarwordingen niet doen ſmooren! Ik acht hem hoog, ik bemin hem —

Mistriſs HAMMON.

Nu, die hoogachting en liefde zullen zich wel ſpoedig in een ander daglicht plaatſen, wanneer gij hem eerst eens gezien en hem nader zult hebben leeren kennen! Maar — ik ſtaa hier maar te praaten Ach; heere, jeméni. Daar is hij! Terug, — kindertjens! Terug!

LIDIJ.

Hij heeft ons reeds gezien, lieve Tante —

Mistrisf HAMMON.

Te drommel! — Nu, heb ik het niet gedacht!

VIERDE TOONEEL.

ALDERSON, WILLIAM, ROBERT, DE VOORIGEN.

ALDERSON.

Goeden dag, waarde HAMMON! Vergeef het mij, dat ik niet, oogenblikkelijk na mijne aankomst, u te gemoet gefneld ben, om uwe bevelen te ontvangen.

Mistrisf HAMMON.

Mijlord zal het mij vergeeven — zal het mij ten besten houden — Ik wilde juist —

ALDERSON.

Mistrisf heeft gezelfchap, naar ik zie? — (*het gezicht van* SARA *ontroert hem.*)

SARA *en* LIDIJ, *maaken eene eerbiedige buiging en vertrekken.*

ALDERSON, *maakt hen op dezelfde wijze zijn compliment, ziet* SARA *ftcrk aan en fchijnt zich te bezinnen, of hij haar niet ergends meer gezien heeft; na eenige ftilte tegen*

Mistrisf HAMMON.

Wie zijn deeze meisjens?

Mis-

Mistrisf HAMMON.

Mijlord zal het mij vergeeven — Zal het mij ten besten houden — zal het mij niet kwalijk neemen. —

ALDERSON.

Ik verſta u! vermoedelijk wederom een paar ongelukkigen, die Mistrisf gewoon is zoo liefderijk onder haare beſcherming te neemen. — Welnu? Mag ik het weeten, Mistrisf?

Mistrisf HAMMON.

De jongſte is — eene bloedverwante van mij en noemt zich — Misf GLANVILLE, en de andere is mijne.... haare vriendin.

ALDERSON.

Gij moet bedeſtonden houden, Kapelaan! Ik ben voor eene belangrijke omwenteling in de Natuur beducht!

WILLIAM.

Mag ik de reden weeten, Mijlord? —

ALDERSON.

Bemerkte gij dan niet, dat, de nog onlangs zoo ſnapagtige ſpraak deelen van Mistrisf HAMMON, nu zijn blijven ſteeken? Welnu, hartjenlief! Dus Misf GLANVILLE? —

Mistrisf HAMMON.

Heeft noch vader noch moeder en is mij zeer dringend aanbevolen geworden.

ALDERZON.

Welnu? Hoe veel zal men haar dan met ſchik geeven?

Mistrisf HAMMON.

Wanneer Mijlord mij wilde hooren — Misf GLANVILLE is een meisjen van geboorte.

ALDERSON.

Uwe bloedverwante?

Mistrisf HAMMON.

Wij zijn juist niet zeer naauw aan elkanderen vermaagschapt, Mijlord! Dat arme kind! Ja. — wanneer men eens ongelukkig moet zijn! — voor korten tijd was zij nog de bezister van een vermogen, hetwelk meer dan vijftig duizend pond bedroeg.

ALDERSON.

Die zal zij toch van mij niet terug willen hebben?

Mistrisf HAMMON.

Word toch niet toornig, Mijlord! Het goede meisjen verdient indedaad medelijden! Haar onvoorzichtige voogd — Men heeft hem haar ganfche vermogen ontftolen, en het zijne daarenboven.

ALDERSON.

Die dief moet veel te draagen gehad hebben!

Mistrisf HAMMON.

Het beftond meerendeels in juweelen en banknooten.

ALDERSON.

Zo, zo!

Mistris HAMMON.

Tot haar geluk heeft zij eene aanzienlijke opvoeding genooten; zij tekent, borduurt, naait, danst, zingt, fpeelt op het klavier.....

AL-

ALDERSON.

Lieve Hemel! Dat is een geheel woordenboek van kunsten.

Mistrisf HAMMON.

En het geen nog alles overtreft, is haar voortreffelijk hart! En schoon is zij — Ik weet niet of Mijlord haar reeds van nabij beschouwd heeft — schoon als een engel!

ALDERSON.

Het is jammer, mijne tedere, gevoelvolle HAMMON, dat gij geen mansperſoon, en daarbij dertig jaaren jonger, en een honderd pond ligter zijt — het wonder ſchoone meisjen zou dan aanſtonds geholpen zijn.

Mistrisf HAMMON.

Zij zou zich gaarne bij eene aanzienlijke Dame als gezelſchaps juffrouw geplaatst zien.

ALDERSON.

Ik ben echter geene Dame.

Mistrisf HAMMON.

Wanneer mijlord nu gunstig wilde toeſtaan, dat zij zoo lang hier in huis — onder mijn opzicht bleef, tot dat 'er zich eene goede gelegendheid voor haar zal opdoen.

ALDERSON.

Nu, dat men zich dan beyvere dat jonge meisjen zulk eene gelegenheid aan de hand te geeven. — tot zoo lang — zij ſpeelt, en zingt, hebt gij gezegt?

Mis-

Mistrisf HAMMON.

Ja Mijlord! zingen heb ik zelve van haar gehoord — zoo aangenaam, zoo zacht! Ach! ik was bijna weggefmolten.

ALDERSON.

De hemel beware ons, lieve HAMMON! Wat zou dat eene plas van vet gegeeven hebben. Doch ik, die meer van opdroogen dan van wegfmelten houde, wil mij echter aan het gevaar blootftellen, om deeze wonderlijke kunstenares te hooren. Heer Kapelaan! Beveel den Conçertmeester dat hij zich met de ganfche Kapel. —

Mistrisf HAMMON.

Ach Heere jemini! Met de ganfche Kapel?

ALDERSON.

HAMMON heeft gelijk! wij moeten eerst eens onderzoeken, of zij die moeite wel waardig is. Laat het meisjen zich naar mijne kamer begeeven. Heer Kapelaan, bezorg gij daar een Inftrument en Muziekboeken. Nu — mijne dierbaare HAMMON! Ik beveel mij in uwe genade! (*Hij vertrekt* WILLIAM *volgt*)

Mistrisf HAMMON, *kuscht den rok van* ALDERSON.

Hartelijk dank, Mijlord! lieve ROBERT, doe mij eens het vermaak en loop door gindfche berkenlaan naar den moestuin; daar zult gij twee meisjens vinden, zend die fpoedig herwaards! Ik kan onmooglijk dien wijden omweg maaken; ik ben te zeer vermoeid.

ROBERT.

Ik vlieg heenen.

VIJF-

VIJFDE TOONEEL.

Mistrisf HAMMON.

Den Hemel zij dank! Dat gaat beter, dan ik gedacht had! wanneer het SAARTJEN gelukt, Mijlord voor haar inteneemen, dan hebben wij reeds reden om moed te ſcheppen! Tot geluk is hij thands in een' zoo goeden luim, als ik hem ſedert langen tijd nog niet gezien heb. (*Naar buiten ziende.*) Zie, zie! Daar koomen zij reeds! ſpoedig kinderen! Hier is nieuws, voortreffelijk nieuws! Ach! zie mij dat loopen en vliegen eens aan! Als ik ook eens nog zoo jong en vlug was!

ZESDE TOONEEL.

SARA, LIDIJ, Mistrisf HAMMON.

LIDIJ.

Hier zijn wij, lieve tante! Wat is 'er te doen?

Mistrisf HAMMON.

Lieve Hemel! wat zijt gij beiden ligt ter been! Gij raakt naauwlijks den grond met uwe voeten. Met u zou ik niet graag om het ſnelst loopen. En dat zulk een verren weg, als naar den Moestuin.

LIDIJ.

Het is zoo verr' niet, lieve Tante! Wij waren hier in de nabijheid en begluurden Mijlord door het bosch.

Mistrisf HAMMON.

Ei, ei, gij kleine hekſen! Nu, des te beter. Ik heb allerbeste tijding, SAARTJEN! Vreugde bo-

boven vreugde! Mijlord wil u zien; gij moet hem iets voorzingen.

SARA, *met blijdschap.*

Hij wil mij zien, mij hooren? — Ach lieve vriendin! (*Haar omhelzende.*) Heb ik het u niet gezegt?

Mistrisf HAMMON.

Wij zullen aanstonds naar zijne kamer gaan, om hem waar te neemen, eer hem de lust vergaat. Speel en zing gij maar uit al uw vermogen, hartjenlief, alles wat gij kunt en weet; misschien zal hij daardoor vertedert worden, u lief krijgen en u beftendig bij zich willen houden. En dan moet gij hem ook iets voorleezen, of iets voor hem schrijven — en — en maar altijd vrolijk en lustig zijn, op dat wij hem in dien goeden luim houden!

SARA.

Wees maar niet bezorgd! Ik zal alles doen, zijne kleinste wenschen trachten voor te koomen —

Mistrisf HAMMON.

Maar gij moet evenwel ook ten uitersten voorzichtig zijn. Koomt kindertjens! Nu maar aanstonds de laan door! Gij LIDIJ moet mij zoo lang in mijne kamer wagten.

LIDIJ.

Zeer wél Tante! (*Zij vertrekt met* SARA.)

Mistrisf HAMMON.

Hola kindertjens! Loopt doch zoo schielijk niet! Ik kan u waarachtig niet bij-houden, en gij moet mij toch medeneemen. — (*Zij volgt heur*)

ZE-

ZEVENDE TOONEEL.

Het tooneel verbeeldt eene prachtig gestoffeerde Zaal.

ALDERSON, *zit aan eene Tafel en is bezig met brieven te leezen.*

Zeer vleijend! Eene der gewigtigste posten in het bewind! — Eer genoeg, dat zij mij opgedragen wordt! Maar, met uw Majesteits verlof — al wilde gij mij ook, om uwen kroon te onderschraagen, tot eersten slaaf in de regeering, tot eersten staatminister verheffen, zo zoude ik u voor die eer bedanken! Ik vind 'er veel meer genoegen in, uwe tegenpartij te zijn, en uwe misstappen te berispen, dan mij den blaam der natie op den hals te haalen. (*Hij werpt den brief weg, breeks een' anderen open en leest dien.*) Hm! Graaf BURLINGTON tot lid van het Parlement gekoozen! — Goed! deeze keuze draagt mijne goedkeuring weg; wel is waar, voor vijftien jaaren was zijn edele nog een groote gek, in wien ik, in rijpere jaaren, den man van verstand nimmer heb te gemoet gezien; doch verdienften moeten beloond worden! Evenwel, met alle mijne achting, wensche ik, dat men mij met uwe tijdingen of bezoeken hoe minder hoe liever zal lastig vallen. Zijn naam en zijne gelaatstrekken herinneren mij nog altijd aan eene ondankbaare, die mij eene duivelin in plaats van eene dochter was; voor hem was zij bestemd, en die verworpene verliet mij, en offerde zich aan eenen SALISBURIJ op! Ha! Dat ik dien vervloekten naam nog niet uit mijne gedachten verbannen kan!

AGT-

AGTSTE TOONEEL.

WILLIAM, ALDERSON.

ALDERSON.

Wat brengt gij?

WILLIAM.

Hier zijn de begeerde muziekboeken, mijlord! — keuze genoeg —

ALDERSON.

Ja, dat is overtollig: voor eene aanbeveeling van Mistrisf HAMMON, zullen menuetten en volksliederen wel toereikende zijn. —

WILLIAM.

Vergeef het mij! mijlord! Ik verwagt van dat jonge meisjen zeer veele bekwaamheden.

ALDERSON.

Vermoedelijk leest gij dezelven uit haare groote blaauwe oogen, wanneer uwe eerwaardige beenen nog twintig jaaren jonger waren, dan zou uw menschlievend hart waarschijnlijk nog meer bekwaamheden in haar wenschen te ontdekken.

WILLIAM.

Misf GLANVILLE bevindt zich in de voorkamer, Mijlord, en wagt op uwe bevelen.

ALDERSON.

Des te beter! Ik heb verstrooijing nodig. — Laat zij koomen. (*Hij staat op en begeeft zich naar een vengster.*)

NE-

NEGENDE TOONEEL.

SARA, Mistrisf HAMMON, WILLIAM, ALDERSON.

SARA, *maakt eene diepe neiging en blijft aan de deur ſtaan.*

ALDERSON, *breekt nog een brief open, en doorloopt denzelven, eindelijk ſlaat hij zijne oogen op* SARA, *en wordt op nieuw ontroerd door haar gezicht.*

Zonderling! Gelaatstrekken die mij bekend ſchijnen, mij belangrijk voorkoomen! — Een edel gelaat! (*na eenige ſtilte doet hij eenige ſchreden voorwaards en zegt tot* SARA.) Mistrisf HAMMON heeft mij uwe bekwaamheden ten hoogſten geroemd, Misf, ik wenschte mij gaarne van dezelven te overtuigen.

SARA.

Mijlord heeft ſlechts te beveelen. —

ALDERSON.

Ik verheug mij, dat Misf zich zoo bereidwillig toont, om aan mijn verlangen te voldoen! (*Hij begeeft zich weder naar het vengſter, leest nog eenige oogenblikken en wenkt daarna, dat* SARA *zich aan het Klavier zal zetten*)

SARA, *zet zich.*

ALDERSON *tegen* WILLIAM.

De muziek! — Misf kan zich daar uit kiezen — het geen haar niet te zwaar is. —

WILLIAM, *legt haar de muziek voor, om daaruit te kiezen.*

SARA, *neemt de bovenstleggende* SONATÉN *en ſpeelt dezelven.*

Mistriſſ HAMMON *tegen* WILLIAM.

Ach! Dat is ſchoon! Dat is hemels!

ALDERSON, *wordt opmerkzaam, vervolgends deelneemend en eindelijk vrolijk.*

Bravo! — zeer goed! dat had ik niet verwagt! (*Hij ſtaat op zodra de* SONAAT *geeindigd is, en nadert* SARA.) Zonder twijffel is uwe ſtem zoo voortreffelijk, als uwe vlugheid in het ſpeelen! — Mag ik u bidden, lieve Miſſ?

SARA.

Mijlord doet mij veel eer aan.

Mistriſſ HAMMON *zacht tegen* WILLIAM.

Lieve Miſſ? Mag ik u bidden.

WILLIAM.

Tot dus verre gaat alles goed — wees maar gerust?

ALDERSON, *doorzoekt de muziek.*

Hier zijn verſcheidene Aria's van bekwaame meesters — zonder twijffel zullen eenige van dezelven u wel bekend zijn. (*hij legt 'er* SARA *eenigen voor.*)

SARA.

Het is een zeer ſchoone verzameling!

ALDERSON, *'er eene uitneemende.*

Deze zal u zeker bevallen. Heer Kapelaan, gij zult Miſſ accompagneeren. —

WILLIAM.

Met zeer veel vermaak, Mijlord!

SA-

SARA, *zingt.*

Mistrisf HAMMON, *geeft door gebaarden haar genoegen te kennen.*

ALDERSON, *staat eenige oogenblikken achter* SARA, *en volgt de muziek: nu en dan treedt hij nader en roept van tijd tot tijd.*

Bravo, (*door haar zingen getroffen, treedt hij nog nader bij, beschouwt haar met aandacht, wordt ernstig en verstrooid van gelaat, gaat vervolgens naar het vengster en schijnt in diepe gedachten verzonken.*)

SARA *eindigt intusschen de* ARIA.

ALDERSON, *die dit na eenigen tijd eerst bemerkt, treedt weder naar* SARA *toe.*)

Gij hebt voortreffelijk gezongen, Miss! (*Hij beschouwt haar op nieuw met zeer veel oplettendheid: men bemerkt dat hij te onvreden wordt, het welk spoedig tot toorn overgaat — hij tracht zich tot bedaaren te brengen, en wendt zijn gezicht van* SARA, *welke met nedergeslaagen oogen voor hem staat, onwillig af; werpt, terwijl hij wil heen gaan, een stoel, die hem in den weg staat, met geweld op zijde, en zegt tegen* WILLIAM, *die hem van verre in het oog valt:*) Koom met mij! (*Hij vertrekt met* WILLIAM.)

TIENDE TOONEEL.

SARA, Mistrisf HAMMON.

SARA.

Lieve Hemel! Mijlord is te onvreden! — Zijne

515509

ſpoedige verwijdering! Heb ik ook in het een of ander eene fout begaan.

Mistriſ HAMMON.

De Hemel behoede ons! Dan moest men ook wel met de brillen der ganſche waereld rondzoeken wie weet, wat hem in den kop gekomen is! Hij was te vooren aan het brieven leezen; misſchien zullen dezelven iets bevatten hetwelk hem misbaagde. Zulke wonderlijke luimen heeft hij meermaalen.

SARA.

In mijn zingen ſcheen hij genoegen te neemen —

Mistriſ HAMMON.

In uw ſpeelen ook! Gij hadt eens moeten zien, hoe hij glimlachte en u toeknikte — en hij verſtaat het in den grond! Mij dunkt, wij moesten nu mijne nicht eens opzoeken. —

SARA.

Maar Mijlord heeft noch geen afſcheid van ons genomen.

Mistriſ HAMMON.

Dat is bij voornaame lieden zoo niet gebruikelijk, hartjenlief! wanneer die genoeg geſprooken hebben, en van ons ontſlagen willen zijn, dan doen zij maar eens zoo. (*Zij knikt met haar hoofd*) — en draaijen zich om, het welk zoo veel zegt als: Nu, pak u nu maar voort! — Koom nu met mij, liefjen! De Kapelaan — dat is juist de geestelijke, die u gedoopt en uwe arme ouders, de Heere heeft hen in zijn zalig rijk, aan elkanderen verbonden heeft; de Kapelaan, zeg ik, is onze goede vriend, en zal ons wel tijding brengen.

SA-

SARA.

Zie eens — zie eens! — Mijlord koomt terug.

ELFDE TOONEEL.

ALDERSON, DE VOORIGEN.

ALDERSON.

Vergeef mij, Misf, dat ik u zo even zoo ſpoedig verlaaten heb! Een treurig denkbeeld, hetwelk mij juist in het hoofd kwam, was 'er de oorzaak van — Mistrisf HAMMON! Gij zult zorg draagen, dat 'er voor Misf GLANVILLE en haare vriendin eene geſchikte kamer worde ingeruimd. — (*tegen* SARA.) Misf zal het zich toch laaten welgevallen, dezen avond met mij te ſpijzen?

Mistrisf HAMMON, *ter zijde.*

Met hem te ſpijzen? De Hemel behoede en bewaare ons — dat gaat verr'.

SARA.

Wanneer Mijlord de goedheid wilde hebben mij zulks toeteſtaan. —

ALDERSON.

Ik bid het u! HAMMON! Gij weet mijne bevelen.

Mistrisf HAMMON.

Zij zullen ſtiptelijk gevolgd worden, Mijlord. Ik weet bijna niet. — gij zijt heden zoo vriendelijk, zo buitengewoon liefderijk en goed. —

ALDERSON.

Bijzonderlijk, wanneer men mijne bevelen ſpoedig, en zonder veel te praaten, ten uitvoer brengt.

Mistrisſ HAMMON.

Ô Mijlord, als gij altoos zoo waart, zou ik voor u door een vuur loopen!

ALDERSON.

Loop nu maar eerst om de kamer in orde te doen brengen.

Mistrisſ HAMMON.

Op het oogenblik, Mijlord! (*ter zijde*) Ik geloof, de Hemel vergeef mij de zonden! dat de oude groot papa nog op zijne eigene kleindochter verlieven zal! Dat zou nog het allercrgst weezen. (*zij vertrekt.*)

TWAALFDE TOONEEL.

ALDERSON, SARA.

SARA.

Mijlord verrascht mij door zoo veele bewijzen van vriendſchap. —

ALDERSON.

En Misſ GLANVILLE mij door zo veele beminnelijke eigenſchappen, dat ik zeer gevoelloos moest zijn, wanneer ik haar niet alle moogljke bewijzen mijner hoogachting wilde geeven.

SARA.

Mijlord doet mijne geringe bekwaamheden te veel eer aan!

ALDERSON.

Ik bemin de beſcheidenheid, Misſ! maar nog aange-

genaamer is het mij, wanneer men aan mijne genegenheid niet twijffelt en in mijne erkentenis van verdienſten, geen mistrouwen ſtelt. (*Hij geeft haar een ſtoel.*) Zet u neder, Misſ. (*Hij gaat naast haar zitten.*) Uw zedig voorkomen, uwe volmaakte bekwaamheden draagen kenmerken eener zeer goede opvoeding! Naar het bericht, hetwelke Mistriſſ HAMMON mij gegeeven heeft, zijt gij door ongelukken uit uwe omſtandigheden geworpen. — mag ik u bidden — mij met uwe geſchiedenis nader bekend te maaken.

SARA.

Mijn vader was van adelijke afkomst, Mijlord, en bezitter van een' zeer aanzienlijken koophandel in *Jamaïca*; hij en mijne moeder wierden mij reeds in mijne tederſte kindsheid door den dood ontrukt! Mijlord KENDALE. —

ALDERSON *opſtaande.*

KENDALE?

SARA.

Vergeef mij, Mijlord. —

ALDERSON.

Nu verder, Misſ? Die naam valt mij, wegens eene zekere gebeurenis, juist te binnen; — dus Mijlord KENDALE?

SARA.

Was de vriend mijns vaders en —

ALDERSON.

Admiraal KENDALE?

SARA, *ontroerd en beſchroomd.*

Mijn ſtervende vader hoopte, dat hij voor mijne opvoeding zou zorgen: doch Mijlord volgde hem binnen weinige maanden en beval mij voor zijn dood aan Sir HUMPHRIJ, een rechtſchapen en vermogend koopman te Londen.

ALDERSON.

Des te beter voor u!

SARA.

Sir HUMPHRIJ. — Mijlord KENDALE, wilde ik zeggen, liet aan Sir HUMPHRIJ te gelijk een vermogen na van veertigduizend pond, om mij, wanneer ik zekere jaaren bereikt zoude hebben, hetzelve ter hand te ſtellen.

ALDERSON.

KENDALE liet u veertigduizend pond na. —

SARA.

Eigenlijk de nalatenſchap mijner ouders, Mijlord. —

ALDERSON.

Hm! Welnu? En dat vermogen?

SARA.

Wierdt mijnen ongelukkigen voogd, benevens het zijne, door eene trouwlooze, dewelke hij tot heden voor zijne echtgenoote hadt uitgegeeven, deezen morgen ontroofd!

ALDERSON.

Hm! Ontroofd? Eerst deezen morgen?

SA-

SARA.

Ja, Mijlord! Zijne ſchuldeiſchers, die dit voorval ſpoedig vernamen, traden toe en maakten zich van zijne perſoon meester. Nu zit die ongelukkige in eene duistere gevangenis, zonder troost, zonder hulp — en ik —

ALDERSON.

Dit alles koomt mij zeer zonderling voor. Eerst deezen morgen, zegt gij? (*Op zijn horologie ziende.*) En het is thands eerst vier uuren nadenmiddag! Die ſchandelijke daad — de vlucht der diefegge — de ontdekking der diefſtal — de tijding daar van aan de verſchillende ſchuldeiſchers — de klagten van deezen bij het gerecht — gerechtelijk onderzoek — waarſchijnelijke verzegeling der effecten — de gevangeneeming van Sir HUMPHRIJ — uwe t'ſaamenkomst met Mistriſs HAMMON — de tijding van uw ongeluk aan haar — haar beſluit om u herwaards te brengen — uwe aankomst — mijne aankomst — onze kennismaaking — ſpeelen — zingen — het verhaal uwer geſchiedenis — (*Op zijn horologie ziende.*) Binnen den tijd van agt of negen uuren eene menigte omſtandigheden! (*Hij ſtaat op, gaat eenige maalen heen en weder en beſchouwt* SARA, *die ten uiterſten ontroerd is — na eenige ſtilte, in het voorbijgaan:*) Schoonheid, Misſ, bekwaamheid. — (*Haar weder naderende.*) Een weinig meer voorzichtigheid en loosheid, Misſ — en gij zoudt niet nodig hebben, uw geluk aan de voorſpraak eener HAMMON aan te beveelen.

SARA.

Mijlord! — (*zij tracht zich bedaard te houden.*) gij ſchijnt aan mijn verhaal geen geloof te hechten. —

ALDERSON.

Wat doet 'er dat toe? Eene kleine onwaarheid uit zulk een' schoonen mond!

SARA.

Waarheid, Mijlord! De Commisfaris HUTCHINSON, broeder van Mistrisf HAMMON kan dezelven bevestigen. Hij zelf was met de verzegeling van HUMPHRIJ's effecten belast; hij beval mij aan zijne zuster, zij bood zich aan, om mij met zich te neemen en herwaards te brengen, ik volgde — van het overige is Mijlord reeds onderricht.

ALDERSON.

Hm! was het zoo? — (*Hij gaat naar het vengster, men kan zien dat zijn wantrouwen hem engerust maakt.*)

SARA.

Mag ik u nu bidden, Mijlord?

ALDERSON.

Wat? Waarom?

SARA.

Om uwe toeftemming van mij te mogen verwijderen. —

ALDERSON.

Gij moet blijven, Misf! Ik bid het u! — (*Na eenige oogenblikken vadert hij haar weder.*) Vergeef mij mijne overeiling, Misf. De naam KENDALE heeft mij in een geheel anderen luim gebragt, en mij alle mijne bedaardheid ontnomen, — Hij was mijn vijand! Het was goed, dat de dood een goed werk verrichte en hem onder zijn gevolg met zich

zich nám; anders zou ik thands waarſchijnlijk het genoegen niet hebben mij met u te onderhouden! Derhalven — in ernst Miſs! — Vergeef het den ouden ſtijfkop! Geef mij uwe hand! wij moeten vrienden blijven! Gij zijt een goed kind! Ik wil voor u zorgen.

SARA.

Ô Mijlord! Wat kan mij ooit ſchatbaarder zijn, dan uwe genade, uwe —

ALDERSON.

Achting en vriendſchap! Beiden verdient en bezit gij geheel en al, ook ben ik u nog mijne nadrukkelijke dankbaarheid ſchuldig voor uw voortreffelijk zingen van zoo even — (*Hij opent een kistjen en neemt 'er eene gedenkenis uit.*) Hier — draag deezen taamlijk goed getroffenen grijskop tot mijne gedachtenis. —

SARA, *in verrukking.*

Mijlord! Deeze beeltenis — ô hemel! Het dierbaarſte wat ik op deeze waereld bezitten kan. (*Op haar borst wijzende.*) Hier — hier wil ik die draagen, tot aan mijn laatſte oogenblik!

ALDERSON.

Ik verheug mij, Miſs, dat gij deeze kleinigheid met zoo veel warmte aanneemt. (*Hij wijst op een' hand dien* SARA *om haare hals heeft.*) Hier aan kunt gij het nu maar aanſtonds vasthechten. (*ter zijde*) Mijn vervloekt wantrouwen! Om zulk een goedhartig kind zo gevoelig te beledigen! (*Zich wederom tot* SARA *wendende*) Welnu Miſs! — Hoe ſpoedig zou ons iemand hier kunnen verraſchen en iets kwaads denken — en dat zou toch ten hemel ſchrij-

ſchrijen! (*Hij kuscht haar op haar voorhoofd.*) Is het niet waar? Geef mij den band ſlechts; ik zal mij zelf eene plaats aanwijzen.

SARA, *maakt in de grootſte verlegendheid den band los, en doet haar best om het daar aan hangend afbeeldſel van haaren vader 'er ongemerkt aftetrekken. — De ſnoer breekt en het afbeeldſel valt op den grond.*

ALDERSON.

Ei, ei! Reeds een voorganger?

SARA, *het pourtrait ſchielijk opraapende.*

Een weinig betekenend afbeeldſel, Mijlord —

ALDERSON.

Hm! Wanneer ik niet tot mijn geluk reeds bijna tachtig jaaren oud was, zo zou dit, zoo waar ik leef, aanleiding tot een bloedig tweegevegt kunnen geeven!

SARA,

Voorzeker niet Mijlord!

ALDERSON.

Doch Misſ! Gij bloost! — welnu — mag ik hem dan zien, dien vreesſelijken mededinger?

SARA, *beevende.*

Inderdaad — hij betekend zeer weinig!

ALDERSON.

Ik hoop echter dat gij mij deeze kleinigheid niet weigeren zult.

SARA.

In geenen deele, Mijlord, — doch hij is uwe op-

oplettendheid geheel en al onwaardig. — De perſoon zelve is zoo weinig beduidend en de tekening zoo ſlecht! — (*Zij wil de beeldtenis verbergen doch dezelve ontvalt op nieuw uit haare beevende handen.*) Hier is de ſnoer, Mijlord — wanneer gij de goedheid wilde hebben. —

ALDERSON, *raapt het pourtrait ongemerkt van den grond en toont haar hetzelve.*

Gij ziet, Miſs, dat het geluk mij goedgunſtiger is, dan gij.

SARA, *ter zijde.*

Ik ben verlooren!

ALDERSON, *de beeldtenis herkennende.*

EDUARD VAN SALISBURIJ? (*Hij werpt dezelve woedend ter aarde.*)

SARA.

Hemel!

ALDERSON.

Was dit dus uw oogmerk? — (*Hij ſchelt.*)

DERTIENDE TOONEEL.

ROBERT, DE VOORIGEN.

ALDERSON.

HAMMON moet oogenblikkelijk hier koomen.

ROBERT, *wil heengaan.*

ALDERSON.

Dat andere vreemde vrouwsperſoon ook!

ROBERT.

Zeer wel, Mijlord! (*Hij vertrekt.*)

ALDERSON *tegen* SARA.

Koom nader!

SARA, *beevende.*

Mijlord!

ALDERSON.

Koom nader bij het daglicht! Zie mij in de oogen! Wie is de aanvoerder van dit complot?

SARA.

Complot! Mijlord

ALDERSON, *op de beeldtenis wijzende.*

Zie hier het bewijs! Waartoe zal dat dienen? Wie heeft u verleid, om u daarmede bij mij intedringen? Wie is de oorzaak van dit bedrog?

SARA.

Geen bedrog, Mijlord, bij al wat heilig is!

ALDERSON.

Beken ellendige — of fidder!

SARA.

Wat zal ik bekennen, Mijlord, het geen gij niet reeds weet — het geen de natuur u niet reeds voorlang gezegd heeft, en het geen het beschouwen van dit dierbaar afbeeldsel u bevestigen moet?

ALDERSON.

Dat afschuwelijk verraad! Bedriegster! Dat schandelijk schelmstuk, om mij, door de overeenkomst deezer beeldtenis met eenen afgestorvene, te wil-

willen verſchalken! ſpreek! Uwe bekentenis alleen kan u redden!

SARA.

Genade Mijlord! Genade voor de dochter van uwe ongelukkige CHARLOTTE!

ALDERSON.

Ha ſlang! Gij durft het waagen. —

SARA.

Mij voor uwe oogen te ſtellen, vol vertrouwen op natuur en menſchelijkheid!

ALDERSON.

Beef!

SARA, *werpt zich aan zijne voeten.*

Barmhartigheid, Mijlord! De Hemel immers is barmhartig omtrent de misdaadigen — wees gij het jegens eene onſchuldige!

ALDERSON.

Terug!

SARA.

Neen, Mijlord! Ik verlaat u niet, dan nadat gij mij erkent, dan nadat gij het mij vergeeven hebt, — het is geen bedrog, geene misdaad — ſlechts het ongeluk, dat uwe dochter mij ter waereld bragt, dat ik een verworpen een hulpeloos wezen ben, hetwelk door nood en wanhoop aangeſpoord, het wagen durft, bij den vader, haarer moeder om bijſtand te ſmeeken!

ALDERSON.

Terug bedriegſter! (*Hij wil zich losrukken.*)

VEER-

VEERTIENDE TOONEEL.

Mistrisf HAMMON, LIDIJ, ALDERSON, SARA.

Mistrisf HAMMON, *Ziet bij het inkomen de poogingen van* ALDERSON *om* SARA *van zich te werpen.*

Hoe? Wat? Mijlord! Om 's hemels wil? Wat doet gij? (*Zij loopt naar* SARA *en heft haar op.*) Koom bij mij, hartjenlief! Arm, ongelukkig meisjen. Wat hebt gij met die onſchuldige engel gedaan, Mijlord? Weet gij wel, wie gij daar zoo mishandelt? Het kind uwer dochter, Mijlord! Weet gij dat?

ALDERSON.

Zwijg ellendige! Deeze hier — (*Op* LIDIJ *wijzende.*) zal mij de waarheid van dit raadzel oplosſen. Treed nader! Gij waart haar geleidſter en zonder twijffel de ſmeedſter van deezen ſchelmachtigen aanſlag! Wat kon u beweegen, mijne dochter, noch in haar graf, te beſchimpen? Wie heeft u tot deeze ſchanddaad aangezet? Uwe bekentenis alleen kan u en haar van de wel verdiende openlijke ſtraf redden.

Mistrisf HAMMON.

Wat, Mijlord? (*Met de armen in de zijde.*) Bedrog? Schandaad? Openlijke ſtraf?

LIDIJ.

Vergun mij, Mistrisf — ſlechts een paar woorden.

Mistrisf HAMMON, *zonder naar* LIDIJ *te hooren.*

Durſt gij zoo iets tot mij, tot dit goede meisjen

jen en tot mijne nicht zeggen? Er is nog gerechtigheid in het land, Mijlord, en —

LIDIJ.

Hoor mij, Mijlord! (*met waardigheid*) Gij spreekt van openlijke straf! openlijke straf voorondersteltt eene grove en strafwaardige misdaad — aan deeze heb ik mij nimmer schuldig gemaakt, en durve dus met vrijmoedigheid, en een ongefronsd gelaat, de gerechtigheid onder de oogen te zien. Maar dat hij beeve, die zijne eigene dochter in het verderf stortte; die om de oogen der menigte te verblinden, toen zij nog in leven was, achter haare voorgegeevene lijkstatie ging; die den overbrenger van de tijding haares doods, uit zijn slot deed jaagen, die den laatsten brief zijner stervende dochter, waarin zij hem, om barmhartigheid voor haar kind smeekte, ongelezen verscheurde, en aan het vuur opofferde. — Dit, Mijlord, zijn waarheden, die ik bij het verhoor openleggen, door getuigen bevestigen, en door de heiligste eedzweeringen bekrachtigen zal! Hier is uwe kleindochter, Mijlord! Zij is in overvloed opgetogen, en dus het gebrek ongewoon; wanneer uw hart tegen alle de indrukken der natuur versteend is, en zich niet tot de grootmoedigheid verheffen kan, om haar als uw kind te erkennen, heb dan ten minsten zoo veel menschlijkheid; dat gij haar tegen het gebrek beveiligt! Ik voor mij, heb er geen voordeel bij; mijne wenschen bepaalen zich alleenlijk tot het welzijn uwer kleindochter. Kunt gij echter, in uw verhevenen stand, van zulk eene onbaatzuchtige handelwijze, u geen denkbeeld vormen, leer die dan van eene persoon uit de mindere menschen-classe — leer die van mij! Nu weet Mijlord alles, en kan doen, wat hij goed vind. (*na eenige stilte.*) Koom nu, Misf! Koom Mistrisf!

Wij zullen gerust afwagten, wat de gerechtigheid, waarop Mijlord zich zoo ſterk beroepen durft, tuſſchen hem en ons beſliſſchen zal. (*Zij onderſteunt* SARA *om haar met hulp van* Mistriſſ HAMMON *wech te leiden.*)

ALDERSON, *ter zijde.*

Die bedriegſter is zoo ſtoutmoedig als boosaartig. Zij zou mij kunnen overreden, indien ik niet van den dood van moeder en kind de overtuigendſte bewijzen in handen had.

SARA, *op een' deemoedigen ſmeekenden toon.*

Mijlord! Is er dan geen mededogen?

ALDERSON, *na zich eenigen tijd bedacht te hebben, ter zijde.*

Om mijne eer te verſchoonen, en alle opzien te vermijden, moet ik mij op eene behendige wijze van hen trachten te ontſlaan.

LIDIJ.

Koom ſlechts Miſſ! Bij den gevoelloozen is alle hoop verlooren.

ALDERSON.

Uwe vermetelheid gaat zeer verre! Om u daarvoor te tuchtigen, zou geene ſtraf toereikende zijn, doch gij zijt te verre beneden mijne woede. In het tegendeel wil ik u toonen, dat ik menſchelijker denk, dan gij meent, en dat mij aan het verderf van zulke verworpene ſchepſelen niets gelegen ligt. (*Hij gaat naar een leſſenaar, neemt 'er een' zak met guinjens uit, en werpt dien* SARA *voor de voeten.*) Hier — neem dit! — en vertrek zonder eenig verwijl uit mijn huis! Zo gij echter weder in hetzelve terugkeert, of uwe onbeſchaamdheid zo hoog durft drijven, om

om u, flechts met eene enkélen lettergreep, op mijne bloedverwantſchap te beroemen, en aldus den naam ALDERSON te ontëeren, zo moogt gij ſidderen! (*Hij vertrekt.*)

VIJFTIENDE TOONEEL.

SARA, LIDIJ, Mistriſ HAMMON.

SARA.

ô Die wreedaard! Alle mijne verwachtingen zijn vernietigd! —

LIDIJ.

Wees bedaard, lieve SARA! Dáár — dáár leeft nog de vader der verlaatenen! Koom thands — laat ons deze verblijfplaats der onmenſchelijkheid zoo ſpoedig mogelijk verlaaten! De hemel zal ons beſchermen! (*Tot* Mistriſ HAMMON, *die in bedenking ſtaat om den buidel opteneemen.*) Laat de onmensch zijn goud behouden, Mistriſ! Wij zouden ons, door het zelve mede te neemen, zeer diep vernederen — koom met ons! (*Zij leid* SARA *weg, die bijna onmagtig aan haar' boezem hangt.*)

Mistriſ HAMMON.

Maar lieve Hemel! Dat arme meisjen moet toch jets hebben om van te leven! (*Het geld opneemende.*) Indedaad een recht zwaare buidel! Zou ik geene gekkin zijn, zo ik hem achterliet! Maar hoe! wat ligt daar toch? Een pourtrait! (*Het opneemende en naauwkeurig beſchouwende.*) Heere jemini! Het is SAARTJENS vader! Het gelijkt hem op eene

duit! Dit zal voorzeker tot dit alles aanleiding gegeeven hebben! — wat heeft hij het glas in duizend ſtukken gefmeeten! Nu, het is toch goed dat wij de beeldtenis weder hebben! — (*Zij ſteekt alles bij zich.*) Nu wil ik mij wegpakken, den ontaarten vader ijlings verlaaten, en met SAARTJEN mijn geluk zoeken in huizen, waar men menſchelijker denkt, dan hier.

Einde van het derde Bedrijf.

VIER-

VIERDE BEDRIJF.

EERSTE TOONEEL.

Het tooneel verbeeldt eene kamer in het huis van PALMER.

BARONES HANTLIJ, PALMER.

PALMER.

Zeer goed! Maar met uw verlof, Mijlord. —

HANTLIJ.

Maar met uw verlof, Heer PALMER! — Wanneer zult gij dan toch eens uwe vijf zinnen bij elkanderen hebben? Ik ben thands niet Graaf BURLINGTON, maar BARONET HANTLIJ! Onder deezen naam bewoon ik dit huis, en onder deezen naam alleen kent mij Sir HUMPHRIJ, en allen die hem omringen.

PALMER.

Maar onder vier oogen. —

HANTLIJ.

Gij moet u daar aan gewennen! In *Westminster* — wanneer gij mij daar ooit met uw bevereert, kunt gij mij Mijlord noemen — Hier, Nu — wat doet HUMPHRIJ? agten.

PALMER,

Hij is uitgegaan, om ten opzichte van zijn r. (*Hij*

HANT-

houder, en zijn pupil, eenige tijding intewinnen. Naar mijne vrouw mij gezegt heeft, moet hij over het terug krijgen zijner vrijheid, en uwe grootmoedigheid van vreugde geweend hebben.

HANTLIJ.

Vriendschap en menschenliefde vorderden, wel is waar, deeze handelwijze van mij; doch eigenlijk wierd ik door mijne liefde voor zijne pupil daartoe voornamelijk aangedreeven. Zij heeft het huis van haaren voogd plotslings verlaaten, zonder mij haar nieuw verblijf bekend te maaken, doch, gelijk ik zo even vernomen heb, bevindt zij zich thands niet verre van hier, ten huize van den Commisaris HUTCHINSON. Ik vrees dat zij *Londen* verlaaten zal, en moet mij dus des te meer haasten om het plan, hetwelk ik ter bevordering mijner liefde beraamd heb, ten uitvoer te brengen.

PALMER.

Hm! Dus kan ik alles gemakkelijk begrijpen. Misf GLANVILLE is arm, en heeft geene vooruitzichten; Mijlord BURLINGTON. — Sir HANTLIJ wil ik zeggen, heeft vermogen genoeg, om buiten zijne gemalin nog tien maitresen te kunnen onderhouden.

HANTLIJ.

Mensch! Zijt gij dol? Wie heeft u gezegd t ik gehuwd ben.

PALMER.

Velnu! BARONES HANTLIJ voorzeker niet, — ", gelijk ik niet beter weet, is de Hertogin van *and*, sedert eenige weken, de gemalin van den BURLINGTON.

HANT-

HANTLIJ.

Dit bericht is valsch!

PALMER.

Ik heb mijne zegslieden. —

HANTLIJ.

Die hebben u wat op den mouw gespeld.

PALMER.

Wanneer gij het zo beveelt! Maar ik kan u niet ontkennen, Mijlord, dat het mij leed doet, dat gij zoo weinig vertrouwen in mij stelt? Er was toch eens een tijd. —

HANTLIJ.

Nu, nu, wees maar te vreeden! Ik zal in vervolg van tijd uwe trouw en welwillendheid wel nodig hebben! De kamer, welke ik voor Misf GLANVILLE beftelt heb, is immers in gereedheid?

PALMER.

Alles is in orde!

HANTLIJ.

Goed! Ga thands naar uwe vrouw, en beftel haar een' maaltijd voor zes à agt perfoonen, zo fmaakelijk als immer mogelijk is, op dat gij bij de verwagtwordende gasten eer kunt inleggen.

PALMER.

Er zal niets aan ontbreeken.

HANTLIJ.

Ga dan nu! Ik zal u hier weder terug wagten.

PALMER.

Binnen een oogenblik ben ik weder hier. (*Hij vertrekt.*)

HANTLIJ, *na zich eenigen tijd bedacht te hebben*

Om mij echter op eene behendige wijze van haar te verzekeren, moet ik dit middel aangrijpen. Verre van *Londen*, in den kring mijner vertrouwden en onderdaanen, is zij de gemalin van BARONET HANTLIJ. — Niemand kent haar, en alles, wat haare rust en mijn geluk zou kunnen ſtooren, bliſt daar zorgvuldig bedekt.

TWEEDE TOONEEL.

FRANCIS, HANTLIJ *daarna* Graaf ARUNDEL.

FRANCIS.

Graaf ARUNDEL wenscht u te ſpreeken, Mijlord!

HANTLIJ.

ARUNDEL? Hoe weet hij, dat ik mij hier bevind?

FRANCIS.

Hij zag in het voorbijrijden uwe bedienden, en ſteeg oogenblikkelijk af.

HANTLIJ.

Hij koomt mij thands zeer ongelegen; doch ik kan hem niet afwijzen — laat hij binnen koomen.

FRANCIS, *vertrekt.*

ARUNDEL, *koomt binnen.*

Verſchoon mij, Mijlord —

HANTLIJ.

Zijt gij in *Londen*, mijn vriend?

ARUN-

ARUNDEL.

Slechts ſedert weinige dagen, Mijlord! Dringende bezigheden riepen mij herwaards. Ik heb mij derhalven noch aan het hof, noch aan mijne vrienden vertoond.

HANTLIJ.

Welnu, dan wensch ik mij geluk met het toeval, hetwelk u tot mij voerde.

ARUNDEL.

Eigenlijk was het mijn pligt, u met uwe aanſtaande, of misſchien reeds voltrokkene echtverbintenis met de Hertogin van *Rutland* geluk te wenſchen. Men heeft mij dit nieuws voor eenige dagen te *Futtingcourt* medegedeelt.

HANTLIJ.

Er is zeer veel van geſprooken, Mijlord — en het gerucht heeft de gewoonte, dergelijke geſprekken zoo lang en zoo menigvuldig rond te blaazen, dat men dezelven eindelijk vooruitgemaakte waarheden aanneemt.

ARUNDEL.

Men heeft het mij echter, bij mijne aankomst alhier, ook willen verzekeren. —

HANTLIJ.

Niets dan ſnapagtigheid, mijn waarde! Uw vriend is juist wel genegen, eene echtverbindtenis aantegaan; maar evenwel met geene kranke Hertogin, want zonder twijffel zult gij toch ook wel gehoord hebben, dat zij voor eenige dagen zeer gevaarlijk ziek lag — maar met een gezond, jong en aartig bur-

burger meisjen, het ſchoonſte en beminnelijkſte ſchepſeltjen in gansch *Engeland*.

ARUNDEL.

Gij ſcherst!

HANTLIJ.

In ernst, mijn vriend! Dat meisjen verdiende, om haare voortreffelijke eigenſchappen en deugden eene koningin te zijn!

ARUNDEL.

Gij ſpreekt met gevoel, Mijlord. —

HANTLIJ.

Met volle overtuiging! Waarheid en gerechtigheid vorderen deeze bekendtenis van mij! Gij zelf zoudt haar met alle uwe koelheid, beminnenswaardig vinden! Haar hart is het edelſte van de ganſche waereld — haare ſchoonheid boven alle beſchrijving — haar verſtand — haare deugd. — Hemel! Hoe heilig zou zij mij zijn! — Ik ſidder wanneer ik de gevolgen bedenk!

ARUNDEL.

Maar vriendlief! Wanneer uwe ſchildering getrouw, en alles juist zoo is, als gij zegt — waar voor vreest gij dan? waarom beangſtigt gij u dan zoo?

HANTLIJ.

Beste vriend! Wanneer gij wist, wanneer ik u zeggen durfde — de wijze — het middel! — Mijn zoo ongelukkig noodlot! — ô Hemel! Wanneer ik dit alles bedenk, wanneer mijn oog tot in de toekomst doordringt, en de gevolgen beſchouwt, welken deeze ſtap voor mij hebben kan! — Maar hij

hij mag mij ook thands tot ſchande verſtrekken. — Bij den Hemel! eens zal ik hem rechtvaardigen.

ARUNDEL.

Zedert wanneer is grootmoedigheid in ſchande veranderd? Geloof mij, lieve ARTHUR! Wanneer het den hemel mogt behaagen, den ongelukkigen band, die mij thands aan eene heillooze en zieke echtgenoote verbindt, te verbreeken, en ik, zoo vrij als gij, over mijne hand beſchikken kon; zo zou het mij het grootſte genoegen zijn, zulk een vereerenswaardig meisjen, als gij mij zo even hebt afgeſchilderd, tot mijne gemalin te verheffen, zonder mij lang over ijdele vooroordeelen te bekommeren! Maar, helaas! ik bevind mij in omſtandigheden, die mij van alle de genoegens der liefde verwijderen! Ik ben gehuwd — ongelukkig gehuwd! — Ik bemin — bemin een meisjen, welks ſchoonheid de bevalligheden zelven zouden benijden, en — ik bemin zonder eenige hoop!

HANTLIJ.

Gij bemint, Mijlord? Gij?

ARUNDEL.

Eenige maanden geleden, had ik zekere bezigheden in *Oxford* — op mijne reize derwaards, niet verre van *Schrewsburij*, ontmoette mij eene koets, die de mijne ontwijken wilde, en daardoor oogenblikkelijk omverre viel. De welvoegelijkheid vorderde dat ik den Reizigers mijne hulp verleende. Ik hielp een meisjen uit het rijtuig, en deeze was het juist, die mij zoo betoverde, en op dat oogenblik bewegenloos aan den grond vastnagelde! Mijne dienstvaardige reisgenooten hielpen den wagen overeind, en ik geheel buiten mij zelven, zonder te weeten wat ik deed,

deed, bood de rijzende ſchoone, benevens haare geleidſter de hand, hielp hen in hunne koets, waarna zij verdweenen. Geheel ontroerd wierp ik mij in de mijne, langen tijd daarna kwam ik weder tot mij zelven, en nu eerst gevoelde ik de wond! Ik keerde terug om deezen engel op het ſpoor te volgen; maar te vergeefsch! (*zuchtende.*) Ik bemin, zonder het geliefde voorwerp te kennen, zonder den minſten ſchijn van hoop te hebben, om haar immer weder te zien.

HANTLIJ.

Zeer zonderling!

ARUNDEL.

Laat ons hiervan afbreeken, mijn Vriend! Ik ben nu ongelukkig en moet mij troosten zo goed in mijn vermogen is! (*Op zijn horologie ziende.*) Het word tijd! Vaarwel! Ik moet nog voor den avond een' bode naar mijn zuster, de Gravin ANGLESEIJ, afvaardigen, de koningin verlangt naar haare tegenwoordigheid.

HANTLIJ,

Nog één ogenblik mijlord! (*zich eenigen tijd bedenkende.*) Deeze woning is voor mijne SARA beſtemd, tot dat ik haar naar het land zal kunnen brengen. Ik hoop haar te beweegen, dezelven nog heden te betrekken — misſchien, dat ik ook middel vinde, mijne verbintenis met haar te beſpoedigen — wat dunkt u, zo gij het u eens liet welgevallen, daarbij als getuigen tegenwoordig te zijn? Gij zoudt u zelven daar door nog eene verſtrooijing verſchaffen, door u gelegenheid te geeven, om deeze oorſprongelijke ſchoonheid te leeren kennen.

ARUN-

ARUNDEL.

Mijn tijd is, wel is waar, zeer bepaald; doch om u een bewijs mijner bereidwilligheid te geeven, en mij zelven te gelijk van de ſchoonheid uwer geliefde door het gezicht te overtuigen, zal ik mijn verblijf te *Londen* nog eenige dagen verlengen, want om u ronduit te zeggen, gij hebt mij recht nieuwsgierig gemaakt!

HANTLIJ.

Het zal u niet berouwen; hier voor ſta ik u borg! Nog eens! Gij noemt mij hier niet BURLINGTON, maar BARONET HANTLIJ. Ik heb deezen naam aangenomen, om des te eerder bij mijne SARA ingang te vinden. Na dat onze verbintenis geheel en al voltrokken zal zijn, ben ik voorneemens, haar door de ontdekking van mijn waaren naam en ſtand des te aangenaamer te verraſſchen.

ARUNDEL, *lagchende.*

Beste vriend! Gij ſnelt uw geluk ook al langs vervloekte ſlinkſche wegen in de armen! Nu — zoo gij wilt! Ik zal dus den BARONET HANTLIJ hier mijne opwagting maaken. (*hem omhelzende*) Tot wederziens mijn vriend!

DERDE TOONEEL.

HANTLIJ, *kort daarna* PALMER.

HANTLIJ, *alleen.*

Slinkſche wegen! Hij heeft gelijk! Wanneer men langs rechte wegen zijn oogmerk niet bereiken kan! — (PALMER *koomt binnen*) Het is goed dat gij koomt PALMER! Zijt gij bij den Graaf ARUNDEL bekend?

PAL-

PALMER.

Neen Sir!

HANTLIJ.

En bij uwen nieuwen huisgenoot, HUMPHRIJ?

PALMER.

Even zoo min. Ik ben eerst sedert eenige uuren van *Rochester* terug gekomen, en bij mijne t'huiskomst was hij reeds uitgegaan!

HANTLIJ.

Des te beter! Ik zal u tot de uitvoering van een zeer gewigtig ontwerp nodig hebben, en daartoe, is het ten hoogsten noodzaakelijk, dat gij bij deeze beide persoonen onbekent blijft, en u, tot mijne afreize, verborgen houdt.

PALMER.

Gij hebt slechts te beveelen, Mijlord. — Sir wil ik zeggen; maar mag ik weeten.

HANTLIJ.

Ik vrees dat HUMPHRIJ terug komen en u hier bij mij zal zien. Verzel mij naar het naaste koffyhuis; daar kan ik u mijn plan ongestoord mededeelen. Hier is een beursjen met guinjens; de ééne helft behoort u, en de andere uwe vrouw, voor het stilzwijgen, hetwelk gij hier eenige dagen in acht zult te neemen hebben — slechts eene kleine voorbode mijner erkentelijkheid!

PALMER.

Voor het stilzwijgen mijner vrouw, ben ik u borg! Zij is eene goede huishen en bekommert zich om niets, dan het geen tot de keuken betrekking heeft. En mijne geringe persoon dankt u voor deeze bemin-

minnenswaardige voorbode, in diepe onderdaanigheid! (*Den buidel in zijne hand weegende.*) Hij heeft gewigt, en werpt eene menigte geweetens zwaarigheden in de hoogte, als of het niet met al was! Kortom, ik ben met lijf en ziel uwe dankbaarste en bereidwilligste dienaar!

(*Hij vertrekt met* HANTLIJ.)

VIERDE TOONEEL.

Het tooneel verbeeld eene kamer in het huis van den Commisfaris HUTCHINSON

SARA, LIDIJ, Mistrisf HAMMON en DE COMMISSARIS *zitten aan eene tafel thee te drinken;* SARA *en* LIDIJ *houden zich elk met een handwerk bezig.*

Mistrisf HAMMON.

Ja, dat was eene korte vreugde, lieve Broeder!

DE COMMISSARIS.

Ik had het nimmer kunnen denken, dat een mensch de natuur zoo zeer verloogchenen kon! Maar — wat nu begonnen?

Mistrisf HAMMON.

Welnu! Als de tijd koomt, koomen de plaagen! Zoo lang ik wat heb, zal mijn SAARTJEN geen gebrek lijden — en dan hebben wij ook nog die heerelijke zak met goud, — ten minsten tweehonderd guinjens.

LIDIJ.

Lieve Tante! Hebt gij het dan toch. —

Mis-

Mistrisf HAMMON.

Lieve Tante, of geen lieve Tante! Mijn SAARTJEN heeft verzorging nodig! Wij hebben het immers niet geftoolen!

SARA.

Bedenk toch. —

Mistrisf HAMMON.

Wat is 'er te bedenken, kind? Het is van haar' groot Papa, de hemel vergeeve mij de zonde! die het haar toewierp, gelijk men een' hond een brok toefmijt, maar met dat al hij heeft het haar toch gegeeven, en kort en goed, wij hebben het nu reeds — ik zal het hem waarachtig niet terug brengen! — Daar — is ook nog het pourtrait van haar' vader; dat lag daar op den grond, en is waarfchijnelijk door dien wreedaart met voeten getreeden. Zie het flechts! —

SARA.

Geef mij het, geef mij het! (*Zij neemt het met ongeduld uit haare handen.*) Nu zal het nooit weder uit mijne handen koomen!

Mistrisf HAMMON.

Geduld, hartjenlief! Het moet eerst weder gemaakt worden, gij ziet immers dat het glas in duizend ftukken is! Ja — wij zijn daar zoo even weêr van afgeraakt — Hoe ftaat het toch met SAARTJENS voogd, heer broeder?

DE COMMISSARIS.

Hij bevindt zich nog in de gevangenis.

SARA.

O Hemel! Ik meende door mijnen Grootvader zijne vrijheid te bewerken, en nu. —

Mistrisf HAMMON.

Allerliefste SARA! Dan kent gij uw' grootvader nog niet! Wanneer hij u ook honderdmaal als zijne kleindochter erkend hadt, zo zou dit echter uw' armen voogd niets geholpen hebben! Mijlord heeft zeker meer dan een half millioen vermoogen; maar wanneer hij slechts honderd pond sterlings daarvan zou behoeven te besteeden, om hem van den galg te redden, zo zou hij zeggen: Sir HUMPHRIJ heeft gezondigd. — Rechter, doe uw pligt! — De misdaadiger moet boeten!

DE COMMISSARIS.

Misschien dat BARONET HANTLIJ hem wel zal trachten te redden. Even nadat hij naar *Alderson* was op reis gegaan, ging ik uit, om naar de wooning van den BARONET, welke mij onbekend was, ten huize van HUMPHRIJ te vernemen, wanneer hij zelf mij bij geluk tegen kwam. Ik gaf hem uw briefjen over en hij beloofde mij, zonder tijdverlies, naar de gevangenis te gaan, om hem over zijne omstandigheden nader te spreeken. Ik vrees echter dat zijn goede wil zijne kragten zal te boven gaan.

LIJDIJ.

Aan vermogen ontbreekt het hem niet — en het verzoek zijner geliefde SARA zal hem voorzeker aanspooren, om door deeze grootmoedige handelwijze aan haar te behaagen. —

SARA.

Ik wensch en hoop het! Hij heeft een edelmoedig hart. —

Mistriſs HAMMON.

Welnu, lieve hemel! Als hij dan zo een edelmoedig hart bezit, en u zoo hartelijk lief heeft, als gij zegt, zo geef hem dan toch het ja-woord, hartjenlief! dan zijt gij immers uit allen nood gered, en uw voogd ook!

SARA.

Lieve vriendin! Ik acht, ik ſchat hem zeer hoog, maar —

LIDIJ.

Beste SARA! Gij weet hoe zeer ik uwe naauwgezetheid billijke; maar in dit geval, nu gij door uwe verbindtenis, met een man, van aanzien en vermogen, die u zoo teder bemint en uwe wederliefde geheel en al waardig is; nu gij, door deeze kleine overwinning op u zelve, u en uwen voogd aan het gaapend verderf ontrukken kunt, en in ſtaat gefteld kunt worden, om den hoogſten trap van het geluk des levens te bereiken — om weltedoen, en met een vrolijk hart zelve te kunnen genieten; nu ben ik van oordeel, dat uwe bedenkelijkheden voor deeze veel gewigtigere voordeelen moeten onder doen!

SARA.

Zij moeten het, en (*zuchtende*) misſchien zullen zij het ook! misſchien zal ik mij weldra gedrongen vinden, de vriendſchap voor HUMPHRIJ een offer te brengen, het welk — mijn hart zegt het mij — mij eens de rust van mijn leven kosten zal.

LIDIJ.

Uw hart ſpreekt nog altijd voor den beminnelijken vreem-

vreemdeling by *Schrewsburij*, Misf! Maar kunt gij, in uwe tegenwoordige omftandigheden, eene neiging voedfel geeven, welke — ik mag niet zeggen, wat ik 'er van denk!

SARA.

Noem dezelve belagchelijk. — Kinderagtig zo gij wilt; ik zelve heb mij dienaangaande dikwijls verwijtingen gedaan; maar deeze hartstocht heeft reeds zulke diepe wortelen geschooten — dat het niet meer in mijn vermogen is dezelve uitteroeijen!

VIJFDE TOONEEL.

HENDRIK, DE VOORIGEN, *daarna* HANTLIJ.

HENDRIK *tegen* SARA.

BARONET HANTLIJ bevindt zich in de voorkamer en verzoekt u zijne opwagting te maaken. —

SARA.

Hij heeft dus mijne verblijfplaats reeds uitgevorscht?

LIDIJ.

Misschien brengt hij ons tijding aangaande uwen voogd. —

SARA.

Laat hij dan binnenkoomen!

HENDRIK *vertrekt.*

SARA.

Ik ben flechts bevreesd dat hij, bij dit onderhoud, zijne aanzoeken vernieuwen zal!

Mistrisf HAMMON.

Dat zou mij hartelijk verblijden.

HANTLIJ *koomt binnen.*

Vergeef het mij Misf, dat ik wederom voor u verfchijne! Zo even vernam ik dat gij u hier bevondt, en —

Mistrisf HAMMON.

Gij zijt ons hartelijk welkom, Sir! mij, mijn broeder, onze lieve SARA — ons allen (*tegen* LIDIJ) Een allerliefst, fchoon man!

HANTLIJ, *zonder naar* HAMMON *te hooren, tegen* SARA.

Ô Dierbaarfte SARA! Reeds achtte ik u voor mij verlooren! Hoe kondt gij zoo wreed zijn, mij uwe verblijfplaats te verbergen? Gij wist toch hoeveel deel ik in uw lot nam, hoe alle mijne poogingen daar heenen ftrekten, om hetzelve te verbeteren. Heeft misfchien de bekendtenis mijner liefde uw misnoegen gaande gemaakt. Ô Hemel! wie kan u befchouwen zonder getroffen te zijn? Wie kan zoo gevoelloos zijn, om u te zien, zonder te beminnen? —

SARA.

Neen, Sir! Deeze bekendtenis uwer liefde heeft mij niet van denkwijze doen veranderen, noch mijne achting en vriendfchap voor u eenigermaate verminderd, doch mijn ongeluk brengt mij in de noodzakelijkheid. —

HANTLIJ.

Uw ongeluk? Bij den hemel! Zoo lang uw lot nog eenige wending neemen kan, zal het afgeweerd worden! Neen, Misf! Geen ongeluk — geluk, vreug-

vreugde en vergenoegen zij uw lot; deeze moeten u, van nu af aan, onophoudelijk verzellen!

Mistrisf HAMMON, *tegen* LIDIJ.

De hemel behoede en bewaare ons! Die is eerst recht verliefd!

HANTLIJ.

Wat vordert gij? Wat wenscht gij? Ik leef en adem fleehts voor u! Gij waart te vooren zoo wreed jegens mij, jegens u zelve! om mijne aanbiedingen van de hand te wijzen — misschien miskende gij mijne oogmerken, twijffelde gij aan mijne oprechtheid?

SARA.

Neen, Sir, Ik ken u als een man van eer, die een rechtschapen hart bezit, en zou misschien niet aarzelen, mij uwe grootmoedigheid ten nutte te maaken, maar —

HANTLIJ,

Gij vreest het oordeel der waereld! O Misf! Wanneer dit uwe eenigste bedenking is. —

SARA.

Het is de eenigste. —

HANTLIJ.

Hoe gemakkelijk kunt gij deezen hinderpaal uit den weg ruimen, alle de verkeerde aanmerkingen der waereld ontwijken, en allen laster voorkoomen.

SARA.

Waardoor?

HANTLIJ, *haar eenigzins bevreest naderende en met eene afgebrokene ſtem.*

Wanneer gij beſluiten wilde — den man, die u onuitſpreeklijk bemint. — wien het eene zaligheid zou zijn, zijn lot met het uwe te vereenigen — uwe hand te reiken.

SARA.

Hemel! wat vordert gij?

HANTLIJ *levendig.*

Het hoogſte geluk mijns levens! Aan uwe voeten bezweer ik het u. —

Mistriſs HAMMON.

Om dien allerliefſten man, zou ik van vreugde kunnen weenen! Lieve SAARTJEN! dierbaare vriendin! Hij meent het zoo goed, zoo hartelijk met u! — (*zacht*) En bedenkt toch eens in welke omſtandigheden wij ons bevinden! Het geluk biedt zich van zelve aan, als of het uit den hemel was koomen vallen!

SARA.

Sta op, Sir!

HANTLIJ.

Nooit eer, dan nadat gij mijn vonnis hebt uitgeſprooken! Mijn geluk en ongeluk, leven en dood, hangen van uwe uitſpraak af!

Mistriſs HAMMON.

Ik ben vol angst! (*tegen* SARA) zeg dan toch: ja!

SARA *tegen* HANTLIJ.

Ik wenschte u gelukkig te zien; Sir — uw hart verdient het: maar —

Mis-

Mistrisf HAMMON.

Maar, altijd maar! Lieve hemel! Dat is toch onbegrijpelijk! Hij wenscht u gelukkig te maaken, gij wenscht hem gelukkig te maaken: dus zijt gij het immers beiden eens! waarom aarzelt gij nu toch?

SARA.

Lieve vriendin! — in mijne tegenwoordige omstandigheden.

Mistrisf HAMMON.

Dat is toch ongehoord, dat men zekere lieden, als met de hairen, tot hun geluk moet sleepen.

SARA.

Zonder rang, zonder vermogen, van alle hoop ontbloot. —

Mistrisf HAMMON.

Even daarom, hartjenlief, moet gij maar toeslaan.

HANTLIJ.

Wat zijn rang en vermogen, zonder deugd? Wat zijn alle de goederen der waereld zonder SARA? Ik wil niets, wenscht niets meer, dan het geluk, van u mijne gade te mogen noemen; uwe rampen te doen ophouden; uwe ellende een einde te doen neemen, uwe dagen te veraangenaamen en u, geduurende mijn ganscht leven, blijken mijner liefde te geeven! ô SARA! Ik bezweer het u! Heb medelijden met een man, die zonder u, niets, en door u, alles is! Laat mij uw hart vermurwen!

Mistrisf HAMMON.

Ach lieve SAARTJEN! lieve beste engel!

LIDIJ.

Bedenk toch uwen toeſtand! Het ongeluk van Sir HUMPHRIJ!

SARA.

Het ongeluk van Sir HUMPHRIJ! O Hemel!

LIDIJ.

Het ſtaat aan u, hetzelve een einde te doen neemen.

SARA.

Zijn ongeluk een einde te doen neemen? Nu, goed — goed — het zij zo! Ik wil — ik zal het offer zijn!

HANTLIJ *ſpringt op.*

Het offer? Bij den hemel niet! Eer wil ik alle de kwellingen eener hopelooze liefde lijden, eer wil ik duizendmaal van het oogmerk om u te bezitten voor eeuwig afzien, dan uw hart den minſten dwang aan te doen! Neen, Miſs! Gij zijt vrij — ik ontzeg mij van nu af aan, alle hoop! Vaarwel — vaar eeuwig wel! (*Hij verwijderd zich.*)

Mistriſs HAMMON.

He! wat doet gij toch Sir? Eerſt wilde *gij* en SAARTJEN wilde niet — nu wil SAARTJEN en gij wilt weder niet? De hemel bewaare ons! Zijn dat menſchen?

HANTLIJ *terugkeerende.*

Ik moet Miſs GLANVILLE nog eene tijding mededeelen, welke haar niet onverſchillig zal zijn — en om dewelken ik, offchoon tegen uw bevel, weder voor u verſchijn. Gij hebt mij, in uw briefjen aan

aan mij, uw verlangen te kennen gegeeven, dat ik alles zou aanwenden om uwen en mijnen vriend HUMPHRIJ aan het verderf te ontrukken. —

SARA.

Die ongelukkige!

HANTLIJ.

Hij is zulks niet meer! Hij bevind zich in vrijheid, en in het huis hetwelk ik voor u beſtemd had.

SARA.

O Hemel! Wat zegt gij? Mijn voogd is vrij? — En gij kondt deeze tijding zoo lang voor mij verborgen houden!

HANTLIJ.

Ik wilde het geluk van u te bezitten, niet aan uwe erkentelijkheid, maar aan mijne liefde te danken hebben; ook verdient dit bewijs mijner gehoorzaamheid in geenen deele uwe gehoorzaamheid; het behoort eigenlijk onder de pligten, welken vriendſchap en menſchelijkheid van mij vorderden.

DE COMMISSARIS.

Voortreffelijk man! Ik moet u omhelzen! Gij verdient al mijne hoogachting!

LIDIJ.

En mijne bewondering!

Mistriſſ HAMMON.

En mijnen zegen en 's Hemel's besten zegen daarenboven! (*terzijde*) Als SAARTJEN nu nog zwaarigheden maakt, dan is de vreede gebrooken!

HANTLIJ.

Sir HUMPHRIJ verlangt met ongeduld naar het geluk, van zijn pupil te zien! Is het met uw genoegen, Misf? Hij woont niet verre van hier. —

SARA.

Of ik het wil? ô Sir! Deeze handelwijze — dit edel gedrag — deeze befcheidenheid! — Vergeef het mij, wanneer ik u niet alles te gelijk zeg! — Mijn hart is te vol — te zeer ontroerd! — Breng mijn voogd herwaards — en ontvang als dan mijne warmfte dankbaarheid!

HANTLIJ.

Zoo behoef ik dan niet te vreezen, dat mijne tegenwoordigheid het genoegen deezer bijeenkomst verbitteren zal?

SARA.

In het tegendeel fmeek ik u om uwe terugkomst, om alsdan, in de tegenwoordigheid mijn's voogds, mijne denkwijze omtrent u te rechtvaardigen.

ZESDE EN LAATSTE TOONEEL.

HENDRIK, DE VOORIGEN, *daarna* HUMPHRIJ.

HENDRIK.

Een man die zich HUMPRHIJ noemt, wenscht u zijne opwachting te maaken.

SARA.

Laat hem binnen komen! ô Hemel! Ik zal hem dan wederzien — hem in vrijheid weder zien!

HEN-

HENDRIK, *opent de deur.*

HUMPHRIJ, *koomt binnen.*

SARA, *hem in de armen ſnellende.*

Lieffte voogd! vriend — vader! Heb ik ú dan eindelijk weder?

HUMPHRIJ.

Door de grootmoedigheid van deezen edelen man, dierbaarſte SARA — (*Hij wijst op den* BARONET) zonder hem, zou mij dat zalig genoegen van u weder in mijne armen te ſluiten, nimmer te beurt gevallen zijn! Vergeef het mij, Heer Commisſaris? Ik vernam, dat de BARONET zich-hier bevondt, om Misſ GLANVILLE te verzoeken, de voor haar in zijn huis gereed gemaakte kamer, te betrekken — ik kon dus geen oogenblik verzuimen — (*Op* SARA *wijzende*) om deeze mijne lieveling weder te zien. —

DE COMMISSARIS.

Gij zijt ons allen hartelijk welkoom, Sir! Ook verheug ik mij, u weder in vrijheid te zien!

HUMPHRIJ *tegen* SARA.

Lief, ongelukkig kind! Met welke oogen moet gij mij aanzien? Gij waart nog voor korten tijd rijk, onafhangelijk, kende kommer noch gebrek en nu — door mijne ligtzinnigheid, door mijne onvoorzichtigheid! —

SARA.

Lieffte voogd! Ik bezweer het u — niet op dien toon, wanneer gij uwe SARA nog lief hebt! — Wij zijn beiden ongelukkig; doch niet door eigene ſchuld. —

HANT-

HANTLIJ.

Laat ons daarvan afbreeken, Sir — en ons dit treffend voorval niet weder herinneren, dan wanneer het geluk ons gelegenheid geeft, de oorzaak van uw ongeluk voor haare misdaaden te ſtraffen. Ik wende mij thands weder tot u, dierbaarſte SARA! Gij hadt zo even de goedheid, mij, op eene nadere verklaaring uwer denkwijze te mijwaards, te doen hoopen. —

SARA.

Sir! Na alles, wat gij voor mij en mijnen voogd gedaan hebt, zou ik van oordeel zijn, dat mijne denkwijze te uwaards geene nadere verklaaring behoeft. — Ik laat het aan u over, dezelve naar uw welgevallen uit te leggen.

HANTLIJ *levendig.*

Gij laat het aan mij over? — (*zácht*) O Miſs! Zoo ik het waagen — zoo ik het hoopen durfde? —

SARA.

Alles: wat grootmoedigheid en rechtſchaapenheid verdienen Wat deugd, dankbaarheid en — liefde u verſchaffen kan!

HANTLIJ.

Wat liefde verſchaffen kan? Hemelſch, aanbiddelijk meisjen! Evenbeeld eens engels! Kan ik het gelooven? Mag ik het waagen, u mijn eigendom te noemen? Wat kan ik? Wat vermag ik om u de uitgeſtrektheid mijner liefde te toonen! Mijn vermoogen, mijn leven, — alles, alles is niets, ſlechts een elendig niets, tegen het geluk, van door mijne SARA bemint te worden, haar mijn eigendom te durven noemen! Hebt gij het gehoord vriend,

vriend, LIDIJ, Mistrisf, Sir? — Hebt gij het gehoord?

HUMPRIJ.

De vervulling eener wensch, waarnaar ik reeds sedert lang gereikhalsd heb; doch welke ik, door mijn, en het ongeluk mijner SARA, nu verijdeld achtte.

DE COMMISSARIS.

Ik neem het warmst aandeel in uw geluk!

LIDIJ.

Van mij, verlangt gij voorzeker geene gelukwenschingen; want in uwe geliefde SARA bezit gij alles, ja veel meer, dan ik u wenschen kan.

Mistrisf HAMMON.

Lieve Hemel! Ik moet huilen als een kind! (*zij omhelst* SARA.) Mijn lieve SAARTJEN? Hartelijk geliefde vriendin! De Hemel zegene u. (*tegen* HANTLIJ) Ook u, Sir! — Gij hebt in haar een' schat — een' schat — Kortom, het puikjen aller vrouwen.

HANTLIJ.

O Hemel! Voor dit uw geschenk — zal ik u knielend dankbaar zijn!

Mistrisf HAMMON.

Nu, als SAARTJEN nu niet gelukkig wordt, dan is het einde der waereld niet verr' meer af.

HANTLIJ.

En nu, lieve SARA! — Gij bragt voorheen eenige bedenkelijkheid in, om u aan de zorg uwes vriends toe te vertrouwen, misschien kan uwe naauwgezetheid ten opzichte van den minnaar, der-

dergelijke zwaarigheden vinden — maar ten opzichte van den echtgenoot? — Zoudt gij dus genegen zijn, lieve SARA, voor eerst, de reeds sedert lang voor u in gereedheid gebragte kamer bij uwen voogd te betrekken, en daar onze verbindtenis, onder zijne oogen, ten uitvoer te brengen? Ik hoop dat mijne bescheidene bruid het billijken zal, dat ik, in onze tegenwoordige omstandigheden, het geruisch eener openlijke huwelijksplechtigheid vermijde. —

SARA.

Het zal alles van mijn voogd afhangen. —

HUMPHRIJ.

Sir HANTLIJ koomt ook hierin mijne wenschen voor!

Mistrisf HAMMON.

Dus is alles nu in gereedheid — op de hoofdzaak na. —

HANTLIJ.

Tot welkers voltrekking ik, met toestemming mijner SARA, de toebereidselen zal maaken. Heer Commisfaris — Mejuffrouw — mag ik u bidden ons te verzellen, om in het huis van den Heer HUMPHRIJ, bij een reeds bestelden kleinen avondmaaltijd onze verloving te vieren, en vervolgends ook getuigen onzer echtverbindtenis te zijn.

DE COMMISSARIS.

Met genoegen! (*Hij spreekt heimlijk met den* BARONET.)

Mistrisf HAMMON.

Dat is geen vraagenswaard! (*zacht tegen* SARA)

Zoo

Zoo is het goed, kindlief! Nu mag Mylord ALDERSON tegen zijne geldzakken knorren en brommen, zoo lang het hem belieft; wij zullen hem daarin waarachtig niet hinderen!

SARA.

Lieve vriendin! Hij heeft mij, wel is waar, wreed behandeld, maar met dat alles is hij mijn grootvader — en offchoon ik hem mijne liefde niet kan fchenken, zal ik hem toch nooit den verfchuldigden eerbied ontzeggen!

Mistrisf HAMMON.

Nu! Dat alles laat zich het best aan eene welvoorziene tafel overleggen; ik dacht —

LIDIJ, *zacht.*

Spreek daar toch niet van in de tegenwoordigheid van den BARONET, lieve Tante! Hij treedt thands in het huwelijk met Misf GLANVILLE, de LADIJ verfchijnt niet eer, dan na dat haar grootvader haar als zoodanig erkend heeft.

Mistrisf HAMMON.

Gij hebt gelijk, nicht! Ik had daar bijna een dom ftuk begaan?

DE COMMISSARIS, *eindigt zijn gefprek met* HANTLIJ *overluid.*

Ook hierin verdient gij mijne bewondering, Sir! Zulk eene aanzienlijke huwelijkfche voorwaarde! —

HANTLIJ, *den vinger op den mond leggende.*

Mag ik u bidden! — (*op zijn horologie ziende.*) Is het reeds zoo laat? Zijt gij gereed, lieve SARA — Mejuffrouwen?

Misf

Mistrisf HAMMON.

Van harte gaarne! Hoe eer hoe liever! Voegt gij u bij mijne lieve SARA! Gij, heer broeder, verzelt mijne nicht, en wij, heer voogd — zullen den optocht sluiten. — (*tegen* HUMPHRIJ) Ach! die allerliefste kindertjens! Wat zal dat een vreugde weezen! Nu zal de oude Mijlord knorpot misschien binnen jaar en dag grootvader zijn, zonder er een enkel woord van te weeten!

Einde van het vierde en laatste Bedrijf.

ADELAIDE VAN BEIJEREN,

TOONEELSPEL

IN VIER BEDRIJVEN.

NAAR HET FRANSCHE

VAN

J. M. LOAISEL TREOGATE.

B.

VERTOONERS.

FREDRIK, *Hertog van Beijeren.*

De Graaf ADOLPH, *Halsvriend van den Hertog.*

ADELAIDE, *Hertogin van Beijeren.*

HILDEGARDE, *Zuster van den Hertog.*

EDMOND, *Schildknaap en vertrouwling van* FREDRIK.

RAMBAUT, *vertrouwling van* ADOLPH.

OLIVIER, *Ritmeester van den Hertog.*

DE CAPITEIN DER WACHTEN.

Een BOER.

Eenige LANDLIEDEN.

Vrouwen van ADELAIDE.

SOLDAATEN.

HET VOLK.

Het Tooneel is in het Paleis van den Hertog van Beijeren.

ADE-

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY

ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS.

R. Vinkeles, inv. et sculp.

EDMOND.

Dáár Mevrouw. dáár alleen, moet ik u het bevel van mijn meester ontwikkelen.

ADELAIDE VAN BEIEREN III^de Bedr. III^de Toon.

ADELAIDE VAN BEIJEREN.

TOONEELSPEL.

EERSTE BEDRIJF.

Het Tooneel verbeeldt het Kasteel van FREDRIK *van de zijde der tuinen te zien. Aan de regterzijde van den Speeler ziet men een' traan met jeugdig groen en bloemen versierd.*

EERSTE TOONEEL.

OLIVIER, EDMOND.

OLIVIER, *met een vergenoegd gelaat zijne handen wrijvende.*

Wij zullen dan toch onzen goeden meester eindelijk eens wederzien!

EDMOND.

Ja, mijn waarde OLIVIER, een courier, die zo even is aangekomen, heeft ons de tijding gebragt, van eene roemrijke overwinning, welke onze Hertog op de *Saxen* behaald heeft. Een groot gedeelte van *Germanien* is in onze magt. De oorlog is geëindigt; FREDRIK is aan het hoofd van zijn zegevierend leger op de terug marsch, en zal binnen twee dagen hier zijn.

OLIVIER.

Welk een vrolijk en vergenoegd leven zullen wij dan niet weder hebben.

EDMOND.

Ik wenschte het van harte.

OLIVIER.

Speelen, maaltijden, groote jagt en feesten van allerhande soorten, zullen er zonder ophouden plaats hebben! En waarlijk, wij hebben dezelven wel nodig, wij hebben ze wel nodig! Want, onder ons, mijn heer EDMOND, het is thans in dit Paleis zoo verveelend, men wordt er waarlijk droefgeestig van.

EDMOND,

Ja, sedert het vertrek van den Hertog, hebben alle vermaken een einde genomen.

OLIVIER.

Een Graaf ADOLPH die 'er altijd peinzend en droefgeestig uitziet; een RAMBAUT, op wiens gelaat de valschheid met de duidelijkste verwen getekend staat, en die overal wantrouwen zaait, waar bij ook zijne voeten zet; de Hertogin die wel schoon, dit moet ik bekennen, wel goedhartig, wel bemind en ook waardig is om zulks te zijn, maar op wiens gelaat, sedert het vertrek van haaren echtgenoot, de droefgeestigheid, de plaats der vrolijke opgeruimdheid vervangen heeft; de jonge HILDEGARDE, de zuster van den Hertog, die even zeer bemind, maar ook even zwaarmoedig is; hovelingen die uit naarvolging droevig zijn, vrouwen die zich doodelijk verveelen, en dienstboden die onophoudelijk snappen,

pen, zie hier eene tekening van het hof van *Beijeren*, in de tegenwoordige omſtandigheden. Er is niemand dan gij, mijn heer EDMOND, die uwe gewoone vrolijkheid blijft behouden, en altijd in denzelfden luim zijt, en evenwel bemint gij onzen Hertog met al uw hart, en misſchien veel meer dan alle de anderen!.....

EDMOND.

Wie zou zulk een rechtvaerdig en goedaartig vorst niet hartelijk liefhebben!

OLIVIER.

Nu, hij geeft 'er u ook alle reden toe. daar ben ik van overtuigd; hij houd niets geheim voor u, hij noemt u zijn vriend, en indedaad hij heeft gelijk ook, want gij verdient het, mijn heer EDMOND, gij verdient het. — Maar ik zie ADELAIDE met HILDEGARDE komen.... Zij ſchijnen van daag zeer te vreden te zijn.

EDMOND.

Dat is zeer natuurlijk; de eene zal haaren echtgenoot, en de andere haaren broeder wederzien. Ga mijn vriend, ga, waar uwe bezigheden u roepen, en tracht u, door uw gedrag, den post waardig te maaken, welken ik voor u verkregen heb.

OLIVIER.

Ik zal het nimmer vergeeten, mijn heer, dat gij mij uit mijn nedrig dorp herwaerds geroepen hebt, en dat gij de man zijt, aan wien ik het te danken heb, dat ik thans de eer heb, één der Ritmeesters van den Hertog te zijn: wees intusſchen verzekerd .... houd u overtuigd.... Vaarwel, mijn heer EDMOND, (*bij het heen gaan*) Die braave man!

TWEEDE TOONEEL.

ADELAIDE, EDMOND, HILDEGARDE
vrouwen van de Hertogin.

ADELAIDE.

EDMOND, gij zult zorgen dat 'er niets gespaard wordt, om de terugkomst van den overwinnaar der *Saxen* met allen luister te vieren; ik begeer dat dit feest zich door buitengewoone pracht en plechtigheid onderscheiden zal.

EDMOND.

Mevrouw, reeds sedert gisteren heeft men zich daarmede bezig gehouden; in de gansche stad bespeurt men eene levendigheid, eene werkzaamheid en naarijver, waarover gij verwonderd zult zijn! alle burgers willen 'er zonder onderscheid deel in neemen. Den ganschen nacht reeds heeft men met kostbaare toebereidselen doorgebragt. De vrouwen vooral, die zich onophoudelijk met de zorg hunner kleding bezig houden, putten haar brein uit in allerhande smaaklijke uitvindingen, voor deezen grooten dag. De eene kiest een bevallig eenvoudig kleed; de andere meent zich het best te zullen voor doen onder de kostbaarste stoffen, eene derde legt haar edele gesteentens, haar hals- en hoofdcieraden gereed. Kortom, beide geslachten, alle standen, schijnen zich als om strijd te beijveren, om dit feest zoo prachtig als luisterrijk te maaken.

ADELAIDE.

Ik ben gevoelig over alle deeze blijken van ijver en deelneming. Ga, getrouwe EDMOND, en trachт door

door uwe tegenwoordigheid deeze geestdrift gaande te houden, en, indien het mogelijk is, de toebereidſelen te beſpoedigen.

DERDE TOONEEL.

ADELAIDE, HILDEGARDE, *Vrouwen van de Hertogin.*

ADELAIDE, *zich tot de Vrouwen wendende.*

Jonge ſchoone, die de pronkjuweelen deezer verblijfplaatſen zijt, ziet thans het oogenblik genaderd om uwe beminnelijke bekwaamheden te doen uitſchitteren; vlecht bloemen, kranſen en guirlandes, beijvert u, om door ſmaak en behendigheid uit te munten, en dat alle de bloemen onder uwe handen duizend aangenaame gedaanten aanneemen. (*de vrouwen vertrekken.*)

VIERDE TOONEEL.

ADELAIDE, HILDEGARDE.

ADELAIDE.

Mijne ziel kan naauwlijks de menigte gewaarwordingen bevatten, waarmede zij thans vervuld is! Wij zullen den held van *Beijeren*, dien aangebeden echtgenoot, dan wederzien!

HILDEGARDE.

Dien beminden broeder.

ADELAIDE.

Hij keert terug, beladen met het bloed en ſtof der vijanden.

HILDEGARDE.

Te midden van al den luister zijnes verworvenen roems.

ADELAIDE.

Altijd beminnelijk,

HILDEGARDE.

Altijd aangebeden van zijne schoone ADELAIDE.

ADELAIDE.

Ik schep 'er een genoegen in, hem hiervan te overtuigen, waarde HILDEGARDE, gij kunt u wel een denkbeeld van mijne gewaarwordingen vormen?

HILDEGARDE.

De ziel van een zuster gevoelt misschien niet zo hevig, als het hart eener echtgenoote, maar, geloof mij mevrouw, niemand kan meer in uw geluk deelen dan ik.

ADELAIDE.

Ach! dat geluk is nog zeer onvolmaakt, niet eer dan binnen twee dagen zal FREDRIK zijne intrede binnen deeze hoofdstad doen; en twee dagen voor eene lief hebbende echtgenoote!...

HILDEGARDE.

Moeten zeer lang vallen, dat wil ik gaarne gelooven; maar dit langer wagten, zal deeze aangenaame ontmoeting des te meer vreugde bijzetten.

ADELAIDE.

Ik weet 'er geene redenen van te geeven, maar mijn hart is sedert eenige dagen door een aaklig voorgevoel gekweld geworden.

HIL-

HILDEGARDE.

Gij moet deeze niets betekenende wanſchepſels der verbeelding verre van u verbannen; een ligt wolkjen moet niet dit voorhoofd verduisteren, het welk voortaan niet dan de zetel der blijdſchap en van het genoegen moet zijn.

ADELAIDE.

Ik denk onophoudelijk aan dien brief van ADOLPH, aan de onbeſchaamheid van dien hoveling, dien FREDRIK als zijn ander ik beſchouwt.. .., en dit denkbeeld, hetwelk ik niet uit mijne gedachten verbannen kan, maakt mij ongerust en droefgeestig.

HILDEGARDE.

Gij moet zoo wel zijnen naam als zijne misdaad aan de vergetelheid opofferen; uwe verachting zal voor zijne vermetelheid ter genoegzame ſtraffe verſtrekken. En het is te wenſchen dat zijne wroegingen genoeg in ſtaat zullen zijn, om de geheimhouding te rechtvaerdigen, waarmede uwe edelmoedige goedheid zijn' verachtelijken aanſlag meent te moeten bedekken!

ADELAIDE.

Laat ons alvorens naar het Paleis weder te keeren, nog eens het bloemperk bezoeken, waar de letters van dien geliefkoosden naam, door bloemen ſtaan uitgedrukt.

HILDEGARDE.

Welken gij zelven geplant en onderhouden hebt.

ADALAIDE.

Het was voor mijn echtgenoot, welk eene bezig-

heid zou mij aangenaamer den tijd kunnen korten! (*Zij vertrekken naar de zijde van een boschjen.*)

VIJFDE TOONEEL.

ADOLPH.

Aan welk eene vreemde verandering is mijn lot niet onderhevig geworden? Vóór het huwlijk van FREDRIK was ik gelukkig door hem gelukkig te zien, en maakte van de gunst, waarin ik bij hem ſtond, geen ander gebruik, dan om hem tot de goede daaden aan te ſpooren, welken hij dan anderhand met zo veel genoegen ten uitvoer bragt. Hij vertrekt en laat mij bij zijne ADELAIDE. In den beginne was mijn eenig oogmerk haar in de oogenblikken van verveeling eenige verſtrooijing te verſchaffen, maar de gewoonte van haar te zien, de vriendelijke wijze waarop zij mij elken dag bij zich ontving, alles doet mij mij zelven vergeeten. De hevigſte indruk welken de liefde ooit op het hart van den mensch gehad heeft, maakt zich van het mijne meester, wortelt zich hoe langer hoe dieper in hetzelve, en doet mij eindelijk het misdadig beſluit neemen, om het gevoel van de echtgenoote mijn's meesters aantevallen. Ik doe mijne zuchten ſpreeken; hunne ſtem word niet gehoord. Ik durf het papier te hulp roepen, en eene bekentenis mijner hartstogt doen — wat moet ik van deezen ſtoutmoedigen ſtap verwagten? De vrees — de hoop — ik gevoel in dit oogenblik al het ijſſelijke der onzekerheid..... De getrouwe RAMBAUT is het, dien ik met deezen boodſchap, waarvan mijn lot geheel en al afhangt, belast heb. — Hij blijft zeer lang weg — Wat toch mag hem dus ophouden?.. (*Hij wandelt met drift*

drift heen en weder; — na eenige stilte.) ô FREDRIK! verschoon deeze verbeistering van het jeugdig hart: gij kent de liefde en deszelfs doodelijk vermogen; gij kunt niet onkundig zijn, dat het verstand zelf zich voor dien wreeden dwingeland der zielen nederbuigt, en dat de deugd zelve, wanneer zij zijne oogmerken in den weg staat, bij hem slechts een geringe hinderpaal is, welke hij, zonder eenig berouw of wroegingen, uit het spoor werpt. Men koomt.... het is RAMBAUT! Wat mag hij ten andwoord brengen? —

ZESDE TOONEEL.

ADOLPH, RAMBAUT.

ADOLPH.

Brengt gij mij het leven of den dood? Uw ontsteld gelaat zegt mij reeds genoeg. Spreek echter en ontdek mij de gansche uitgestrektheid van mijn ongeluk. Heeft ADELAIDE mijnen brief ontvangen.

RAMBAUT.

Ja, mijn heer, ik zelf heb haar denzelven ter hand gesteld.

ADOLPH.

Wat heeft zij gezegt?

RAMBAUT.

Haar andwoord doet alle uwe hoop geheel en al te niet. Nadat ze de eerste regels had doorgeloopen, zag zij mij met een verontwaardigend gelaat aan, en reikte daarop uwen brief geheel open aan HILDEGARDE over, die toen juist in de kamer trad.

De-

Deze heeft dezelven op haare beurt gelezen, vervolgens verſcheurd en in mijne tegenwoordigheid in het vuur geworpen, terwijl zij mij tevens, door eene beweging, welk haare woede ten duidelijkſten deed blijken, bevel gaf om mij te verwijderen.

ADOLPH.

Gij brengt mij tot wanhoop.

RAMBAUT.

Ik kan u de droevige waarheid niet ontveinzen. de beledigde ADELAIDE zal alles ontdekken. Gij kent het minnenijdig en oploopend caracter van FREDRIK; hij is rechtvaardig en goed, maar ijsſelijk in zijne wraakneeming; wij hebben alles te vreezen, zoo wel de een als de ander, want men zal nimmer vergeeten, dat ik de overbrenger uwer boodſchap geweest ben.

ADOLPH.

De edelmoedigheid van de Hertogin zal haar misſchien wel overhaalen, dit nootlottig geheim verborgen te houden.

RAMBAUT.

Wil zulks niet hoopen. Gij weet hoe geſtreng de beledigingen, aan de perſoon van den Souverain gepleegd, hier geſtraft worden: hoe men den ongelukkigen lijder voor een gloeijend vuur ſleept, hem daar eerst ſtrengelijk geesſelt en vervolgends aan de ijsſelijkſte ſtraf overlevert; dit is ook het lot, hetwelk u wagt.

ADOLPH.

Dat FREDRIK mij de ganſche kragt zijner gramſchap doe gevoelen; dat hij mij aan het vuur, aan het

het ſtaal, aan allerhande folteringen ten proi geeve, ik trotſeer dezelve reeds in voorraad, en zal met mijne liefde voor ADELAIDE in het graf gaan.

RAMBAUT.

Die in de armen van haaren echtgenoot, uwe liefde, en de ſtraf welke u wordt aangedaan, met een lagchend gelaat, zal aanzien.

ADOLPH.

In de armen van haaren echtgenoot!

RAMBAUT.

Verſchaf zulk eene zegepraal niet aan eene vertoornde vorstin, die uwen ondergang zoekt.

ADOLPH.

Haare haat jegens mij moet dan wel onverzoenlijk zijn! Daardoor wordt het leven mij ſlechts ondraagelijker.

RAMBAUT.

Zo het leven u al tot last is, tracht dan evenwel de ſchande der ſtraf te ontgaan.

ADOLPH.

Wat kan ik hier toe doen?

RAMBAUT.

Er is ſlechts één enkel middel, hetwelk u, dit moet ik bekennen, in den eerſten opſlag, wel tegen de borst zal ſtuiten, doch het is het eenige hetwelk u redden kan.

ADOLPH.

Verklaar u nader.

RAMBAUT.

Er blijft u geene andre keuze over dan te vergaan of u te wreeken. Uw brief, die door HILDEGARDE verbrand wierdt, is voor mijne oogen de prooi der vlammen geworden. Daar nu het bewijs uwer liefde vernietigd is, moet gij uwe vijandin bij haaren echtgenoot trachten voor te koomen. En in plaats van u door haar te laaten beschuldigen, moet gij u als beschuldiger tegen haar opwerpen.

ADOLPH.

Zou ik mij aan zulk eene laage daad schuldig maaken?

RAMBAUT.

Er zijn omstandigheden die alles wettigen.

ADOLPH.

Zo ik haar, niet tot mijne medepligtige heb kunnen maaken, moet ik haar daarom het slachtoffer van mijn misdrijf doen zijn?

RAMBAUT.

Welnu, verdraag dan, tot de terugkomst vanden Hertog, met geduld, de verachting, waarmede zij, als uit eene hoogte, op u zal nederzien.

ADOLPH.

Dat zal mij ondraagelijk zijn.

RAMBAUT,

Die blikken vol haat en woede, welken zij u, waar zij u ook ontmoet, zal tegenwerpen,

ADOLPH.

Hoe kan zoo veel liefde zoo veel afkeer verwekken!

RAM-

RAMBAUT.

Bereidt u vervolgends den dood te ondergaan in een ogenblik dat gij deeze twee echtgenooten dronken van liefde zult zien, en hun geluk in uwe laatſte oogenblikken, uwe grootſte foltering zal zijn.

ADOLPH.

Het tafreel van hun geluk is mij reeds ſtraf genoeg. Ik gevoel eene hel in mijn hart, duizend gieren hebben 'er zich vastgenesteld om hetzelven van een te ſcheuren, en mijne liefde veranderd in woede. Ja RAMBAUT, ik moet haar voor haare haat en verachting ſtraffen; ik geef mij dus gereedelijk aan uwen raad over.

RAMBAUT.

Er blijft u ſlechts één kenze over, mijn heer, dit heb ik u reeds meermaalen gezegd.

ADOLPH.

Maar zal de hertog, zonder de gezondſte bewijzen, eene echtgenoote veroordeelen, welke hij zoo vuurig bemint?

RAMBAUT.

Gij kent mijne voorzigtigheid, welke niets uit het oog verliest. Verſchrikt door de ſlechte uitwerking uwer laatſte poging bij ADELAIDE, en mij ten vollen verzekerd houdende, dat men tot buitengewoone middelen zijnen toevlugt zou moeten neemen, om het onweder afteweuden, hetwelk ons beiden boven het hoofd hangt, heb ik aanſtonds reeds het plan ontworpen, hetwelk ik u heb voorgeſteld, en mij met niets bezig gehouden, dan om hetzelve met vrucht ten uitvoer te brengen.

ADOLPH.

ADOLPH.

Wat hebt gij dan gedaan?

RAMBAUT.

Gij kent mijne verbintenis met EGLANTINE, ſtaatsjuffer van de hertogin, en haare blinde bewilliging in alle mijne wenſchen?

ADOLPH.

Weinu?

RAMBAUT.

De lieveling geweest zijnde van haaren meester, voor dat hij ADELAIDE zag, en minnenijdig jegens deeze vorſtin, welke haar het hart van haaren minnaar ontroofde, zal dit hartstogtelijk en wraakzuchtig meisjen alles tegen haare medeminnares in het werk ſtellen, welken zij in den grond van haar hart verfoeit. Toen ik de Hertogin verlaaten hadt, ben ik bij haar gegaan, en heb haar mijne oogmerken medegedeeld; zij keurt dezelven goed, en wij zijn overeengekomen omtrent de middelen, welke dezelven moeten doen gelukken.

ADOLPH.

Er koomt iemand.

RAMBAUT, *ziet door de ſchermen.*

Het is ADELAIDE.

ADOLPH.

ADELAIDE! Bij haare komst wordt mijne woede en mijn genomen beſluit geheel en al vernietigd. Is zij alleen?

RAMBAUT.

Ja, mijn heer.

ADOL-

ADOLPH.

Verlaat mij, RAMBAUT. Ik wil mij aan haar oog vertoonen, haar ſpreeken, haar hart vertederen, of uit haaren mond het vonnis van mijn ongeluk hooren.

RAMBAUT.

Ik weet reeds bij voorraad, op wat wijze zij u ontvangen zal. (ADOLPH *wenkt hem dat hij vertrekken zal.*)

ADOLPH.

Gij wilt het derhalven, mijn heer! Welnu, ſpreek haar, ik zal mij verwijderen. (*ter zijde.*) Laat ik mij oogenblikkelijk naar EGLANTINE begeeven, en gemeenſchappelijk met haar alles gereed maaken, om mijn ontwerp ten einde te brengen, tot hetwelk hij zich weldra genoodzaakt zal vinden terug te keeren.

ZEVENDE TOONEEL.

ADELAIDE, ADOLPH.

ADELAIDE, *koomt in eene peinzende houding op het tooneel.*

ADOLPH.

Laat ik thands moeds genoeg hebben haar aanteſpreeken!.... Mevrouw!

ADELAIDE, *verwonderd.*

Hemel! Hij durft nog voor mijne oogen verſchijnen!

ADOLPH.

Mevrouw, ik ken de geheele uitgeſtrektheid van mijnen misſtap.

ADELAIDE.

Zeg vrij uwer misdaad! Ontrouwe dienaar; die door uwen meester met rijkdom en eer wierdt overlaaden, wien hij zijn eenigst vertrouwen ſchonk, doch die dit alles misbruikte, om de ſtoutmoedige onbeſchaamdheid uwer oogmerken, zelf tot zijne echtgenoote te verheffen en dezelve, op de verregaandſte wijze te beleedigen, door haar bekwaam te oordeelen, dat zij in uwe misdaadige drift immer deelen zou.

ADOLPH.

De Hemel is mijn getuige dat ik mij niet heb kunnen weêrhouden. Langen tijd heeft een eerbiedig ſtilzwijgen mijn tong geboeid, ik heb toevlugt tot mijn verſtand genoomen, ik heb mijne eer, mijn heldenmoed te hulp geroepen; ik heb, om mij zelven te overwinnen, meer dan menſchelijke poogingen in het werk geſteld; doch alles te vergeefsch; ik zag niets dan uwe bekoorlijkheden, niets dan uwe verpligtende goedheid; mijne hartstocht is tot eene onuitblusbre vlam overgeſlagen, en ik heb het eindelijk gewaagd, u daarvan de bekentenis te doen.

ADELAIDE.

Welk eene verregaande verbijstering!

ADOLPH.

Welk ſterveling zou zoo veele bekoorlijkheden weêrſtand hebben kunnen bieden?

ADE-

ADELAIDE.

Uwe tegenwoordigheid en uwe geſprekken zijn voor mij dubbel beledigend. Verwijder u voor altoos uit mijn gezicht.

ADOLPH.

Ik kan dat wreed bevel niet gehoorzaamen.

ADELAIDE.

Zoo veel ſtoutmoedigheid doet mij verbaasd ſtaan.

ADOLPH.

Haat en verachting zijn de gewaarwordingen, welken ik in uwe oogen lees. Uwe ſchoonheid heeft over mijn verſtand gezegepraald; neem u in acht, mevrouw; zij zou nog, tot uwen ondergang, over mijne deugd kunnen zegepraalen.

ADELAIDE.

Zijne ziel ontmaskert zich!

ADOLPH.

Gij weet niet tot welk eene hoogte mijne wanhoop mij vervoeren kan. Ik had van de natuur eene zachtaartige ziel ontvangen, gij hebt dezelve verhard en medogenloos gemaakt. ô Mevrouw! Gij ziet mij ſmeekende aan uwe voeten: vergun mij uwe knieën te omhelzen. Wees gevoelig voor mijne kwellingen, en bewaar mij vóór eene eeuwige wroeging en berouw!

ADELAIDE.

Beef ongelukkige! Beef! (*Bij het heen gaan ontmoet zij* HILDEGARDE, *die haar met ongerustheid overal loopt zoeken. Vervolgens heeft er een ſtil tooneel tuſſchen beiden op den achtergrond plaats, waarna zij vertrekken.*)

AGTSTE TOONEEL.

ADOLPH.

IJsselijk noodlot! Ik heb ten minsten alles gedaan om u eenigzins te verzagten. Minnaars! gelukkige echtgenooten! gij wordt thans alle mijne vijanden; thans zal het mijn geluk uitmaaken u te folteren en u met vergif en traanen te drenken; het is, onder u lieden dat ik slachtoffers wil vinden.

Einde van het eerste Bedrijf.

TWEE-

TWEEDE BEDRIJF.

Het Tooneel is hetzelfde als in het voorgaande Bedrijf.

EERSTE TOONEEL.

ADOLPH *wandelt in eene ontroerde houding aanhoudend over het tooneel.*

TWEEDE TOONEEL.

ADOLPH, RAMBAUT.

ADOLPH.

Ik wagt u reeds met brandend ongeduld. Ik heb haar gesprooken, haar hoogmoed werpt al mijne hoop ter neder, zij heeft mij verlaaten, met de woede in haare oogen, en de ijselijkste bedreigingen op haare lippen.

RAMBAUT.

Gij hebt thans niets meer te ontzien.

ADOLPH.

Neen; laaten wij ons over deeze vernedering en den hoon mij aangedaan, wreeken; en dat alle de rampen, welken zij mij wil berokkenen, op haar eigen hoofd nederstorten.

RAMBAUT.

Ik heb EGLANTINE gesproken, en alle de maat-

regelen zijn genomen, om het welgelukken van ons ontwerp ontwijffelbaar te maaken: ten einde de zaak eene betere wending te geeven, zal de Hertog, bij zijne aankomst, een naamloos briefjen ontvangen. Hij zal u ondervraagen, en zonder dat gij vrijwillig den altoos haatelijken rol van aanbrenger zult behoeven te speelen, zal hij u, als ondanks u zelve, de beschuldiging ontwringen, waar van ons geluk afhangt. Dit kistjen, hetwelk ik u hiernevens ter hand stelle, zal de overtuiging volkomen maaken.

ADOLPH.

Wat zie ik? (*Hij leest het opschrift:*) „AAN DEN GRAAF ADOLPH." Mijn naam, geschreven door de hand van ADELAIDE.

RAMBAUT.

Men zou 'er zich zelven mede bedriegen, is het niet waar, mijn Heer? EGLANTINE heeft den vrijen in- en uit-gang bij de Hertogin; ik ben haar het bezit van dit kistjen verschuldigd, hetwelk zoo veele blijken van de tederheid van ADELAIDE in zich bevat. Het was voor FREDRIK gereed gemaakt; doch ik heb zijn' naam uitgekrabd en den uwen in deszelfs plaats gesteld. In haare uuren van uitspanning, schept ADELAIDE een bijzonder genoegen in het vertaalen van *Fransche* Romans. EGLANTINE heeft zich van eenige deezer papieren, geschreven met de hand van ADELAIDE, heimlijk meester gemaakt; ik heb 'er eenige vellen afgenomen, welke gezegdens behelzen, die ten uitersten geschikt zijn, om een' minnenijdig echtgenoot te bedriegen, en ik heb alle deeze papieren in dit kistjen gelegd, in de plaats van eenen zeer tederen brief, welken

ik

ik gezorgd heb uit den weg te ruimen, wijl dezelve al te duidelijk aan FREDRIK zelve was ingerigt.

ADOLPH.

De laster heeft ijsselijke hulpmiddelen!

RAMBAUT.

Gij siddert mijn heer?

ADOLPH.

Ik ben nog niet genoeg in het misdrijf verhard, om zoo veel trouwloosheid in koelen bloede aan te zien.

RAMBAUT.

Er koomt thans geene twijffelmoedigheid meer te pas: ik herhaal het u: wilt gij afwagten dat ADELAIDE, trotsch op haare schoonheid en de beleediging welke zij u heeft aangedaan, zich het genoegen zal verschaffen, zulk een groot slachtoffer van het vermogen haarer bekoorlijkheden, onder het strafzwaard te zien nedervallen?

ADOLPH.

Zij zal dat ijsselijk vermaak nimmer genieten! Het lot is 'er reeds over geworpen; en ik zal alles doen om haaren ondergang zeker te doen zijn, (*hij geeft het kistjen over*) Belast u met deeze bewijsmiddelen, welken ik zelf niet bewaaren kan: neem het oogenblik waar, in het welk ik een bijzonder onderhoud met den Hertog zal hebben; plaatst u op zekeren afstand, en houdt u gereed om u te vertoonen, wanneer het tijd zal zijn.

DERDE TOONEEL.

ADOLPH, RAMBAUT, EDMOND.

EDMOND, *in eene driftige houding.*

Onze Heer FREDRIK, die ons gemeld had, dat hij eerst na eenige dagen zou koomen, heeft ons zonder twijffel aangenaam willen verrasschen, gij zult hem binnen eenige oogenblikken hier zien.

ADOLPH, *ontroerd.*

Wat hoor ik?

EDMOND.

Hij nadert aan het hoofd zijner wakkere benden en in het midden van het volk, hetwelk hem van alle kanten te gemoet loopt. Zijne marschen zijn zoo spoedig geweest, dat hij zich reeds voor de poort der stad bevind.

ADOLPH.

Ô EDMOND! Welk eene heilrijke tijding mag ik uit uwen mond hooren?

EDMOND.

ADELAIDE, welke men reeds vroeg hiervan onderricht hadt, is ieverig bezig, om de zegevierende intrede van haaren gemaal, allen luister bij te zetten. Koom, mijn heer, en deel in de algemeene vreugde

ADOLPH.

Ja, EDMOND; ik vlieg heenen, om, met eerbied, de overwinnende hand te kusschen van den redder van *Beijeren*, en van den Held van *Germaniën*. (*Hij veinst heen te gaan;* EDMOND *vertrekt aan de andere zijde.*)

ADOLPH

ADOLPH, *koomt weder terug.*

Hij zal koomen! Hoe zal ik zijne tegenwoordigheid kunnen dulden?

RAMBAUT.

Als een man die ſtandvaſtig in zijne beſluiten is.

ADOLPH.

Ô Doodelijke uitwerkzelen eener misdaadige hartstocht! Ik alleen ongelukkig te worden in het algemeen geluk, terwijl ik mij zoo diep vernederd vinde, dat ik mijne ziel, met de ijsſelijkſte denkbeelden en verfoeijelijkſte aanſlagen, voedzel moet verſchaffen.

RAMBAUT.

Hoe hagchelijker het tijdſtip is, des te meer hebt gij uwen moed nodig.

ADOLPH.

Mijn beſluit is onherroepelijk genomen; maar 'er valt mij iets te binnen, hetwelk mij ten uiterſten ongerust maakt: indien ADELAIDE mij eens voorkwam, en aan FREDERIK alles ontdekte, voor dat ik hem geſproken had. . . . .

RAMBAUT.

Zij zal zich wel wachten het geluk hunner eerſte ontmoeting, door zulk eene ontdekking te ontrusten. Daarenboven is het niet onder de luidruchtigheid van het feest, dat zij hem een geheim, van zoo veel gewigt, ontdekken zal.

VIERDE TOONEEL.

ADOLPH, RAMBAUT, OLIVIER.

OLIVIER, *met drift komende aanloopen.*

Ik heb hem gezien! Ik heb hem gezien!

RAMBAUT.

Wien, Wien toch hebt gij gezien!

OLIVIER.

Wien! Vraagt gij dat nog? Wel onzen goeden meester. Hij trekt op dit oogenblik door de ſtad. Ik ben door het volk heenen gedrongen, hetwelk hem rondsomme omringde! hij heeft mij zelfs gezien. (*tegen* RAMBAUT *die met verachting glimlacht.*) Gij lacht? Ja, hij heeft mij gezien, zeg ik u; hij heeft mij zelf met een vriendelijk gelaat dus toegeknikt. (*Hij wijst dit met het hoofd.*) Het was even als of hij mij wilde zeggen: „Goeden dag OLIVIER, goeden dag mijn kind; ik ben verheugd van u te zien." Ik was zoo aangedaan over deze blijk van goedheid, dat, indien ik digt bij hem geſtaan had, ik de ſtoutmoedigheid zou gehad hebben, van hem te omhelzen.

ADOLPH, *tegen* RAMBAUT *ſpreekende.*

Laaten wij ons bij de ſtoet voegen die hem verzeld.

VIJFDE TOONEEL.

OLIVIER.

Zij ſchijnen niet vergenoegd. Treurig te zijn als iedereen vrolijk is, dit zegt naar mijn inzien zo veel:

als

als dat men ſpijt heeft, van het geen iedereen verheugd. — Dus zijn deze twee lieden onvergenoegd over de aankomst van den vorst. Dit moet mij ook niet verwonderen; het zijn hovelingen: en deze vreezen altoos het oog van den meester.

ZESDE TOONEEL.

OLIVIER, EENIGE STAATDAMES *der Hertogin, welke bloemen en bloemkranſen draagen.*

OLIVIER, *ter zijde.*

O Welke lieve gezichtjens!

De STAATDAMES *plaatſen de bloemkranſen rondsom den landlijken troon. Zij hangen boogswijze af, in deze boogen ziet men de cijferletters en de naamen van* FREDERIK *en* ADELAIDE.

OLIVIER.

Hoe veel behendigheid en losheid hebben deze vrouwen: ja de Sexe alleen doet alles met die bevalligheid! Ik krijg lust om in haare bezigheid te deelen. (*Hij nadert, terwijl hij eene diepe buiging maakt.*) Mevrouwen, verſchoon mijne vrijpostigheid, maar ik ben uit mijn' aart gedienſtig, en vooral bij de Sexe. — Indien ik u dus in het een of ander behulpzaam kan zijn, beſchik dan vrij over uwen dienaar. (*Om zich aartig en gedienſtig te toonen neemt hij een bloemkrans, en wil die ook rondsom den throon plaatſen: maar hij doet dit op de onhandigſte en mistijkſte wijze: de vrouwen ongeduldig wordende, jaagen hem weg. Hij valt haar op nieuw lastig, en zij jaagen hem weder weg.*)

OLI-

OLIVIER.

Deze dames zijn niet gevoelig voor een vriendlijk aanbod: 't is jammer, want zij zijn ſchoon.

ZEVENDE TOONEEL.

De vrouwen voleinden het verſieren van den throon. In de verheid hoort men het geluid van het krijgsmuziek, zij luisteren, gaan naar het einde van het tooneel en voegen zich bij den naderenden ſtoet.

AGTSTE TOONEEL.

Eene zegevierende optogt, FREDERIK, ADELAIDE, RAMBAUT, EDMOND, OLIVIER, WACHTEN, SOLDAATEN *die zegetekens draagen. Vrouwen die korfjens draagen, en bloemen voor den Hertog ſtrooijen. De danſeresſen naderen met eene onachtzaame houding, en haare langzame en wellustige danſen, geestig uitgedachte banieren, om de vloeden der minnegoden, als ook hunne ketenen enz. te verbeelden. Eene der danſeresſen biedt aan de hertogin een lauwerkroon aan.*

ADELAIDE, *de lauwerkroon aan* FREDERIK *aanbiedende.*

Mijn heer, het is mij aangenaam om u de palmen der overwinning te kunnen aanbieden: zij zijn onſterflijk zo wel als uwen naam, (*een weinig zagter ſpreekende, en op een tederen toon*) en zijn gelijk aan de liefde die ik mijn echtgenoot toedraag.

FRE-

FREDERIK, *de lauwerkroon op het hoofd van* ADELAIDE *plaatſende.*

Het is aan u Mevrouw, dat deze hulde toekomt: het is aan u dat ik de voorſpoed mijner wapenen verpligt ben. In het grootſte gevaar riep ik den naam van ADELAIDE aan, en alsdan, was ik ſteeds verzekerd van de overwinning.

Zij neemen plaats op den landlijken throon. De zegetekenen, en de rijke verooveringen dien men op den vijand behaald heeft, worden rondsom den throon geplaast. Men voert vervolgends een krijgsfeest uit, beſtaande uit ſpeelen, danſen, ſtrijden, enz.

Op het einde van deze ſpeelen, komt 'er een Officier uit het paleis, die met vermetelheid voorwaards treed. Men maakt plaats om hem door te laaten. Hij geeft een brief aan EDMOND *en gaat terſtond weder heen.* EDMOND *ziet het opſchrift, en geeft dezen brief aan den Hertog over. Na dat* FREDERIK *denzelven gelezen heeft, neemt hij een ernſtig gelaat aan: geeft een wenk aan de lieden die tot het feest behooren om te vertrekken, en geeft alleen aan* ADOLPH *een teken om te blijven.* ADELAIDE *wil insgelijks blijven, maar de Hertog verzoekt haar, door een ſtrenge oogwenk, om heen te gaan. Zij verwijderd zich, terwijl zij zeer veel ongerustheid betoont.* RAMBAUT *blijft de laatſte, en geeft aan* ADOLPH *tekenen van verſtandhouding. Hij verſchuilt zich, en vertoond zich van tijd tot tijd aan het einde van het tooneel.*

NE-

NEGENDE TOONEEL.

FREDERIK, ADOLPH.

FREDRIK.

Graaf ADOLPH, lees dit geſchrift; (ADOLPH *neemt den brief.*) lees overluid.

ADOLPH.

„ FREDERIK! uwe kunde en dapperheid hebben „ over het lot des oorlogs gezegevierd, en de ge„ beurenisſen beſlist; maar de fortuin heeft haare „ gunſten aan u uitgeput, en het toppunt van „ haare gunst is juist het begin uwer rampen ge„ worden. ADELAIDE, ondanks haare heilige ver„ bintenis, voedt in haar hart eene onwettige liefde, „ zij bemint ADOLPH, en zij heeft hem de vroes„ ſelijke bekendtenis haarer liefde gedaan. (*Hij* „ *ſchijnt onthust te zijn.*)

FREDERIK.

Vervolg

ADOLPH.

„ Maar het denkbeeld alleen, om de eer van „ zijnen meester te hoonen, deed dezen getrouwen „ hoveling ſiddëren, en de weêrſtand die zijne „ deugd deed, maakt in dit oogenblik de foltering „ van deeze meineedige gade uit. Ontvang dit be„ richt van een uwer dienaaren, die zich in een „ laagen ſtand bevindt, maar die te ijverzuchtig is „ omtrend de eer van zijnen vorst, om hem onkun„ dig te laaten van het geen hij gehoord en gezien „ heeft." (*De brief terug geevende.*) Dit is laster mijn vorst.

FRE-

FREDERIK.

Ik geloof dit nevens u. Het een of ander kan echter hiertoe aanleiding gegeeven hebben. Hebt gij geheime bijeenkomſten met de hertogin gehad?

ADOLPH.

Mijn vorst zoek geene opheldering en, die u zelven, en het voorwerp dat door het huwelijk aan uw verheven noodlot verbonden is, onteeren zouden.

FREDERIK.

Beandwoord mijne vraag.

ADOLPH.

Bij uw vertrek, mijn vorst, hebt gij mij met de roemrijke zorg belast, om alles in het werk te ſtellen, op dat de Hertogin zich niet verveelen zou, en gij gaaft haar het bevel dat zij mij dikwerf in haare tegenwoordigheid zoude doen koomen.

FREDERIK.

Wat was alsdan het onderwerp van uwe geſprekken?

ADOLPH.

Dit valt mij in dit oogenblik niet te binnen.

FREDERIK.

Gij moet u dit te binnen brengen. Wat zeide zij u?

ADOLPH.

Mijn vorst, verſchoon mij....

FREDERIK.

Gij zijt ontroerd! — Gij weet hoe zeer geveinsdheid mij hoont. Spreek, en vrees alle mijne gramſchap

als

als gij eene enkele omſtandigheid overſlaat van het geen ik weeten wil.

ADOLPH.

Gij kent mijne volkomen onderwerping aan uwen wil, mijn vorst.

FREDERIK.

't Is juist om dat ik die ken, dat ik van u verwagt dat gij de zuivere waarheid zeggen zult. Spreek, ik gebied het u.

ADOLPH.

Voor de eerſte keer van mijn leven valt het mij ſmartelijk om u te gehoorzamen; maar gij eischt dit; het noodlottig geheim zal van mijne lippen komen. 't is niet dan al te waar, deze brief waarvan de ſchrijver mij onbekend is, behelst een zeker bericht.

FREDERIK, *met verbaasdheid.*

Hoe! ADELAIDE bemint u?....

ADOLPH.

Haare mond heeft niet gebloost om mij deze bekendtenis te doen.

FREDERIK, *met nog meer verbaasdheid.*

Hoe! zij heeft u dit zelf gezegd?

ADOLPH.

Ja mijn vorst, en mijn antwoord, gij moogt dit vrij gelooven, deed haar ſchande en knaaging gevoelen.

FREDERIK.

Met welke uitdrukkingen heeft zij u haare misdaadige liefde verklaard?

ADOLPH

ADOLPH.

Zij heeft mij gezegd, dat haare genegenheid voor u, flechts eene voorbijgaande liefde geweest is, naamlijk de eerſte behoefte van eene gevoelige ziel, dat zij zich verbeeld had dat zij u beminde, maar dat haar hart gevoelde dat dit eene dwaaling geweest was, dat....

FREDERIK, *hem met drift in de rede vallende.*

Ik kan geen geloof ſlaan aan zoo veel trouwloosheid.

ADOLPH.

Vergun dat ik u het verhaal van deze wreede bijzonderheden beſpaar, waarom dwingt gij mij om het hart van mijn' meester te verſcheuren?....

FREDERIK

Heeft de Hertogin u ook geſchreeven?

ADOLPH.

Neen mijn vorst, flechts heden morgen ontving ik een doos van haar.

FREDERIK.

Wat was er in deze doos?

ADOLPH.

Dat weet ik niet.

FREDERIK.

Ik wil die zien.

ADOLPH.

Ik heb ze niet meer: ik heb die terug gezonden zonder ze te openen.

FREDERIK.

Door wien?

ADOLPH.

Door RAMBAUT. (*In dit oogenblik gaat* RAMBAUT *dwars over het einde van het tooneel.*)

TIENDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, RAMBAUT.

FREDERIK.

Laat hij hier komen.

ADOLPH.

Ik zie dat hij zijn weg naar het Paleis neemt. (*Hij roept hem.*) RAMBAUT!

RAMBAUT.

Mijn heer?

ADOLPH.

Hebt gij mijn boodschap bij ADELAIDE volbragt? (RAMBAUT *veinst te ontroeren.*) Spreek, de Hertog gebied het u.

RAMBAUT.

Ik begaf mij juist derwaards mijn heer, toen gij mij geroepen hebt.

ADOLPH.

Gij hebt den doos dan nog, die ik u aanbetrouwde, om ze aan de hertogin te geeven?

RAM-

RAMBAUT.

Daar is zij.

De Hertog ontrukt hem die ſchielijk. ADOLPH *geeft een teken aan* RAMBAUT *om te vertrekken.*

ELFDE TOONEEL.

ADOLPH, FREDERIK.

FREDERIK, *het opſchrift leezende.*

Aan den Graaf ADOLPH. „ Dit is haar opſchrift. (*Hij opent de doos, en neemt er verſcheide dingen uit.*) Haar naamletters gevlochten, met het woord liefde.... Een lok van haar hair.... (*Hij neemt er een pourtrait uit.*) Haar pourtrait.... met een devies er onder.... (*Hij leest:*) „ mogt dit zijn plaats op uw hart vinden, en aldaar rusten!"... zie hier weder haar ſchrift.... (*Hij rukt er met woede een papier uit.*) Altoos, altoos haare hand! (*Hij leest.*) „ Journaal van mijn hart..... Wat „ heb ik aan den tijd misdaan? Hij houdt het „ oogenblik op, waarin de ongevoelige zich aan „ mijn oog moet vertoonen..... Indien ik in de me„ nigte die mij omringd, ten minſten eenigen zijner „ trekken beſpeurde, maar niemand gelijkt naar „ hem..... ondankbaare! alle harten zouden mij „ onderworpen zijn; ik begeer niets dan het uwe, „ en gij veinſt eene hoonende koelheid!..... Ont„ vang echter deze verſchillende blijken van mijne „ liefde.. . Beef, indien gij mij langer trotſeert... „ De verſmaade liefde roept de wraak in"..... (*Hij geeft het doosjen weder aan* ADOLPH, *en geeft hem een teken om zich te verwijderen.*)

ADOLPH, *aarzelende, en met ongerustheid.*

Mijn vorst.

FREDERIK, *met eene ſombere en geſmoorde ſtem.*

Ik heb de eenzaamheid nodig; ga heen.

TWAALFDE TOONEEL.

FREDERIK, *alleen.*

Het is mij even als of ik uit een verſchrikkelijken droom ontwaakte.

DERTIENDE TOONEEL.

FREDERIK, EDMOND.

EDMOND.

Mijn vorst, het volk wil zich in uwe tegenwoordigheid verheugen. De huizen zijn reeds met kostbaare tapijten behangen De ſtraaten zijn met bloemen beſtrooit, en overal weêrgalmt de lucht van de geliefde naamen van FREDERIK en ADELAIDE.

FREDERIK.

ADELAIDE!.... Dat deze verfoeijelijke naam verga! EDMOND, gij weet dat de ſchending der huwelijkstrouw hier als een der grootſte misdaaden beſchouwt wordt, dat een echtgenoot hier het recht heeft, om zonder de tusſchenkomst der wetten zijne gade, die van deze misdaad overtuigd word, zelf te ſtraffen. Ga, ijl naar het vertrek der Hertogin, en ſtoot haar den dolk in het hart.

EDMOND.

Wat hoor ik, zijt gij het, ô Hertog, die zulk een vonnis uitſpreekt?

FREDERIK.

Gehoorzaam.

EDMOND.

Hoe! mijn meester zou zijne handen met het bloed zijner gade willen bevlekken!

FREDERIK.

Mijne gade!.... Zij is thands de ſchandvlek van haar geſlacht. De laaghartige peinsde op mijne onteering.... Zij bemint ADOLPH: zij zocht in hem een medeplichtigen om haar echt te ſchenden. Een medeplichtigen van haare trouwloosheid.

EDMOND.

Welke bewijzen hebt gij hier van?

FREDERIK

Ik heb het bewijs hiervan gezien, dat door haar eigen hand geſchreeven was.

EDMOND.

ô Mijn meester! ik ſmeek u, overhaast niets, vrees voor een eeuwig naberouw.

FREDERIK.

Mijne woede kan niet uitgedoofd worden dan in het bloed der mijneedige. — Ga, dat zij geen dag, ja geen uur adem haale.

EDMOND.

ô! Waarom belast gij mij, met dit wreede vonnis?

FREDERIK.

Wee u! indien gij mij noodzaakt om tot een buigzaamer arm mijn toevlugt te neemen!

EDMOND.

Ik zal gehoorzamen vorst. Maar wilt gij dan dat ik haar in het Paleis zelf, in het midden van haare wanhoopende vrouwen.....

FREDERIK.

Neen, neem eenige vertrouwde mannen met u, breng haar in het nabijgelegene bosch, dat zij den dood ontvange bij de oude kapel, die getuigen van onze eeden was, en dat de klok van deze kapel, wiens geluid ik door de raamen van mijn paleis hooren kan, mij door drie treurige slagen het oogenblik van mijne wraak, en van haaren dood, aankondige.

EDMOND, *hij wil heen gaan, doch komt terug.*

ô Hemel! Ik zie de Hertogin zelve, die herwaards komt.

FREDERIK.

Wel nu! Voor dat ik de meineedige slacht, zal ik het vermaak hebben, om haar zelf te overtuigen.

VEERTIENDE TOONEEL.

FREDERIK, ADELAIDE, EDMOND.

ADELAIDE.

De ongerustheid doet mij weder bij u koomen. Wat is het toch voor een brief, mijn heer, die u zoo sterk schijnt te ontrusten?

FRE-

FREDERIK.

Mevrouw, andwoord mij: eene vrouw die aangebeden wordt door haaren meester, en die met weldaaden overladen zijnde, zijn throon, rijkdom en genoegens met hem deelt, maar die misbruik maakt van zo veele gunstbewijzen door hem te onteeren, welk eene ſtraf verdient zulk eene vrouw?

ADELAIDE, *met ſtandvastigheid.*

De dood!....

FREDERIK, *met eene donderende ſtem.*

Gij hebt uw eigen vonnis uitgeſproken!....

ADELAIDE, *verſchrikt.*

O Hemel! Wat deert u? Dit gelaat, deeze vreesſelijke blikken.

FREDERIK.

Haare ontroering is de bekendtenis haarer misdaad. (*In de uiterſte woede.*) EDMOND, dat nog in dit oogenblik mijn bevel ten uitvoer gebragt worde; de donder van mijn wraak zal u treffen indien gij u door vrees laat terug houden! of door medelijden laat ontwapenen.

VIJFTIENDE TOONEEL.

EDMOND, ADELAIDE.

De Hertogin valt in oumagt, na eenige oogenblikken bekomt zij een weinig: EDMOND *onderſteund haar en brengt haar weg.*

Einde van het tweede Bedrijf.

DERDE BEDRIJF.

Het tooneel verbeeld een bosch, waarin hier en daar zooden banken zijn.

EERSTE TOONEEL.

ADELAIDE, EDMOND, VIER WACHTEN.

ADELAIDE, *heeft een wit kleed aan; haare hairen hangen los en verwilderd, haare tred is wankelend.* EDMOND *geleid haar, en ziet haar aan met tekenen van diepen eerbied, en de aandoenlijkſte deelneming. De* WACHTEN *blijven aan het einde van het tooneel ſtaan.*

ADELAIDE.

Ik kan mij niet langer ſtaande houden. (*Zij valt op een zooden bank neder.*) Een brandende dorst verteerd mij.

EDMOND.

Is deze plaats eenzaam genoeg? Laaten wij een begin maaken met de lastige getuigen te verwijderen, die zich hier zouden kunnen bevinden, en die mij in mijn voorneemen zouden kunnen verhinderen. (*Hij gaat heen en geeft een wenk aan de wachten, om een oog op* ADELAIDE *te houden.*)

TWEE-

TWEEDE TOONEEL.

ADELAIDE, *alleen.*

Wat lot wacht mij dan? — Men rukt mij uit mijn paleis: ik vraag ſchreijende naar de oorzaak van deze geweldadige handelwijze, en men andwoord mij ſlechts met deze woorden: „De Hertog „ gebied dit": alles wat ik heb kunnen verneemen, voor dat ik mij verwijderde, was, dat EDMOND bevel had ontvangen, om mij in dit bosch te brengen. ô FREDERIK! waarom ſtraft gij mij? — Is het om dat ik u meer dan mijn leven bemin: ô indien dit mijn misdaad is, dan ben ik zeer ſchuldig! (*Na eenig ſtilzwijgen.*) Wie heeft hem deze wrede handelwijze kunnen aanraaden? — Is het misſchien eene of andere medeminnaresſe die afgunſtig is van mijn geluk?..... Zou het misſchien..... Mijn geest verdwaalt in deze vreesſelijke gisſingen. Ik heb heimlijk eene van mijne vrouwen gelast om HILDEGARDE van de zeldzaamheid mijnes toeſtands te onderrichten, als ook van de plaats, werwaards men mij heen voerde; maar helaas! zij zal dit bericht niet ontvangen hebben: men beeft om eene ongelukkige eenigen dienst te bewijzen... Alles ontvlucht mij..... alles laat mij aan mijn noodlot over.

DERDE TOONEEL.

ADELAIDE, EDMOND.

ADELAIDE.

EDMOND breekt eindelijk een ſtilzwijgen af,

dat mij wanhoopend maakt. Kan het mogelijk zijn, dat mijn echtgenoot zelf bevel gegeeven heeft, dat men zo wreedaartig met mij zou handelen?

EDMOND.

Ja mevrouw.

ADELAIDE.

Is het ook op bevel van mijn' echtgenoot dat ik de paden van dit bosch doorkruisfen moet?

EDMOND.

Ja mevrouw.

ADELAIDE.

Waar geleid gij mij?

EDMOND.

Niet verr' van hier, bij de kapel dien gij *kent*, en welkers gottifche fpits men door deze boomen heen ziet.

ADELAIDE.

In naam van het belang dat eene ongelukkige u moet inboezemen, die haare magt niet gebruikt dan om goed te doen; in naam van al de gevoelens die dierbaar zijn aan deugdzaame harten, leg mij dit vreesfelijk geheim uit.

EDMOND, *die zeer treurig op de kapel wijst.*

Dáár Mevrouw, dáár alleen, moet ik u het bevel van mijn meester ontwikkelen.

ADELAIDE.

Laaten wij ons dan terftond derwaards begeeven; deze onzekerheid doet mij al te veel lijden; ik moet mijn noodlot weeten. (EDMOND *geleid haar.*)

VIER-

VIERDE TOONEEL.

OLIVIER, *alleen.*

Ik weet niet wat ik denken moet: men gebied mij om een wagen te verzellen waarin de Hertogin zit, en die na eenige ſtappen gedaan te hebben ſtil ſtaat. Mijnheer EDMOND gebied mij het geheim op levensſtraf, als ook om hier nieuwe beveelen af te wachten, terwijl hij diep in het bosch dringt met de Hertogin! Wat beduid dit alles? Men verbeeldde zich dat er groote feesten tot vreugde bedrijven zoude gegeeven worden, reeds bij voorraad verheugde ik mij met lekker eeten, goeden wijn, en met vermaaken, maar in tegendeel, het feest wordt afgezegd, de rouw vervangt de blijdſchap, en FREDERIK, die zich in het binnenſte van zijn paleis opſluit, verbied aan iedereen den toegang. Waaruit kan die plotſelingsſche verandering ontſtaan? — Op mijn eer, indien alles aan het hof zo onbeſtendig is, dan zal men aldaar het voorrecht niet genieten van er mij lang te houden. — Ik zal als dan aan de meisjens van mijn dorp, die om mijn afzijn treuren, de rust gaan wedergeeven. (*Hij wandeld op en neder.*) Zal mijheer EDMOND mij hier nog lang laaten wagten? — Dit zou mij niet zeer vermaaken, ik heb waarlijk van daag niets gebruikt, ik heb honger, en vooral een' vreesſelijken dorst. (*Hij gaat naar het einde van het tooneel.*) Zij zijn naar dezen kant gegaan, ten minſten dit geloof ik.. Ik weet niet waarom ik eene ontroering, en een ſoort van ſchrik gewaar worde....

VIJFDE TOONEEL.

OLIVIER, HILDEGARDE, TWEE PAGES.

De PAGES *blijven aan het einde van het tooneel.*

HILDEGARDE.

Heeft men mij getrouw onderricht? — Is het hier dat ik haar vinden moet? ô ADELAIDE! ô mijn zuster! waar zijt gij? (OLIVIER *ziende.*) Deze man draagt het levrij van den Hertog, misschien weet hij iets... Mijn vriend, gij behoort tot FREDERIKS hofstoet?

OLIVIER.

Ja Mevrouw. Mijn post bestaat om zorg te draagen voor de jagt equipages, als ook om de jagthonden van den Hertog op te pasfen, en te volgen.

HILDEGARDE.

Hoe komt gij hier?

OLIVIER.

Ik heb het bevel ontvangen om hier te komen.

HILDEGARDE.

Tot welk oogmerk?

OLIVIER.

Dat weet ik niet.

HILDEGARDE.

De Hertogin is heimelijk verdweenen, zonder dat men 'er de reden van weet; zij moest den weg naar dit bosch inslaan: weet gij er iets van?

OLI-

OLIVIER, *ter zijde.*

Mijn leven hangt er van af, laaten wi dus veinzen.

HILDEGARDE.

Andwoord mij, weet gij iets van de komst van ADELAIDE op deze plaats?

OLIVIER.

Neen Mevrouw.

HILDEGARDE.

Hebt gij niemand geſprooken, die u van deze zeldzame vlucht, en den weg die zij genomen heeft, iets gezegd heeft?

OLIVIER.

Neen mevrouw.

HILDEGARDE.

Ô Wreede onzekerheid! Er vallen mij denkbeelden in, er onſtaan vermoedens in mijn hart!..... Laat ons gaan om dit nader te onderzoeken, ondanks het verbod van FREDERIK om bij hem te komen, zal ik tot hem doordringen; en hem noodzaaken om mij dit vreesſelijk geheim te ontdekken, en tevens aan zijne deugdzame gade een bewijs mijner vriendſchap geeven: welke zij misſchien in dit oogenblik hoog nodig heeft. (*zij wil heen gaan.*) Maar indien men haar echter, volgends het bericht dat zij mij zelf deed toekomen, indien men haar op deze plaats gebragt had!... Indien eenig verraaderlijk ontwerp.... Laaten wij verder in dit bosch zoeken. (*Zij gaat heen, en wordt gevolgd door haar twee Pages, en dringt door aan den kant van de kapel.*)

ZESDE TOONEEL.

OLIVIER, *alleen.*

Zij zal hen gewis ontmoeten, en ik zal in haar oog voor een logenaar doorgaan. Het was met moeite dat ik haar de waarheid ontveinsde, maar als het leven er mede gemoeid is, moet men wel zwijgen ondanks al de lust die men zou hebben om te spreeken.

ZEVENDE TOONEEL.

OLIVIER, EEN TROEP DORPELINGEN.

Een troep dorpelingen, versierd met groote bloemtakken, komt onder het spelen der herders fluiten dansende binnen; eenige hunner houden bekers, en groote kannen met wijn, andere draagen het borstbeeld van FREDERIK, *en plaatsen dit op een boomstam.*

OLIVIER.

Deze lieden kiezen hun tijd recht goed om zich te verblijden. (*Hij geeft hen een teken om niet weêr te dansen: de dorpelingen die geen acht op hem geeven, gaan voort met dansen en springen, hij roept hen toe:*) goede lieden! goede lieden! (*zij hooren hem niet, hij word boos, en schreeuwt harder:*) Dansers, vlegels! hoort gij niet? (*zij houden op met dansen, en de Dorpelingen blijven verbaast staan.*)

OLI-

OLIVIER.

Zijt gij lieden dwaas? Waarom deze ongepaste vreugde?

EEN BOER.

Wij kwamen om aan de beeldtnis van onzen goeden meester eer te bewijzen, om zijne groote overwinningen, en zijne gelukkige terugkomst, te vieren.

OLIVIER.

Onze goede meester is gewis roemrijk en zegevierend terug gekomen, maar hij wil niet dat men zich verheugen zal, want hij heeft hartzeer.

DE BOER, *zeer verwonderd.*

Dat is niet mogelijk!

OLIVIER.

Ja, hij heeft hartseer; er voegt geen vrolijkheid, wanneer wij aan het hof treurig zijn.

DE BOER.

Behoort gij tot het hof?

OLIVIER.

Ja, ik behoor tot het hof, men maakt mij zijn hof, en ik maak mijn hof aan de beminnelijke vrouwen, welke aan het hof zijn. Verstaat gij mij? — Keer nu weder tot uw arbeid.

DE BOER.

Zonder zelfs een kleine rigadon gedanst te hebben?

OLIVIER.

't Is thans het ogenblik niet om zich te vermaaken; gaat gij lieden heen — Ik ben het, 't is OLIVIER, pikeur van de jagt van den Hertog, die

die u dit belast. Gaat heen. (*De boer biedt hem een glas wijn aan.*)

OLIVIER, *drinkt het uit, en houdt zijn glas weder bij.*

Maar als gij er echter vermaak in vindt, blijft dan maar; doe dit naar uw goeddunken. (*Hij drinkt, en houd zijn glas weder bij.*) Ik beken, dat het nu te laat is om weder aan uw arbeid te gaan, en ik geloof dus dat gij beter doen zult van hier te blijven. (*Hij drinkt.*) Drinkt met elkander, dit zegt niets, dit is eene ſtille bezigheid; drinkt, maar danst niet. (*Hij houd zijn glas weder bij.*)

DE BOER.

De lucht word duister, wij zullen onweêr krijgen, laaten wij dus heen gaan,

OLIVIER.

Het is ſlechts een buij die overdrijft; laat ons gaan zitten en wat met elkander praaten. (*Hij gaat bij den boer wat zitten en houd zijn glas bij.*)

DE BOER, *zonder hem in te ſchenken.*

Laaten wij heen gaan. (*Hij gaat ſchielijk heen met de andere boeren, en neemt het horstbeeld van* FREDERIK *mede.*)

OLIVIER, *zijn glas nog toereikende.*

Blijf dan, blijf nog wat. Zij neemen hun wijn mede: (*hij ſtaat op*) Dit ſpijt mij hij was nog al goed voor boeren wijn, en daar ik van daag zo genegen ben tot treurigheid, en een weinig druivenſap hoognodig heb, om te beletten dat de ſombere luim die mij aangrijpt, mij niet geheel en al overmeestere..... Hoe duister wordt de lucht! (*De*

(*men hoort een verre donderſlag.*) Deze Boer had gelijk, alles kondigt een vreeslijk onweder aan. Ik zie daar een grooten boom, ik zal onder zijn lommer gaan ſchuilen, van daar zal ik het oog hebben op de wagen die op ADELAIDE en EDMOND wacht.

AGTSTE TOONEEL.

Het onweder komt nader; een ſtorm, vergezeld door weêrlicht, regen en donder, barst een-ſlags uit. FREDERIK *vertoont zich mid-den in het onweder, en al zijne beweegingen kenſchetſen de groote ontroering zijner ziel. Het onweder houdt op.*

FREDERIK.

Om de ijslijkheid die mij vervolgt te ontvlugten, verliet ik mijn paleis, onder voorwendſel van op de jagt te gaan, maar de pijl die mij doorboort is al te diep in mijn hart doorgedrongen, niets kan hem aan hetzelve ontrukken, en eene onweêrſtaanbaare magt ſleept mij, als ondanks mij zelven, naar deeze vreesſelijke plaats. (*Naar het einde van het tooneel ziende.*) Het is dáár..... Ik zie de kapel door de takken der boomen; ik wensch, ik beef... Maar van waar deze vrees, die het kenmerk is eener zwakke ziel? Haar verraad is duidelijk bewezen, ik moet haare ſtraf toejuichen.... Hemel! toen zij mij aan den voet van het altaar liefde en trouw zwoer, was ik er verre af om te denken, dat de furien deze echtverbindtenis met hunne helſche toortſen zouden verlichten! (*door de hevigheid zijner beweegingen ſpringt een pourtrait, dat aan een gouden keten hangt, uit zijn borst.*) Haar pourtrait! Hoe! heb ik deze beeldtenis nog behouden! (*Hij beſchouwt die.*)

die.) Schoonheid, valschheid, waarom geeft de hemel zulke geschenken aan de aarde? — En waarom kan de kunst dit zoo schoon afbeelden op het trouwlooze perkament? — Hoe! dit beminnelijk voorwerp, in wien ik al de gaven der natuur bewonderde, zou dan niets dan eene verachtelijke vrouw geweest zijn!..... Kunnen deze aandoenelijke trekken, deze zo zachte oogen, een valsch hart verbergen?... Heb ik dit ooit kunnen gelooven?.... ô ADELAIDE! Neen, gij waart niet meineedig, keer tot uw' echtgenoot weder, zijne armen staan voor u open..... (*uit zijne meimering bekomende.*) ô ongelooflijke laagheid!..... (*Hij rukt het pourtrait af, werpt het verre van zich, en gaat op en neder; na eenig ſtilzwijgen.*) Maar zij zal nu omkomen! moest ik bevel geeven om haar te ontzielen? (*met drift.*) Het noodlottig teken heeft mijn oor noch niet getroffen. Laat ons derwaarts eilen, 't is nu nog tijd, laat ons de meineedige redden.... (*Men hoort de doodklok driemaal luiden. Met eene geſmoorde wanhoop.*) Zij is dood!..... (*Een ſtilzwijgend tooneel van wanhoop.*)

NEGENDE TOONEEL.

FREDERIK, EDMOND.

FREDERIK, EDMOND *ziende.*

Het is dan volbragt die ijsselijkſte aller misdaaden!

EDMOND.

Ik heb aan de bevelen van mijn' meester moeten gehoorzaamen.

FRE-

FREDERIK, *woedend.*

Laffe moordenaar! gij zult uw ſlachtoffer volgen.

EDMOND,

Mijn leven behoort aan u, ſtoot toe!

FREDERIK.

Zij was het meesterſtuk der natuur, en uwe hoode hand heeft niet gefiddérd!..... Verwijder u uit mijne oogen, uw bijzijn jaagt mij huivering aan. (EDMOND *verwijderd zich.*) Waar gaat gij heen? rampzalige! Blijf. Ik heb u uwe misdaad bevolen, uwe misdaad! ... Wat zeg ik? Gij hebt eene billijke daad verricht.... Haare armen omſlingerde mij alleen, om mij te verſcheuren.... Zij verdiende den dood..... (*een geruster gelaat aanneemende.*) Zeg mij, ik heb moeds genoeg om dit aan te hooren, zeg mij al de omſtandigheden van haar treurig einde.

EDMOND, *ontroerd.*

Hertog.....

FREDERIK.

Vrees niet om mijn berouw aan te hitſen: 't is als haar rechter dat ik u zal aanhooren. Wanneer zij het bevel hoorde dat u meester van haar leven deed zijn; wat zei zij toen?

EDMOND.

Als door een' donderſlag getroffen, vroeg zij naar de oorzaak van dit wreede bevel. Een diepe zucht, waarvan ik mij niet onthouden kon, was mijn eenigſte antwoord, en ik toonde haar het ſtaal dat beſtemd was om haar het hart te doorbooren: ik zag haar bezwijken en zich nederbuigen gelijk een ſter-

vende bloem; uit haare bezwijming bekomen zijnde, sloeg zij een' blik op mij, zo vol goedheid, zo vol tederheid, dat ondanks mij zelven de dolk mij uit de hand viel.... Ik bedroef u Hertog?

FREDERIK.

Vervolg.

EDMOND.

„ Wat misdaad men mij ook ten laste legt, zeg „ aan mijn echtgenoot dat ik onschuldig, en als een „ slachtoffer sterf van den verfoeijelijksten laster." Dit waren de laatste woorden. Ik heb al den moed dien ik bezat verzameld, en dit staal heeft op nieuw mijne bevende hand gewapend, maar op het oogenblik dat zij den doodelijken slag ontving..... Ik kan dit wreede verhaal niet vervolgen.

FREDERIK.

Voleind; een ongelukkige wil al de omstandigheden van zijn ongeluk kennen.

EDMOND.

Op het oogenblik dat haare ligte klederen zich met haar jeugdig bloed verwde, scheen de Natuur, ja de Natuur zelve scheen deel te neemen in deze treurige gebeurenis. De storm zwaarder geworden zijnde, barste op eene buitengewoone wijze uit. De kapel, de rotsen schudden, en de steenen scheenen in haar bloed te drijven. Ik heb een somber, gemurmel gehoord, dat zich in klaagende echoos verlengde. De winden rukten de boomen, met een verschrikkelijk gehuil, uit den grond, en de aarde scheen mij toe met bleeke vlammen bezaaid te zijn, die den geheelen gezichteinder, met eene verschrikkelijke helderheid, verlichtte.

FRE-

FREDERIK.

Welk een tafreel!

EDMOND.

Ik zelf, verschrikt door zulk een nootlottig voorteken, maakte mij gereed om dit bloedig toneel te verlaaten, wanneer de Prinses HILDEGARDE, bleek en met de hairen wild om het hoofd hangende, zich voor mijn oog vertoonde.

FREDERIK.

Hoe! mijne zuster is getuigen geweest van dit afgrijselijk tooneel?

EDMOND.

Ja Hertog: een luide gil te geeven, mij met verwoekingen te overlaaden, die ik misschien maar al te veel verdiende, zich op het ligchaam van ADELAIDE te werpen: dit alles was voor haar slechts het werk van één oogenblik; maar ziende dat zij slechts een zielloos ligchaam omhelsde; vluchte zij verre van deze ijselijke plaats; op mijn bevel wierd het lijk van ADELAIDE op een draagbaar gelegd, die ik vooruit gegaan ben, en die langzaam nadert, en gedraagen wordt door Soldaaten die mij vergezelden. Zij zullen het lijk in een wagen leggen, die op eenigen afstand wagt. (*Hij wijst naar den kant alwaar* OLIVIER *heen gegaan is.*)

FREDERIK.

Waar ben ik!..... (*Na een oogenblik verbijstering, met affchrik.*) EDMOND, hebt gij niets gehoord?

EDMOND, *treurig.*

Mijnheer, verwijder u; verlaat! verlaat deze noodlottige plaats; (*Een treurig muziek kondigt de*

de lijkbaar aan, die langzaam over het einde van het tooneel gedraagen wordt, op de ſchouders van twee Soldaaten, twee anderen volgen dezelven in eene verſlagene houding; deze draagbaar zeer groot zijnde, is bedekt, met cipres en andere bladen die boogswijze afhangen. ADELAIDE, *of haare bekldtenis, met een ſluijer bedekt, ligt aan de zijde.*)

FREDERIK, *de armen uitſtrekkende.*

ADELAIDE! (*Hij ijlt naar de draagbaar, doch deinst vol ſchrik terug, en valt, overſtelpt van droefheid, op de zooden bank neder.*)

EDMOND, *zich aan de voeten van* FREDERIK *werpende.*

Mijn dierbaare meester! Kom weder tot u zelven; hoop op 's hemels goedheid, hij ziet dat gij ongelukkig, en dus zijn bijſtand waardig zijt; geloof mij, hij zal de bitterheid van uwe rouw verzachten.

FREDERIK, *met eene zwakke en treurige ſtem.*

Ga, verricht aan deeze ongelukkige de treurige eer der begravenis. (*Hij roept hem terug.*) EDMOND!

EDMOND.

Mijnheer!

FREDERIK.

Zij kan niet in de begraafplaats mijner voorouderen gelegd worden, hunne deugdzaame ſchimmen zouden de haare terugſtooten; plaats haar in het praalgraf, dat aan het einde van mijne tuinen opgericht is, onder ſombre bosſchen, alwaar de rouw en ſtilte woonen.

TIEN-

TIENDE TOONEEL.

FREDERIK, DE CAPITEIN *van zijn lijfwacht, het gevolg van den Hertog.*

DE CAPITEIN.

Mijnheer! gij hebt u van de jagt verwijderd, en in dit bosch ſtelt gij uw dierbaar leven bloot. Waarom veroorzaakt gij zo veel ongerustheid aan uwe getrouwe dienaars?

FREDERIK, *met een ſombere ſtem.*

Laat ons weder naar het paleis terug keeren.

Einde van het derde Bedrijf.

VIERDE BEDRIJF.

Het Tooneel verbeeldt een ſomber bosch, maakende een gedeelte van de tuinen van FREDERIK *uit. In het midden verheft zich een Graf, waarop men het volgende opſchrift leest.*

DEZE SCHOONE BLOEM, BLOEIDE SLECHTS ÉÉN' DAG,
HELAAS! DIT WAS EEN STORMACHTIGE DAG.

EERSTE TOONEEL.

De vrouwen der Hertogin, in rouwgewaad, zijn rondſom het graf geſchaard. Haare verſchillende houding ſchildert droefheid af. Een aandoenlijk, en treurig muſiek laat zich hooren. Men ziet andere vrouwen bij het graf komen, met lange klederen aan, met loshangende hairen, en den ontblooten boezem, en een krans van cipresbladen op het hoofd. Eenige haarer draagen doosjens met welriekende balſem en wierook, die zij bij het graf plaatſen en doen ontbranden. Anderen houden bloemkranſen, die zij rondſom het graf hangen. Deze lijkplechtigheid wordt geopend en geſlooten door wachten, die hunne geweeren onder den arm houden. Na de plechtigheid gaat de ſtoet heen.

TWEE-

TWEEDE TOONEEL.

FREDERIK, *alleen.*

't Is dan dáár dat zij rust! (*Na een oogenblik ſtilzwijgen.*) Vrouw zonder eer, en zonder trouw! Waarheen hebben u uwe uitſpoorige wenſchen en de vergetelheid van uwen roem, u gebragt! Gisteren voeldet gij nog eene misdadige liefde ontbranden, en heden: Koud, en onbeweeglijk, ſlaapt gij onder dit *ijskoude* marmer; gij ſlaapt om nimmer weder te ontwaaken. Smart, vermaak, alle vernoegingen van het hart, en voor de zintuigen, deze aandoeningen! die het menſchelijk leeven uitmaaken, ô het is dáár, dáár, dat zij een einde neemen; dáár is het dat al het vuur, en al de vervoeringen van eene ſchuldige liefde, uitgedoofd worden....

DERDE TOONEEL.

EDMOND, FREDERIK.

FREDERIK.

Wat komt gij mij melden? Weet men reeds den dood der Hertogin.

EDMOND.

Ja mijn vorst, gewapende herauten hebben dezelve bekend gemaakt.

FREDERIK.

Wat heeft het volk gezegd, op dezen vreeſelijken kreet?

EDMOND.

Eene algemeene rouw heeft zich in de geheele ſtad verſpreidt.

FREDERIK.

Helaas! alle harten waren haar toegewijd..... vermoed men de oorzaak van haaren ſchielijken dood?

EDMOND.

In het algemeen gelooft men, dat eene plotslingſche dood haar aan uwe liefde onttrokken heeft: maar gij weet het, mijn heer, aan de hoven blijft niets verborgen. En 'er zijn reeds eenige ontevredenen die rondſluipen, morren, en een oproerig gerucht verſpreiden.

FREDERIK.

En wat doet HILDEGARDE in dit oogenblik?

EDMOND.

Zij loopt radeloos het paleis op en neder, en vraagt, daar zij u zoekt, ADELAIDE terug, terwijl zij u met een luiden kreet roept.

FREDERIK.

Zij was haare vriendin, haare droefheid is dus billijk. Helaas! zij zal de rust der ziele wedervinden, en ik, nooit..... EDMOND, luister naar mij, verraaden zijnde door het voorwerp dat ik het tederſte beminde, ben ik thans als een wezen aan wien alles ontrukt wierd; ſchoon opperhoofd van een geheel volk zijnde, bevind ik mij zonder betrekkingen, zonder verbindtenisſen in mijn eigen hof. Mijn hovelingen, de eerbewijzen, zijn mij voortaan ſlechts tot last. Sinds ik de opperſte magt in handen had, heb ik met billijkheid geheerscht, ik durf dit vrij uit zeggen

gen; ik heb de zeden verzacht van een volk dat nog woest was; ik heb de overvloed en welvaart in mijne ſtaaten doen terug keeren, maar de wanhoop heeft de drijfveêr van mijne ziel verbrijsſelt, en ik bevind mij niet langer in ſtaat om den last der opperheerſchappij te torſchen Ik wil dan de magt afleggen waar mede ik bekleed ben.

EDMOND.

Wat hoor ik!.....

FREDERIK.

Luister naar het geen ik u zeggen zal. ADELAIDE was ongetwijfeld ſchuldig; maar in plaats van haar zelf te ſlachten, had ik de zorg om mij te wreeken aan den hemel moeten overlaaten. Eene innerlijke ſtem beſchuldigt mij van wreedheid, en ſchijnt mij reeds een' plaats aan te wijzen bij de woeste tierannen, wier naam alleen de waereld doet ſidderen..... Gij zijt geen booswigt, dit weet ik, maar gij waart het al te toegeeffelijke werktuig van van mijn blinde woede; onze misdaad is gemeenſchappelijk door ons beide begaan, wij moeten er onderling voor boeten, laaten wij ons naar de een of ander eenzaame ſchuilplaats begeeven, die voor de geheele waereld onbekend is, en aldaar in het midden der knaagingen afwachten, dat de hemel ons ſtraffe, of dat hij ons zijne genade betoone.

EDMOND.

Het noodlot van mijn meester zal altoos het mijne zijn, dat hij ſlechts ſpreeke, en ik ben gereed om hem aan het einde der waereld te volgen.

VIER-

VIERDE TOONEEL.

FREDERIK, EDMOND, ADOLPH, *aan het einde van het tooneel.*

FREDERIK.

Ga, voldoe aan mijne beveelen; doe op het oogenblik de grooten van den Staat bij elkander roepen, en dat zij zich herwaards begeeven. 't Is in hunne tegenwoordigheid, het is aan den voet van deeze grafnaald, dat ik mijne heerſchappij wil nederleggen.

EDMOND.

Hoe! Mijnheer.....

FREDERIK.

Mijn beſluit is onherroepelijk..... Wie nadert ons met zo veel drift....

EDMOND, *na dat hij tusſchen de ſchermen gezien heeft.*

Het is de Prinſes HILDEGARDE.

FREDERIK, *met een ſoort van huivering.*

Hoe, mijne zuster! (*Hij geeft hem een teken om te vertrekken.*)

VIJFDE TOONEEL.

HILDEGARDE, FREDERIK, ADOLPH, *nog aan het einde van het tooneel ſtaande.*

HILDEGARDE, *ſchielijk opkomende met een' brief in de hand, zonder* ADOLPH *te zien.*

Ligtgelovige en wreede vorst! lees, en zie op welke beſchuldiging gij de deugdzaamſte vrouw veroordeeld hebt.

FRE-

FREDERIK, *leezende.*

Wat zie ik!

HILDEGARDE.

Deze brief van den verrader ADOLPH, die de bekendtenis zijner liefde behelst; deze brief, die ik in tegenwoordigheid van RAMBAUT in het vuur ſcheen te werpen, terwijl ik een ander geſchrift in deszelfs plaats nam..... (ADOLPH *nadert tot den Hertog, zonder dat iemand hem beſpeurt.*) Deze brief eindelijk, die ik bewaard heb om tot een tegenwigt te doen ſtrekken van het verraad dat ik vreesde, is niet dan met de diepſte verontwaardiging door ADELAIDE ontvangen geworden; en om zich over de deugd van deze Prinſes te wreeken, is deze laaghartige booswigt haar beſchuldiger geworden.

FREDERIK, *roept wanhoopend uit.*

Rechtvaerdige Hemel! zij was dan onſchuldig!...

ADOLPH, *vertoont zich eenſlags, en zegt met zeer veel nadruk.*

Ja, zij was onſchuldig. FREDRIK, verneem al de uitgeſtrektheid mijner misdaad, en verneem die door mijn eigen mond; het was aan u, dat het doosjen toegeſchikt was. Alles wat gij gelezen, alles wat ik u gezegd heb, was ſlechts begoogeling? Ik, was het alleen, die door eene onkuiſſche vlam brandde, door den raad van den trouwloozen RAMBAUT weg-geſleept, heb ik de onſchuld bevlekt, en de dood van een engel, van een hemelsch ſchepſel veroorzaakt, dat alleen voor uw leefde....

FREDERIK.

O Monſter!

ADOLPH.

ADOLPH.

Onderſtel mij nog veel ſchuldiger, denk ongehoorde misdaaden uit, en geloof vrij dat ik die begaan zou, indien zij ruttig waren voor mijne liefde! ..... Verneem eindelijk, dat ik uwe gade liever in dit graf, dan in uwe armen zie.

FREDERIK.

O Overmaat van boosheid! wacht. (*De wachten komen*) Grijp dezen grooten booswigt aan, haal zijn medeplichtige, en dat hunner beider ſtraf eene nieuwe en ijsſelijke ſtraf zij, op dat zij overal affchrik verwekken bij de ſnoodaards, die lust zouden hebben om hem na te volgen.

ADOLPH.

Ha! gij voorkomt mijne wenſchen. Denk folteringen uit, ik zegen die, en ik glimlach bij voorraad reeds, als ik aan de ijsſelijkheid mijner ſtraf denke. (*Men ſleept hem weg*)

ZESDE TOONEEL.

FREDERIK, HILDEGARDE.

FREDERIK.

Zij was onſchuldig! .... En ik kon haare trouw verdenken! (*Het graf naderende, roept hij uit.*) ADELAIDE! ADELAIDE! ontwaakt uit uwen doodſlaap! ....

ZEVENDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, EDMOND.

EDMOND, *ſchielijk opkoomende.*

Mijn vorst, het volk misleid door een trouwloos be-

bericht, verſpreidt zich met een oproerkreet in het paleis, als ook in de tuinen, en vraagt ADELAIDE met een luid geſchreeuw weder. Men ſpreekt van moord, men vonnist al de vijanden van de Prinſes te dood, men komt u rekenſchap vraagen van het onſchuldig bloed; uw lijfwacht zelf, is aan het hoofd van het muitend volk. (*Men hoort een groot gewoel.*) Hoort gij dit verward geſchreeuw? Men nadert, men ſnelt derwaards, deze plaats zelfs zal niet geeerbiedigd worden.

FREDERIK, *met ſtandvastigheid.*

Ik wagt hen af.

AGTSTE TOONEEL.

DE VOORIGEN, SOLDAATEN, HET VOLK.

De Soldaaten komen woedend met geweer en wapenen, ſchielijk op het tooneel, en worden gevolgd door eenigen van het volk.

HILDEGARDE, *het gedrang te gemoet eilende.*

Burgers, waartoe deze oproerige beweeging?

HET HOOFD DER MUITELINGEN, FREDERIK *den rug toekeerende.*

FREDERIK!

FREDRIK, *op eenen zeer plechtigen toon.*

Hier is hij. Wat begeert gij? Mijn hoofd? (*zijn ſabel uittrekkende.*) Ik eisch, dat de ſtoutmoedigſte onder u nader, om hem dit te geeven. (*zij allen laaten hunne wapens vallen, en neemen de eerbiedigſte houding aan.* FREDERIK *beſchouwt hen allen met een vergramden blik.*) Gij blijft onbeweegelijk? Toen het heilig pand der wetten aan mij betrouwd wierd, zwoer ik dit te zullen doen eerbiedigen. Oproerig volk

volk! beef! (*Na een oogenblik ſtilzwijgen.*) Ik ſta af van de heerſchappij, maar dit doe ik vrijwillig, terwijl ik u toon, dat ik ze terug wil geeven; ja het is als uw Hertog, dat ik mijn wil aankondig, dat ik ophou dit te zijn. Sinds ik de teugels van den ſtaat in handen heb, heeft nooit eene willekeurige daad uwe hoofden gedrukt, ik heb uwe rechten geëerbiedigd, ik heb niets dan uw geluk beoogd, maar helaas! het geluk dat ik in uwe wooningen inriep, ontvluchte zeer verre van mij! Ik ben meer te beklaagen dan de ongelukkigſten onder u, daar ik voor altijd van ADELAIDE beroofd ben. Gij ſchreit op deezen geëerbiedigden naam?

HET OPPERHOOFD DER MUITERS.

Ja, wij beſchreijen haar allen, wie heeft zulk een goede en deugdzaame prinſes kunnen doen omkomen!

HILDEGARDE.

De ſchuldigen zijn reeds bekend.

HET OPPERHOOFD DER MUITERS, *met nadruk.*

Waar zijn zij?

FREDERIK.

Hoor naar mij, en ſidder. Dit voorbeeld van onſchuld en deugd, deze aanbiddelijke vrouw, is door het moordend ſtaal gevallen, en haar moordenaar, haare verfoeijelijke moordenaar, ben ik! 't is haar echtgenoot! maar ik ben het ook die haar zal wreeken! (*Hij werpt zich ſchielijk op het graf, 'er komt een treurig geluid uit het zelve.*) Wat hoor ik! 't is haare verontwaardigde ſchim die mij uit dit graf toe roept. Heilige ſchim van ADELAIDE, ſtel u gerust, mijne ziel zal u volgen in den afgrond der eeuwigheid. (*Hij wil zich doorſteeken*, HILDEGARDE *wederhoud zijn arm.*)

NE-

NEGENDE EN LAATSTE TOONEEL.

DE VOORIGEN, ADELAIDE, EDMOND.

Het voorſte van het graf opent zich, of ſtort eenſlags in. ADELAIDE *vertoont zich op eene verhevene plaats, in het midden van twee haarer vrouwen, in al den glans van den prachtigſten opſchik.*

FREDERIK, *opgetogen.*

Wat zie ik? ADELAIDE!

ADELAIDE.

Ja, 't is ADELAIDE die u beklaagt, die u vergeeft, en die voor niemand ooit gevoelig was dan voor haaren echtgenoot.

FREDERIK.

Ô Hemel! indien dit een droom is, doe mij dan bij de ontwaaking ſterven. (*zij werpt zich in zijne armen.*) Neen, 't is geen droom! gij zijt het, ik zie u weder, en druk u aan mijn hart!... Maar welk wonder gaf u aan het leven, en aan mijne liefde weder?

HILDEGARDE.

Dit is mijn werk, vorst. In het bosch geleid zijnde, om ADELAIDE te volgen, vond ik dezen getrouwen dienaar, die in traanen weg ſmolt, aan de voeten dezer Prinſes, en, die wel verre van het bloedig bevel dat hij ontvangen had, ten uitvoer te brengen, zwoer, dat hij veel liever zelf wilde ſterven, dan zulk een dierbaar bloed te ſtorten. Hierop nader onderricht zijnde van de omſtandigheden van deze ijsſelijke ſamenſpanning, zeide ik tot EDMOND: Keer

tot dezen wreeden echtgenoot terug, zeg hem dat zijn bevel ten uitvoer gebragt is, geef hem door een opgesteld verhaal, aan alschrik en berouw ten prooije. De wacht was op onze zijde. ADELAIDE is in stilte in dit paleis terug gebragt. Ik heb het tooneel van het graf ten uitvoer doen brengen, in één woord Hertog, ik heb u daar voor willen straffen, dat gij de onschuld gedoemd had. Dat deze verschrikkelijke les u leere, dat een overhaast oordeel, dat beslist over de eer, of het leven der menschen, eene onrechtvaardige daad, en eene eeuwigduurende bron van traanen kan worden.

FREDERIK.

Ô Mijne zuster! ô EDMOND! mijne stem is te zwak om u mijne dankbaarheid te betuigen, en ik heb niets, waar door ik zulke dienſten beloonen kan.

HILDEGARDE.

Gij vindt het geluk weder, zie dáár onze belooning.

OLIVIER.

Men had mij dit geheim niet terstond medegedeeld, maar nu weet ik het toch eindelijk zoo goed als een ander.

FREDERIK, *tegen zijne vrouw en zijne zuster.*

Gij voorwerpen die mij zo dierbaar zijt! En gij goede burgers! deelt in mijn geluk; en dat deze plaats getuigen van de gelukkigste hereeniging, ook getuigen zij van de algemeene vreugde. (*Het scherm valt, en 'er volgt een divertissement.*)

Einde van het vierde en laatste Bedrijf.

DE SCHIPBREUK.

TREURSPEL.

IN VIJF BEDRIJVEN.

NAAR HET HOOGDUITSCHE

VAN

JOHAN CRISTIAN BRANDES.

II B.

PERSOONEN.

HENDRIK SIJWARD.

WILLIAM SIJWARD, *deszelfs Zoon, Gouverneur.*

EDUARD ASTON.

FAUKLIN, *overſte en aanvoerder van de lijfwacht des Gouverneurs.*

FANNIJ, NELTON, } *uit de Schipbreuk geredde Perſoonen.*

JJOUNGSTER, ZIJRPAK, WIK, ROBERT, } *Inboorlingen.*

BERKLIJ, *een Officier van de lijfwacht.*

WITSTAF, *een Officier.*

JAMES, *bediende van* HENDRIK SIJWARD.

SOLDAATEN.

MATROOZEN.

INBOORLINGEN.

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY

ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS.

A. Vinkeles. inv. et sculp.

JULIA.

Alles, alles mijn broeder.

DE SCHIPBREUK. V.e Bedr. VI.e Soo.

DE SCHIPBREUK.

TREURSPEL.

EERSTE BEDRIJF.

Het Tooneel verbeeld eene rotsachtige plaats aan de Zee.

Het is nacht en volle maan. De lucht is vol ſterren, welke van tijd tot tijd, door ſnelvoortdrijvende wolken, bedekt worden. De ſtorm woedt, de zee ſtaat zeer hol. Bij het einde der ouverture, welke bij het onweder geſpeeld word, en de Schipbreuk aankondigt, word het gordijn opgehaald; men hoort noodſchooten, en, op eenigen afſtand, het gekerm, van lieden die in nood zijn.

EERSTE TOONEEL.

IJOUNGSTER, ZIJRPAK *en andere bewooners van het Eiland. Vervolgens eenige ſtemmen.*

ZIJRPAK, *tuſſchen de rotſen overluid roepende.*

Hé! IJOUNGSTER! Waar zijt gij?

IJOUNGSTER, *op het tooneel koomende.*

Hier ben ik reeds. Volgt gijlieden mij ſtechts. — De noodſchoten koomen van deze zijde. — De Scheepslieden kunnen het Schip onmogelijk redden, uit hoofde der hevigheid van den ſtorm en de meenigte klippen en zandbanken, welken hier overal ver-

verſpreid liggen. — (*na eenige ſtilte*) Waar duivel ſteekt gijlieden toch? ZIJRPAK! Hoe heb ik het met u? Haast u toch.

ZIJRPAK, *komt met eenige Eiland-bewooners.*

Hier zijn wij.

IJOUNGSTER.

Hoe kunt gij zoo langzaam, bij het ongeluk uwer medemenſchen, zijn?

ZIJRPAK.

Wij waren ginds te verre naar de linker zijde gedwaald en geraakten dus in een moeras. De regen heeft alle holen en gaten met water gevuld. —

IJOUNGSTER.

Gij hadt mij op den voet moeten volgen! Waar is WIK?

ZIJRPAK.

Reeds met de overige lootſen t'ſcheep. — Hij zal echter bezwaarlijk zee kunnen houden. — Dezelve ſtaat al te hol.

IJOUNGSTER.

Laat ons nu maar ſpoedig handen aan het werk ſlaan! Volgt mij ſlechts... Nu komt dan toch in s'hemels naam! Gij zijt waarlijk rechte dagdieven! Ik zal u allen bij den Gouverneur aanklaagen! Het is even als of gij geene beenen onder het lijf hadt. Voort, voort! Talmt op een' anderen tijd.

Men hoort eenige ſtemmen der noodlijdenden achter de klippen roepen; doch dezelven zijn, wegens den verren afſtand, naauwlijks hoorbaar.

De Hemel zij ons genadig! Help! Help! (*Men hoort weder een noodſchot.*)

IJOUNG-

IJOUNGSTER.

Hoort gij dat geschreeuw, dat schieten wel? Komt toch! (*Hij gaat haastig heenen.*)

EIJRPAK.

Welaan, mannen! Wij moeten al doen wat mogelijk is. (*Hij vertrekt met de anderen.*)

De ouverture begint weder, en blijft geduurende het tweede Tooneel doorspeelen.

TWEEDE TOONEEL.

STEMMEN, *uit het in nood zijnde Schip; in de beginne nog zeer verwijderd; doch van tijd tot tijd meer en meer nabijkoomende.*

FANNIJ *en eenige* SCHEEPSLIEDEN *in eene Sloep, kort daarna* NELTON *en andere* VERONGELUKTEN, *die zich door zwemmen trachten te redden.*

EERSTE STEM.

De groote sloep in zee!

TWEEDE STEM.

Men moet dezelve aan boord houden!

EERSTE STEM.

Loop uit den weg Vrouwmensch! Kapitein! Staat vast, mannen!

TWEEDE STEM.

Terug!

DERDE STEM.

Terug, zeg ik! Gij kunt zwemmen of verzuipen!

EERSTE STEM.

Kapt af! De hemel ſta u bij!

DERDE STEM.

Zendt lootſen af, als zij bij de hand zijn!

EERSTE STEM.

Wij hebben vaartuigen nodig om het volk te redden

VIERDE, VIJFDE *en* ZESDE STEMMEN.

Spoedig! Spoedig!

ALLE DE STEMMEN.

Help! Help! (*men hoort noodſchooten.*)

TWEEDE STEM.

Het Schip zit weder op den grond!

ALLE DE STEMMEN.

Help! Help!

DERDE STEM.

Het voorſteeven gaat naar den duivel!

EERSTE STEM.

Werpt over boord al wat ſlechts eenige zwaarte heeft.

DERDE STEM.

Het braamzijl naar beneeden!

TWEEDE STEM.

Daar legt de arme duivel!

EERSTE STEM.

Dat 'er ſpoedig een ander in zijne plaats kome!

DERDE STEM.

Afgekapt! Spoedig!

EERSTE STEM.

Werpt alles over boord, opdat wij weder vlot raaken!

TWEEDE STEM.

Handen aan het werk!

EERSTE *en* TWEEDE STEM.

Houdt op!

DERDE STEM.

Aan Stuurboord zijde! Spoedig!

ALLE DE STEMMEN.

Houdt op! Houdt op daarmede!

VIERDE, VIJFDE *en* ZESDE STEMMEN.

De hemel erbarme zich over ons!

EERSTE STEM.

Nog zulk een ſtoot, dan zijn wij verlooren!

TWEEDE STEM.

Houdt vast!

EERSTE STEM.

De zijlen geſtreeken! In 's hemels naam!

ALLE DE STEMMEN.

De zijlen geſtreeken! De zeilen geſtreeken!

VIERDE, VIJFDE *en* ZESDE STEMMEN.

Er is geene hoop op redding meer overig!

DERDE STEM.

Alles wordt verbrijsfeld! Het ganſche Bakboord, de halve wand.....!

ALLE DE STEMMEN.

Help! Help! (*een algemeen overluid geherm.*)

EERSTE STEM.

In zee! Laat zich redden, wie zich redden kan!

VIERDE, VIJFDE *en* ZESDE STEMMEN.

Wij vergaan!

EERSTE, TWEEDE *en* DERDE STEMMEN.

Redden wij ons! Redden wij ons!

ALLE DE STEMMEN.

Redding! Redding! De hemel zij ons allen genadig! (*Men hoort een overluid, algemeen angſtig geſchreeuw. — Het kraaken van het Schip, het welk verbrijsfelt wordt. — Een herhaald en halfgeſmoord gerocp om hulp, het welk uit de zee opſtijgt. — Kort daarop wordt de lucht een weinig helder. — Men ziet hier en daar kisten, vaten en meer andere dingen drijven. Matroozen en Reizigers zoeken zich, gedeeltelijk op wrakken, gedeeltelijk door zwemmen te redden.*)

Men ziet de groote Sloep, welk door de baaren wordt heen en weêr geſlingerd, en nu eens in de hoogte ſtijgt, dan weder in de diepte, geheel en al voor den aanſchouwer onzichtbaar is. FANNIJ *en de andere, zich in de ſloep bevindende,* SCHEEPSLIEDEN, *ſtellen alle hunne kragten in het werk, om zich binnen boord te houden.* FANNIJ, *verliest haar' hoed. — Een* MATROOS *valt over boord.*

Het

Het voorſteven der ſloep ſchijnt bij het wegdrijven, aan het zinken te raaken.

NELTON, *die zich door zwemmen tracht te redden, wordt door de baaren naar de klippen; doch door de ſterke branding weder terug geworpen, en na eenige herhaalde, doch vergeefſche poogingen, door de golven bedekt.*

Men ziet nog eenige wrakken drijven. — De hemel wordt op nieuw, door wolken bedekt. — Storm en zee blijven voort woeden. De muziek houdt op.

DERDE TOONEEL.

ZIJRPAK, *kort daar op* WIK.

ZIJRPAK.

Daar is op geene redding te denken! De hemel zij hunne arme zielen genadig. Zulk een ontzagchelijk onweder en ſtorm heb ik nimmer beleefd! Stil! daar hoor ik iets in de diepte, dunkt mij — (*hij roept*) Hola! Wie is daar?

WIK, *roept tusſchen de klippen.*

De loots WIK! En wie zijt gij.....?

ZIJRPAK.

ZIJRPAK! Maar waar zijt gij toch? Want het is daar zoo donker, dat men geen hand voor de oogen zien kan.

WIK, *nader komende.*

Ha! Eindelijk op droogen grond!

ZIJRPAK.

Ik dacht, dat gij met de anderen lootſen waart uitgezeild, WIK? —

WIK.

WIK.

Dat ben ik ook waarlijk geweest — maar ik ben ook zoo door en door nat als een poedelhond.

ZIJRPAK.

Hebt gij nog iets kunnen redden?

WIK.

Mij zelven! De boot floeg om verre — wie weet waar mijne arme makkers ronddrijven! Hebt gij nog iemand gered?

ZIJRPAK.

Geene kat! Men kan immers geen voet verre van zich zien.

WIK.

Vóór het aanbreeken van den dag, zal men niets met vrucht kunnen uitvoeren. Ik zal dus maar den weg naar mijne hut en naar mijn bed zoeken.

ZIJRPAK.

Wij gaan te faamen.

WIK.

Zeg mij toch eens, ZIJRPAK. — Hebt gij van daag den fchotlander TOLSTON ook gezien?

ZIJRPAK.

Van daag niet. Waarom?

WIK.

Men fpreekt van aartige dingen. Onze oudften, zegt men, zouden met den gouverneur niet te vreeden zijn, dewijl hij alles, met een ftijfhoofd, door drijft

drijft, en niemand recht doet erlangen. — Zij willen zijn vader weder herstellen.

ZIJRPAK.

Hm! Met den gouverneur zou het nog al gaan — maar die vervloekte oorblaazers bederven hem; bijzonder de oude FAUKLIN.

WIK.

Dat is juist de zaak! Dien willen zij ook wel bijzonderlijk te lijf! Zij zeggen die stijfhoofdige Franschman heeft den Gouverneur geheel en al in zijne strikken, en is van alle de knevelarijen oorzaak, welken wij zedert eenigen tijd hebben zien plaats grijpen — en het geen zij hem maar in het geheel niet vergeeven kunnen, is, dat hij den Gouverneur tegen zijn' braaven vader zoo aanhoudend ophist.

ZIJRPAK.

Ja, daar heeft hij bijzondere redenen toe! Hij kan het den ouden maar in het geheel niet vergeeven, dat ....st! Ik geloof dat men roept.

WIK.

De storm loeit tusschen de klippen.

ZIJRPAK.

Luister!

WIK.

Luister tot morgen! De zee brult, dat men zijne eigene woorden niet verstaan kan! Waar is IJOUNGSTER?

ZIJRPAK.

Die zwerft met zijne lieden beneeden aan het strand,

strand, en grijpt blindelings in het zand rond. —

WIK.

Denkt hij dat zij hem daar zoo maar in de armen zullen zwemmen? Met al zijne menschlievendheid zal toch verzuipen, wie verzuipen moet.

ZIJRPAK.

Wie duivel kan ook, bij deeze Aegijptische duisternis, wat uitrichten? En om toortsen te ontsteken, is de storm te hevig.

WIK.

Nu laat ons maar maaken dat wij van deeze plaats komen! Brr! ik ben bijna stijf van de koude. (*Zij verwrikken tusschen de rotsen.*)

VIERDE TOONEEL.

ROBERT, FANNIJ.

ROBERT.

Houdt u nu stijf vast Mejuffer! Achter dien hoek is de lucht reeds zachter..... (*Hij draagt* FANNIJ, *van achter eene rots, welke digt aan zee ligt, op het Tooneel.*) Zoo! Ziet gij? Pak uwe kleederen een weinig bij elkanderen op, dat gij niet bevriest! Ik moet weder naar beneden naar zee — Ik heb daar nog een paar arme duivels, met levensgevaar, tegen de klippen op zien klauteren, ik moet beproeven, of ik hen op land kan sleepen.

FANNIJ.

O Mijn vriend! Mijn redder! Ook mijne man is...

RO-

ROBERT.

Ja, wie weet, waar die ronddrijft! Gij hebt het den hemel en uw wit kleed te danken, dat ik u in het duister nog heb kunnen zien en redden. Ware de boot niet omgeslagen, zoo hadt gij lang kunnen zwemmen. (*hij wil heen gaan.*)

FANNIJ.

In 's hemels naam, mijnen man! Mijnen NELTON!

ROBERT.

Ach! Ik moet redden, wie mij het eerst in de handen valt — het zij uwen man, of anderen, zoo het slechts menschen zijn.

FANNIJ, *hem bij de hand vattende.*

Om 's hemels wil, beste man!

ROBERT, *verlegen.*

Wat duivel zal ik doen? Ik heb medelijden met u, Mejuffer, ziet gij — maar ik moet toch ook de anderen trachten te redden, daarna..... laat mij toch los!

FANNIJ.

Ik verstijf!

ROBERT.

Tracht u eenige beweeging te verschaffen, tot dat ik wederkome..... (*Hij maakt zich los, gaat eenige schreeden achterwaards, doch komt weder te rug.*) En op dat ik u in het duister zal kunnen wedervinden, zoo moet gij van tijd tot tijd eens roepen, doch luidkeels, opdat de storm mij niet verhindere u te hooren. Ik moet weder in zee. Ik kan toch om uwentwille de menschen niet moedwillig laaten verdrinken. (*Hij gaat haastig heen.*)

VIJFDE TOONEEL.

FANNIJ.

Schrikkelijke ſtorm, hoe onöphoudelijk blijft gij voortwoeden! Ook hier — (*met ziddering rond ziende.*) is geen hoek, geen ſtruikgewas om mij te beſchutten.....! Niets dan naakte, ſteile rotſen, aan weêrszijden — en welk eene ijsſelijke duisternis! Waarheenen? Waarheenen zal ik mij wenden? Alle de hoofdſtoffen hebben zich vereenigd..... (*zij keert verſchrikt ter zijde.*) Ha! Daar valt hij van de rotſen af.....! Waar ik mij ook keere is het gevaar even groot, Hemel! Hemel ſta mij bij! Ook hem.... hem, mijnen geliefden... mijnen dierbren NELTON. (*Na eenige ſtilte begint zij te wankelen.*) Welk een vreemd gevoel!.... Eene loomigheid door alle mijne leden..... (*zich aan een ſtuk rots vast houdende.*) Mijne voeten gleiden uit..... mijne kragten bezwijken..... De ſlaap..... ik kan dien naauwlijks van mij weeren. (*zij valt aan de rotſen neder.*) misſchien den ſlaap des doods.....!. Het gevoel verlaat mij..... NELTON..... ROBERT!

ZESDE TOONEEL.

ZIJRPAK, WIK, FANNIJ.

Vervolgends wordt de lucht iets helderer, en men ziet ROBERT, *die, naar de zijde, waar het Schip verbrijzeld is, overzwemt.*

ZIJRPAK.

Eene vrouwelijke ſtem! Hier omtrent moet het ge-

geweest zijn..... *(Voor op het tooneel koomende.)* Wie daar? Hier zijn lieden om u bijstand te verleenen! *(na eenige stilte.)* Wat drommel! Nu is alles weder stil!

WIK.

Het zal een satansch spook geweest zijn, hetwelk ons wat voor den gek hieldt!

ZIJRPAK.

Loop heenen, domoor! Het was een mensch; ik heb het zeer duidelijk gehoord!

WIK.

Nu, dan zal het daar beneeden aan het strand, een Schipbreukeling geweest zijn, die den laatsten adem uitblies.

ZIJRPAK.

Luister!

WIK.

Ei wat! Maak toch aan die inbeelding een einde! Ik zal anders ook nog als eene ijsschots, op deeze plaats vastvriezen!

ZIJRPAK.

Stil!..... Daar booven.....! Zie eens!

WIK.

Een stuk rots, hetwelk door de storm losgescheurd en naar beneeden geworpen is.

ZIJRPAK.

Het is als of 'et iets wit's scheemert. —

WIK.

Of misschien een vermolmde berkenboom!

ZIJRPAK.

Schaapenkop! Van waar zouden er in deeze ſtreeken berkenboomen koomen, waar ſedert NOACHS tijden, geen gras-halm gegroeid is..... (*Hij nadert* FANNIJ *en bevoelt haare kleederen.*) Het is, zoo waar als ik leef, zijde!

WIK.

Een doode tijger! Dacht ik het niet!

ZIJRPAK.

Een Vrouwsperſoon!

WIK.

Een Vrouwsperſoon? (*Hij nadert* FANNIJ) Ja, waarachtig, gij hebt gelijk! Maar zij beweegt of roert zich niet.

ZIJRPAK.

Zeer natuurlijk, zotskap, wijl zij dood is! Maar hoe drommel koomt zij hier? De zee kan haar toch, met geene mogelijkheid, zoo hoog opgeworpen hebben!

WIK.

Wat raakt ons dat? Wij kunnen er ten minſten nog buit van haalen!

ZIJRPAK.

Foei! Wij moeten redden, niet plunderen!

WIK.

Dan zullen toch anderen er zich mede verrijken; ik neem, waar ik het vinde. (*Hij gaat naar* FANNIJ *toe.*)

ZIJRPAK, *hem terug houdende.*

Laat af, zeg ik u, of gij zult met mij te doen heb-

hebben! Met het aanbreeken van den dag zullen wij weder hier koomen en haar, met de andere verongelukten, begraaven; en wanneer wij dan niemand der schipbreukelingen gered hebben, wien wij haare nalaatenschap schenken kunnen, dan zullen wij dezelve t'saamen deelen.

ZEVENDE TOONEEL.

NELTON, DE VOORIGEN.

NELTON, *achter de rotsen roepende.*

FANNIJ! FANNIJ!

ZIJRPAK.

Hoort gij? Een geredde..... Daar tusschen de klippen. —

NELTON, *roept.*

FANNIJ!

ZIJRPAK, *hem toeroepende.*

He! Holla! He! Wie daar?

NELTON.

Een ongelukkige! Waar zijt gij?

WIK.

Hier!

ZIJRPAK.

Zijt gij buiten het water?

NELTON.

Den Hemel zij dank! Ja; doch met gevaar van mijn leven.

ZIJRPAK.

Waar ſteekt gij dan toch?

NELTON.

Tuſſchen louter klippen! Ik vinde geen uitgang.

WIK.

Dat raad u de drommel! Wij bijna ook niet, en wij zijn toch inboorlingen.

ZIJRPAK.

Hij bevindt zich in *Hallijs-bocht*....., (*Hij roept hem toe.*) Blijf waar gij zijt, mijn vriend, gij zoudt het u anders misſchien beklaagen! De rotſen zijn te ſteil, om tegen dezelven op te klimmen. — Gij moet weder over het water, wanneer de branding niet te ſterk is. —

WIK.

Zijt gij dol, ZIJRPAK? Zij ſlaat de boot in duizend ſtukken!

NELTON.

Ach helpt, redt mij, wanneer gij menſchelijk gevoel bezit.

WIK.

Ja, dat gaat zoo ſpoedig niet! Wat wilt gij betaalen?

ZIJRPAK.

Heb ſlechts geduld, Man! Wij koomen. —

NELTON.

Spoedig! Spoedig! De zee ſlaat hier met woede tegen aan; ik heb mijne uiterſte kragten nodig, om mij aan een ſtuk rots vast te houden.

ZIJ

ZIJRPAK.

Doe uw best, een weinig hooger te klimmen! (*tegen* WIK.) De wolken ſchijnen te breeken, misſchien zal de maan wel te voorſchijn koomen.

WIK.

Ik wenschte dat het de zon was!

NELTON.

Hebt gij geene vrouw gevonden, welke uit de Schipbreuk gered is?

WIK *tegen* ZIJRPAK.

Ziet gij wel? Nu is de hoop op buit verloren! (*hij roept.*) Er legt hier een doode tijger! Maar eene vrouw hebben wij nergends gevonden.

ZIJRPAK.

Zwijg ſchelm! (*hij roept*) Er legt hier wel eene vrouw; maar zij is dood!

NELTON.

Dood? Mijne FANNIJ dood!

WIK.

Ja, hoe zij heet dat weeten wij niet!

ZIJRPAK.

Die arme duivel! Het mag zijne vrouw wel weezen!

WIK.

Mijnentwege, mag het zijne grootmoeder zijn, wat raakt het mij? ik ga naar huis!

ZIJRPAK.

Zie! De maan breekt door de wolken heenen. — De ſtorm ſchijnt ook te verminderen, wij moeten

met eene boot trachten herwaards te koomen, om den vreemdeling uit zijne schuilplaats te verlossen.— Want als de branding zoo hevig is, kon zij hem wel weder weg spoelen.

WIK.

Laat hem over de rotsen klauteren; het wordt toch nu licht genoeg.

ZIJRPAK.

Om hals en beenen te breeken; lompert?

WIK.

Ach wat! Ik kan hem niet helpen, ik ben door en door nat, en kan hand noch vinger beweegen!

ZIJRPAK.

Loop dan in 's duivels naam, naar uwe hut, ontaarte — en droog u en uwe klederen, tot dat gij geheel en al verzengd zijt! Ik zal wel anderen lieden vinden! — Maar dat zeg ik u: morgen ochtend vroeg, klaag ik u bij den Gouverneur aan!

WIK.

Dat u de duivel haal'; met uwen Gouverneur! Ik ga met 'u, al zoude ik dan ook dood vriezen!

ZIJRPAK.

Door 't werken zult gij wel aan het zweeten koomen! (*Hij roept* NELTON *toe.*) Heb nog een oogenblik geduld, mijn vriend, en houd u vast! Wij koomen bij u! (*Hij vertrekt met* WIK *tusschen de rotsen.*)

AGT-

AGTSTE TOONEEL.

FANNIJ, *kort daarop* NELTON.

FANNIJ.

Wie — roept er? ROBERT! (*Zij maakt eenige beweeging, doch zinkt weder in onmacht neder.*)

NELTON, *na eenige oogenblikken, aan de andere zijde op de rotsen klimmende.*

Ha! Eindelijk ben ik, met levensgevaar, dus verre gekoomen! (*van de hoogte in het rond ziende.*) Waar zijt gij nu? Is er niemand hier..... Zij zijn voorzeker heenen gegaan, om mij te redden.....! (*hij roept*) FANNIJ! FANNIJ!..... Overal heerscht een doodsche stilte!..... Ha? Wees welkoom, lieve maan! Maar neen! Verberg u! Verberg u en mijn ongeluk voor eeuwig, wanneer zij niet meer in leeven is! Wat is dat — daar, aan gindsche rotsen? Het schijnt zich te beweegen..... Hemel! Wanneer zij het eens ware! (*hij roept overluid.*) FANNIJ! FANNIJ!

FANNIJ, *die door dit roepen half ontwaakt, koomt langzaamerhand tot zich zelve.*

ROBERT!

NELTON.

Zij is het! Zij is het!

FANNIJ.

Hoe? Was dat niet — de stem! van NELTON?

NELTON.

Zij is het! Ik ben het (*van de rotſen naar beneeden eilende.*) FANNIJ!

FANNIJ.

NELTON! — Is het een droom? NELTON! Hij is het!

NELTON.

Dierbaarſte vrouw!

FANNIJ.

Zijn wij gered? Gij? Ik?

NELTON.

Wij beiden! Wij beiden! lieve FANNIJ!

FANNIJ.

Hemel! Ik dank u! Ik heb hem eindelijk weder!

NELTON.

En ik u! Mijne FANNIJ!

FANNIJ.

Man! Beste man! Uwe liefde..... Zoo veel liefde! Ik gevoel de ganſche waarde van mijn geluk.....! Doch verſchoon.....!

NELTON.

Ik verſta u! Het verlies van onzen vriend STEELIJ baart u verdriet! Ook mij!

FANNIJ.

STEELIJ? Hoe? Hij.....

NELTON,

Leeft waarſchijnlijk niet meer? Hij hieldt zich aan

aan eene uitſteekende klip vast; de kragten van den ouden man bezweeken, zijne verſtijfde handen gleeden uit, hij ſtorte — — —

FANNIJ.

ô Hemel! En gij?

NELTON.

Mij greep een Engel in menſchelijke gedaante, wierp een touw om mij heenen, en trok mij, met reuzen krachten, midden door de ſterkſte branding, op land!

FANNIJ.

ROBERT?

NELTON.

ROBERT! Zoo noemde hij zich. Naauwlijks gunde de menſchenvriend zich den tijd, mij te zeggen, dat hij ook u gered hadt, en dat gij u in deezen omtrek bevondt, waarna hij zich op nieuw in den vloed nederſtorte; kort daarop hoorde ik eenige ſtemmen, ik riep, zoo luidkeels mij eenigzins mogelijk was, en toen ontdekten zij mij, dat ook gij u hier bevondt, doch men hieldt u voor dood! De angst gaf mij vleugelen, ik klom tegen de ſteile rotſen op, ſtorte tot u naar beneden.....

FANNIJ.

ô NELTON! Wat kan ik.....? Wat vermag ik.....? Nog eens — verſchoon.,...

NELTON.

Gij beeft, FANNIJ! De koude heeft u geheel en al bevangen, uwe klederen zijn nat, gij zelve zijt geheel verſtijft..... Koomt! Maar waar heenen?..... Waar heenen? (*rond om zich ziende.*)

Ach! Gindsch! Gindsch schijnt zich een weg door een dal te slingeren, misschien.....

FANNIJ.

De nacht bedriegt u, NELTON! Het is een beek, die van de rotsen nedervloeit, en zich in de zee verliest. — Hoort gij het ruischen niet?

NELTON.

Het woeden der zee belet mij zulks.

FANNIJ.

ROBERT beloofde terug te koomen. — en nog koomt hij niet!

NELTON.

Misschien kunnen gindsche rotsen ons tegen den storm beschutten..... Geef mij uwen arm, mijne dierbaare! Koom! Gij wankelt! Gij valt neder! FANNIJ! Om 's hemels wil.....

FANNIJ.

Stel u gerust, NELTON! Ik heb — nog krachten..... Ziet gij? (*Zij stelt haare uiterste poogingen in het werk, om zich optarichten, doch zinkt weder op den grond neder.*)

NELTON.

Hemel! Hemel! Erbarm u onzer! Zij verstijft! Help! Help! ROBERT! ROBERT!

FANNIJ.

Wees bedaard, NELTON,....! Ik.....

NELTON, *vol angst rondloopende.*

Is er dan niemand — niemand in deezen ganschen omtrek....? Geen enkel medelijdend wezen? (*overluid roepende.*) Help! Redding!

NE-

NEGENDE TOONEEL.

IJOUNGSTER, INBOORLINGEN, *geredde* MATROOZEN.

IJOUNGSTER, *nog tusschen de rotsen.*

Hel Wie daar? Wie roept er?

NELTON.

Ha! Daar zijn eindelijk toch menschen! (*hij roept overluid.*) Koomt! Vliegt herwaards! Erbarm u over twee ongelukkigen!

IJOUNGSTER, *als nog tusschen de klippen.*

Noodlijdende — bij *Hallij's-kocht*.....! (*hij roept.*) Wij koomen!

NELTON.

Verheug u, lieve FANNIJ! Er koomt bijstand.

IJOUNGSTER, *op het tooneel koomende.*

Nu — daar zijn wij! (NELTON *ziende.*) Ha! Gij zijt toch reeds buiten gevaar!

NELTON.

Maar, zie hier..... mijne FANNIJ kragteloos — verstijfd!

IJOUNGSTER.

Hm! Eene Vrouw? Geduld! Wij zullen haar wel weder verwarmen.....! Maar gij zelf staat te beeven als een elpen blad! Volgt mij slechts, naar mijne wooning. — Mijne lieden zullen u daar vuur aanmaaken en uwe klederen droogen.

NEL-

NELTON.

Koom, lieve FANNIJ! Hier is een Menſchenvriend, die ons zijnen bijſtand belooft. (*hij richt* FANNIJ *met moeite op.*)

IJOUNGSTER.

Wagt; wij zullen u helpen..... Zoo! (*tegen de inboorlingen.*) Gaat gij lieden nu weder naar uwe posten en ziet toe, of er nog misſchien iemand te redden is, of anders uwen bijſtand nodig heeft — hier beneeden langs het ſtrand. Gij JAK loop ſpoedig vooruit naar mijn huis, en zeg, dat men oogenblikkijk vuur aanlegge! En gij, KRIK, zorg dat de arme ROBERT in de eerſte de beste hut gebragt wordt. Morgen zullen wij dien eerlijken kaerel begraven.

DE INBOORLINGEN *vertrekken.*

FANNIJ *en* NELTON *te gelijk.*

ROBERT?

IJOUNUSTER.

Ja, helaas! Mijn beste zwemmer! Die braave man hadt deeze beiden Matroozen van een ſtuk wrakgered, en zwom weder naar hetzelve toe, om ook den derden te haalen, maar tot zijn ongeluk raakt hetzelve, juist toen hij er digt bij is, vlot, neemt den armen kaerel in den vaart mede, drijft naar het ſtrand en ſlaat den ongelukkigen tegen eene rots aan, dat het kraakte! Nu ligt hij gekwetst en verlamd aan het ſtrand, en geeft geene de minſte tekenen van leven!

FANNIJ.

Houdt op! Houdt op! Ach Hemel!

NEL-

NELTON.

Schrikkelijk!

IJOUNGSTER.

Ja, wat is daar aan te doen! Dus is het beloop der waereld! Den ſchurk gaat het meestal naar wensch, maar den eerlijken man, dien gaat het eerst wel in een ander leeven! Maar laaten wij maaken dat wij onder dak koomen, uwe vrouw zal anders nog onder onze handen verſtijven! Hier is mijn arm, houdt u nu goed vast!

NELTON, *bij het heengaan.*

Mijn vriend! Mijn redder! Hoe zal ik u beloonen?

IJOUNGSTER.

Beloonen? Ik word van den Gouverneur betaald — en doe ik iets daar en boven, zo vordert dit mijn pligt jegens mijne medemenſchen.

NELTON.

Zoo veel eedelmoedigheid!

IJOUNGSTER.

Eedelmoedigheid? Dat ding ken ik niet.

NELTON.

Grootmoedigheid..... menschlievendheid!

IJOUNGSTER.

Ja zoo, menschlievendheid! Verwondert u dat? Mij niet! Ik ben, wel is waar, van geboorte ſlechts een wilde, maar op dat gij u niet bedriegen moogt — ik ben ook een christen.

Einde van het eerſte Bedrijf.

TWEE-

TWEEDE BEDRIJF.

Het Tooneel verbeeldt eene Zaal in het Paleis van den Gouverneur.

EERSTE TOONEEL.

HENDRIK SIJWARD, EDUARD ASTON.

HENDRIK.

Hoe ASTON! Gij volgt mij toch?

ASTON.

Ik mag u in deezen toeſtand niet verlaaten, Sir; dezelve maakt mij bekommerd! Sedert eenige dagen waart gij nog zo te vreden, zoo vrolijk, en thands.....

HENDRIK.

Vrolijk? Ach vriend! Ik veinsde vrolijk te zijn, trachten voor een' korten tijd gerustheid te droomen, gelijk een ter dood veroordeelde, zich kwijtſchelding der ſtraf droomt! Maar deezen nacht ontwaakte ik, en met mij mijn onafſcheidbaare gezel — het verdriet! Gij zult toch voorzeker het onweder wel gehoord hebben, hetwelk voor middernacht gewoed heeft?

ASTON.

Het was verſchrikkelijk!

HENDRIK.

Zulk een nacht was het, zulk een vreesſelijke ſtorm

ſtorm woede ook, toen mijn vader ſtierf — in de gevangenis, door de handen des beuls. Ik elendige, waande mij, door eene welverdiende harde tuchtiging, welke ik van hem had moeten ondergaan, ten ſterkſten beledigt, verloogchende de natuur, getuigde tegen hem, en bevorderde daardoor zijnen ondergang! De herinnering aan deeze mijne misdaad zweefde mij, ſedert dien tijd, altoos voor den geest, doch nog nimmer zoo leevendig, zoo peinigend als thands! Ik dwaaze, achtte de heilige rechtvaardigheid reeds verzoend, hield zijne langmoedigheid voor kwijtſchelding! Eindelijk is die dikke nevel van voor mijn gezicht verdweenen! Ik beſchouw in mij den verworpenen, den veroordeelden vadermoorder, ik gevoel dat de gramſchap des eeuwigen wreekers ontwaakt, zie het wraakzwaard uit de ſcheede gerukt en ſidder! In mijn eigen boezem koesterde ik de ſlang, die mij thands voor mijn misdrijf boeten doet — mijnen zoon! ô Hemel! Zo heeft dan een agtien-jaarig onbeſprooken gedrag, zo hebben dan berouw, godvrucht en weldaadigheid dien zwarten vlek niet kunnen uitwisſchen?

ASTON.

Dit wantrouwen op de Barmhartigheid des hemels...

HENDRIK.

Is gegrond! Ik moet boeten doen, mijn vriend! Mijn geweeten, hetwelk mij onophoudelijk foltert, herhaalt mij dit iederen morgen! Alles ſtemt hiertoe t'ſaamen! Alles, wat mij omringt, kondigt mij mijne laatſte beſtemming aan! Mijne twee lievelingen, wier daarzijn, mij nog troost kon verſchaffen, mijne gade en dochter..... werden mij door den dood ontrukt; ſlechts de twee verworpelingen blijven overig. Ik en mijn Zoon.

ASTON.

Waar dwaalt gij heenen, Sir? Deeze donkere zwaarmoedigheid, deeze ſtijf ter aarde gevestigde blik..... werp dien op mij, op uwen vriend! Hoor naar mij, hoor door mij de ſtemme des volks, hetwelk zijn gansch vertrouwen in u ſtelt, in u, zijn eenigſten redder beſchouwt! Het is uw pligt, u aan de zijde der onderdrukten te voegen, u, tegen de dwingelandij uwes zoons te beſchutten. Het is waar, gij hebt veel verlooren, veel geleden, doch alle hoop is mij niet ontnoomen! Het verlies uwer gemalin en dochter is, dit moet ik bekennen, hoogst waarſchijnlijk; doch tot dus verre, door geene tijdingen, hoegenaamd, bevestigd. Misſchien zullen zij ook wel gered zijn, misſchien.....

HENDRIK.

IJdele troost! Na zoo langen tijd....! Zouden zij mijne verblijfplaats niet uitgevorscht, mij niet herwaard gevolgt zijn?

ASTON.

Hoe zouden zij dit hebben kunnen doen, zonder geleider, zonder de minſte aanwijzing? Toen gij over tien jaaren, met uwen zoon, naar dit door uw ontdekte, eiland terug keerde; om hetzelve op bevel van den koning in bezit te neemen, gaaft gij mij volmagt, om uw overig huisgezin, zodra gij hier behoorlijk gevestigd zoudt zijn, tot u te verzellen; ik ontving ſpoedig daarop uwe nadere beveelen, benevens de noodige papieren, welke de ligging van dit eiland naauwkeurig opgaven Ik had dezelven, in mijnen brieventasch zorgvuldig bewaard, en toen ik uit de ſchipbreuk zoo wonderbaarlijk gered was, dienden zij mij tot een zekeren wegwijzer;

zer; doch die ongelukkigen, uwe gade en dochter — zo zij hun leven al behouden hebben, naar wat gedeelte der waereld zullen zij zich hebben kunnen begeeven?

HENDRIK.

Maar ook alle naarvorschingen waren te vergeefsch. Geen mijner vrienden heeft mij een woord gemeld, hetwelk mij ten opzichten hunner redding heeft kunnen gerust stellen. Lord AXTER, die getrouwe vriend, die een zoo levendig belang in mijn lot stelde, gaf zich de uiterste moeite, om hen uitte vorschen, doch ook zijne tijdingen hebben mij, maar al te zeer, in mijn vermoeden bevestigd! O, Mijne KAROLINA! Mijne JULIA! Ik zal u nimmer wederzien!

ASTON.

Verschoon mij, Sir! Mijn oogmerk is, uw verdriet te verzachten, niet hetzelve te hernieuwen. — Ik breeke hier van af, en spreek thands van de oirzaak uwer tegenwoordige rampen, van uwen zoon. — van zyn onnatuurlijk, van zijn verfoeijelijk gedrag omtrent u Gij veroorlooft mij immers, dat ik u deswegens, zonder eenige terughouding, mijne meening zegge?

HENDRIK.

Ik beschouw zulks als een bewijs uwer vriendschap.

ASTON.

Dat uw zoon ons in al onze hoop, welker vervulling wij, van zijnen natuurlijk goeden aanleg en de zorgvuldige opvoeding aan hem besteed, met recht verwachten konden, zodra hij zijn eigen meester wierdt, door eene spoedige en bijna ongeloof-

felijke overhelling tot hoogmoed, eigenzinnigheid en eene volstrekte ongebondenheid in alle zijne bedrijven, geheel en al heeft te leur gesteld, daarvan hebben wij, helaas! de treurigste ondervinding gehad; — dat echter zijne oogmerken zich daar bij zoo verre zouden uitstrekken, dat hij zijne neiging tot onafhanglijkheid, tot heerschzucht zou drijven, en dezelve, zelfs ten nadeele van zijn eigen vader, zoude trachten te bevredigen, dit had ik nimmer verwacht, en zou het tot heden niet kunnen gelooven, wanneer er niet zulke overtuigende bewijzen voor handen waren! Het lijdt toch geen twijffel meer, dat hij uw vertrouwen misbruikt, en u, bij gelegendheid zijner laatste reize naar *Engeland*, op het schandelijkst bedrogen heeft. Gij waart door den Koning tot Gouverneur benoemd van een Land, hetwelk uw wijs beleid aan den kroon onderworpen hadt; reeds zedert veele jaaren bevondt gij u in het bezit uwer welverdiende voorrechten, en, juist in een tijdstip, dat uw zoon in *Engeland* verschijnt, om nieuwe bevelen te ontvangen, vindt het bewind een mishaagen in uw gedrag, ontzet u van de regeering over dit eiland, en draagt dezelve aan uw zoon over, zonder eenige andere redenen van dit gedrag te geeven, dan, uw ouderdom en onvermogen.....! Deeze handelwijze, Sir, valt zoo zeer in het oog, dat zelfs de onkundigste wilde, dezelve ten duidelijkste begrijpen kan!

HENDRIK.

Het zij zo! Laat het bedrog, geweest zijn; ik zal mij hier over troosten! Mijn ouderdom en mijne, van tijd tot tijd, afneemende krachten, zouden mij toch binnen weinig tijds onbekwaam gemaakt hebben

ben, de pligten van mijnen post in deszelfs uitgestrektheid te vervullen, en aan wien zoude ik den zelven als dan liever afstaan, dan aan mijnen zoon? Maar, dat zijne trotschheid alle liefde, al het vertrouwen des volks, hoe langer zoo meer van zich verbant, mijne verwachting ook hierin zoo geheel en al vernietigt, dat treft mij veel gevoeliger, dan alle zijne overige misdrijven! In zijne jeugd scheen hij zachtaartig, inschikkelijk en gehoorzaam aan de vaderlijke bevelen, te zijn; maar sedert dat FAUKLIN, dien ik eens, om zeker misdrijf, heb moeten straffen, en die mij, om die reden, een onverzoenlijken haat toedraagt, sedert dat die ellendige zijn vertrouweling is geworden, is ook zelfs de schijn der deugd van hem geweeken; hij is thands een slaaf zijner hartstochten, een dwingeland omtrent zijne onderdaanen, gevoelloos voor de vaderlijke vermaaningen, en vergeet maar al te dikwijls de achting die hij mij schuldig is. Gisteren nog heb ik het gewaagd, hem zijne onlangs aan eenige Inboorlingen gepleegde wreedheid onder het oog te brengen, doch hemel! met welk eene verachting hoorde hij mijne redenen aan! de traanen biggelden langs mijne wangen, doch ook deezen waren niet in staat zijn hartvochtig hart te treffen.....

ASTON.

Ik hoor iemand..... (*tusschen de schermen ziende.*) Hij is het!

HENDRIK.

Mijn zoon?

ASTON.

Hij koomt herwaards!

HENDRIK.

Laat ons alleen, mijn vriend, ik wil hem ſpreeken. Onderzoek gij intuſſchen eens, of de ſtorm in den voorledenen nacht, ook ergends ongelukken heeft veroorzaakt, en zo er noodlijdende zijn, tracht dan derzelver rampen te verzachten.

TWEEDE TOONEEL.

WILLIAM SIJWARD, HENDRIK SIJWARD.

WILLIAM.

Ik ſtoor u immers niet?

HENDRIK.

Neen, mijn zoon! Ons onderhoud was juist geëindigd.

WILLIAM.

De reden van mijn vroegtijdig bezoek, mijn vader, betreft eene tijding, welken men mij zoo even gebragt heeft Men zegt dat eenige inboorlingen misnoegd over mijne regeering zouden zijn, dit misnoegen zou misſchien tot oproer aanleiding kunnen geeven: men voegt er bij, dat het volk geen geringer oogmerk heeft, dan mij hunne gehoorzaamheid te weigeren.

HENDRIK.

De wenk, mijn zoon, dien ik u gistren gaf, die gij echter met eene koelbloedigheid ontvingt, welke mij beledigde.....

WILLIAM.

Hoe! Gij wist dus.....?

HEN-

HENDRIK.

Ik wist van geene daadzaaken! Ik vermoede flechts de te onvredenheid van eenige Inboorlingen over uwe laatſte ſtrenge handelwijs jegens hen; ik hoop echter, dat zij hunne bezwaaren bedaardelijk zullen voordragen, zonder tot oproer over te ſlaan.

WILLIAM.

Dit is van uw' kant nog al een goeden wensch! Wanneer echter, gelijk ik te gemoet zie, juist het tegendeel plaats greep; wanneer men bij dit alles eens het voorneemen koesterde, u in uwe verloſene voorrechten te herſtellen!

HENDRIK.

Mijn zoon.....!

WILLIAM.

Verſchoon mij mijn vader! Van uw verſtand en billijkheid durf ik met zekerheid verwagten, dat gij zulk een wrevel in geenen deele billijken, veel min ondersteunen zult; doch er zouden misſchien dingen onnen gebeuren, waarbij gij zelfs tegen uwen wil....

HENDRIK.

Gij beledigt mij!

WILLIAM.

Dit is mijn oogmerk niet! Ik wenschte mij flechts in uwe denkwijze, en den waren toeſtand der zaak nauwkeurig te onderrichten, om des te zekerder mijne maatregelen te kunnen neemen.

HENDRIK.

Als een verſtandig Regent, mijn zoon, die de rechten des volks met zachtmoedigheid aanhoort,

deszelfs bezwaaren, wanneer zij gegrond zijn, uit den weg ruimt....

WILLIAM.

Maar ook, als een rechtvaardig Rechter, die de muitelingen, welke oproer durven stichten, zonder eenig onderscheid, of verschooning, aan de algemeene zekerheid opoffert!

DERDE TOONEEL.

ASTON, DE VOORIGEN, *kort daarop* BERKLIJ.

ASTON *tegen* WILLIAM.

Sir! In den verloopenen nacht heeft een Engelsch Schip het ongeluk gehad, op de klippen van *Hallij's-bogt* verbrijsseld te worden. — IJOUNGSTER heeft eenigen der schipbreukelingen gered, en wagt uwe bevelen.

WILLIAM.

Hij moet de geredde persoonen bij mij brengen. (ASTON *vertrekt.*)

BERKLIJ *koomt, en overhandigt aan* WILLIAM *een verzegeld papier.*

WILLIAM *tegen* HENDRIK.

Met uw verlof....! (*Hij breekt den brief open, leest en werpt van tijd tot tijd een naarvorschend blik op zijn' vader.*) Zou het waarlijk zoo zijn...? Zou dit alles slechts geveinsdheid weezen....? Het is ongelooflijk! En toch.....

BERKLIJ, *nadat* WILLIAM *den brief gelezen heeft.*

Ook verzoekt PAUKLIN u om gehoor. — [illegible]

ze

zegt zaaken van gewigt te hebben; en bevind zich reeds in de voorkamer.

WILLIAM.

Breng hem in mijn kabinet. Ik zal u ogenblikkelijk volgen.

BERKLIJ, *vertrekt.*

WILLIAM, *nog éénmaal den brief doorloopende.*

Ik kan het naauwlijks gelooven.....!

HENDRIK.

Gij schijnt onrustig, mijn zoon! Wat is er voorgevallen?

WILLIAM.

Niets van betekenis! Slechts eene tijding.....

HENDRI'K.

Welke van zeer veel gewicht moet zijn? Uw gelaat teekent wantrouwen en te onvredenheid....!

WILLIAM.

Het is niets, gelijk ik u zeg! De zaak heeft weinig te beduiden!

HENDRIK,

Maar, mijn zoon, het is te vergeefsch, dat gij uwe gewaarwordingen voor mij tracht verborgen te houden! Dit papier bevat voorzeker de bevestiging van het gemor onder de inboorlingen, voor welks losbarsting ik siddere!

WILLIAM, *levendig.*

Gij, Sir? Wat hebt gij daarbij te vreezen? Gij zijt immers de lieveling van het volk — buiten alle verpligting, buiten alle verandwoording! *(na eeni-*

eenige ſtilte.) Intuſchen — om u tegen allen ſchijn van verdenking te verzekeren, zoudt gij waarlijk weldoen, wanneer gij u, in deze hagchelijke oogenblikken, zoo veel mogelijk aan de ſaamenleeving onttrok, u van alle deelneeming aan openlijke gezelſchappen, geduurende eenigen tijd, terug hieldt, alle omgang met lieden, die verdacht zijn, of het nog worden kunnen, zorgvuldig verwijdert, en om het volk een voorbeeld te geeven, u ſtiptelijk voegen wildet, naar ſchikkingen, welken ik ter handhaaving der algemeene rust, zal moeten daarſtellen! Ik bid, ik bezweer u, mijn vader, dat gij deezen welmeenenden raad niet in den wind ſlaat! Ik zou mij anders, tegen mijnen zin, genoodzaakt zien, maatregelen bij de hand te grijpen, welker uitvoering mij ten hoogſten ſmertelijk, en voor u van onaangenaame gevolgen zouden zijn!

VIERDE TOONEEL.

HENDRIK SIJWARD, *kort daarop* ASTON.

HENDRIK.

Was dat mijn zoon? Sprak WILLIAM? Verachting? Ontzegging der kinderlijke gehoorzaamheid..... Mij naar zijne ſchikkingen, naar zijne bevelen te voegen... .

ASTON, *koomt.*

HENDRIK.

O Mijn vriend! Die ondankbaare! Hij veracht niet alleen mijne waarſchouwingen; hij waagt het zelfs mij te dreigen! Welk een lot ſtaat mij nog te wagten!

ASTON.

Gij moet hem ſpreeken, Sir — en wanneer goedheid op den gevoelloozen niets vermag, hem de ganſche geſtrengheid eens beledigden vaders doen ondervinden!

HENDRIK.

Wat vermag ik?

ASTON.

Meer dan gij denkt! Gij hebt nog vrienden; nog vrienden, die voor u werkzaam zijn! — Zoo even ſprak ik met IJOUNGSTER: hij vertrouwde mij, dat het grootſte gedeelte der Inboorlingen het eens is, het juk af te werpen, en uwen zoon hunne gehoorzaamheid te weigeren .....

HENDRIK.

Hoe? Zou dit waarheid zijn?

ASTON.

Slechts één wenk van u, Sir, en het lot van uwen zoon is beſlist!

HENDRIK.

Nooit, ASTON! WILLIAM is door de Engelſche Regeering tot opperhoofd van dit eiland aangeſteld; ik ben van mijnen post ontſlaagen! Wanneer ik nu in het een of ander het minſte deel nam, dan zoude ik hem immers het zwaard in de handen geeven, hij zou als dan het recht hebben mij als een' muiteling te behandelen; en wie zal er mij borg voor ſtaan, dat die wreedaart zich niet van dat recht tegen mij bedienen zou?

ASTON.

Dat zal hij niet, Sir! Gij zijt ons te dierbaar!

De toeſtand der zaak, en de kennis, welke ik thands van uwe denkwijze draag, vorderen dat gij van dit oogenblik, van alles wat 'er voorvalt niets meer verneemt: maar gij zult mij toeſtaan, dat ik doe, wat pligt en vriendſchap van mij vorderen.

HENDRIK.

ASTON! Wanneer gij mijne achting voor u op prijs ſtelt, wanneer mijn welvaart u dierbaar is, gebruik dan geen geweld! WILLIAM is van het misnoegen der inboorlingen reeds onderricht, hij ſcheen argwaan te voeden, dat ik het zelve aan den gang hield, en hieruit ontſtond waarſchijnlijk de bitterheid, waarmede hij tot mij ſprak. Wij moeten ons volſtrekt van een ander middel bedienen; het welk veel zekerder is: namelijk om hem door zachtmoedigheid te overreeden, en voor alle dingen hem van mijne onſchuld trachten te overtuigen. Gij waart in zijne jeugd zijn leermeester, hij ſcheen vertrouwen in u te ſtellen — tracht gij zijne te onvredenheid te maatigen, en bedien u hiertoe van een oogenblik, waarin gij hem alleen vindt. Gij hebt toch de gave, om met warmte en nadruk te ſpreeken....

VIJFDE TOONEEL.

JAMES DE VOORIGEN.

JAMES *tegen* HENDRIK.

Sir! De kapitein van een ſchip uit *Jamestown*, hetwelk heden ochtend hier zeer beſchadigd is binnen geloopen, overhandigde mij deezen brief.

HENDRIK.

Uit *Jamestown*! Waar is de Kapitein?

JA-

JAMES.

Bij den Gouverneur, hij verzocht om deszelfs toestemming, om zijn Schip in *Richards-bocht* te leggen, en hetzelve aldaar te kalfateren. Zijne reize is naar *Engeland* bestemd.

HENDRIK, *het opschrift lezende.*

Van mijnen ouden vriend, Lord AXSTER.....! Ga, JAMES; zeg den kapitein, dat ik hem, zodra hij zijne zaaken bij den Gouverneur verricht heeft, wensche te spreeken.

JAMES.

Zeer wel, Sir!

ZESDE TOONEEL.

HENDRIK SIJWARD, ASTON.

HENDRIK, *den brief openbreekende.*

De voormaalige vertrouwling van mijn verdriet.. Wat mag hij mij te melden hebben? (*hij leest.*) „Ladij WILLIAMSIJ, eener mijner vriendinnen „in *Edenburg*, meld mij, dat een jong meisjen, „hetwelk zij als kind, uit medelijden tot zich genomen en opgevoed had, voor eenige maanden met „eenen neef van mij, onder geleide van eenen ouden bediende, heimlijk ontvlugt zijn. Uit eenige papieren, door hem nachtergelaten, heeft zij „ontdekt dat het ontvluchte meisjen, het welk tot „hiertoe onder eenen aangenoomen naam was opgevoed, eigentlijk JULIA SIJWARD heet, en „met haaren ontvoerer de reize van hier na *Jamestown* ondernomen heeft. Misschien is dit uwe „dochter wel, mijn vriend, welker verlies gij reeds

„zoo

„ zoo lang beweend hebt. Tot heden zijn de vluchtelin-
„ gen niet achterhaald, ik heb echter daartoe, zo hier als
„ in de nabuurige haven, de naauwkeurigſte bevelen
„ gegeeven, zodra mijne naarſpeuringen gelukt zijn
„ meld ik het u nader, wat er van de zaak zij"... JULIA! mijne Dochter!..... Gij wierd dus ge-red? Gij zijt dus nog in leven.....? Maar — nu weder ontvloden, ontvoerd — misſchien onteerd Ô ASTON! Met hoeveel bitterheid is niet deeze enkele ſtraal van hoop doormengd!

ASTON.

Bedaard, Sir! Uw zoon koomt terug —

HENDRIK.

Reeds zoo ſpoedig? Zou misſchien FAUKLIN.? Hij ſprak met hem! Blijf hier, mijn vriend! Ver-neem zijne verlangen, en wederleg zijne verdenking, wanneer FAUKLIN hem misſchien op nieuw tegen mij mogt opgehitst hebben. Ik moet zijn gezicht ontvlieden, om mij aan geene nieuwe vernedering bloot te ſtellen.

ZEVENDE TOONEEL.

WILLIAM SIJWARD, ASTON.

WILLIAM *roept.*

Mijn vader!..... Hoe! Hij verwijderd zich? Om welke reden?

ASTON.

Wijl gij hem bedroefd hebt, Sir!

WILLIAM.

Wijl zijn geweten hem knaagt! Gij durft niet voor

voor de waarheid uitkoomen, ASTON! Doch dit kan ik niet kwalijk neemen, daar gij zijn boezem vriend zijt! (*Na eenige ſtilte, en* ASTON *bij aanhoudendheid ſterk aanziende.*) Heden ochtend vroeg verſpreide zich het gerucht, dat de Inboorlingen aan het morren waren..... Thands verzekerd mij de waarheid van hetzelve, ja het wordt zelfs door getuigen beëedigd. De herſtelling mijns vaders, en mijn ondergang, zijn het doelwit hunner wenſchen! Ik wil niet gelooven dat noch gij, noch mijn vader aan deeze zamenzweering deel neemt, maar — het zoude toch mogelijk zijn dat gij in dezelve wierd ingewikkeld! Om ul. dus buiten alle gevaar te ſtellen en mij zelven de ſmart te ſpaaren, van mijnen eigenen vader en mijnen voormaaligen leermeester, als misdaadigers, aan de geſtrengheid der wet ten prooi te moeten geeven, koom ik thands hier terug, om ul. nogmaal te waarſchouwen van op uwe hoede te zijn! Gij kunt mijnen vader van deeze mijne waarſchouwing onderrichten, hem de gevolgen onder het oog brengen, welken de minſte onbezonnenheid voor hem hebben kan, en hem tevens te kennen geeven, dat het mij, in deeze zo gevaarlijke omſtandigheden, zeer aangenaam zoude zijn, wanneer hij zich, om alle de verdrietlijkheden te ontgaan, om alle achterdocht uit den weg te ruimen, zoo dra mogelijk te ſcheep naar zijn vaderland begaf, om zich aldaar eenigen tijd te vervrolijken. Heden ochtend is hier uit *Jamestown* een ſchip binnen gelopen, hetwelk binnen eenige dagen zijne reis naar *Engeland* zal voortzetten. — Deze goede gelegenheid zoud gij beiden u ten nutte kunnen maaken.

ASTON.

Sir! Ik wil u mijnenthalve geene verwijtingen doen, maar

maar — dat gij uw eigen vader zoo diep vernedert, hem voor al de liefde en zorg, welke hij u, van uwe kindsheid af aan, beweezen heeft, zo onwaardig behandelt, dat gij hem wilt doen vertrekken! Zulk eene laage bejegening heeft uw vader nooit verdient?

WILLIAM.

Gelooft gij dat?

ASTON.

Zo waar als ik eenmaal gelukkig hoop te worden! Doch waartoe deeze bekrachtiging van mijn gezegde? Gij moet dat alles, zonder mijne herinnering gevoelen, en de gevolgen van uw liefdeloos gedrag te gemoet zien!

WILLIAM.

Zo; zo!

ASTON.

O Sir! Deeze koele, verachtelijke toon... maar die zal mij niet affchrikken.

WILLIAM, *met een dreigende blik.*

Nu? Ik bid u.....!

ASTON.

Ook uw dreigen niet! Ik moet u alles zeggen, Sir! Hoor mij, uwen voormaaligen leermeester, dien gij in uwe kindsheid, met liefkoozingen overhoopte, dien gij als jongling, uw gansch vertrouwen fchonkt...., hoor hem voor de laatfte maal, en dan nooit weder! Wanneer gij zoo voortvaart, Sir, zoo als gij federt eenigen tijd, zonder twijffel op aanraaden van nietswaardige huichelaars, begonnen zijt, zo moet noodzaakelijk uw gedrag albet kwaad, hetwelk gij u zelven berokkent, ten ge-

gevolge hebben! Uw vader... denk eens welk een eerwaardige naam, Sir! Uw vader — die u het leeven gaf, uw vriend, uw weldoener, zal door uwe liefdeloze, uwe ten uitersten beledigende handelwijze, voor zijn tijd, ten grave daalen. Hij zal, in plaats van u te zegenen, u in zijne laatste oogenblikken vervloeken, het volk zal zich gedwongen zien u zijne gehoorzaamheid te weigeren, u als zijnen dwingeland te vervolgen. Van de menschen gehaat, een verworpeling des hemels, door de wroeginge van uw geweten gemarteld, zult gij als dan eenen toevlucht zoeken, zonder denzelven te vinden, gij zult...

WILLIAM.

Ha, ellendige! Vertrek, eer mijne woede ontsteekt, zij kon u anders welligt den ouden krankzinnigen kop verpletteren!

ASTON.

Dit waare beter, dan zoo veele gruwelen te beleeven! Maakt mijne vermaaning geen' indruk op uwe hartvochtige ziel — goed; volvoer dan uw werk, grijp mij bij mijne grijze hairen, sleep mij door het stof! Wat schaadt het? Vriend of vijand, eerlijk man of misdadiger, liet is slechts een mensch meer dien gij vernietigdt.

WILLIAM.

Ongelukkige; gij raast!

ASTON.

Het is mogelijk! Om dat alles te bevatten is mijn hoofd te zwak; om het met geduld te verdraagen, is mijn hart te vol! Ô WILLIAM! WILLIAM! Weleer waart gij een mensch, en thands.....

WIL-

WILLIAM.

Genoeg, oude! Ik bemerk reeds dat uw te hoog geſpannen gevoel onzin ſpreekt — en ik vergeeve het u! Doch wacht u wel om mij tegen te werken! Mijne gramſchap ſpaart niets! gij kunt makkelijk het offer eener overeilſing worden! Ga in vrede en doe het geen ik u gezegd heb.

ASTON.

ô Hemel! Mogt dit medelijden gegrond zijn...

WILLIAM.

Maak u mijne waarſchouwing ten nutte, zonder te morren, en wees niet eenvoudig genoeg om u in te beelden, dat ik bij een wezen van uws gelijk den huichelaar zou ſpeelen.

ASTON, *ter zijde.*

Ha! Deeze trotschheid vernietigd zelfs het laatſte vonkjen hoop! Hij wil zijnen ondergang! Wel nu — Het zij zoo!

AGTSTE TOONEEL.

WILLIAM, SIJWARD, *kort daarop* FAUKLIN.

WILLIAM.

Verrader! Gij hebt mijne gramſchap niet te vergeefsch gaande gemaakt? Hoe FAUKLIN! Goed dat gij koomt! Uwe verdenking is gegrond? Mijn vader ontweek mijn gelaat, zoo dra hij mij zag; zonder twijffel om zijne verwarring te verbergen; zijn vertrouwling bleef. Ik ſprak van de misnoegdheid der inboorlingen, en hield hem tevens ſcherp in het oog. De oude huichelaar vergat zich zelven, zijne

ne gebaarden gaven zijn' zucht tot oproer te kennen, terwijl zijn mond smeekte. Ik maakte hem vuurig en zijne woorden bevestigden mij in mijn vermoeden. — Ik moet alle mijne bedaardheid te saamen vergaêren, om dien vermeetelen niet oogenblikkelijk voor zijne roekeloosheid te doen boeten.

FAUKLIN.

Gij hebt welgedaan, Sir! Hij, en uw vader zijn beide in groote achting bij het volk; om hen met nadruk tegen te gaan, moeten wij eerst nog eenige andere volledig overtuigende bewijzen in handen hebben.

WILLIAM.

Overtuigende bewijzen? Zijn wij dan niet overtuigd? Zijn alle hunne handelingen niet bewijzen genoeg? De geheime omgang mijns 's vaders met den huichelaar ASTON? Die gestolene samenkomsten bij den schotlander TOLSTON, alwaar ASTON zich tegenwoordig ophoudt? De onderschepte brief van TOLSTON aan IJOUNGSTER? Gelukkig voor mij dat ik het zwaard in handen heb! Een weinig minder wantrouwen aan hunne, wat minder waakzaamheid aan onze zijde, en ik zou het slachtoffer deezer saamenzweering wel hebben kunnen worden.

FAUKLIN.

Zonder twijffel! Herinner u slechts de geschiedenis van uwen ongelukkigen grootvader! Uw vader getuigde tegen hem, wijl hij zich door hem beledigd achte, en bevorderde daardoor zijnen ondergang. Wij bevinden ons thands bijna in dezelfde omstandigheden. — Uw vader, kent ons als zijne tegenpartij; hij weet thands met zekerheid, dat wij bij de Britsche Regeering, ten zijnen nadeele, gespro-

ken, en daar door zijne afzetting, en uwe verheffing bevorderd hebben. Gelooft gij, dat hij deeze beleediging zoo koelbloedig opkroppen zal?

WILLIAM.

Moet ik niet alles vreezen? Ik ben genoodzaakt, mijn hart tegen de aanvallen van weekhartigheid te wapenen! Dikwils — ik moet het tot mijne schande bekennen — voel ik mij door zijne woorden getroffen; vergeet ik, dat het louter huichelarij is, en verbeeld mij hem als den teder lievenden vader....

FAUKLIN.

Een gewigtige wenk, Sir, om des te meer op uwe hoede te zijn; veinzerij met veinzerij te vergelden, en zoo lang eene volkomene onkunde van deeze hachchelijke omstandigheid te huichelen, tot dat het verraad ten volle opgehelderd en zijne misdaad buiten allen twijffel is! — Maar dan ook zonder tijdverlies, zonder onderscheid of verschooning.

WILLIAM.

Mijn vader wenschte ik gaarne te verwijderen, zonder zijne eer te kwetsen, zonder.....

FAUKLIN.

De vervulling van deezen wensch kan slechts gedeeltelijk plaats hebben, Sir! Heeft uw vader aandeel aan de zamenzweering, waar aan geen twijffel is, en is het verraad beweezen, dan moet ook zijne misdaad openlijk bekend gemaakt worden. — Dat is ten uitersten noodzaakelijk om uw gedrag jegens hem, bij het volk, te rechtvaerdigen. Daarna kunt gij altijd het overige doen, hem naar *Engeland* inscheepen, zijne veroordeeling aan de *Britsche* Regeering overdraagen, er een smeekschrift als zoon bijvoegen.....

WIL-

WILLIAM.

O-FAUKLIN! Ik weet niet wat ik doen, noch wat ik kiezen moet! Het is pligt voor mijne eigene behoudenis te waaken, de muitelingen, die zich als mijne vijanden aankondigen te ſtraffen, maar als ik aan hun legerſpits mijnen vader ontdek....

NEGENDE TOONEEL.

BERKLIJ, DE VOORIGEN, *kort daarop* NELTON *en* FANNIJ.

BERKLIJ.

De beide *Europiſche* ſchipbreukelingen zijn in de voorkamer, en verwagten uwe beveelen!

WILLIAM.

Ik wil hen zien.

BERKLIJ, *opent de deur.*

FANNIJ *en* NELTON *koomen binnen.*

WILLIAM *ontroerd op het gezicht van* FANNIJ.

BERKLIJ.

(*Tegen* NELTON, *op* WILLIAM *wijzende.*) Zie daar den Gouverneur.

NELTON *den Gouverneur naderende.*

Het zij met uwe toeſtemming, Sir, dat twee ongelukkigen het waagen, u om beſcherming te ſmeeken.!

WILLIAM.

Deeze wordt hier nimmer aan ongelukkigen geweigerd. Mag ik weeten — uwen ſtand, uwe naamen.....?

NELTON.

Wij zijn beide uit *Schotland*; mijn naam is NELTON. Mijn vader, een man van aanzien en vermogen, maar ook trotsch op deezen voorrang, weigerde mij zijne toeſtemming tot eene verbindtenis met mijne FANNIJ, die u thands, met mij vereend om medelijden ſmeekt. Zijne onverbiddelijke ſtrengheid deedt ons het beſluit neemen, om een heimlijk huwelijk aantegaan, ons vaderland te verlaaten en naar *Jamestown* te ontvlugten, waar ik bij mijnen oom, Lord AXSTER, een' toevlucht, en mijne FANNIJ, door behulp eens ouden vriends, die ons geleide, van de verblijfplaats haares, reeds ſedert veele jaaren afweezenden vader's, naricht hoopte te erlangen. Reeds dachten wij het doelwit onzer beſtemming bereikt te hebben, wanneer er een hevige ſtorm opſtak, die eenige dagen aanhield, en ons eindelijk op deeze kusten wierp. Den voorgaanden nacht hadden wij het ongeluk, dat ons ſchip tegen de rotſen verbrijsfeld wierdt.

WILLIAM.

Ik beklaag u rampzalig noodlot, en het zal mij een der grootſte genoegens zijn, alles bij te draagen om het zelve te verligten. BERKLIJ, draag zorg, dat henbogenbliklijk de nodige kamers worden ingeruimd.

NELTON.

Slechts eene geringe hut, Sir, waarin wij ons van het geleden ongemak herſtellen, en het vertrekken van een Schip kunnen afwagten, hetwelk ons nader aan onze beſtemming zal brengen.

WILLIAM.

Gij, Sir, en uwe beminnenswaardige geleidſter, hebben niet ſlechts huisvesting maar ook de nodige ge-

gemakken en verfrisschingen nodig, en deezen kunt gij het best in mijn huis, onder mijn opzicht, genieten.

FANNIJ.

Ô Sir! Zoo veel goedheid.....

WILLIAM.

Het is mijn plîgt, MIJLADIJ, die ik aan elken ongelukkigen, en bijzonder aan u, in deeze omstandigheden verschuldigd ben. FAUKLIN! Ik beveel deeze lieden aan uwe bijzondere zorg. (*tegen* FANNIJ.) Gij hebt verkwikking en rust nodig, MILADIJ; ik wil u dus niet ophouden.....

FANNIJ.

Wanneer gij mij toestaat, Sir.....

WILLIAM *tegen* BERKLIJ.

Geleidt gij hen. (*tegen* FANNIJ.) Ik hoop het genoegen te hebben u spoedig weder te zien.

NELTON.

Ô Sir! Zoo veel edelmoedigheid. Deeze vriendelijke deelneeming in onze rampspoeden.... waar door....? Maar gij vordert geenen dank! FANNIJ! nog voor weinige uuren aan den rand van ons verderf, en thands..... Zulke eene liefderijke handelwijze, zulke hoopvolle vooruitzigten....!

FANNIJ.

En door deeze braaven menschenvriend misschien ook spoedig het einde onzer rampen! Ô NELTON! hoe gelukkig!

Zij vertrekt met NELTON, BERKLIJ *volgt.*

TIENDE TOONEEL.

WILLIAM SIJWARD, FAUKLIN.

WILLIAM.

Eene rijzige geſtalte, een betoverend gelaat! ô FAUKLIN! Een gevoel, hetwelk ik nog nimmer gewaar wierdt, ſtroomt thands door mijne aderen, en hecht mij onwederſtaanbaar aan deeze beminnelijke vrouw!

FAUKLIN.

Haare geſtalte is voorzeker zeer ſchoon, en haar gelaat edel en inneemend!

WILLIAM.

Inderdaad een meesterſtuk der natuur! *Ik* moest haar voor eenige oogenblikken verwijderen, om mijne harstocht niet voor den tijd te verraaden, om een ontwerp te kunnen beraamen. —

FAUKLIN.

Zich dat meesterſtuk der natuur toe te eigenen is wel het natuurlijkst ontwerp!

WILLIAM.

ô Mijn vriend! mag ik dat? Zij is gehuwd — bemint en word bemind! Haar geleider noemde haar zijne gade, zijne FANNIJ, zijne geliefde FANNIJ.

FAUKLIN.

Hm! Wat hindert dat? Zijt gij niet Heer? Onbepaald gebieder over het noodlot van deeze beiden vreemdelingen?

WIL-

WILLIAM.

Maar niet over hunne harten!

FAUKLIN.

Tijd en Omſtandigheden kunnen veel uitwerken! Misſchien is die ſchoone zoo onverbiddelijk niet, als gij vreest; misſchien geeft zij uwe aanzoeken wel gehoor! Misſchien acht ook uw mededinnaar zijn geluk en welvaart hooger dan zijne geliefde, misſchien doet de noodzaakelijkheid.....

WILLIAM.

Hoe kan men dat verwagten, van haar, die hem uit liefde naar een ander waereldeel volgde? — Van hem, die, om haar bezit, het vaderlijk huis verliet, daaraan zijn gansch geluk opofferde...!

FAUKLIN.

Het is, wel is waar, niet zeer waarſchijnelijk; doch men kan het beproeven — misſchien gelukt het; zoo niet.... dan zijn er andere en zekerder middelen, die u gemakkelijker en ſpoediger tot uw oogmerk zullen brengen.

WILLIAM.

En waar in beſtaan dezelven?

FAUKLIN.

Het zekerſt van allen zou zijn, dat wij den jongen man, hoe eerder hoe liever de reis naar zijne vooronderen deeden onderneemen....

WILLIAM.

FAUKLIN!

FAUKLIN.

Om hem het verdriet over het verlies zijner geliefde te beſpaaren — en het verſtaat zich van

zelve — op eene behendige wijze! De ſchoone weduwe zal, wel is waar, bij de eerſte tijding dezer onverwagte ſcheiding, ontroostbaar zijn; maar in vervolg van tijd.....

WILLIAM.

Mij als den moordenaar haares gemaals haaten, en vervloeken, ô FAUKLIN! Gij zijt zoo ligtzinnig als wreed! Wech! Wech! met deeze gedachte! Gij moet op zagtere middelen denken. —

FAUKLIN.

Zachtere middelen? (*lagchende.*) Hm! De liefde kan ſomtijds wonderen doen, gelijk ik zoo even reeds heb aangemerkt: Ja — dan moet men op zachtere middelen denken — een list vinden om twist en tweedragt tusſchen de beide gelieven te zaaijen. Maar dan kon een enkel geſprek, een enkel onderhoud alles weder bederven!..... Hen van elkanderen te ſcheiden....? Ja, dat laat zich hooren — en ook ten uitvoer brengen. —

WILLIAM.

Welnu?

FAUKLIN.

Laat eens zien! Hm! (*naardenkende.*) Hij ontvlugtte met zijne geliefde — trouwde heimelijk met haar — heimelijk! Tegen den wil zijn's vaders! Bravo! Nu heb ik het gevonden! De gerechtigheid zelve moet ons in de hand werken! Hij trouwde haar heimlijk — dus een huwelijk tegen de wet! Hij ontvoerde haar..... volgends de Engelſche wetten eene misdaad, waarvoor de ontvoerer met zijn leven boeten moet! Voortreffelijk! Nu ſlechts de nadere omſtandigheden.....

WIL-

WILLIAM.

Al wat gij door list tot mijn voordeel kunt te weeg brengen, zal mij welkoom zijn, doch ik begeer niets door geweld.

FAUKLIN.

Uw wil is mij heilig, Sir! Om derhalven dit werk met overleg te beginnen, zal het voor eerst nodig zijn, uwen medeminnaar, zonder tijdverlies van zijne geliefde te verwijderen. In gevolge van dit plan, zal ik hem oogenblikkelijk eene aanbeveling aan den opziener van het zeewezen ter hand ſtellen, welkers inhoud zijne afreize naar *Jamestown* zal beſpoedigen. Hij zelf zal den brief, onder geleide van één' onzer bedienden, overbrengen. Intuſſchen zal ik van zijne afwezigheid gebruik maaken, zijne geliefde gaan ſpreeken, en uit haaren ſchoonen mond, de bijzondere omſtandigheden van haare ontvoering trachten uit te lokken.

WILLIAM.

Goed, goed! Hoe eerder zoo liever! Doch vergeet bij deeze onderhandeling niet, ook op het gemompel hetwelk er onder de Inboorlingen plaats heeft, een waakend oog te houden! De zaak ſchijnt wel is waar, nog weinig betekenend te zijn, maar zou toch in het vervolg, door eene te verr' gedreevene zorgeloosheid, gevaarlijk kunnen worden.

FAUKLIN.

Wees onbezorgd. Sir! Mijn zoon, doorſleepen als een vos en ſcherpziende als een lijnx, heeft mijne uitgeſtrekſte beyeelen.

WILLIAM.

Des te beter! Zodra er derhalven iets in onze

zaak geschied is, wagt ik u in mijn Kabinet. (*hij vertrekt.*)

FAUKLIN.

Zeerwel. Sir! Binnen een uur ben ik weder bij u.

ELFDE TOONEEL.

FAUKLIN.

Deeze aanvechtingen van weekhartigheid mishaagen mij, en zijn geheel en al strijdende met mijn oogmerk! Naar de andere waereld met dien nieuw aangekomen *Engelschman*! Hij schijnt een man te zijn die verstand en moed bezit, en de tegenwoordigheid van zulke lieden zou mij hier gevaarlijk kunnen worden! — Hij moet derhalven uit den weg! Zoo wel hij, als de schurkachtige ASTON, en die oude grijskop van een vader, met allen, die mijne vijanden zijn en mijne oogmerken tegenstreeven! De een zal door den anderen moeten vallen. — Ook spoedig zal de maate van den baardeloozen en lafhartigen WILLIAM gevuld zijn! Slechts nog eene tred nader aan den afgrond, nog eene hand vol gruwelijke misdaaden over zijn hoofd, en ik bereik het toppunt mijner wenschen!

Einde van het tweede Bedrijf.

DER-

DERDE BEDRIJF.

Het tooneel verbeeldt de kamer van FANNIJ.

EERSTE TOONEEL.

FANNIJ

zit met haar hoofd in de hand aan eene tafel, zij ſtaat op en gaat onrustig op en neder, zij opent de deur en keert weder terug.

Nog koomt hij niet.....! En het is reeds zoo laat! ô NELTON! NELTON! Hoe zeer is uwe tegenwoordigheid mij eene behoefte geworden! (*na eenig nadenken.*) Wanneer de Gouverneur indedaad liefde voor mij gevoelde! — Hij, die ons lot geheel en al in haanden heeft — wanneer hij eens laag genoeg dacht, om zijne magt over ons te misbruiken....? Verſchrikkelijk denkbeeld! Hoe zouden wij ons kunnen redden? Waarheenen zouden wij kunnen ontvlieden? Ha! Wie koomt daar?

TWEEDE TOONEEL.

NELTON, FANNIJ.

FANNIJ, *zich in de armen van* NELTON *werpende.*

ô NELTON! Zijt gij eindelijk weder terug! Ik verwagte u reeds met ſmertelijk ongeduld!

NEL-

NELTON.

Vergeef het mij, lieve FANNIJ! De bediende, die mij geleide, moest van den Gouverneur nog eenige bijzondere bevelen ten uitvoer brengen, en ik moest zoo lang vertoeven tot dat hij daarmede gereed was. Doch ik breng u nu ook, voor de ongerustheid, welke gij, mijnenthalve geleden hebt, eene zeer goede tijding! De opziener over het zeewezen heeft mij verzekerd, dat *Jamestown* slechts honderd mijlen van hier ligt, wij kunnen er dus, met een gunstigen wind, binnen een paar dagen zijn; en tegelijk heeft hij mij beloofd, onze afreize, tegen het eerst derwaards vertrekkend schip, in gereedheid te brengen.

FANNIJ.

O NELTON! Zoo spoedig als mogelijk is!

NELTON.

Geduld, lieve FANNIJ! Wij zijn hier immers in zekerheid, en het zal niet lang duuren, of wij zullen ook aan de plaatse onzer bestemming, en onder de bescherming mijn's oom's zijn. Gij hebt daarenboven eenige dagen nodig. Om u te herstellen, om nieuwe kragten te krijgen en.,... Maar — waarom zijt gij zoo onrustig, lieve FANNIJ! Het grootst gevaar is nu immers reeds doorgestaan?

FANNIJ.

Behaagde het den Hemel! Ach NELTON....! Zal ik het u ontdekken?

NELTON.

Wat toch? Spreek!

FAN-

FANNIJ.

Wij waanden hier in zekerheid, aan het einde onzer rampen te zijn.....

NELTON.

Welnu?

FANNIJ.

Ik vrees het tegendeel.

NELTON.

Het tegendeel? Hoe dat? Waarom?

FANNIJ.

Oogenbliklijk na uw vertrek, kwam de oude Officier, aan wiens bijzondere voorzorge de Gouverneur ons had aanbevolen, bij mij, en smeekte mij dat ik hem onze lotgevallen zou verhaalen. Hij betuigde mij hierop zijn medelijden, en beloofde mij op nieuw den bijstand van zijnen Heer; doch liet zich tevens eenige woorden ontvallen.....

NELTON.

Welnu?

FANNIJ.

De Gouverneur, zeide hij, nam een veel leevendiger deel in mijn lot, dan ik dacht; mijn gelaat had indruk op zijn hart gemaakt, dien ik mij ten tutte moest trachten te maaken; hij zelf zou spoedig bij mij koomen, om mij het nadere te verklaaren. — ô NELTON! Verbeeldt u den angst, de ontroering waarmede ik dit aanhoorde!

NELTON.

Ik heb mij dus niet bedroogen? Hij trok bij onze aankomst zijn oog niet van u af! — Ik hield dit

voor

voor die aangenaame gewaarwording, welke ons geſlacht, bij het zien eener ſchoone vrouw, zoo zeer eigen is, en ſmoorden in mijn hart den opſtijgenden geest van minnennijd — ô FANNIJ! Wanneer hij verſcheen, wanneer hij het waagen durfde, u de minſte ontëerende voordragt te doen!.....

FANNIJ.

Wanneer het zoo is — wanneer mijn vermoeden bevestigd wordt, laat ons dan vluchten. Voort van hier, naar de afgelëgendſte wildernis! Slechts zekerheid voor ons en onze liefde, en ik wil in uwe armen het uiterst gebrek en ongemak met vreugde draagen!

DERDE TOONEEL.

BERKLIJ, DE VORIGEN, *kort daarop* WILLIAM SIJWARD.

BERKLIJ.

Misf! De Gouverneur verzoekt verlof, om u zijne opwagting te maaken.

NELTON, *ter zijde.*

Ha! om zich van zijnen buit te verzekeren!

FANNIJ.

Wees bedaard, NELTON! Er is immers nog niets geſchied?

BERKLIJ.

Hij koomt.

WILLIAM.

Vergeef het mij, Misf..... (*Hij ontſteld bij het*

het zien van NELTON) Hoe? Zijt gij reeds terug?

NELTON.

Ik zou reeds lang terug geweest zijn, wanneer de bediende, dien men mij had mede gegeeven, mij niet had opgehouden; daarenboven was, naar ik zoo even vernomen heb, mijne spoedige terugkomst zeer noodzaakelijk.

WILLIAM.

Hoe zoo? Er is toch niets voorgevallen, het welk u eenige ongerustheid kan veroorzaaken.

NELTON.

Maar, Sir, eene zekere — misschien gegronde vrees, ten opzigte van mijne FANNIJ....

WILLIAM.

Hoe kunt gij iets vreezen? Miss bevindt zich hier in volkomene zekerheid, onder mijne bescherming.....

NELTON.

MIJLADIJ, Sir! is mijne echtgenoote, gelijk ik u reeds te vooren gezegd heb; zij is van uwe bijzondere deelneeming in haar lot volkomen overtuigd, doch verlangt met ongeduld naar de plaats haarer wezenlijke bestemming; daarenboven haat zij de ruischende pracht der hoven, en is eene liefhebster van de eenzaamheid. Zij vereent derhalven haare bede met de mijne, dat gij ons verlof zult geeven, om ons nog heden van hier te verwijderen, en eene wooning digt bij de Haven te betrekken, alwaar wij het vertrekken van een schip naar *Jamestown* in stille rust kunnen afwagten.

WIL-

WILLIAM.

Het ſtaat ſlechts aan u, Sir, uwe afreize met het eerst zijlreê liggend ſchip te beſpoedigen, maar Misſ zal zich moeten laaten welgevallen, hier zoo lang te vertoeven, tot dat ik, tot de veilige terug reize naar haar vaderland, de nodige ſchikkingen zal gemaakt hebben.

NELTON.

Hoe? Mijne echtgenoote — hier vertoeven? Waarom Sir? Met welk een oogmerk?

WILLIAM.

Ik reken het mijn pligt te zijn, Misſ, u daarom trend het nadere te verklaaren, en ben dus hier gekomen met oogmerk, om u aantezeggen, dat uw omgang met hem, onder wiens geleide gij tot dus verre geweest zijt, niet langer plaats kan hebben.

NELTON.

Niet langer plaats kan hebben? De omgang met mijne eigene vrouw?

FANNIJ.

Hoe; Sir! Zoudt gij kunnen.....

WILLIAM.

Uwe verbindtenis met hem is onwettig!

FANNIJ.

Zij is wettig, Sir! Heilig! Onſchendbaar!

WILLIAM.

Niet aldus, Mejuffer; Ik geef u deezen naam, om dat ik uwe verbindtenis met uwen ontvoerder niet erkennen mag. Volgends uwe eigene bekendtenis, aan den overſten FAUKLIN gedaan, is uw

zoo

zoo genaamd huwlijk met hem tegen den wil zijn's vaders, en zonder de voorkennis uwer bloedverwanten, voltrokken is; hetzelve is dus kragteloos, en ik vinde mij, als rechter verpligt, deezen onwettigen band, zonder vertoeven, te verbreeken.

NELTON.

Te verbreeken?

WILLIAM.

Gij zult moeten bekennen, Misf, dat ik hier in nog zeer zacht handel, want, volgends de wet had uw ontvoerder het leven verbeurd. Doch uit achting voor u, wil ik mij gedraagen, als of ik uwe bekendtenis niet gehoord had, wanneer....

FANNIJ.

Om 's Hemels wil, Sir....

WILLIAM.

Stel u gerust, Misf! Ik ben niet wreedaartig. Het hangt van den misdaadiger zelven af, zich mijne oogluiking ten nutte te maaken, en door zijne ſpoedige verwijdering, de welverdiende ſtraf te ontgaan.

NELTON.

Door mijne ſpoedige verwijdering? Welk eene bewonderens waardige goedheid! En mijne FANNIJ.

WILLIAM.

Zal door eenen afgezondenen, dien ik juist met bevelen naar *Engeland* zal zenden, aan haare bloedverwanten worden terug gegeeven. Doch dit is mijne zaak, Sir! De uwe is, u, zonder de minſte tegenkanting, aan mijne ſchikkingen ſtiptelijk te onderwerpen.

NELTON.

En zulk eene verfoeijelijke onrechtvaerdigheid, zulk eene ſchandelijke behandeling, met geduld te verdraagen?

WILLIAM.

Hoe? Gij waagt het nog..... bij al mijne oogluiking....

FANNIJ.

Vergeef het hem Sir! Zijn drift doet hem vergeeten, dat — — .

WILLIAM.

Ik zal wel middelen weeten om hem te beteugelen....! BERKLIJ! (*Hij ſpreekt zacht met hem.*)

BERKLIJ.

Oogenbliklijk Sir! (*Hij vertrekt.*)

WILLIAM.

Aan haar hebt gij het behoud van uw leven te danken, en wanneer gij niet al uw verſtand verloren hebt, ook uwe vrijheid! Ik zie u ſpoedig weder, Misf! (*Hij vertrekt.*)

VIERDE TOONEEL.

NELTON, FANNIJ.

NELTON.

Waarom is mijne woede zoo onbegrensd, en het werkmiddel tot wraak zoo kragteloos? Is er dan niets — niets, waarmede ik den huichelaar ſtraffen kan!

FAN-

FANNIJ.

Wees bedaard, NELTON; Er zijn immers nog menſchen op dit Eiland — misſchien kunnen wij nog ergends eene ſchuilplaats vinden..... Tot nu toe worden wij niet bewaart. bedien u van dit oogenblik, men zal uwe vlucht zeker niet verhinderen — vlieg vooruit, eil naar de hut van den menſchenvriend, die ons deezen nacht zoo liefderijk gehuisvest heeft; ik zal u, zodra ik mij onbemerkt verwijderen kan, derwaards volgen, en dan.....

NELTON.

O Mijne FANNIJ! Ik bewonder uwen moed! Maar, waarheenen zullen wij ons vervolgends begeeven — in een land, hetwelk ons geheel en al onbekend is? Overal, in den afgelegendſten hoek, zal zijn magtigen arm ons kunnen vervolgen! — En wanneer hij ons achterhaalt — wee onzer!

FANNIJ.

Wee onzer! Maar ook wee hem! want het eerſte ſtaal, hetwelk ik magtig kan worden, zal ik den dwingeland in het hart ſtooten, zodra hij het waagen durft de achting voor NELTON's gade uit het oog te verliezen.

VIJFDE TOONEEL.

FAUKLIN, DE VORIGEN.

FAUKLIN.

Sir! De Gouverneur verlangt u te ſpreeken.

NELTON.

Om zijne gruwelen ten toppunt te voeren?

FAUKLIN.

Jonge man! vergeet niet, waar gij zijt, en met wien gij ſpreekt!

FANNIJ *zacht tegen* NELTON.

NELTON, ik bezweer u.

NELTON.

Nu goed, goed! Ik zal...! (*tegen* FAUKLIN.) Wat begeert hij van mij?

FAUKLIN.

Dat zult gij uit zijn' eigen mond hooren; hij wagt u —

FANNIJ.

Om ons van elkanderen te ſcheiden?

FAUKLIN.

Slechts voor een' korten tijd, Miſs....

NELTON.

Welk recht heeft hij op ons? Op vrij geboren *Britten?*

FAUKLIN.

Het recht eens Rechters, op misdaadigers, die zich zelven hebben aangeklaagd! Genoeg, Sir! Ik heb de uitgeſtrektſte bevoelen. Volgt gij niet goedwillig, zoo ſtaat de wacht in de voorkamer, om u te leeren gehoorzaamen.

NELTON.

Hoe! Geweld?

FAUKLIN.

Gij hebt en behoudt uwe vrijheid, wanneer gij goedwillig volgt; doch in een tegenovergeſteld geval.....

FAN-

FANNIJ.

NELTON — — —!

NELTON.

Ha! Indien ik dien rechtvaerdigen Rechter eens in mijn vaderland had — —!

FAUKLIN *roept.*

Wacht!

ZESDE TOONEEL.

BERKLIJ, DE WACHT, DE VOORIGEN.

FAUKLIN *tegen* BERKLIJ.

Voer deezen vreemdeling voor den Gouverneur.

FANNIJ.

Om 's hemels wil!

FAUKLIN.

Hij moet volgen, Misf!

FANNIJ.

Ik zal hem vergezellen.

FAUKLIN *houd haar terug.*

NELTON.

Ha! Is er geen zwaard? Geen middel — —? (*Hij tracht* BERKLIJ *den degen te ontwringen.*)

FAUKLIN, *hem terug ſtootende.*

Gij eilt uw verderf in den mond. (*tegen de wacht*) Voert hem wech!

FANNIJ.

Laat af! Laat af!

NELTON, *tegen de wacht, die zich van hem meester maakt.*

Wreedaarts! Laat mij los!..... (*zij sleepen hem voort.*)

FAUKLIN.

Terug, Misf! Gij moet hier blijven.

FANNIJ.

O Hemel! Hemel! Er is dus geene redding, geen mededoogen?

FAUKLIN.

Beide zijn er, Misf! Voor u en voor hem! Wanneer gij slechts mijnen raad wilt opvolgen, en u aan de bevelen van den gouverneur goedwillig onderwerpt. — Een verstandig gedrag alleen kan zijne gramschap ter nederzetten. (*Hij vertrekt.*)

ZEVENDE TOONEEL.

FANNIJ.

Hij is weg.....! Het slachtoffer zijns medeminnaars! Zijne woede zal des dwingelands gramschap hoe langer zoo meer gaande maaken, en als dan is hij zonder redding verlooren! Ijsselijke gedachte! Is er dan geen mensch, geen medelijdend wezen, hetwelk zich ons lot aantrekt? Wie koomt daar? Een nieuwe bode des ongeluks?

AGTSTE TOONEEL.

ASTON, FANNIJ.

ASTON.

Verschoon mij, MIJLADIJ, dat ik u stoore! De vader van den Gouverneur wenscht u, en uwen Heer Gemaal, te spreeken. Men heeft hem gezegd, dat gij uit *Schotland* gekomen zijt, en dewijl dit ook zijn vaderland is, zoo hoopt hij van u eenige tijding, zijne famille betreffende, te verneemen.

FANNIJ.

ô Sir! Men heeft ons van elkanderen gescheiden, mijn Gemaal en mij — misschien wel voor eeuwig!

ASTON.

Gescheiden? Zoo even zag ik, aan het einde der gallerij, de wacht, welke eenen man geweldaadig met zich voortsleepte; Zou die misschien.....?

FANNIJ.

Hij was het zelf! ô Hemel! Hoe zal het nog met ons gaan? Ik het voorwerp der begeerte des Gouverneurs. — NELTON het slachtoffer van zijnen haat, van zijnen woedenden minnenijd.

ASTON.

Wat zegt gij? De Gouverneur.....

FANNIJ.

Bemint mij — tot mijn, tot mijns NELTON'S verderf! ô Sir! Is 'er geen weg, geen middel om dit gevaar te ontwijken? Ach! met hem, met den eenigen dien ik bemin, en dien ik eeuwig zal be-

minnen — met hem zal de ſchriklijkſte woestijne mij welkoom zijn!

ASTON.

Wees bedaard, MIJLADIJ! Misſchien zijn 'er nog wel middelen. —

FANNIJ.

Om mij en mijnen NELTON te redden? Hoe? Hoe? Spreek toch! Ik bezweer u!

ASTON.

Nog eenmaal bid ik u, MIJLADIJ, dat gij bedaard zijt, en luistert naar het geen ik u zeggen zal, met de meest mogelijke koelbloedigheid!

FANNIJ.

Welnu; ik zal — ik zal!

ASTON.

De vader van dien wreedaart — een braaf en menschlievend man, was eertijds Gouverneur van dit eiland, en wordt nog, op dit oogenblik, van zijne voormaalige onderdaanen bemind en geacht. Het grootſte gedeelte des volks is door de geweldaadige handelwijze des zoons aan het morren geraakt, en wenscht den vader in deszelfs rechten herſteld te zien. — Nog meer. — Maar MIJLADIJ, ſtilzwijgendheid! Uw geluk, ons geluk, ons aller leven hangt er van af!

FANNIJ.

En gij kunt dan nog twijffelen?

ASTON, *zacht.*

De aanſtaande nacht is beſtemd om het lot van dit eiland te beſlisſen. Er zijn zodanige maatregelen

len genomen, dat de onderneeming gelukkig slaagen moet! Gij zult dan uwe vrijheid weder krijgen en — maar het nadere van dit zoo gewigtig geheim, verhaal ik u op een' anderen bekwaamen tijd. — thands zal ik u slechts spreeken van het noodzaaklijkste ten uwe voordeele. Zonder twijffel zal de liefde den Gouverneur wel spoedig weder tot u voeren; bedwing u zelve om bedaard te zijn, en vleij hem met eenige hoop, om zijn gramschap niet weder op nieuw gaande te maaken — dezelve stijgt onverwagt en snel als een blikssemstraal, tot de ontzettendste hoogte! In die oogenblikken is hij vreesselijk woedend, en offert dikwijls zijne beste vrienden op. Om Mijlord, uwen gemaal, tegen alle gevaar te beschermen, moest hij zonder tijdverlies, naar den aanvoerder der misnoegden vluchten; ik zal hem zijne vlucht gemakkelijk maaken, en tevens de nodige onderrichting geeven.

FANNIJ.

ô Mijn vriend! Mijn redder! Zou er dan nog mogelijkheid zijn.....?

ASTON.

Alles is hier op mijne zijde — zelf zou Mijlord in den donkerssten kerker buiten gevaar zijn, doch het is noodzaakelijk voor hem, de persoonlijke beledigingen van den dwingeland door dapperheid te ontwijken.....

NEGENDE TOONEEL.

WILLIAM, SIJWARD, DE VORIGEN.

WILLIAM.

Ha! Speelt gij voor raadgeever, oude? Voort,

naar mijn vader, daar behoort gij! Hier wil ik uwe tegenwoordigheid gaarne misſen.

ASTON.

Eene boodſchap, Sir, van.....

WILLIAM.

Vertrek, wanneer uwe herſenen u niet allen dienst ontzegd hebben.

ASTON *vertrekt.*

FANNIJ.

Waar is NELTON, Sir?

WILLIAM.

Men bewaakt hem.

FANNIJ.

Waarom! Wat heeft hij misdaan? Welk recht heeft men, om hem als een misdaadiger te behandelen.

WILLIAM.

Gij dwaalt, Miſs! Men heeft hem tot nu toe verſchoond, nog ſtaan zijn leven en zijne vrijheid in uwe handen.

FANNIJ.

Wel nu; wat zal, wat kan ik doen, om dezelven te behouden?

WILLIAM.

Uwe verbindtenis met hem goedwillig verbreeken; de rechtvaerdigheid vordert dit offer!

FANNIJ.

Ô Sir! Ik beſchouw de zaak in haare waare gedaan-

daante; lees in het binnenſte uwer ziel! Niet uwe liefde tot rechtvaerdigheid, maar uwe hartstochten, uwe ſtrafwaardige neigingen, zijn oorzaak van uw zoo wreed gedrag! Uw vertrouweling, heeft mij reeds bij zijn eerſte geſprek, hetwelk voor mij zoo noodlottig was, en waarbij ik hem, met het volle vertrouwen op zijne eerlijkheid, mijne en NELTON's geſchiedenis verhaalde, uwe gevoelens ontdekt. — Maar hoe kunt gij verwagten, dat ik mij ooit zoo verre vergeeten zoude.....

WILLIAM.

Behandelt gij mij niet met de uiterſte onbillikheid, Miſs? Gij beoordeeld mij valſchelijk, wanneer gij geloofd, dat ik de rechtvaardigheid ſlechts tot een voorwendſel neeme, om mijne oogmerken te bereiken! Uw geleider heeft, hoe men het geval ook beſchouwe, zich in de oogen van elken onpartijdigen, die den inhoud der *Engelſche* wetten kent, de beſtraffing derzelver waardig gemaakt. — Maar tevens kan ik het niet ontveinzen, maar moet u rondborſtig bekennen, dat uwe bevalligheden den levendigſten indruk op mij gemaakt hebben. Ja, Miſs! Ik bemin u! Te vergeesch heb ik getracht deeze, mij tot nu toe onbekende drift, te weerſtaan, die al mijn hoogmoed ten eenemaale ontwapent! Ik gevoel, dat mijn geluk en mijne rust alleen van uw bezit, van uwe tegenwoordigheid, afhangen.....

FANNIJ.

Ô Hemel!

WILLIAM.

Vrees niets, Miſs! Ik begeer niets door geweld, maar wil de vervulling mijner wenſchen van den tijd

en

en mijne poogingen afwagten; doch daarom bezweer ik u, uwe neiging voor mijne medeminnaar te beſtrijden, te onderdrukken, in zijne verwijdering te bewilligen.....

FANNIJ.

Ô Sir! Kan ik dat doen? NELTON, is mijn gemaal, mijn eigendom, mij dierbaarder dan het leven!

WILLIAM.

Uwe liefde verblind u, Miſs! Hij is uw ontvoerder; heeft, volgends de letterlijke uitſpraak der wet, het leven verbeurd, onherroepelijk verbeurd! Slechts mijne genade alleen, kan hem redden. Ik wil hem dezelven ſchenken, uit liefde voor u; ik wil den misdaadiger verſchoonen, doch ſlechts onder deeze voorwaarde.....

FANNIJ,

Ô Sir! Ik bezweer u bij alles wat u dierbaar is — geef der billijkheid, den algemeenen pligt der menſchen, gehoor! Het noodlot wierp ons op dit eiland — wat verſchilt het u, of er twee menſchen meer deeze elendige lucht inademen? Laat ons hier vertoeven, of geef ons gelegenheid om te ontvluchten! Verbeeld u daarna dat de baaren ons verſlonden hebben, of dat gij ons nimmer gezien hebt.

WILLIAM.

Wreede! Kan ik dat doen, nadat ik u gezien heb? Hoe weinig kent gij zelve de kragt uwer bekoorlijkheden! Ô Miſs! Vervul toch mijne wenſchen; offer mij dien gehaaten medeminnaar op, en gij hebt, van dit oogenblik af aan, het bevel over alles, over dit ganſche eiland, ja, wat meer is, over mij zelven!

ven! Verdient hij uw medelijden, uwe vriendſchap — welnu! Ik wil hem niet alleen alles vergeeven, maar zelfs voor zijnen welvaart zorgen — en hem met rijkdommen overlaaden, aan zijn vaderland wedergeeven — zie ſlechts van hem af, en ſchenk uw hart aan eenen minnaar, die u onuitſpreekelijk beminт, die uwe wederliefde niet onwaardig, en ieder oogenblik bereid is, zijn gansch geluk met u te deelen.

FANNIJ.

O Sir! Wat zal ik u zeggen? Ik kan niet veinzen, mijne gewaarwordingen niet verloogchenen! — Mijn hart was ook u, bij onze eerſte ontmoeting, niet ongenegen, het gevoelde achting en genegenheid voor eenen man, die ons met zoo veel liefde ontving, zich voor onzen welvaart met zoo veel warmte ſcheen te beijveren: — nog kan ik dat gevoel in mij gewaar worden, wanneer gij mijne bede gehoor geeven en eene neiging wilt onderdrukken, welke gij nooit bevredigen kunt, welke u ſlechts vernedert, uwe eigene rust ſtoort, en mij, en mijnen echtgenoot, oneindig ongelukkig maakt.

WILLIAM,

En is dat uw beſluit — is dat alles wat ik te verwagten heb?

FANNIJ.

Alles, Sir! Beminnen kan ik ſlechts mijnen NELTON, ſlechts hem alleen! —

WILLIAM, *met toeneemende woede.*

Ha! Die onwaardige!

FANNIJ.

Ik zou mij zelven ontëeren, wanneer ik ſlechts

ééne gedachte denken konde, welke hem als mijn gemaal beledigde!

WILLIAM.

Gemaal?

FANNIJ.

Gemaal. Sir! Dien ik ten heiligſten verpligt ben! Geen geweld, de dood alleen kan ons ſcheiden.

WILLIAM.

Onbezonnene! Gij trotſeert mij!

FANNIJ.

Ik trotſeer uwe onrechtvaardigheid! Wie zijt gij, Sir, dat gij het waagen durft, vrije menſchen te dwingen? Een Dienaar der *Britſche* Kroon; door *haar* tot Gouverneur van dit eiland aangeſteld! De onderdaanen van hetzelve zijn onder uwe magt. — Maar geen vrij man, die recht heeft om achting te vorderen, geene vrije vrouw, die ſlechts haaren eigenen man voor haaren heer erkent.

WILLIAM, *terzijde.*

Dat gaat ver!

FANNIJ.

Houdt gij ons voor misdadigers — Welnu! zendt ons dan naar ons vaderland terug! Gij kunt ons ſlechts als gevangenen behandelen; maar niet veroordeelen; wanneer wij misdeeden, zoo misdeeden wij dáár; ſlechts dáár kan men, door het hooren van getuigen, onze ſchuld of onſchuld in het waare daglicht ſtellen; en ſlechts dáár kunnen wij voor onze vermeende misdaad, door de uitſpraak van den Rechter, aan wien wij onderworpen zijn

zijn, geſtraft worden. Spreekt men ons vrij, het welk men toch van de *Britſche* Regeering met billijkheid durft verwagten, dan mag deeze ook tevens over uw gedrag omtrent ons beſlisſen. —

WILLIAM, *ter zijde.*

Welk eene ſtoutmoedigheid! Ik kan mij naauwlijks bedwingen.

FANNIJ.

Thands, Sir, heb ik u de betrekking waarin wij met elkanderen ſtaan, opgehelderd; u de grenzen aangetoond, hoe verre uw geweld over ons zich kan uitſtrekken; het hangt nu van u zelven af, of gij openbaare dwinglandij wilt uitoeffenen, dan of gij nog zooveel gevoel van billijkheid bezit, om ons aan ons noodlot overtelaaten.....

WILLIAM.

Vermetele! Gij zult ſpoedig ondervinden, of ik magt genoeg bezit, om over het lot van u en uwen minnaar te beſlisſchen! Hij is van zijne misdaad overtuigd, zijn vonnis reeds uitgeſprooken! Nog weinige oogenblikken, en gij zult hem zien bloeden!

FANNIJ.

o Hemel!

WILLIAM.

Uwe handen zult gij van ſchrik in de hoogte heffen, en het beſchouwen zijner folteringen zal u doen verſtijven!

FANNIJ *zich aan de voeten van* WILLIAM *werpende.*

Houdt op, wreedaart! Neem mijn leven, vernietig mij — doch verſchoon mijne geliefden!

WILLIAM.

Uwen geliefden! Ha!

FANNIJ *opſtaande.*

Het is te vergeefsch! Alle menſchelijkheid is verdweenen! o NELTON, zult gij het mij vergeeven, dat ik aan de voeten van dit wangedrocht gesmeekt heb? Hier is geen toevlucht, geene redding! De dood alleen!..... Beſpoedig dien, ſnoodaart! In de armen van mijnen NELTON, met hem vereend, wil ik hem afwagten. —

WILLIAM.

De dood zou voor u dus eene weldaad zijn? Neen ondankbaare! Zoo gemakkelijk zult gij er niet afkoomen! Van uw verwijderd, in den aakligſten kerker, in het oogenblik, waarin hij u, in mijne armen waant, uwe ontrouw vervloekt, den hemel vervloekt, zich zelven vervloekt — in dat oogenblik zal mijne gramſchap hem verpletteren.

FANNIJ.

IJsſelijk!

WILLIAM.

En u — om alle verraad voor te koomen..... Hier! Wachten!

TIENDE TOONEEL.

HENDRIK SIJWARD, BERKLIJ, DE VOORIGEN.

HENDRIK *tegen* BERKLIJ, *die de kamer wil indringen.*

Blijft gij terug!

BERKLIJ *vertrekt.*

FAN-

FANNIJ *springt op, en werpt zich aan de voeten van* HENDRIK.

Ô Sir! redt mij! redt mijnen echtgenoot! om 's hemels wil!

HENDRIK.

Sta op, MIJLADIJ! (*hij richt haar op.*) Mijn zoon! Waar door hebben deeze ongelukkigen u beledigd. Zij zoeken bescherming bij ons, en gij behandelt, gij beheerscht hen, als slaaven? Moeten wij dan volstrekt alle menschelijkheid afleggen, het recht der natuur en dat der volken verloogchenen?

WILLIAM.

Mijn Vader! Gij weet de betrekking waarin wij tot elkanderen staan! Nog deezen morgen heb ik u aan dezelve herinnerd, en u vervolgends ook door ASTON mijn verlangen doen verneemen. —

HENDRIK.

Ik heb uwe boodschap ontvangen, en kwam thands juist hier, met oogmerk — — MIJLADIJ! Laat ons alleen.

WILLIAM *tegen* FANNIJ, *die zich verwijderen wil.*

Blijf! Gij moet u eerst verklaaren! Gij kent mijne gevoelens, ondankbaare! Nog staat het aan u, eene keuze te doen. — Spreek! Wat is uw besluit? Wat moet ik verwagten!

FANNIJ.

Mijnen haat! Al mijne verachting! (*zij vertrekt.*)

ELFDE TOONEEL.

WILLIAM SIJWARD, HENDRIK SIJWARD.

WILLIAM.

Dood en verdoeming! Met uw bloed zult gij voor deeze vermetelheid boeten, Rampzalige! (*hij wil haar volgen.*)

HENDRIK, *hem tegenhoudende.*

Blijf mijn zoon!

WILLIAM.

Laat mij gaan! —

HENDRIK.

Slechts één oogenblik!

WILLIAM.

Wat zal dat betekenen? Weet gij niet.....

HENDRIK.

Matig uwe gramschap — slechts voor een' korten tijd. Hoor mij!

WILLIAM.

Wat zou ik hooren?

HENDRIK.

De voorstellingen eens vaders! De ongelukkigen zijn in uwe magt, kunnen zich niet van u losrukken. —

WILLIAM.

Wee hunner!

HENDRIK.

Spreek! Waardoor hebben zij u zoo onverschoonlijk beledigd?

WILLIAM.

Door hunne vermetelheid; door hunne tegenkanting! Ik eisch gehoorzaamheid! Onderwerping!

HENDRIK.

Van uwe slaaven kunt gij dezelve verderen; maar van vrijgeborene *Britten*.....

WILLIAM.

Dit te beoordeelen, en te beslisschen is mijne zaak, Sir! Laat mij gaan!

HENDRIK, *hem terug houdende.*

Niet zoo, mijn zoon! Gij moet mij hooren! Ik wil het — ik beveel het u!

WILLIAM *ontroerd.*

Beveelen! Welnu, wanneer gij het beveelt, dan zal ik wel moeten gehoorzaamen — doch ik verzoek geene verwijtingen!

HENDRIK.

Ieder woord moet u een verwijt, en wanneer het op uw gevoelloos hart geen indruk maakt, in uwe laatste oogenblikken, eene pijnigende erinnering zijn! Dit is de laatste maal, WILLIAM, dat ik met u als vader spreek, de laatste maal dat ik u uwe pligten onder het oog breng.

WILLIAM,

Hoe dikwijls moet ik het u herhaalen, Sir? Ik ken mijne pligten zonder deeze geduurige herinnering, ik ken dezelven in hunnen ganschen omtrek!

HENDRIK.

Gij miskent dezelven, wreedaart! En vooral de eerſte, de voornaamſte, welke zelfs de zedelooze wilde in acht neemt — de pligt der dankbaarheid!

WILLIAM.

Dankbaarheid? Mag ik vraagen, jegens wien?

HENDRIK.

Vraag dit uw geweten, ondankbaare!

WILLIAM.

Sir! Spaar uwe verwijtingen.

HENDRIK.

Ik moet u dezelven maaken, dewijl uwe gevoelloosheid ſlechts kan aangeprikkeld worden! (*na eenige ſtilte.*) Van uwe geboorte af aan, toen ik u op mijne handen in de hoogte hief; den ſchepper prees, en zijnen zege over u afſmeekte, tot op dit onzalig oogenblik toe, heb ik niet op gehouden, met de tederſte liefde eens vaders, zelfs met opoffering van mijn eigen geluk, voor uwen welvaart te zorgen; iedere gedachten aan u deed eene nieuwe zucht in mij geboren worden, om uwe wenſchen te bevredigen; ik ſpaarde geene weldaaden aan u, noch aan die geenen die gij uwe lievelingen noemde, om...

WILLIAM.

Weldaaden? Doch ja — ik herinner het mij. Ik erkenne het met dankbaarheid, dat gij mijn daarzijn bewerkte, mij verzorgde, mij onderhoud en volgende opvoeding verſchafte, wanneer het bijzonderen dank verdient, dat een vader de pligten vervult, welke hem door de natuur zelve zijn opgelegd. Wat echter die zoogenaamde opoffering van uw

uw eigen geluk, die bijzondere zucht om mijne wenschen te bevreedigen aangaat, zoo meene ik, wanneer ondervinding en oogenſchijn mij niet bedriegen, mijne erkentenis voor dezelven binnen zeer naauwe grenspaalen te mogen beperken. Eene opoffering welke niet vrijwillig geſchied, maar door hoogere magt bewerkſtelligt word, is toch, naar mijn oordeel, geene weldaad! Bij voorbeeld de aan mij afgeſtaane heerſchappij over dit eiland.

HENDRIK, *ter zijde.*

Ha FAUKLIN! Dit zijn uwe grondſtellingen, ellendige!

WILLIAM.

Beproef ſlechts uw geweeten, of gij, zonder uitdrukkelijk bevel der *Britſche* regeering, daartoe immer zoudt bekwaam geweest zijn; of gij niet nog heden, in dit zelfde oogenblik, terwijl gij mij van uwe tederheid, van uwe vaderlijke liefde, met zoo veel nadruk tracht te overtuigen, den wensch in uwen boezem voedt, om wederom in het bezit deezer voorrechten te geraaken, misſchien wel heimelijke poogingen in het werk ſtelt, om u van dezelven op nieuw te verzekeren....?

HENDRIK.

ô Hemel! ô Hemel!

WILLIAM.

Beproef u zelven, en vorder daarna dankbaarheid,

HENDRIK *zonder naar* WILLIAM *te hooren.*

Dit is de ſtraf voor mijne misdaaden!

WILLIAM.

Goed, wanneer gij het zelf moet toeſtemmen,

Niet eene menigte niets beduidende verzekeringen; maar een innerlijk gevoel der misdaad zelve, en een oprecht berouw, kan mijn vertrouwen herwinnen, u wederom den weg tot mijne achting, tot mijne kinderlijke liefde openen; en ook dat alleen kan en zal u éénmaal, ook voor uwe weleer bedreevene misdaaden, bij den opperften Rechter daar boven, vergeeving doen erlangen. —

HENDRIK.

Misdaaden? Onzinnige! Gij raast!

WILLIAM.

Wees bedaard, mijn vader! Ik zie dat het, om u te overtuigen, noodzakelijk is, dit aandenken in u te hernieuwen.

HENDRIK.

Mij te overtuigen? Waarvan?

WILLIAM.

Niet van dat geene, wat mij zelven aangaat; want dit ligt nog te nieuw in uwe gedachten! Ik fprak flechts in het voorbijgaan van eene oudere geſchiedenis, om mij, door derzelver herinnering, des te eerder den weg tot uw hart te openen.

HENDRIK.

Wat deed ik? Wie kan mij eene mishandeling ten laste leggen?

WILLIAM.

Uw eigen geweten, Sir! Herinner u flechts uwen vader! wie bewerkte deszelfs ongeluk? Wie bevorderde zijnen ondergang? Maar al te dikwijls onderhield gij mij, in mijne jonge jaaren, met deeze ijsfelijke geſchiedenis, zij maakte altoos diepen indruk op mij!

HEN-

HENDRIK.

Houdt op — houdt op, ongelukkige! Gij verplettert mij!

WILLIAM.

Vergeef het mij! Gij spoort er mij toe aan, en ik geef u slechts deezen wenk, om.....

HENDRIK,

Ik gevoel denzelven — hij werpt mij als een donderslag ter neder! Ha! wreedaart! Tot mijne tuchtiging zijt gij mij boven het hoofd gewassen! Maar neem u in acht, dat de hemelsche gerechtigheid ook u niet treffe; dat de keten uwer misdaaden ook u niet in den afgrond sleepe!

WILLIAM, *zich van hem afwendende.*

Onverdraaglijk!

HENDRIK.

Hoe? Gij wendt u van mij af? Is het uw geweten? (*met ijzing*) Is het verachting? Spreek! Spreek ongelukkige! — Hoe? Niet één woord?... Ben ik dan zoo diep gezonken..? Wat nu? (*met toeneemende aandoening en eindelijk in een soort van onzinnigheid.*) Ga, ellendige! Ga, werp u aan de voeten uwes zoons! — smeek hem om vergiffenis, dat gij hem al te teder opvoedde; geef andere vaders een waarschouwend voorbeeld, een voorbeeld waarvoor de natuur met afgrijzen terug deinst!.... Gij vader! Ziet op mij neder — beeft op mijn gezicht! Ik verachte, ik verried mijnen vader, koesterde mijnen zoon, stond hem te vroeg de vaderlijke rechten af. — Zie de gevolgen mijner misdaaden, mijner tederhartigheid. — Zie eenen tot wanhoop gebrachten vader. — (*hij werpt zich*

aan WILLIAM's *voeten.*) Hij ſmeekt aan de voeten zijns zoons.

WILLIAM.

Wat zal dat beteekenen, Sir? Uw onderdom doet u onzin ſpreeken!

HENDRIK.

Onzin? (*hij ſtaat langzaam op, en ſpreekt na eenige ſtilte, met zijne oogen ſtijf ter aarde gevestigd.*) Het is maar al te waar! Alles, wat in de natuur niet dagelijks voorvalt, is een wonder, en aan de voeten zijn's zoons te ſmeeken, zonder hem te treffen, of zonder door hem verhoord te worden, is waarlijk een wonder, is meer dan een wonder — is onzin! Razernij!

WILLIAM.

Voleindig toch, Sir!

HENDRIK.

Voleindigen? Dit is uwe zaak, Rampzalige! U beſtemde de opperſte wraak tot het werktuig zijner gramſchap! Hier ben ik. — (*zich wederom aan de voeten van* WILLIAM *werpende*) een misdaadiger als gij; hier is mijn aanklaager, mijn rechter, mijn pijniger, hier in deezen ouden boezem! (*hij rukt zijne klederen open*) Doorboor, verſcheur denzelven, verſtik deeze luiddonderende ſtem, welke mij ieder oogenblik veroordeelt, vernietig voor eeuwig de ſmarten, welke mij het hart van een ſcheuren! Slechts deeze enkele daad van mededogen, en ik zal de hand kusſchen, welke mij ter neder ſtort. (*Hij grijpt de hand van* WILLIAM)

WILLIAM, *zich losrukkende.*

Gij raast!

HEN-

HENDRIK, *door deeze kragt ter aarde geſtort, ziet* WILLIAM *ſterk aan.*

Ha! Was dat mijn zoon? Mijn zoon? (*Hij ſtaat langzaam op, zonder zijn oog van* WILLIAM *aftewenden.*) Hij is het! Dat wangedrocht, dat ik heb opgekweekt! Ik dank u! Ik dank u! Deeze ſtoot gaf mij mijn verſtand weder — het was verbijsterd! — Mijne onzinnigheid verleidde mij, ik onteerde de natuur, ſchond de waarde der menschheid! Zij vordert wraak.

WILLIAM.

Wraak?

HENDRIK.

Ja, wraak! Over u, monſter! Zij zal u treffen, u als een blikſemſtraal ter neder werpen, en verpletteren!

WILLIAM.

En gij durft het waagen?.....

HENDRIK.

Den vervloekten te vloeken, die mij zoo ſterk martelde! Vervloekt zij zij, die u baarde! Vervloekt ben ik, die u opvoedde! Vervloekt zijt gij zelf, ſnoodaart! Drievoudig wee over u! Mijn vloek drukke u ter neder, tot dat gij alle de trappen der ellende dubbel betreeden, tot dat gij alle de folteringen, welke ik thands gevoele, twee dubbel ondervonden hebt; tot dat gij aan den rand van het graf, voor uwen toekomſtigen rechter, beeven zult! Dan eerst ontheffe ik u van mijnen vloek, dan eerst mag u een enkele ſtraal van hoop in de oogen ſchitteren! (*hij vertrekt ſpoedig.*)

TWAALFDE TOONEEL.

WILLIAM, *na eene ſtilte.*

Schrikkelijk! Hij maakt indruk op mij! Ik ging te ver! Deeze verwijtingen behelsden waarheden! (*naardenkende.*) Hoe! wanneer FAUKLIN zich eens bedroog — wanneer eene ongegronde verdenking, of misſchien wel geheime wraakneeming?.. Ik wil hem ſpreeken, mij overtuigen!.... Wee mijner, wanneer er misvatting of misſchien wel bedrog plaats heeft — wanneer mijn vader onſchuldig wierd bevonden! Maar, wee dan ook het monſter, hetwelk mij durfde misleiden!.....

DERTIENDE TOONEEL.

WILLIAM SIJWARD, FAUKLIN.

WILLIAM.

Ha! Gij koomt ter gelegener tijd!

FAUKLIN.

Sir! De Europeaan NELTON.....

WILLIAM.

NELTON?

FAUKLIN.

Is ontvlucht.

WILLIAM.

Vervloekt! Hoe is dat mogelijk!

FAUKLIN.

Het is buiten mijne ſchuld, Sir! Ik was om zaaken van gewigt afwezig.

WIL-

WILLIAM.

Ontvlucht? Met zijne geliefde?

FAUKLIN.

Neen, Sir! Deeze loopt troostloos heen en weder, en weent bitterlijk.

WILLIAM.

Die vermetele! Maar waarheenen is hij ontvloden? Door wiens hulp? Wie liet hem ontkomen?

FAUKLIN.

Uw vader gaf heimlijk bevelen. —

WILLIAM.

Mijn vader?

FAUKRIN.

Voor omtrend een half uur. —

WILLIAM.

Neen, bedrieger, dat is zoo niet! —

FAUKLIN.

Men heeft zekere getuigen!

WILLIAM.

Hoe! Zoo was dan alles wat hij sprak.....? Neen! Neen! Dat kan niet zijn!

FAUKLIN.

Maar, Sir! Het staat slechts aan u de getuigen te onderhooren.

WILLIAM.

Welnu dan, het zij zoo! Laat dan hemel en aarde instorten, en ik zal gelooven dat het veinzerij is!

FAUKLIN.

Uwe bevelen, Sir.....!

WILLIAM.

Ga! Men neeme hem in verzekering!

FAUKLIN.

Uwen vader?

WILLIAM.

Mijnen vader? Zijt gij zinloos? Den ellendigen, die mijne wraak trotseert — NELTON!

FAUKLIN.

Dat zal moeijelijk zijn, Sir! Hij vluchtte naar de muitelingen.

WILLIAM.

En dat op aanraaden van mijnen vader? Ha, oude, gij zijt ontmaskerd! Gij vloekte mij niet zonder op anderen te steunen!

FAUKLIN.

Ik vreeze, Sir, dat het gevaar grooter en nader op handen is, dan wij vermoeden! Zoo even is er' eene boot aangekomen met de tijding dat de *Schotlander* TOLSTON, met een groot aantal wilden in aanmarsch is, om zich van den *Williamsburg* meester te maaken! — Hun krijgswoord was: HENDRIK SIJWARD.

WILLIAM.

Vlieg heenen! Tracht den verrader NELTON, zoo het mogelijk is, te achterhaalen; ik zal intusschen de noodige maatregelen neemen om het oproer te dempen. — Haast u, zoo veel gij kunt.

VEERTIENDE TOONEEL.

WILLIAM.

Ha, magtelooze vermetele! Wacht u, dat de vervulling uwes vloeks niet op uw eigen hoofd nederkoome! De banden der natuur zouden mij niet verbinderen eenen muiteling aan de geftrengheid der ftraffe over te geeven.

Einde van het derde Bedrijf.

VIERDE BEDRIJF.

Het Tooneel verbeeld eene Zaal in het Paleis van den Gouverneur.

EERSTE TOONEEL.

IJOUNGSTER, ASTON.

ASTON.

Welnu, IJOUNGSTER?

IJOUNGSTER.

Alles is gereed! De *Schotlander* TOLSTON heeft den *Williamsburg* bezet, en, om den Gouverneur te misleiden, het gerucht doen uitſtrooijen, dat dáár de verzamelplaats der misnoegden zál zijn; de bergen die aan het Park grenzen, zijn ook reeds door een groot aantal onzer getrouwen bezet, en TOLSTON, die zich ongemerkt derwaards begeeven heeft, wagt ſlechts den nacht, om los te breeken.

ASTON.

Wanneer WILLIAM door zijne verſpieders maar niet ontdekt.....

IJOUNGSTER.

Hij is, gelijk ik u gezegd heb, op een geheel verkeerd ſpoor; hij vermoed den kern onzer manſchappen bij *Williamsburg*, en meent dat het gevaar nog verre van ons af is. Intusſchen heeft hij toch

toch eenige troupen bevel gegeeven, om morgen met het aanbreeken van den dag, tegen *Williamsburg* op te breeken, en naar zijne verwagting, de misnoegden aldaar te verſtrooijen. — Tegen dien tijd echter, hoop ik dat onze arbeid hier wel geëindigd zal zijn! Ja — ik had u haast vergeeten te zeggen, dat de uit de ſchipbreuk geredde *Engelschman* NELTON, bij ons is aangekomen. Een jongman vol moed en ondervinding; ſlechts een weinig te driftig! Hij heeft zich aangeboden om het bevel over een gedeelte onzer manſchappen op zich te neemen.

ASTON.

Ik dank u voor deeze goede tijding, eerlijke IJOUNGSTER. Ik vreesde reeds dat hij in de handen zijner vervolgers was gevallen! De Gouverneur kreeg te vroeg kennis van zijne ontvluchting, en zond oogenbliklijk den overſten FAUKLIN af, om hem te achterhaalen. —

IJOUNGSTER.

FAUKLIN is reeds wederom terug. Zoo eeven ging hij naar den Gouverneur.

ASTON.

Gij moet u haasten, IJOUNGSTER, om een toereikend getal onzer gewapende vrienden onbemerkt door het park heenen, tegen het paleis aan te voeren, ingevalle de dwingland het gevaar, hetwelk hem dreigt, eens te vroegtijdig mogt ontdekken, en misſchien geweld tegen zijnen vader gebruiken.

IJOUNGSTER.

Zeer wel, Sir; Ten allerlaatſten ben ik binnen een uur weder hier. FAUKLIN heeft bij onze oud-

oudſten geheime aanzoeken laaten doen, om hem te gen den Gouverneur in beſcherming te neemen en op hunne zijde te treeden. Ik weet niet wat ik daarvan denken moet. — Hij — die WILLIAM'S getrouwſte vriend is.....!

ASTON.

Zijn verleider! Zijn duivel! Laaten de oudſten hem vooral geen gehoor geeven! Het oogmerk van dien trouwloozen is, het vertrouwen des volks te winnen, den Gouverneur en deszelfs zoon, in den afgrond te ſtorten, en zich daarna de heerſchappij over dit eiland toeteëigenen; zoo even vernam ik dezen helſchen toeleg van een' zijner vertrouwden, dien hij mishandeld heeft en dien ik door geſchenken op onze zijde heb gelokt, Sir HENDRIK koomt! Laat ons alleen!

IJOUNGSTER.

Ook is de nacht op handen; wij hebben dus weinig tijd meer overig. Het zal niet lang duuren, of ik ben met eene genoegzaame bezetting weder hier.

TWEEDE TOONEEL.

HENDRIK SIJWARD, EDUARD ASTON.

HENDRIK,

Waar blijft gij, ASTON? Ik heb u reeds met ſmart gewagt!

ASTON.

Zekere dringende bezigheden.... Maar, wat is u wedervaaren, Sir? Gij ſchijnt zeer onrustig — geheel en al buiten u zelven te zijn!

HEN-

HENDRIK.

ô Mijn vriend! Alles, alles is verlooren!

ASTON, *verſchrikt.*

Hoe? Zou WILLIAM.....?

HENDRIK.

Die booswigt! Gij zult verſtommen, wanneer ik u zijn gedrag mededeele! Voor weinige uuren ging ik naar hem toe, met oogmerk, om hem voor de trouwloosheid van FAUKLIN te waarſchouwen; ik vond hem in de kamer van de ongelukkige *Europeaanſche* vrouw, welke hij, op dat zelfde oogenblik, zeer wreed behandelde. Ik ſprak voor de onſchuldige, en deed hem de nadruklijkſte verwijtingen, doch in plaats van getroffen te worden, wierd hij hoe langer zoo verwoeder. Ik bad, ik ſmeekte hem, ſmeekte aan zijne voeten — te vergeefsch! *De* booswicht ſtootte mij terug!

ASTON.

Verſchrikkelijk! Hoe, Sir! Gij kondt u zoo verre vergeeten? Wee hem, wanneer uwe ſlaapende natuur niet weder ontwaakt — wanneer uwe te vergedreevene toegeevendheid. — (*ter zijde*) Wee u! monſter, wanneer gij onder het bereik van mijnen arm koomt!

HENDRIK.

ô Mijn vriend! Vergeef het mijn al te teder, mijn al te gevoelig hart! De ſmert overweldigde mij; mijne zinnen wierden verbijsterd, en in mijne eilhoofdigheid dacht ik, door deeze vernedering, zijn hart te zullen treffen.....

ASTON.

Ha, wraak! wraak, Sir! Zonder onderſcheid zon-

zonder verſchooning. Zij alleen kan de beledigde natuur bevredigen! Gij hebt het middel in uwe handen.

HENDRIK.

Wat kan ik doen? Wat blijſt mij overig?

ASTON.

Uw zwaard, de liefde des volks, de bijſtand uwer vrienden — hier, deeze man, (*op zich zelven wijzende.*) die door verontwaardiging over uwe weekhartigheid, en rechtvaardige wraakzucht tegen den dwingeland, bezield word. Slechts één wenk, Sir! en alles ſtaat gereed, om eenen booswicht te tuchtigen, dien wij reeds veele jaaren voor uwen zoon erkenden!

HENDRIK.

ASTON! Ik ben een *Engelſchman*, een onderdaan der *Engelſche* Kroon, ik heb dezelve, in den dwingland gehuldigd, hem op bevel van den Koning de regeering afgeſtaan. —

ASTON.

Op een door list en bedrog verkreegen bevel, Sir, Hoe dikwijls moet ik u eene waarheid herhaalen, welke gij zelf reeds ſedert lang erkend hebt? Gij vond, bij uwe eerſte aankomst alhier, een vrij volk, het welk niemand dan God en de natuur voor zijnen Heer erkende. Uw menschlievend gedrag was oorzaak, dat het u vrijwillig tot zijnen beheerſcher koos. — Gij onderwierp dit land aan de *Britſche* Kroon; het volk, vol vertrouwen op uw verſtand en uwe braafheid, bewilligde hierin. Daar op verſchynt uw zoon, een dwingland, een huichelaar, en brengt het bij de *Engelſche* regeering door list en bedrog zoo ver dat men hem in uwe plaats

aanſtelt, het volk ontwaakt, het verwerpt hem, en eischt de voormalige vrijheid, of u als zijnen beheerscher terug! Nu kunt gij kiezen, Sir! Of, gij ſpaart, door de weder opvatting der regeering, dit eiland voor de *Engelſche* Kroon, of hetzelve word verwoest — en, wanneer alle hoop om het zelf te behouden, al wierd te leur geſteld, een eigendom van onze nabuuren, de *Franſchen*.

HENDRIK.

Zoo verre is het dan gekoomen!

ASTON.

IJOUNGSTER heeft van de oudſte der inboorlingen volmagt ontvangen, Sir! Gij moet beſluiten! Nog zijt gij het ſchild deezer onderdrukten; zoo gij hen niet aanvoert is ieder edeldenkend, ieder u getrouw bewooner van dit eiland een muiteling, en bij de minſte ontrouw van het geluk, een ſlachtoffer der wreedheid — en door wien? Bedenk eens, Sir! Door wien?

HENDRIK.

Onbezonnene! Ieder vooruitzicht, in de toekomst is ijsſelijk, de geringſte misſtap op deezen glibberigen baan, ſtort ons allen, zonder redding, in den afgrond! En gij waagt het?.....

ASTON.

Sir! Het volk waagt uit liefde voor u zijn leven, en..... gij, gij kunt nog een oogenblik aarzelen, het gevaar met hem te deelen, of hem veel eer aan het gevaar, aan zijn volſlaagen ondergang te ontrukken?

HENDRIK.

Is er dan geen ander middel meer overig? O

AS-

ASTON! Hoe is dat alles toch zoo veranderd? Mijn hart bloedt wanneer ik mij zijne vroege jeugd herinner! Die wreedaart! Was hij menschlijk geweest, had hij mijne waarschouwingen gehoor gegeeven!..

ASTON.

Gij weent, Sir? Verdient die ondankbaare nog één enkelen traan!

HENDRIK.

Het was misschien de laatste! Zij moeten vurige droppels op zijn hoofd zijn, tot dat hij zich weder bekeert, weder een mensch word.

DERDE TOONEEL.

JAMES, DE VOORIGEN.

JAMES *tegen* HENDRIK.

Sir! Een oud man, dien men den voorgaande nacht uit de Schipbreuk gered heeft, wenscht u te spreeken; hij zegt dat hij u gewigtige tijdingen heeft mede te deelen.

HENDRIK.

Mij? Gewigtige tijdingen?

JAMES.

Hij moet u reeds in *Engeland* gekend hebben; want hij geraakte, op het hooren van uw naam, geheel en al buiten zich zelven.

HENDRIK.

Wie kan dat zijn? Na zoo langen tijd! Laat hem binnen koomen!

JAMES, *opent de deur.*

VIERDE TOONEEL.

STEELIJ, HENDRIK, ASTON, JAMES.

JAMES.

Koom nader! (*op* HENDRIK *wijzende.*) Zie daar onzen Heer! (*hij vertrekt.*)

HENDRIK.

Bedriegen mij mijne oogen niet? STEELIJ?

STEELIJ.

Ô Mijn dierbaare Heer!

HENDRIK.

In mijne armen, oude! Hoe! Gij leeft nog?

STEELIJ.

Door 'shemels gunst! (ASTON *beschouwende.*) ASTON! Ook gij? Is het mogelijk?

ASTON.

Ik ben het! Wij zijn het! (*hem omhelzende.*) Hemel! Welk eene onverwagte vreugde!

HENDRIK.

Bevredig mijn ongeduld, STEELIJ! Gij en ASTON — gij beiden waart de geleiders mijner ongelukkige vrouw en dochter. — ASTON bragt mij de treurige tijding uwer schipbreuklijding!..... Gij leeft! Zou misschien mijne gade, mijne dochter? Doch, waarom zoude ik mij vleijen?

STEELIJ.

Beste Heer! Alles is verlooren! Zelfs de laatste hoop!

HEN-

HENDRIK.

Ach Hemel!

STEELIJ.

Uwe ongelukkige gemalin wierd toen reeds een prooi der verflindende baaren! Niemand wierd gered, dan ik en uwe kleine JULIA, welke ik in mijne armen hield vastgekneld. Zonder vermogen, zonder eenigen wegwijzer — want alle de papieren en brieven, welke de ligging van dit eiland te kennen gaven, waren verlooren gegaan. — besloot ik naar *Londen* terug te keeren; doch dewijl ik aldaar noch eenig naricht van uwe verblijfplaats, noch van uwe voormalige vrienden ondersteuning, kon erlangen, zo dwong mij eindelijk het gebrek, mijn onderhoud in mijne vaderstad *Edinburg* te zoeken. Hier vond ik niet alleen voor mij zelven eene noodruftige verzorging; maar ik had ook nog het geluk mijne JULIA, onder den naam van FANNIJ SIJMUR, in een weldadig gesticht geplaatst te zien.

HENDRIK *en* ASTON.

FANNIJ!

STEELIJ.

Ja, Sir! Het baarde mij eenige bedenking, om op zulk eene plaats haar' waaren naam op te geeven.

HENDRIK, *met drift.*

Werd zij niet vervolgends bij eene dame van aanzien opgevoed? Ontvluchte.....

STEELIJ.

Met haaren gemaal, met Lord NELTON.

HENDRIK.

Naar Lord AXSTER naar *Jamestown*?

EEN-

STEELIJ.

Ja, Sir! Maar van waar weet gij....?

HENDRIK.

Zij is het! Zij zijn het! ASTON! Vlieg hennen, breng haar bij mij; maar zonder haar iets te ontdekken, ik zelf!.....

ASTON.

Zijt onbezorgd, Sir! ô STEELIJ! Mijn vriend! Welk eene vreugde verschaft gij ons! *(hij vertrekt schielijk.)*

VIJFDE TOONEEL.

HENDRIK SIJWARD, STEELIJ.

STEELIJ.

Vreugde? Hoe dat, Sir....? Gij noemde den naam FANNIJ met warmte, met verrukking..... en deeze kennis der nadere omstandigheden! — Zou misschien.....?

HENDRIK.

Ja, mijn vriend! Zij is gered, uwe FANNIJ — mijne JULIA....! Ook haar gemaal....! ô Hemel! Hemel! Had ik dit geluk, deeze gunst van u durven verwagten?

STEELIJ.

Gered? Mijne FANNIJ — —?

HENDRIK.

Ik hoor stemmen... Zij is het! Zal ik bedaardheid genoeg bezitten? Slechts voor eenige oogenblikken....

ZES-

ZESDE TOONEEL.

ASTON, FANNIJ, DE VOORIGEN.

ASTON.

Hier, MIJLADIJ — is de man, die u wenschte te ſpreeken.

FANNIJ, STEELIJ *ziende.*

STEELIJ! (*zij vliegt in zijne armen*)

STEELIJ.

Dierbaarſte FANNIJ!

FANNIJ.

Mijn vriend! Mijn vader! Gij leeft! Is het mogelijk?

STEELIJ.

Ja, lieve FANNIJ! Doch ik werd door een wonderwerk gered — —

FANNIJ.

Den Hemel zij dank! Zoo ben ik dan nog niet geheel verlaaten, er blijft mij dan nog één vriend overig?

STEELIJ.

— Voorzeker, MIJLADIJ!

FANNIJ.

Vergeef het mij, goede STEELIJ, wanneer ik de vreugde van u weder te zien, niet volkomen gevoele! De gedachte aan mijne NELTON — hij is in gevaar, zijn leven....

ASTON.

Is in zekerheid, MIJLADIJ! Hij bevind zich in

de befcherming onzer vrienden. — Ik heb tot dusverre tijd nog gelegendheid gehad om u deeze goede tijding medetedeelen.

FANNIJ.

In zekerheid — mijn NELTON? Beste, edele man! Er is dus nog een vonkjen hoop! Ik mag dus nog eene vreugde volle gedachten denken!

ASTON.

Gij moogt er meer dan eene denken! Gij moet u geheel en al aan de blijdfchap overgeeven! Ook uw vader....

FANNIJ.

Mijn vader? Mijn vader? Hebt gij misfchien tijding van hem?

ASTON.

Hier — mijn gebieder zal u meer zeggen.

HENDRIK.

Ja, MIJLADIJ! Ik heb tijding van hem. Uw vader leeft, bemint u, en kan het oogenblik naauwlijks afwagten om u in zijne armen te drukken!

FANNIJ.

Hij leeft? ô Sir! Ik bezweere u, zeg mij — waar leeft hij? Waar zal ik hem vinden?

STEELIJ.

Hij is niet verre van hier, MIJLADIJ!

FANNIJ.

Niet verre? De ontrouwe zee, de afgrijzelijkfte der hoofdftoffen. — doch deeze zal mij niet terug houden! — Mijn NELTON is in vrijheid! Laat ons hee-

beenen eilen, STEELIJ; met hem vereend, op de vleugelen des wind — naar uwen vader, in zijne armen, aan zijne voeten?.....

STEELIJ.

Uw vader, MIJLADIJ, is nader bij u dan gij denkt: hij bevind zich hier, op dit Eiland, binnen dit paleis.

FANNIJ.

Wat zegt gij? Hier?

STEELIJ.

In deeze kamer. —

FANNIJ.

Hier?..... (*zij ziet rond en beschouwt* HENDRIK *met aandacht.*) Hoe? Deeze opene, naar mij uitgestrekte armen — deeze op mij gevestigde oogen, vol verlangen, vol liefde!..... Zou mijn wensch — dit gevoel?.....

HENDRIK.

Bedriegt u niet, liefling van mijn hart! Ja ik ben uw vader!

FANNIJ.

Gij mijn vader? (*zij ziet hem een oogenblik sterk aan, en zegt daar na met nadruk en gevoel.*) Ja, Ja! Gij zijt het! Mijn hart zegt het mij, overtuigd mij er ten volle van... (*zij werpt zich aan zijne voeten.*) Gij zijt mijn vader!

HENDRIK.

Koom hier, mijn kind — aan mijne borst! Mijne dochter! Mijne JULIA. Evenbeeld mijner KAROLINA — mijner ongelukkige KAROLINA!

ASTON.

Geene treurige herinneringen, Sir! Dit oogenblik is te ſchoon, dan dat gij niet al het aangenaame er van gevoelen zoudt!

HENDRIK.

ô Mijne JULIA! Dit geluk, in uwe armen — en gij STEELIJ, rechtſchapen man, trouwhartig vriend! U heb ik dit alles te danken!

STEELIJ.

Niet mij; maar den hemel moet gij danken, Sir, die u uw kind op eene zoo wonderbaarlijke wijze geſpaard heeft!

HENDRIK.

Ja, mijn vriend, ik wil hem danken, op mijne knieën danken, dat hij mij niet geheel en al verworpen heeft! Ik wil hem om den welvaart mijner JULIA ſmeeken, hem bidden, dat hij het hart van dien anderen ondankbaaren vermurwe, hem, door de beſchouwing zijner zuster, weder tot zijnen pligt, tot menſchlijkheid, tot de deugd doe wederkeeren!

FANNIJ.

ô Mijn vader! De oorzaak van uwe, van mijne tranen is dus mijn broeder? ô, Nu zal hij zijne dwinglandij beperken, tot zich zelven terug keeren, zijn hart voor het gevoel openen; nu zal hij.....

ZEVENDE TOONEEL.

IJOUNGSTER, GEWAPENDE, DE VOORIGEN.

ASTON.

Zijt gij reeds terug, IJOUNGSTER?

IJOUNG-

IJOUNGSTER.

En wel onder een sterk geleide van Inboorlingen. —

ASTON.

Maar gewapend? Wanneer eens iemand u bemerkte.....

IJOUNGSTER.

De nacht huldde ons reeds in haar ondoordringbaar kleed, Sir. — Daarenboven ben ik door den tuin gekomen, langs den kleinen trap.

ASTON.

En uwe geleiders?

IJOUNGSTER.

Zijn, onder bevel van den *Schotlander* NELTON, onbemerkt en gelukkig over den muur geklommen, en hebbende daar rondom geplaatste wachten, opgeligt en alle de toegangen van onze zijde bezet.

FANNIJ.

Onder het bevel van NELTON?

IJOUNGSTER.

Ja, MIJLADIJ! (*teegen* ASTON.) Thands heb ik slechts een' wenk nodig en binnen vijf minuuten zijn wij meesters van het paleis, en wanneer wij niet al te vroeg ontdekt worden, is de Gouverneur zelf onze gevangene.

HENDRIK.

Wat is dat? Wat zal dat betekenen? ASTON!

ASTON.

Eene vordering uwer vrienden, Sir! Het word tijd, hen te overtuigen dat gij nog de voormaalige men-

menschenvriend zijt, die zijn volk tegen de dwinglandij beschermen wil.

HENDRIK.

Maar een oproer! Ongelukkige!

IJOUNGSTER.

Geen oproer, Sir! ons oogmerk is alleenlijk, onzen voormaligen gebieder weder te herstellen, voor onze vrijheid te vechten, en ons leven te verdedigen.

HENDRIK.

Onbezonnene! Uw ondergang is onvermijdelijk! Zonder overleg! Zonder orde!

ASTON.

Er is voor alles gezorgd, Sir! Niets dan vertraging kan ons schadelijk zijn.

IJOUNGSTER.

Volgens het zeggen der opgeligte wagten heeft de Gouverneur deezen nacht bestemd, om zich van alle verdachte persoonen in de stad en in dit paleis te verzekeren, om dezelven daarna naar *Kingsfort* te doen vervoeren.

HENDRIK.

Het moet dan zo zijn! Er moet dan bloed vergooten worden! Het bloed van zoo veelen ongelukkigen: misschien ook dat mijns zoons! ô mijne JULIA! In welk een tijdstip zie ik u weder!

ASTON.

Ik zal voor haare zekerheid zorgen; laat ons shands heenen eilen.....

HENDRIK.

Wat hoor ik? Welk een geraas? Een gekletter van wapenen.

ASTON, *tusschen de schermen ziende.*

FAUKLIN! Met wachten? (*tegen* IJOUNGSTER.) Vriend! Er is hulp nodig! Wij zijn verraden! Hier — door deeze deur, welke naar den tuin leidt! Haast u!

IJOUNGSTER.

Binnen weinige oogenblikken, zijn wij hier. (*hij eilt heenen.*)

FANNIJ.

O Hemel! Wat zal er van ons worden?

ASTON.

Slechts moed gevat, MIJLADIJ! Wij moeten eerst hooren, hoe het met de zaak gelegen is. (*tegen* HENDRIK) Het is goed, dat onze hulp in de nabijheid is.

AGTSTE TOONEEL.

FAUKLIN, WACHTEN HENDRIK, FANNIJ, ASTON, STEELIJ.

FAUKLIN *tegen* HENDRIK.

Sir! De Gouverneur heeft zo even bericht ontontvangen, dat de muitelingen met sterke schreden naderen. Hij heeft, wel is waar, de nodige maatregelen ter verdeediging genomen, doch is bekommerd voor uwe zekerheid, en heeft mij derhalven herwaards gezonden, om u nevens Misf, zonder tijdverzuim naar *Kingsfort* te voeren.

ASTON.

Wij zijn hier in zekerheid, buiten toedoen van den Gouverneur!

FAU-

FAUKLIN.

Het is zijn bevel, Sir! Hij eischt gehoorzaamheid, onderwerping!

HENDRIK.

Onderwerping? Ellendige! De vader zou zich aan den wil des zoons onderwerpen?

ASTON.

Aan den wil eens dwingelands! Ga slaaf, zorg voor zijne zekerheid en, wanneer de maat uwer misdaaden nog niet geheel en al gevuld is, ook voor de uwe!

FAUKLIN.

Aston! Wij zijn van alles onderricht!

ASTON.

Wanneer gij dit zijt, verworpeling, zoo sidder!

FAUKLIN.

Gij hebt reden om te sidderen, verrader! Weet, dat gij mijn gevangene en bij de minste tegenkanting, een bloedig slachtöffer uwer onbezonnenheid zijt.

HENDRIK.

Hoe? Geweld?

FAUKLIN.

Ook gij, Sir! Uwe weêrspannigheid spreekt uw vonnis uit! (*tegen de wachten.*) Voert hen weg!

ASTON, *den degen trekkende.*

Niet nader!

FANNIJ.

O Hemel! Mijn vader!

HEN-

HENDRIK.

Onwaardige! Gij durft het waagen, uwen gebieder, uwen weldoener?..... Zie in het binnenſte uwer ziel, en dat de ſchaamte u doe wegzinken!

NEGENDE TOONEEL.

BERKLIJ, SOLDAATEN, NELTON, IJOUNGSTER, GEWAPENDE, INBOORLINGEN, DE VOORIGEN.

FAUKLIN.

Ha! Verraad!

ASTON.

Het oogenblik der wraak. (*tegen* HENDRIK) Thands, Sir, geene verſchooning! geen medelijden meer!

BERKLIJ *en* DE SOLDAATEN, *in wanorde, gedeeltelijk vluchtende, gedeeltelijk zich tegen* NELTON *en de Inboorlingen verdedigende, dringen* FAUKLIN *en de Wacht met zich, van het Tooneel.*

NELTON.

Waar is hij? waar is die vervloekte?

FANNIJ.

NELTON!

NELTON.

Ha! Mijne FANNIJ! Blijf! Ik keer ſpoedig terug! (*hij eilt met de inboorlingen den vluchtende nijanden na.*)

IJOUGSTER *tegen* HENDRIK.

Volg ons nu, Sir, naar het volk! Uwe tegenwoordigheid is daar ten hoogſten noodzaaklijk!

HEN-

HENDRIK.

Ik ben gereed — maar mijne FANNIJ!

IJOUNGSTER.

Is hier in zekerheid! Alle toegangen zijn bezet! Haast u!

HENDRIK.

Welnu dan! STEELIJ — ik beveel haar aan uwe zorg! Hemel! Wees gij onze bijstandt! (*hij vertrekt met* ASTON, IJOUNGSTER *met de overige Inboorlingen.*)

TIENDE TOONEEL.

FANNIJ, STEELIJ.

FANNIJ.

Mijn vader! NELTON (*zij wil hem volgen.*)

STEELIJ, *haar terug houdende.*

Waarheen MIJLADIJ?

FANNIJ.

Laat mij los.

STEELIJ.

Bedenk toch het gevaar! In de duisternis — midden onder de strijdenden!

FANNIJ.

Mijn vader — NELTON is in gevaar.

STEELIJ.

Zij zijn immers overwinnaar, gelijk gij gezien hebt; vervolgen hunne vijanden! Wanneer Mijlord uw gemaal te rug kwam en u hier niet vondt.

FAN-

FANNIJ

Hij beloofde terug te koomen? Welnu: dan is het wel. Dan wil, dan moet ik hem afwagten! Maar vlieg gij heenen, zoek mijnen broeder op; hij weet nog niet welke banden ons verbinden! Ontdek hem alles! Hij zal aan deeze ijsfelijkheden een einde maaken; zijnen vader en mijnen NELTON ſpaaren.

STEELIJ.

Voorzeker! Voorzeker! Maar, waar zal ik hem vinden?

FANNIJ.

Volg ſlechts het gedruis der wapenen, het gekerm der gewonden, de zuchten der ſtervenden — Ga, eil, vlieg heenen.

STEELIJ.

Maar zult gij hier dan alleen blijven?

FANNIJ.

Gij hoort immers, dat alles hier door de vrienden mijns vaders bezet is?

STEELIJ.

Welaan dan! Ik zal gaan — ik zie er de noodzaakelijkheid van! — Doch eerst zal ik iemand van uw's vaders vrienden opzoeken, die tot mijne terug komst hier bij u kan blijven.

FANNIJ.

Zo als gij wilt! En dan voort, voort naar mijnen broeder.

ELFDE TOONEEL.

FANNIJ.

Misſchien is het nog tijd! (*na eenige ſtilte.*)

Hemel! Wat ben ik moede en afgemat! Deeze nacht, de afgelopen dag, en de voorgaande schrikkelijke nacht... ! Alle de ijsſelijkheden der natuur, alle de wreedheden der misdaad hebben zich boven mijn hoofd te ſaamen gepakt, en ſtormen met grenzelooze woede op mij ellendige neder! Zal ik dat alles kunnen doorſtaan? (*zij ſtaat op en gaat naar een vengſter.*) Hemel! Uw bijſtand alleen... (*zij opent het vengſter en deinst met afgrijzen terug.*) Zwarte, vreesſelijke nacht! Zwanger van moord en verwoesting! Hoor! Een geſchreeuw! Riep men niet NELTON? NELTON? Nog ééns! Wat is er geſchied? Zou mijn NELTON, zou mijn broeder, mijn vader gevallen zijn.....? Hemel! Hemel! Heb medelijden! (*zij zinkt op een ſtoel neder, en zegt, na eenige ſtilte.*) Ik moet heenen, heenen naar de moordenaars! (*zij richt zich met moeite op.*) Is er dan niemand die mij geleiden zal? Geen mensch? Is de ganſche natuur geſtorven...? (*zij nadert na eenige ſtilte wederom het vengſter.*) Zij werkt ſlechts ter vernietiging! (*zij huiſtert.*) Nu is alles weder rustig. — Alles rondom mij dood, donker en ſtil als het graf! Voorzeker, is de moord geſchied — de wreedheid volbragt! Luister! Welk een gedruisch! Het nadert.... Hemel! Wanneer ik eens plotslings overvallen wierd. — Wanneer één der werktuigen der bloeddorst eens herwaards eilde. Waar zoude ik mij kunnen redden? De deur word geopend — misſchien is het STEELIJ.

TWAALFDE TOONEEL.

NELTON, *met loshangende hairen en een met bloed geverwd zwaard in de hand.* FANNIJ.

FANNIJ, *zacht en bevreesd.*

STEELIJ!

NEL-

NELTON.

Haare flem!

FANNIJ, *als boven.*

STEELIJ! Zijt gij het?

NELTON.

Ik ben een moordenaar! Een bandwicht!

FANNIJ.

Ach NELTON! (*zij gaat op het geluid der flem af.*) Gezegend zij uwe terugkomst!

NELTON.

Uwe hand!

FANNIJ, *hem zoekende.*

Hier.

NELTON, *met nadruk.*

Uwe hand!

FANNIJ, *zijne hand grijpende.*

Ach! Eindelijk! En nooit, nooit laat ik u weder gaan! Maar gij beeft, NELTON! Wat deert u! Wat is 'er voorgevallen?

NELTON.

Eene daad, waarvoor de ganſche natuur met afgrijzen terug deinst! Volg mij, den ellendigſten verworpenling onder de menſchen, den moordenaar zijns weldoeners!

FANNIJ.

Wat zegt gij?

NELTON.

Dit ſtaal was voor den wreedaart beſtemd, en het trof den borst zijns deugdzaamen vaders!

FANNIJ.

Vaders! Mijns Vaders?

NELTON.

Den vader van onzen beul!

FANNIJ.

Hemel! Mijn vader!

NELTON.

Hoe?

FANNIJ.

Hij was ook de mijne! Wat hebt gij gedaan, NELTON? Wat hebt gij gedaan?

NELTON.

Wee over den moordenaar! Vloek en dood over zijnen hoofdſchedel! Maar — gij zijt in gevaar, FANNIJ! Volg mij. — De nacht zal ons bedekken. — Koom.

FANNIJ.

Waarheenen?

NELTON.

Waarheenen? Tot wanhoop! Naar de afgelegendſte wildernis! (*hij ſleept de kragteloozе* FANNIJ *met zich voort.*)

Einde van het vierde Bedrijf.

VIJF-

VIJFDE BEDRIJF.

Het Tooneel verbeeldt een bergachtige landſtreek, met bosſchen begroeid. Het is nacht. Vervolgends begint de dag doortebreeken.

EERSTE TOONEEL.

SOLDAATEN, INBOORLINGEN, *benevens hunne Aanvoerers, die, onder een krijgsmuziek over het gebergte marcheeren. Vervolgends* NELTON.

Na dat de optocht geeindigd is, blijft de muziek aanhouden en men hoort, uit het binnenſte van het bosch, bij herhaaling de naamen van FANNIJ *en* NELTON *roepen. Kort daarop verſchijnt* FANNIJ, *welke angſtig in het rond ziet en langs het gebergte voortvlucht. Na eenige tusſchenpozing ziet men eene bende Soldaaten met hunne Aanvoerders, welke* FANNIJ, *langs verſchillende wegen vervolgen, in haast voor bij trekken. De muziek houd op.*

NELTON, *koomt eenige oogenblikken daarna, huiten adem en met loshangende hairen, uit het achterſte gedeelte van het bosch, en roept, nog op eenigen afſtand zijnde.*

FANNIJ! — FANNIJ! Ook hier is zij niet! Wee! haar, wanneer de ſnoodaart haar achterhaalt! Deeze nacht moord alles — Slechts de ſchuldigen

niet — Zij is echter naar deeze zijde gevlucht! (*hij roept.*) FANNIJ — FANNIJ!... Alles is ſtil! O Hemel! Misſchien wierd zij reeds het ſlachtoffer! (*op zijn degen ziende.*) Hoe? Zijt gij nog in mijne magt? Ik dacht dat gij mijreeds ontwrongen waart! Wees welkoom, mijn vriend! (*hij gaat eenige ſchreeden voorwaards.*) Maar waarheenen? Zal ik mij zelven opofferen? Neen! Ik moet bedaard zijn! Mijne hitte verleidde mij! Zij maakt mij reeds tot den moordenaar mijns vaders! Neen ik moet dat monſter, met koelbloedigheid en onbemerkt, op den hals vallen en dan, ha! Welk een zegenpraal! — wanneer, bij ieder herhaalde ſtoot in zijne verfoeilijke borst, de naam FANNIJ in het boſch weêrgalmt; wanneer hij zich dan aan mijne voeten kromt, zijne onvoorzichtigheid vervloekt, en zo zijne zwarte ziel uitblaast! De ganſche hel zal juichen, wanneer ik haar zulk een offer breng! Maar zacht! Welk een geruiſch? Het koomt herwaards!

TWEEDE TOONEEL.

ZIJRPAK, NELTON.

NELTON.

Houd ſtand! Waarheen? Wie zijt gij?

ZIJRPAK.

Een menſch! En gij?

NELTON.

Ook iets dergelijks! Waar is FANNIJ?

ZIJRPAK.

FANNIJ? Ha! Zijt gij misſchien NELTON?

NEL-

NELTON.

Die ben ik! Waar is FANNIJ?

ZIJRPAK.

Misschien in den hemel! Het bosch wemelt van moordenaaren!

NELTON.

En gij aarzelt niet, mij zo nabij te koomen?

ZIJRPAK.

Ik heb handen en wapenen om mij te verdeedigen.

NELTON.

Zijt gij vriend of vijand?

ZIJRPAK.

Vijand van WILLIAM SIJWARD.

NELTON.

Wees welkoom! Gij zijt mijn man!

ZIJRPAK.

Volg mij naar TOLSTON — daar kunt gij uwen moed toonen, hij staat in de nabijheid. IJOUNGSTER trekt met zijne lieden van gindsche zijde aan, om WILLIAM met zijne aanhangers in te sluiten.

NELTON.

En hem dan aan mijne woede opteofferen! Het is wel. Maar FANNIJ! Eene bende bezoldigde moordenaaren, vervolgde ons — wij wierden van één gescheiden....

ZIJRPAK.

Gelukkig dat gij hen nog ontkomen zijt! Uwe vrouw zal zich misschien reeds bij onze vrienden bevinden..... Luister! Ik hoor stemmen — het ge-

gekletter van wapenen, gindsch in het opkoomend morgenrood Het zijn waarſchijnlijk onze vijanden! Volg mij, eer zij ons bemerken.—

NELTON.

Ha! Mogt het die booswicht zijn!

ZIJRPAK.

Wat kunt gij doen tegen zulk eene menigte?

NELTON.

Gij hebt gelijk! (*terzijde*) Wees bedaard! Wees bedaard! Hoe dikwijls zal ik u dat herhaalen, ſnoodaart? Bedaard — om des te zekerder te moorden.

ZIJRPAK.

Hoort gij het geraas? — Zij koomen herwaards — Het is de Gouverneur zelf — ik hoor zijne ſtem ... Spoedig — hier door het bosch ligt een voetpad naar het dal. — Spoedig, ſpoedig, wanneer uw leven u dierbaar is. (*hij trekt* NELTON *met zich naar het bosch.*)

DERDE TOONEEL.

WILLIAM SIJWARD, WITTSTAF, SOLDAATEN, *kort daarop* BERKLIJ *en* SOLDAATEN.

WITTSTAF.

De vrouw kan bezwaarlijk ontkoomen, Sir! Een gedeelte mijner manſchappen is haar op den voet gevolgd. Haar geleider ontvluchte naar deeze zijde.

WILLIAM.

Vlieg heenen, maak uw meester van hem — levend of dood!

WITT-

WITTSTAF, *vertrekt met eenige Soldaaten.*

WILLIAM, *tegen zijn overig geleide.*

Volgt mij! Maar zacht! Welk een gedruisch — hier in het bosch.....! Zouden het misschien de vluchtende zijn?

BERKLIJ *koomt uit het achterste gedeelte van het bosch, vergezeld van eenige Soldaaten.*

WILLIAM.

Ha BERKLIJ! Welnu — heeft men zich van de oproerigen meester gemaakt?

BERKLIJ.

Verschoon mij, Sir! Ik vrees.....!

WILLIAM.

Hoe? Waar vreest gij voor?

BERKLIJ.

Dat de oproerigen zich van ons meester zullen maaken!

WILLIAM.

Verrader! Hoe?

BERKLIJ.

Men heeft u door valsche berichten misleid, Sir! Het gevaar is nader bij, dan wij vermoed hebben. De in den beginne verstrooid geraakte vijanden hebben zich weder bij elkanderen verzameld, en TOLSTON heeft, met een groot aantal gewapende Inboorlingen, zich met hem vereenigd. — Ook heeft de tijding, dat uw heer vader het bevel op zich genomen heeft, het ganssche Corps onzer Soldaaten, die tegen *Williamsburg* moesten aanrukken, tot hem doen overloopen.

WILLIAM.

Mijn vader — het bevel? Gij raast!

BERKLIJ.

Volgends zekere tijdingen!

WILLIAM.

Mijn vader is immers dood! Door NELTON vermoord!

BERKLIJ

Dit is eene misvatting, Sir! De woedende NELTON wierd door de duisternis van den nacht, en het gedruis der wapenen, bedroogen. De overste FAUKLIN wierd het slachtoffer zijner woede.

WILLIAM.

FAUKLIN?

BERKLIJ.

Ja, Sir! Zijn zoon zag hem vallen en deszelfs geschreeuw: „Mijn vader is vermoord — wreekt hem, wreekt hem, wreekt mijnen vader" — gaf aanleiding tot dit misverstand. De oude WARLIJ, die aanstonds in de plaats van FAUKLIN trad liet, om den oproerigen den moed te benemen, — het valsche gerucht bevestigen, en met luider stemmen uitroepen, dat Sir HENDRIK vermoord was! Deeze list gelukte; NELTON zag zich in dat oogenblik van alle zijne lieden verlaaten, en vlughtte ijlings, door het park, naar het paleis.

WILLIAM.

En maakte zich meester van zijn vrouw! Ha, vermetele! Wee uwer!

BERKLIJ.

Eigenlijk was de stoot op u gemunt, en zou u ook

ook ontwijffelbaar getroffen hebben, wanneer gij niet, tot alle geluk, het bevel aan FAUKLIN had opgedragen. — De moordenaar dacht u, aan het hoofd uwer manſchappen te vinden.

WILLIAM.

Ongelukkig vriend! Wierd gij dus het ſlachtoffer!

BERKLIJ.

Betreur hem niet, Sir! Hij was een trouwlooze! Hij bedroog u.....

WILLIAM.

FAUKLIN?

BERKLIJ.

Op de ſchandelijkſte wijze! Alle zijne klagten tegen uwen vader waren verdicht! Slechts uit wraakzucht.

WILLIAM.

Mijn vader onſchuldig? En toch ſtaat hij, volgends uw zeggen, aan het hoofd der muitelingen?

BERKLIJ.

Hij is er door den nood toe gedrongen, Sir; om zich tegen gewelddadigheden te beſchermen. Het waare oogmerk van FAUKLIN was, u tegen uwen vader, en het volk tegen u op te hitſen, u door u zelven in den afgrond te ſtorten, daarna als de wreeker der onſchuld, en de verdeediger der vrijheid te voorſchijn te treeden, en u als dan aan de woede des volks ten prooi te geeven.

WILLIAM.

FAUKLIN? Hij?

BERKLIJ.

Het is ongelooflijk, Sir; maar waarheid!

WIL-

WILLIAM.

Bewijzen! Bewijzen!

BERKLIJ.

De bekentenis welke hij met zijn ſtervenden mond, aan het verzamelde volk gedaan heeft.

WILLIAM.

IJsſelijk! Hij?

BERKLIJ.

In zijne laatſte oogenblikken, ſmeekte hij mij nog, u zijne misdaaden en uw vaders onſchuld te ontdekken, om het verder bloedvergieten voor te koomen; ſmeekte nog om genade voor zijnen zoon, en zoo gaf hij, in den ijsſelijkſten wanhoop, den geest.

WILLIAM.

Welk eene helſche list! Welk een gedrocht onder het masker der vriendſchap! En *ik verblinde* hoorde zoo dikwerf de waarſchouwende ſtem, in mijnen boezem — hoorde de liefderijke vermaaningen mijns vader — en toch — toch!

BERKLIJ.

Laat ons heenen ſnellen, Sir; het is voor uwe zekerheid ten hoogſten noodzaaklijk!

WILLIAM.

Waar heenen? Om misdaaden op misdaaden te hoopen?

BERKLIJ.

Om het indedaad onvermijdelijk gevaar te ontwijken! Gij weet niet hoe zeer het volk tegen u verbitterd is!....

WILLIAM, *in diepe gedachten.*

Mijn vader — onſchuldig!

BER-

BERKLIJ.

Ik bezweer u, Sir! Om uwes welvaarts wille!

WILLIAM, *zonder daarop acht te ſlaan.*

Mijn vader — mijn oude eerwaardige vader! Ik heb hem veracht, geſchandvlekt, mishandelt — daar hij onſchuldig, daar hij rechtvaardig was!

BERKLIJ.

Deeze ganſche omſtreek is door de vrienden uws vaders bezet, Sir...

WILLIAM, *als booven.*

Ô Hemel! Hemel! Hoe zal ik daar voor boeten?

VIERDE TOONEEL.

WITTSTAF, SOLDAATEN, DE VOORIGEN, STEELIJ, *op eenen afſtand.*

WITTSTAF, *met drift op het tooneel koomende.*

Wij zijn verlooren, Sir! Vlieg heenen — redt u! Het ganſche bosch is omcingeld! Uw vader nadert langs het gebergte met eene onafzienbaare menigte volks!

WILLIAM.

Mijn vader? Ach! Hij zij welkoom? Ik verwacht hem!

WITTSTAF.

Maar, daar het gevaar zoo nabij is, Sir; daar gij zonder genoegzaame manſchappen zijt?

WILLIAM.

Laat hij koomen! Ik ben zijn gevangene — vrijwillig — ik verwacht de vervulling zijnes vloeks!

WIT-

WITTSTAF.

Gij waagt te veel, Sir! Tracht ten minſten den eerſten aanval te ontwijken. Ook NELTON bevind zich onder onze tegenpartij. — Hij is uw vijand, uw onverzoenlijke vijand!

WILLIAM.

Door mij — door mijne eigene ſchuld!

BERKLIJ.

Wie nadert daar?

WITTSTAF *tegen* WILLIAM.

Een Grijsaart, die hartelijk verlangt u te ſpreeken, Sir! — Hij dwaalt reeds den ganſchen nacht, om u optezoeken.

WILLIAM.

Mij hartelijk verlangt te ſpreeken? Laat hem koomen! — Hoe? Dit gelaat! Bedriegen mij mijne oogen? STEELIJ! Zijt gij het, oude?

STEELIJ.

Ik ben het, Sir! Ben met Lord NELTON en zijne Gemalin den voorigen nacht uit de ſchipbreuk gered geworden.

WILLIAM.

Maar hoe! — door welk een wonder?

STEELIJ.

Dat zal ik u op eenen anderen tijd verhaalen, Sir! Ik koom thans alleen met oogmerk om u te ontdekken, dat uwe zuster JULIA, welke gij reeds verlooren achtte, nog in leven, dat het FANNIJ de Gemalin van Lord NELTON is, welke gij op zulk eene wreede wijze vervolgt. —

WIL-

WILLIAM.

FANNIJ — mijne zuster?

STEELIJ.

Uw vader is reeds van het gewigtigſte gedeelte deezer zonderlinge geſchiedenis onderricht, ook zult gij ſpoedig het nadere van dezelve verneemen. — Doch thans kan ik u ſlechts de boodſchap zeggen, welke men mij gegeeven heeft! Dat goede kind, buiten zich zelve door alle de ſchriklijke tooneelen, waar van haare oogen, in zoo een' korten tijd, getuigen waren, ſiddert voor het leeven van haaren Gemaal, van haaren vader en zelfs voor dat van haaren wreedaartigen broeder — en zend mij om alle de verdere verwoesting, indien het mogelijk is, voor te koomen.

WILLIAM.

FANNIJ — de Gemalin van den *Schotlander* NELTON?

STEELIJ.

Ja, Sir — Uwe zuster JULIA. — Voor de waarheid hiervan durf ik mijn leven borg ſtellen! Wanneer het nog tijd is, wanneer NELTON nog leeft, zoo ſpaar hem om uwer zusters wille! Geef deeze beide ongelukkigen hunne vrijheid weder; laat hen tot menschlieveudere bloedverwanten ontvlieden....

WILLIAM.

Zou het waar zijn? Maar hoe kan ik nog twijffelen? Mijn hart ſprak voor haar, kondigde reeds, bij haare eerſte beſchouwing, de banden des bloeds aan — en ik onzinnige! Hemel! In welk eenen ijſelijken afgrond had ik haar en mij zelven, door mijne raazende hartstochten kunnen ter neder ſtorten — — —! De enkele gedachte daar van doet mij

mij reeds verſtijven! Welk eene opeenſtaapeling van gruwelen...!

BERKLIJ.

Wees bedaard, Sir! Ik bezweere het u. Denk thans enkel op uwe zekerheid!

WILLIAM, *zonder naar hem te hooren.*

Hier ſta ik nu — met misdaaden en ſchande bedekt; gepijnigd door de folteringen van mijn geweten, met de vloek mijns vaders overladen, tot den grond toe verpletterd — aan den rand mijnes ondergangs!

WITTSTAF, *met drift naar hem toekomende.*

Uw vader nadert met de bij een gezamelde Inboorlingen! Red u toch, Sir! Verberg u! Gij zijt onfeilbaar verlooren!

STEELIJ.

Volg ons, Sir! Het overleg vordert, dat gij de eerſte woede van het verbitterd volk tracht te ontwijken. Gij moet thands uw leven trachten te behouden.

WILLIAM.

Welnu, het zij zoo! Niet om mijn leven te behouden, want hetzelve heb ik reeds duizend maalen verbeurd, maar om mij aan mijnen vader vrijwillig over te kunnen geeven, en van zijne hand de verdiende ſtraf te ontvangen. (*tegen* STEELIJ.) Blijf gij hier, vriend die mij door den Hemel gezonden zijt! Spreek gij mijnen vader! Verzeker hem van mijn berouw en mijne onderwerping! Daar koomt hij — ô Hemel! Durf ik het waagen, hem te naderen? Voort, voort met den verworpeling! Misſchien vind ik hier of daar het hol van een wild

wild-dier, hetwelk mij en mijne ſchande verbergen zal. (*Hij gaat met drift heenen.*)

WITTSTAF *en de* SOLDAATEN *volgen hem.*

BERKLIJ *tegen* STEELIJ.

Ik blijf om den vader verſlag van het voorgevallene te doen, hem de ſpoedige verandering der gevoelens van zijnen zoon begrijpelijk te maaken.

VIJFDE TOONEEL.

HENDRIK SIJWARD, NELTON, FANNIJ, ASTON, ZIJNAAKT, SOLDAATEN *en* INBOORLINGEN *nevens hunne* AANVOERDERS *koomen van het gebergte af.* STEELIJ *en* BERKLIJ *ſtaan op eenigen afſtand.*

ASTON.

Volgends het bericht der overloopers, bevind uw zoon zich onder een klein geleide, hier beneden in het dal.

HENDRIK.

Ô ASTON! Ik vrees zijne wanhoop wanneer hij het gevaar ontdekt, zich van alle zijne aanhangers verlaaten ziet:

STEELIJ, *nadert hem.*

HENDRIK.

Zie ik wel? STEELIJ! Gij hier, oude? In een tijdſtip — — —?

FANNIJ.

Op mijn verzoek. —

STERLIJ.

Ik koom, Sir; om u te berichten, dat gij geenen vijand meer te bevechten hebt.

HENDRIK.

Geenen vijand? Bode des ongelnks! Zou WILLIAM —?

STERLIJ.

Vrees niets, Sir! Uw zoon leeft, en bevind zich buiten gevaar! ô Ik heb u goede, vreugdrijke tijdingen te brengen! Alles kondigt vreede en verzoening aan.

HENDRIK.

Spreek! Spreek! Hoe is dit mogelijk?

STERLIJ.

Uw zoon is geheel en al veranderd. *Hij is* weder een mensch geworden; heeft berouw over zijne misdaaden, onderwerpt zich aan u, en smeekt u, door mijnen mond, om vergeeving voor alle zijne wanbedrijven!

FANNIJ.

Mijn broeder?

NELTON.

Hij!

HENDRIK.

WILLIAM? De trotsche, de onbuigzaame Jongeling? Door welk wonder? Van waar deeze spoedige verandering?

STEELIJ *op* BERKLIJ *wijzende.*

Hier, deeze man zal u het nadere verklaaren.

HENDRIK.

Ach, BERKLIJ! Eén zijner vertrouwlingen. — Spreek!

Spreek! Van waar deeze onverwagte en indedaad ongelooflijke bekeering.

BERKLIJ.

Dezelve wierd door de bekendtenis eens ſtervenden booswichts, des overſte FAUKLINS begonnen, en door de natuur voleind. Dit monſter had, door zijne fijne kunstgreepen, uwen zoon tegen u opgehitst; hem door de waarſchijnlijkſte bewijzen overreed, dat al uwe goedheid en oogluiking ſlechts veinzerij was, om hem des te zekerder te doen vallen, en u van de verloorene opperheerſchappij over dit eiland des te beter te verzekeren. —

HENDRIK.

Ha, booswicht! Hoe kon de hel zulk een afſchuwelijk wraakmiddel broeden?

BERKLIJ.

Gij zult verbaast ſtaan, Sir, wanneer gij de aaneenſchakeling der gruwelen van deezen aartsbooswicht verneemen zult.

HENDRIK.

Men heeft mij reeds iets van zijne laatſte bekendtenis overgebracht. — Maar, waar is de ongelukkige bedroogene? Waar is mijn zoon?

BERKLIJ.

Hier in de nabijheid, Sir! — Ach! Daar koomt hij! — Naar ik zie, heeft men zich reeds van hem meester gemaakt.

ZESDE EN LAATSTE TOONEEL.

JOUNGSTER, WILLIAM, WITTSTAF, SOLDAATEN, DE VOORIGEN.

JOUNGSTER *tegen* HENDRIK.

Sir, hier breng ik u eenen gevangenen, die u niet onwelkoom zal zijn!

WILLIAM, *koomt met drift op het tooneel, en werpt zich aan de voeten van* HENDRIK.

HENDRIK.

Ongelukkige! Gij durft het waagen?

WILLIAM.

Mij als het slachtoffer uwer regtvaardige wraak in uwe handen te stellen.

HENDRIK.

Herinner u uwe misdaaden, zij roepen luid om de beftraffing der wetten. Het volk schreeuwt om wraak; spreek uw eigen vonnis uit.

WILLIAM.

Het behelst vernietiging, de folterendfte straf over den booswicht! Hier ligt mij aan uwe voeten, smeekt niet om genade, niet om de minfte verschooning — Neen! Ik wil boeten, voor alle mijne misdaaden, vrijwillig en met diepe onderwerping boeten! Doch ik smeek u slechts om eene weldaad — herroep den vloek, die mij tot den bodem toe verpletterd, mij grenzeloos ellendig maakt!

HENDRIK.

Deeze spoedige verandering van zinnen, deeze afstand van hoogmoed, eigenzinnigheid en dwingelandij....

WIL-

WILLIAM.

Wierd in het oogenblik der opheldering eener onzalige dwaaling veroorzaakt. Nooit hield ik op, u te beminnen; nooit kon de zwartſte aanbrenging der u verſchuldigde eerbied geheel en al onderdrukken; doch de verraderlijke FAUKLIN...

HENDRIK.

Daarvan ben ik reeds onderricht (*na eenige ſtilte.*) Mag ik uw beroun voor oprecht; uwe terugkeering tot de deugd, voor duurzaam houden?

WILLIAM.

Wien zal, wien kan ik op deeze waereld ten waarborg ſtellen? Alles kent mij als eenen toomloozen, verharden misdaadiger. —

HENDRIK.

Gij zelf zult de waarborg zijn! Ik kende u, helaas! als eenen ontaarten zoon, doch nimmer als eenen huichelaar! Sta op! Uw beroun wischt uwe misdaaden uit, verzoent het volk met u, herroept uw vonnis, en — mijn vaderlijk hart ſpreekt — vergeeving!

WILLIAM.

Hoe! Mijn vader! Gij kunt...

HENDRIK.

Koom hier, aan mijne borst — lees in mijne oogen, en erken den vader dien gij zoo dikwijls miskend hebt.

WILLIAM.

O Hemel! Hemel! Kan ik deezen blik verdraagen, zonder mij zelven te vervloeken?

HENDRIK.

Mijn zegen heft mijn voorigen vloek op! Ontvang dien, mijn zoon! (*de hand op zijn hoofd leggende.*) De hemel bevestige denzelven.

WILLIAM, *zich aan zijne voeten werpende.*

Mijn vader!

HENDRIK, *hem oprichtende en omhelzende.*

Vergeet in deeze omhelzing uwe misstappen, gelijk ik mijn doorgestaan lijden vergeet! En wend thands uw gelaat naar deeze zijde — zie hier het evenbeeld der volmaaktheid, dit betoverend geschenk des hemels. — — —

WILLIAM.

Mijne zuster! Ik weet het, mijn vader, door deezen eerwaardigen grijsaart! Zijne ontdekking voleindigt mijne terugkeering tot de deugd! Mijne zuster! Mijne JULIA! Kunt gij het mij vergeeven?

JULIA.

Alles, alles mijn broeder. (*zij omhelst hem.*)

WILLIAM.

En gij, Mijlord! — Gij — dien ik zo onverschoonlijk beledigde, wiens ondergang ik nog voor weinige oogenblikken zoo van ganscher harte wenschte — zult gij het mij ook vergeeven?

NELTON.

Bij deeze gevoelens. Ja, Sir! U niet alleen alles vergeeven, maar u ook als mijnen broeder beminnen.

WIL-

WILLIAM.

Mijlord! Zoo veel grootmoedigheid, zoo veel toegeevendheid....

NELTON.

Deeze omhelzing en deeze handdruk moet u overtuigen....

WILLIAM.

Vriend! Broeder! Mijn vader — mijne zuster — ô Hemel! Welk eene aangenaame verrukking gevoel ik in deeze liefderijke omhelzingen! (*hij ziet* ASTON.) ô ASTON! Gij, die mijn eerste vriend, mijn leermeester waart! Naauwlijks durf ik het waagen, mijne oogen naar u op te slaan.

ASTON.

Gij kunt dit thands doen met een open oog en een volledig vertrouwen. Ik ben nu weder het geen ik in uwe vroege jeugd was, uw vriend!

WILLIAM.

Mijn vriend! Mijn leermeester en geleidsman! ô, ik heb de leiding van eenen zoo braven en verstandigen man nodig om mij tegen vleijers, verleiders en huichelaars, om mij tegen mij zelven te verzekeren! En nu, mijn vader — mag ik van uwe goedheid nog de toestemming eener bede verzoeken?

HENDRIK.

Spreek, mijn zoon! Zonder terughouding!

WILLIAM,

Vol schaamte herinner ik mij, onder zoo veele door mij gepleegde misdaaden, ook nog het bedrog waardoor ik mij, door FAUKLIN verleid, van de

opperheerſchappij over dit eiland meester maakte! De geringſte ſchadeloosſtelling voor deeze aan u gepleegde wandaad is — u, van deeze door mij, op zulk eene ſchandelijke wijze verkreegene regeering, van dit oogenblik af aan, afſtand te doen, het volk mijn bedrog bekend te maaken, ...

HENDRIK.

Ga niet verder, mijn zoon! Ik wist alles, vond mij, niet door het verlies mijner regeering, maar door uw liefdeloos gedrag bij deeze ganſche zaak, diep vernederd en getroffen — doch ik heb deeze ſmart opgekropt, dewijl ik reeds ſedert langen tijd het voornemen had gehad, om van de *Britſche* Regeering mijn ontſlag en u tot mijnen opvolger te verzoeken! Doch laat ons dit alles in eene eeuwigduurende vergetelheid begraven! Genoeg — het geen ik tot hier toe deed, zal ik ook in het *vervolg* doen; ik zal u, zonder eenige tegenkanting, als den beheerſcher van dit volk erkennen, en thands des te gewilliger, dewijl ik, na deeze verandering uwer gevoelens, met zekerheid durf verwagten, dat gij deeze aan u toebetrouwde inboorlingen, van nu af aan, als een wijs en weldaadig gebieder regeeren zult.

WILLIAM.

Ik bezweere u, mijn vader, om uwer onuitſpreeklijk toegeevende goedheid, ga niet voort met eene gedachten, welke mij voor mij zelven vernedert! Gij alleen zijt beheerſcher van dit eiland, het eenigst rechtmaatig opperhoofd van een volk, hetwelk u, als zijnen vader, eert; wiens gansch vertrouwen gij bezit, en hetwelk uit liefde voor u, zijn bloed en leeven waagde, om u wederom in de u ontrooſde voorrechten te herſtellen. Dankbaarheid en

pligt

pligt eischen u op, om den welvaart van dit, zoo getrouw volk, door uwe wijze regeering te bevorderen! Bedenk daar en tegen, dat dit zelfde volk mij, als zijnen dwingland, haat, en..... al zoudt gij ook het wonder bewerken, om zijnen haat jegens mij te leenigen, zoo bedenk toch, hoe gemakkelijk een nieuwe misstap, neittegenstaande mijn heilig en standvastig voorneemen, om mij te beeteren, alle de goede verwagtingen ten mijnen opzichte, zou kunnen verijdelen! Neen, mijn vader! Eerst moet ik onderdaan zijn. — Vergun mij, dat ik eerst onder uwe bevelen, onder uw opzicht leer gehoorzaamen en regeeren: en keurt gij daarna, wanneer mijne jaaren meer gevorderd zijn, mij waardig uw opvolger te zijn....

ASTON.

Uw zoon heeft gelijk, Sir! Ook is het noodzaakelijk het t'samengerotte volk te vreden te stellen.

HENDRIK.

Het is waar! Maar ongaarne neem ik eenen last weder op mij, waar aan ik niet meer gewoon ben!

WILLIAM.

O Mijn vader! Om uwer vergeeving, uwer liefde, om des volks welvaart's wille!

HENDRIK.

Gij wilt het. (*tegen alle die er tegenwoordig zijn.*) Gijlieden begeert het!

WILLIAM EN HET VOLK.

Allen! Wij allen!

HENDRIK.

Het zij zoo! Ik volg deeze roepstem, tot na de

der bevel der *Engelsche* regeering. En nu, mijne vrienden, laat ons deeze donkere gebergten, welke tot de plaatsen van moord en bloedvergieten bestemd waren, verlaaten! Begeeven wij ons naar gindsche bloemrijke velden, waar ons op den nieuw opgaande heldere morgenzon rust en vreede toelacht! Daar zullen wij den Hemel danken, dat hij, na zoo veele harde en verdiende tuchtigingen, wederom zoo liefderijk op ons nederzag. Hij zwaaide het wraakzwaard op de schrikkelijkste wijze, maar tot onze beetering! Zijne gramschap sloeg ons diepe wonden; maar zijne liefde heelde dezelven wederom.

H 4

Einde van het vijfde en laatste Deel.

NIEUWE
SPECTATORIAALE
SCHOUWBURG.
VIII.
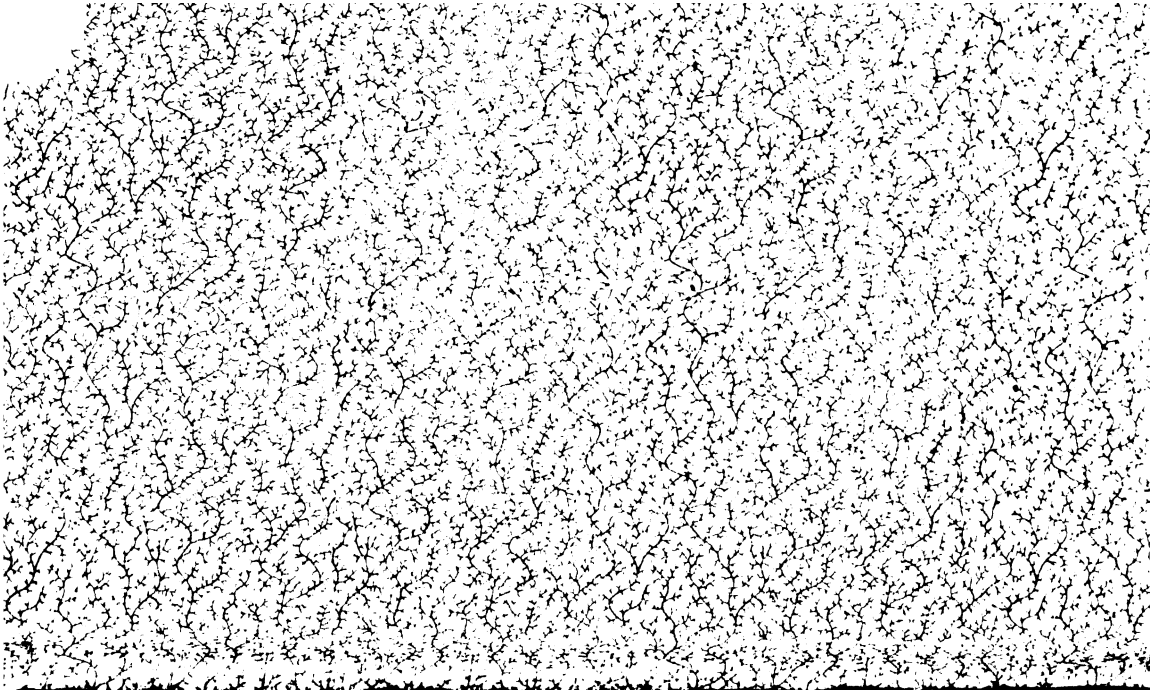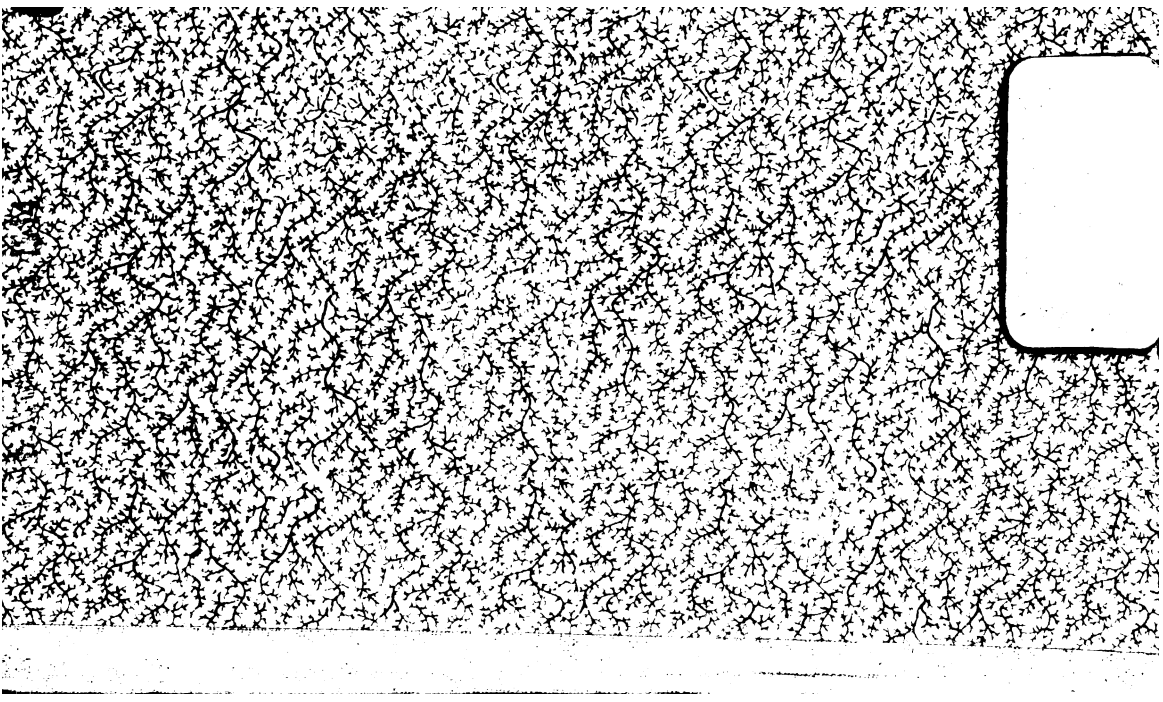
NIEUWE
SPECTATORIAALE
SCHOUWBURG.
VIII.